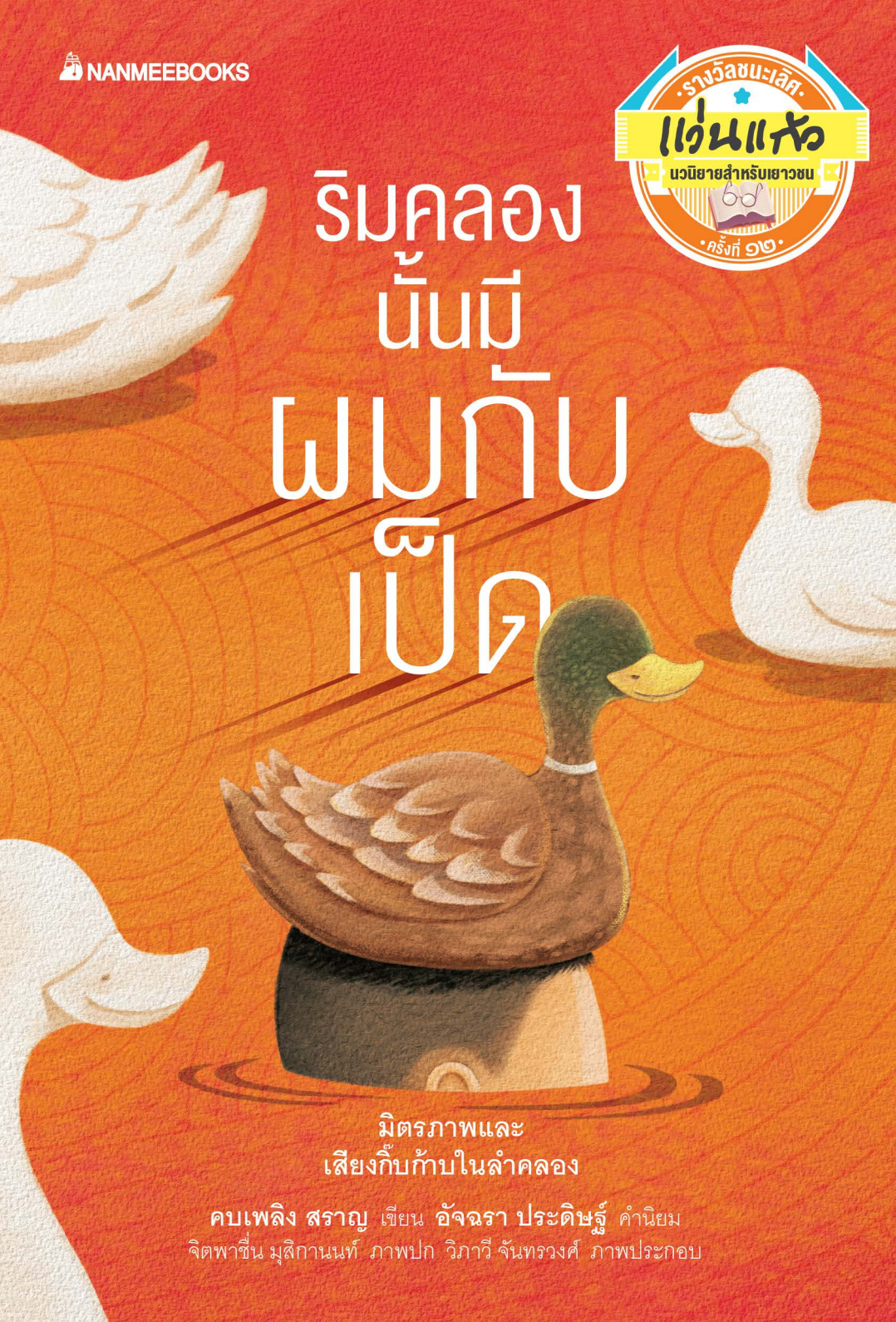
NANMEEBOOKS

รางวัลชนะเลิศ
แว่นแก้ว
นวนิยายสำหรับเยาวชน
ครั้งที่ ๑๒

ริมคลองนั้นมีผมกับเป็ด

มิตรภาพและ
เสียงกิ๊บก๊าบในลำคลอง

คบเพลิง สราญ เขียน **อัจฉรา ประดิษฐ์** คำนิยม
จิตพาชื่น มุสิกานนท์ ภาพปก วิภาวี จันทรวงศ์ ภาพประกอบ

ริมคลองนั้นมีผมกับเป็ด

คบเพลิง สราญ เขียน **อัจฉรา ประดิษฐ์** คำนิยม
จิตพาชื่น มุสิกานนท์ ภาพปก วิภาวี จันทรวงศ์ ภาพประกอบ

NANMEEBOOKS

ริมคลองนั้นมีผมกับเป็ด

คบเพลิง สราญ เขียน
อัจฉรา ประดิษฐ์ คำนิยม
จิตพาชื่น มุสิกานนท์ ภาพปก
วิภาวี จันทรวงศ์ ภาพประกอบ
พรกวินทร์ แสงสินชัย บรรณาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2559

ราคา 165 บาท

© ลิขสิทธิ์ 2559: คบเพลิง สราญ
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ
คบเพลิง สราญ.
ริมคลองนั้นมีผมกับเป็ด. -- กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์, 2559.
136 หน้า.
1. วรรณกรรมสำหรับเด็ก. I. วิภาวี จันทรวงศ์, ผู้วาดภาพประกอบ II. ชื่อเรื่อง.
808.0683
ISBN 978-616-04-3395-7

กรรมการผู้จัดการ คิม จงสถิตย์วัฒนา • ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ราตรี สังสกฤษ • ผู้จัดการสำนักพิมพ์ สุชาดา งามวัฒนจินดา • หัวหน้าบรรณาธิการ อาจารีย์ สุทธิโรจน์ • บรรณาธิการเล่ม ณฐินี น้อยสุวรรณ์ • หัวหน้าพิสูจน์อักษร ดวงพร วิญญูธรรมรัตน์ • พิสูจน์อักษร รณชัย ทุมรัตน์ • ผู้จัดการกองศิลปกรรม กฤษดา เส่งสงค์ • ผู้ช่วยผู้จัดการกองศิลปกรรม สุนันท์ เพชรวาว • ออกแบบปก พิมพ์พิศา คุรุธรรมณัฐ • กราฟิก ปัทมา แดงวิจิตร • หัวหน้าประสานงานการผลิต จรัสศรี พรหมเทพ • ประสานงานการผลิต ฉัตรทิพย์ กสิสิทธิ์

เพลตที่ โอเชี่ยนฟิล์ม โทร. 0-2215-4760 พิมพ์ที่ พี อาร์ คัลเลอร์พริ้นท์ โทร. 0-2806-6344

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย
NANMEEBOOKS
บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด
เลขที่ 11 ซอยสุขุมวิท 31 (สวัสดี) ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทร. 0-2670-9800, 0-2662-3000 โทรสาร 0-2662-0919
e-mail: editorial@nanmeebooks.com • www.nanmeebooks.com • www.facebook.com/nanmeebooksfan

กระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือเล่มนี้ช่วยในการถนอมสายตา เนื่องจากสะท้อนแสงเพียงเล็กน้อย
และใช้หมึกธรรมชาติจากน้ำมันถั่วเหลือง จึงปลอดภัยต่อมนุษย์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หากหนังสือเล่มนี้ผลิตไม่ได้มาตรฐาน สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนเล่มใหม่ให้ โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น
โปรดส่งไปเปลี่ยนตามที่อยู่บริษัท หรือติดต่อ Nanmeebooks Call Center โทร. 0-2662-3000 กด 1

คำนิยม

เรื่องนี้เพียงเปิดอ่านหน้าแรกก็เหมือนเราได้เข้าไปอยู่ในโลกความทรงจำอันละมุนละไมของเด็กชายคนหนึ่งผู้ผูกพันกับฝูงเป็ดในแบบที่ผู้อ่านอาจไม่เคยพบเห็นมาก่อน ผู้แต่งผูกปมเรื่องอันซับซ้อนทั้งหมดไว้ในความสัมพันธ์ของเด็กชายกับฝูงเป็ด ทั้งความรัก ความหวัง และการเติบโต แล้วคลี่คลายปมเหล่านั้นด้วยความสัมพันธ์ระหว่างเด็กชายกับเป็ดเช่นกัน การเลี้ยงเป็ดจึงไม่ใช่แค่การเลี้ยงสัตว์แท้จริงแล้วเด็กชายค่อยๆ เติบโตขึ้นจากเด็กน้อยไร้เดียงสา ได้เรียนรู้พบเจอความซับซ้อนลำบากของโจทย์ต่างๆ ในชีวิต จนกระทั่งเติบโตอย่างมั่นคงได้ด้วยตนเอง

ความซับซ้อนทั้งหมดในเรื่องเล่าอย่างพิถีพิถันด้วยถ้อยคำเรียบง่ายๆ ที่อ่านแล้วลื่นไหลได้อารมณ์ ผู้แต่งสร้างตัวละครเด่นทุกตัว ทั้งแม่ เด็กชาย เป็ดตัวเอกทั้งหลาย ได้ชัดเจนแตกต่างกัน ด้วยการบรรยายไม่มากและแทรกมุกตลก "แบบเป็ดๆ" แบบคนที่คลุกคลีกับเป็ดเท่านั้นจะสร้างขึ้นได้ ซึ่งน่าขัน น่าทึ่ง และน่าประหลาดใจ

ทั้งเรื่องนี้ผู้เขียนช่วยเปิดมุมมองใหม่แก่เราในการมองเพื่อนสัตว์ร่วมโลก เพราะผู้เขียนยกย่องเป็ดมากกว่าแค่คิดว่าพวกมันเป็นสัตว์ปีกสองเท้าที่ร้องก้าบๆ แต่พวกมันมีชีวิตซึ่งมีสีสันไม่ต่างจากชีวิตคน มันมีความรัก ความอิจฉา ความหวาดกลัว ความผิดหวังสะเทือนใจ และความกล้าหาญองอาจ สง่างาม ในแบบที่เรานึกไม่ถึง เมื่ออ่านจบ ต่อไปไม่ว่าเราจะเห็นเป็ดที่ใด (รวมทั้งไก่ด้วย) เราจะมองมันด้วยสายตาใหม่ ทั้งรู้สึกรัก เอ็นดู และชื่นชมนับถือพวกมันยิ่งกว่าเดิม นี่คือพลังของวรรณกรรมเรื่องนี้

อัจฉรา ประดิษฐ์

ตัวแทนคณะกรรมการตัดสินการประกวดวรรณกรรมรางวัล "แว่นแก้ว"

ครั้งที่ 12 ประเภทนวนิยายสำหรับเยาวชน

คำนำสำนักพิมพ์

ก้าบ ก้าบ ก้าบ เป็ดอาบน้ำในคลอง ตาก็จ้องแลมอง เพราะในคลองมีหอยปูปลา

เราร้องเพลงนี้กันมาตั้งแต่สมัยเด็กๆ ทว่าใน **ริมคลองนั้นมีผมกับเป็ด** พวกเป็ดทำอะไรได้มากกว่าแค่ว่ายน้ำหากินในคลองเยอะเลยละ

โดยเฉพาะเจ้าโก่ง เป็ดใจกล้าขาลุย สหายคู่ใจที่พร้อมจะใช้ปากแบนแข็งพุ่งเข้าสู้เคียงบ่าเคียงไหล่ หากมีอันตรายใดๆ มากล้ำกรายเจ้านายและเพื่อนของมัน

ไม่ว่าจะเป็นหมาดุ งูพิษ หรือแม้กระทั่งคนใจร้าย เจ้าโก่งก็พร้อมสู้ไม่ถอย!

บางคนบอกว่าเป็ดทำอะไรได้ไม่ดีสักอย่าง ว่ายน้ำก็เก่งสู้ปลาไม่ได้ บินก็เก่งสู้นกไม่ได้ ขันก็เพราะสู้ไก่ไม่ได้ แท้จริงแล้ว เป็ดเป็นมิตรแท้ที่ดีไม่แพ้ใคร

นอกจากนั้น ถึงจะไม่เก่งที่สุดแต่มันก็ขึ้นชื่อว่าทำได้ทุกอย่างก็แล้วกัน!

นานมีบุ๊คส์ภูมิใจนำเสนอมิตรภาพอันบริสุทธิ์ระหว่างคนกับเป็ด การันตีความประทับใจด้วยรางวัลชนะเลิศจากการประกวดวรรณกรรมรางวัลแว่นแก้วครั้งที่ 12 ประเภทนวนิยายสำหรับเยาวชน รับรองว่าเมื่ออ่านจบ เป็ดจะเป็นมากกว่าสัตว์ปีกปากแบนที่มีท่าทางการเดินยักย้ายส่ายสะโพกน่าขัน แต่เป็นฮีโร่ผู้น่าจดจำที่จะเรียกทั้งเสียงหัวเราะและน้ำตาจากคุณได้แน่นอน

หากพร้อมแล้ว ขอเชิญเริ่มสดับรับฟังเสียงกิ๊บๆ ก้าบๆ ของเจ้าโก่งและผองเพื่อนกันได้เลย!

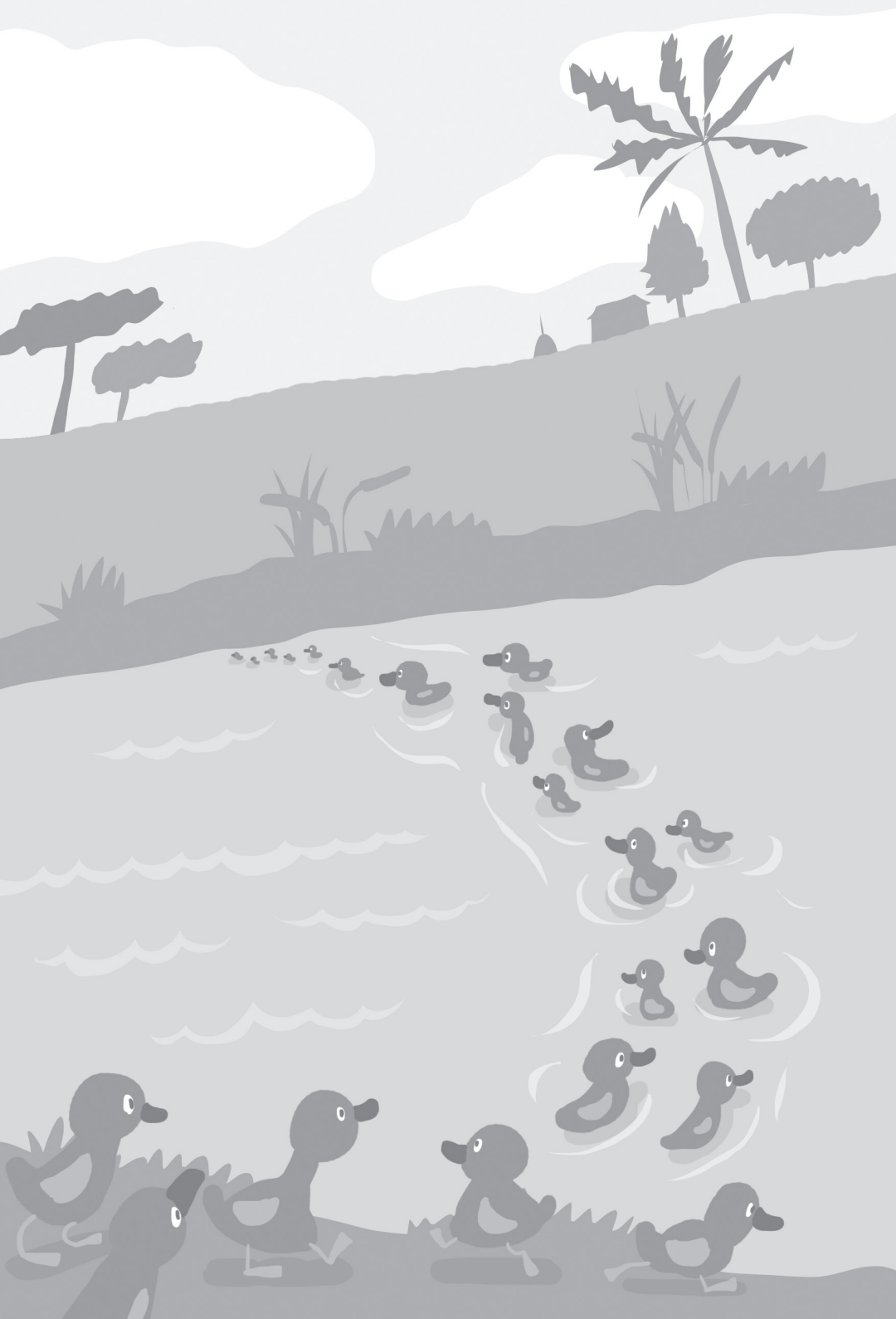
นานมีบุ๊คส์

เกี่ยวกับผู้เขียน

คบเพลิง สราญ เป็นนามปากกาของ วุฒิชัย เครื่องถมยา เขาเกิดและเติบโตในชุมชนกลางพระนคร เรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสุวรรณา–รามวิทยาคม ริมฝั่งคลองบางกอกน้อย ปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปริญญาโทวิศวกรรมศาสตร–มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แม้ช่วงชีวิตวัยเยาว์จะค่อนข้างลำบาก แต่ก็มีความสุขประสาเด็ก ไม่ทุกข์ร้อนอะไร พ่อแม่ส่งลูกทั้งเก้าขึ้นฝั่งฝันได้อย่างสง่างาม สิ่งหนึ่งที่บุพการีมีให้คือการศึกษาและคำสั่งสอน เมื่อรวมกับประสบการณ์ชีวิตและการทำงานตั้งแต่เป็นเพียงวิศวกรในโรงงานจนถึงผู้บริหารในหลายบริษัท ต้องตะลอนไปตามจังหวัดต่างๆ ร่วม 30 ปี ทำให้ได้สัมผัสชีวิตผู้คนมากมาย ถือเป็นแหล่งที่มาของงานเขียนเกือบทุกแนวของเขา ทั้งวรรณกรรมทำมือ *เขียวเอย ขาวเอย แล่นเลยทุกลำ* วีรวรรณกรรม *หน่วยกู้ระเบิด คนกู้ชีวิต ภารกิจเพื่อชาติ เรือโท ชัยสิทธิ์ เตชะสว่างวงศ์* และแนว "มนุษย์เงินเดือน" 2 เล่ม รวมถึงเรื่องสั้นตามนิตยสารต่างๆ

1

พ่อ แม่ และผองเพื่อน

.....

ริมตลิ่งคลอง ผมเพลินกับการนั่งมองผองเพื่อนเล่นน้ำ ในมือมีง่ามไม้หนังสติ๊กคอยดักยิงนกใหญ่ หากมันคิดปักหัวลงโฉบเพื่อนๆ ของผม ที่ตอนนี้กำลังสนุกสนานกันยกใหญ่อยู่ในคลอง

เช้านี้ผมต้อนเป็ดน้อยยี่สิบสองตัวเพื่อนผมลงคลอง พวกมันเพิ่งเกิดมาได้ไม่นาน รูปร่างหน้าตากำลังน่ารักน่าเอ็นดู ตัวเล็กพอๆ กับกำปั้นของผม สีขนของลูกเป็ดส่วนใหญ่จะออกเหลืองอ่อนปุกปุยคล้ายลูกเทนนิส มีบ้างที่ออกส้มเรื่อชมพู ดูคล้ายลูกเงาะ ส่วนน้อยเท่านั้นที่มีขนสีน้ำตาล ดูไปคล้ายมะพร้าวทึนทึกลูกเล็กๆ

แทบทุกเช้าผมจะพาฝูงเป็ดมาว่ายน้ำเล่นเพื่อให้พวกมันได้คลายเครียด ผมสงสัยว่าทำไมเป็ดถึงได้ชอบว่ายน้ำนัก ทุกครั้งที่พาออกจากบ้าน แรกๆ ก็เห็นเดินเตาะแตะมาเป็นแถวกระบวนดี แต่พอเข้าใกล้ลำคลอง ได้กลิ่นชื้น พวกมันก็มักแตกแถวแย่งกันถลาลงคลอง ปีกที่ดูคล้ายปุ่มปมติดข้างตัวกางออกจนสุด กระพือถี่ แต่ไม่เห็นจะลอยสูงขึ้นได้สักที พวกมันยังต้องใช้สองขาที่สั้นม่อต้อวิ่งโยกเยกเอียงไปมา หลายครั้งที่ตัวนำหน้าล้มลุกคลุกคลานอยู่ริมตลิ่ง พวกที่วิ่งตามมาติดๆ ยั้งไม่อยู่ก็พากันสะดุดล้มระเนระนาดกองรวมกันอยู่ใกล้ไหล่ตลิ่ง จวนจะไหลลงคลองอยู่รอมร่อ เมื่อเจ้าน้องสุดท้องวิ่งถลามาถึงเป็นตัวสุดท้ายก็กวาด

เอาทั้งลูกเทนนิส ลูกเงาะ และลูกมะพร้าวกลิ้งหลุนๆ ลงคลอง ดูน่าขบขัน ตัวที่ลงมาถึงผิวน้ำก่อนก็ลอยเท้งเต้งขึ้นลงตามพลิ้วคลื่น ก่อนจะถูกตัวที่กลิ้งตามลงมากระแทกเข้าสีข้างดันห่างออกจากตลิ่งไปเรื่อยๆ ขนปุกปุยนอกจากจะทำให้ตัวเบาลอยน้ำได้แล้ว ยังป้องกันการกระแทกได้เป็นอย่างดี ยิ่งถูกกระแทก พวกมันยิ่งสนุกสนาน ส่งเสียงกิ๊บๆ ดังไปทั่วคุ้งคลอง

ริมตลิ่งเต็มไปด้วยพืชน้ำนานาชนิด ยกเว้นผักกระเฉดที่ลูกเป็ดไม่ชอบกิน เพราะเกรง "นมกระเฉด" จะติดคอ นอกนั้นแล้วลูกเป็ดกินได้เกือบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็น ผักบุ้ง ผักตบ จอก แหน แพงพวยน้ำ กระทั่งสาหร่ายหางกระรอก พืชน้ำชายเฟือยเหล่านี้ยังเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำประเภทกุ้งหอยปูปลาซึ่งเป็ดชอบกินมาก ปลาแทบทุกชนิดที่มีอยู่ตามลำคลองล้วนเป็นอาหารชั้นเลิศสำหรับเป็ด ปลาเข็ม ปลาซิว ปลาแขยง ปลาสร้อย ปลาลูกครอกตระกูลปลาช่อน ปลาดุก เป็ดกินได้ทั้งสิ้น

ในหมู่บ้านที่ผมอาศัยอยู่มีหลายหลังคาเรือนที่เลี้ยงเป็ด ส่วนใหญ่จะเลี้ยงแบบ "ไล่ทุ่ง" คือปล่อยให้หาอาหารกินกันเองตามชายทุ่งชายน้ำ ผมเองก็เลี้ยงลูกเป็ดแบบ "ไล่ทุ่ง" แต่ผมเลี้ยงตามชายคลองหนองน้ำ เพราะบ้านอยู่ใกล้ลำคลอง มีบ้างเป็นบางครั้งที่จะสับเศษกุ้งหอยปูปลาผสมรำข้าวให้กิน ผมเลี้ยงพวกมันในฐานะเพื่อน ไม่ได้เลี้ยงไว้กินเนื้อกินไข่ ใครต่อใครพากันว่าลูกเป็ดของผมดูมีความสุขและร่าเริงกว่าเป็ดเล้าอื่นที่เลี้ยงไว้ขายไข่ขายเนื้อ ทุกครั้งที่ลงเล่นน้ำลูกเป็ดของผมจะอบอุ่นร่างกายก่อนเสมอ พวกมันจะยกตัวขึ้นสูงจากผิวน้ำกระพือปีกถี่ เหยียดคอตั้งตรงจนปากชี้ฟ้าราวกับจะเหินบิน ส่วนก้นเท่านั้นที่แตะเรี่ยน้ำ "ท่าจะบิน" เป็นอาการของเป็ดที่มีความสุขและบ่งบอกถึงการมีสุขภาพดี

ลูกเป็ดเมื่ออิ่มหนำสำราญได้ที่ก็พากันลอยคอเป็นกลุ่ม ไซ้ขนทำความสะอาดไปด้วย มีบ้างที่ยังคงหาอาหารกินไม่หยุดหย่อน บางตัวตีปีกพึ่บพั่บบินเรียดไปบนผิวน้ำพอได้หนึ่งโผ ในขณะที่อีกหลายตัวดำผุดดำโผล่ ก่อนจะผงกหัวขึ้นสะบัดไปมา ขนฟูพองเต็มหัวจนดูหัวโตกว่าเดิม เป็ดกลอกตาได้ไม่มากนัก เมื่อมองมายังผมพวกมันจึงต้องใช้การเอียงคอเข้าช่วย ผมเห็นรอยยิ้มเป็นเส้นโค้งรับกับปากที่แบนงอน ลูกเป็ดยิ้มให้ผมทุกตัว และทุกครั้งที่พาออกมาว่ายน้ำ รอยยิ้มของ

พวกมันทำให้ผมนึกถึงรอยยิ้มของแม่ขึ้นมา...

ครอบครัวผมเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ตัวผมเป็นลูกกำพร้า ป้าและลุงเขยเป็นคนเลี้ยงผมมาแต่เยาว์วัย เมื่อแรกป้าซึ่งเป็นพี่สาวแท้ ๆ ของพ่อเล่าให้ฟังว่าพ่อป่วยตายด้วยไข้ทรพิษ ซึ่งสมัยนั้นยังไม่มียารักษา แต่ชาวบ้านพากันว่าพ่อเป็นนักเลงหัวไม้ ทำตัวเป็นอันธพาลครองเมือง พ่อไม่ดื่มเหล้าแต่ชอบดื่มน้ำอัดลม จนได้ฉายาตามชื่อน้ำอัดลมยี่ห้อโปรด พ่อเป็นคนใจใหญ่รักเพื่อนฝูง นิสัยมุทะลุดุดัน ห้าวหาญเด็ดเดี่ยว ขัดกับบุคลิกที่สุภาพ แต่งตัวเรียบร้อย เห็นได้จากรูปภาพเก่าเก็บ พ่อโดนตำรวจยิงตายตอนพยายามเข้าช่วยเพื่อนอั้งยี่ตีฝ่าวงล้อมของตำรวจ...*ชาวบ้านว่างั้น*

นานไป เรื่องที่ชาวบ้านโจษจันเริ่มมีเค้าความจริง เมื่อป้าเผลอเล่าเรื่องราวของพ่อในแนวนักเลงหัวไม้ให้ฟังอยู่บ่อย ๆ จนลุงบอกให้ป้าเล่าตามความจริง ไม่ต้องปิดบังผมอีกต่อไป ป้าจึงเริ่มเปิดเผยเรื่องราวของพ่อมาทีละนิด มีหนหนึ่งป้าเล่าให้ฟังว่า เมื่อตอนเป็นวัยรุ่น พ่อชอบไปเที่ยวเตร่ตามประสาหนุ่มเหน้าเหล้ายาปลาปิ้งพ่อลองมาหมดแต่ไม่ติด มีอยู่วันหนึ่ง พ่อและเพื่อนสามคนไปเที่ยวไนต์คลับ กว่าจะพากันนั่งตุ๊กๆ กลับบ้านก็ปาไปเกือบสว่าง สองคนขึ้นรถได้ก็หลับ อีกคนไม่หลับแต่ก็พูดอ้อแอ้ไปเรื่อย พ่อยังมีสติอยู่คนเดียวเพราะไม่กินเหล้า ระหว่างทางจู่ ๆ มีตำรวจสองนายไม่รู้มาจากไหน โผล่มาจากหลังต้นไม้ใหญ่ริมทางเข้าขวางตุ๊กๆ ไว้แล้วเรียกให้จอดเพื่อขอตรวจค้นสิ่งผิดกฎหมาย รถไม่ทันจอดดีหนึ่งในนั้นก็โยนกัญชาเข้ามาในรถ ตกลงบนตักพ่อพอดี พ่อตกใจรีบเรียกเพื่อน ๆ ให้ตื่น จังหวะนั้น ตำรวจนอกแถวก็ชะโงกหน้าเข้ามาในรถพร้อมแจ้งข้อหามียาเสพติดไว้ในครอบครอง จะนำตัวพ่อไปโรงพัก แต่พ่อขัดขืน ตำรวจสองนายทำท่าจะเข้าจับกุม พ่อและเพื่อนอีกสามคนจึงเข้าช่วยรุมทำร้ายตำรวจทั้งสองบาดเจ็บปางตาย จากเหตุการณ์วันนั้นพ่อก็ไม่ได้กลับเข้ามาบ้านอีกเลย จนกระทั่งผ่านไปร่วมเดือน พ่อถึงได้ให้เพื่อนสนิทคนหนึ่งลอบมาบอกป้าว่าจะขอหลบซ่อนตัวสักพัก ไม่นานก็ได้ข่าวว่าพ่อเข้าร่วมกับแก๊งอั้งยี่ที่มี "ตั๋วเฮีย" ผู้ทรงอิทธิพลในถิ่นนั้นเป็นหัวหน้าใหญ่ พ่อคิดว่าหากอยู่ลำพังหัวเดียวกระเทียมลีบก็มีโอกาสโดน "แทงชื่อศูนย์" อย่างน้อยตำรวจก็ทำอะไรกับกลุ่มที่เป็นแก๊งขนาดใหญ่ได้ไม่ถนัด...

พ่อไม่มีทางเลือกมากนักในเวลานั้น

อยู่กับแก๊งอั้งยี่ได้ไม่นาน ด้วยบุคลิกผู้นำและใจใหญ่ พ่อกลายเป็นที่รักใคร่ของตั๋วเฮียและได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกในแก๊ง ตั๋วเฮียเป็นผู้กว้างขวางเข้าหาผู้ใหญ่ในบ้านเมือง ช่วยเป็นธุระเรื่องที่พ่อทำร้ายตำรวจในคราวนั้น ที่สุดเรื่องก็เงียบไป พ่อจึงได้กลับมาใช้ชีวิตตามปกติ...อย่างน้อยก็ช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ส่วนแม่ผมน่ะหรือ...แม่ผมเป็นนางเอกงิ้ว คณะงิ้วที่แม่เล่นอยู่เป็นงิ้วจร ต้องเดินทางไปแสดงตามสถานที่ต่างๆ ตลอดเวลา ตอนที่พ่อพบแม่ คณะงิ้วได้รับการว่าจ้างให้มาแสดงที่โรงเจประจำตระกูลคหบดีในอำเภอ พ่อมักพาพรรคพวกไปดูงิ้วที่แม่เล่น ป้าเล่าว่าพ่อจะซื้อตั๋วหน้าเวทีสิบที่นั่งเสมอ โดยพ่อจะนั่งคนเดียว ปล่อยให้ที่นั่งข้างๆ ว่างไว้ แล้วให้สมุนที่มาด้วยไปนั่งคุมเชิงอยู่ด้านหลัง คอยกันไม่ให้ใครไปนั่งแถวหน้า พ่ออยากให้ตัวเองดูเด่นเป็นที่สะดุดตาของนางเอก พ่อเป็นคนหน้าตาดี พูดจาไพเราะเสนาะหู ที่สำคัญพ่อรักแม่มาก แต่ตอนนั้นแม่ยังเด็กนัก นอกจากจะไม่รู้ความอะไรแล้ว แม่ยังแสดงท่าทีหมั่นไส้ในการวางท่าของพ่อออกมาอย่างชัดเจน ไม่ได้มีความเกรงกลัวนักเลงใหญ่อย่างพ่อเลย ทว่ากลับเป็นที่ถูกอกถูกใจพ่อมาก ถึงกับพาป้าไปดูตัว ป้าเห็นก็ชอบใจ แต่ตอนนั้นในสายตาของป้าแม่ยังเด็กเกินไป ไม่ประสีประสาในเรื่องรักๆ ใคร่ๆ จึงบอกให้พ่อรอไปก่อน... ป้าเล่าเช่นนั้น

โชคชะตาทำให้หนุ่มห้าวอย่างพ่อต้องวนเวียนอยู่ในอบาย ตั๋วเฮียเปิดบ่อนการพนันอยู่ในเมือง โดยให้พ่อเป็นหัวหน้านักเลงคุมบ่อน บางครั้งถึงขั้นดีรันฟันแทง แต่ก็ไม่มีเจ้าหน้าที่บ้านเมืองคนไหนกล้าเข้าไปจุ้นจ้าน ดูเหมือนพ่อจะรู้ว่างานที่ทำอยู่อาจนำภัยมาสู่ตัวไม่วันใดก็วันหนึ่ง พ่อจึงกำชับลูกน้องไม่ให้ก่อความเดือดร้อนแก่ชาวบ้าน พ่อคงอยากจะเอาชาวบ้านเป็นกำแพงเพื่อใช้ "พิง" ในยามฉุกเฉิน หลายหนพ่อจะมีขนมนมเนยติดมือมาฝากลูกเล็กเด็กแดงแถวบ้าน มีเหล้ายาปลาปิ้งมาให้ชาวบ้านร้านตลาดอยู่เป็นประจำ ทำให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ต่างก็ชอบพอในอัธยาศัยของพ่อ

แม้พ่อเอ็งจะเป็นนักเลง แต่ชาวบ้านก็รักนะ

ชาวบ้านหลายคนพากันว่าเช่นนั้น

คหบดีจ้างคณะงิ้วเล่นต่อเนื่องหลายปี พ่อจึงมีโอกาสได้พบแม่บ่อย ๆ พ่อจะไปดูแม่เล่นงิ้วเมื่อว่างจากงาน ทุกครั้งที่แม่เข้ามาพักหลังเวที พ่อก็จะเดินตามเข้าไป ลูกน้องของพ่อจะคอยกันคนอื่นออกมา ไม่ให้ใครรบกวนระหว่างพ่อจีบแม่ การทำเช่นนี้นอกจากจะไม่ได้ใจแล้ว ยังทำให้แม่รู้สึกรำคาญมากขึ้น พ่อจริงใจกับแม่ แต่วิธีที่พ่อใช้ไม่ถูกต้อง จึงไม่อาจครองใจแม่ได้

วันเวลาผ่านไป เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยสาว แม่ก็ยิ่งดูสวยสะพรั่ง ในเวลานั้นนอกจากพ่อแล้ว ยังมีผู้ชายอีกมากหน้าหลายตามาตามจีบแม่ ทั้งตำรวจ ทหาร พ่อค้า คหบดี แต่แม่ก็ไม่ได้มีท่าทีสนใจใครแม้สักคน กระทั่งวันหนึ่งมีอันธพาลต่างถิ่นมาหาเรื่องคณะงิ้วเพื่อหวังลวนลามตัวนาง ตอนนั้นพ่ออยู่ในเหตุการณ์ด้วย จึงพาพวกเข้าตะลุมบอนจนพวกนักเลงขาจรกระเจิดกระเจิง พ่อป้องกันแม่ไม่ให้ถูกลวนลามได้ในหนนั้น แม่จึงเริ่มรักชอบพ่อขึ้นมา

...ที่สุดพ่อกับแม่ก็ได้แต่งงานกัน พ่อพาแม่ไปอยู่กับปู่ย่าที่นครปฐม แม้บ้านจะไม่ใหญ่โตนัก แต่แม่ก็อยู่อย่างมีความสุข ปู่ย่าเป็นคนจีนสมัยใหม่ ไม่ได้เอาสะใภ้เข้าบ้านเสมือนทาสีเพื่อรับใช้พ่อแม่พี่น้องของสามีเช่นธรรมเนียมจีนทั่วไป พ่อเองแม้จะเคยเป็นหนุ่มเจ้าชู้ แต่พอได้แม่มาครองก็เลิกเจ้าชู้ หันมาดูแลแม่อย่างเต็มที่ มอบความรักให้แม่จนหมดใจ ป้ายังเล่าอีกว่า เมื่อรู้ว่าแม่ตั้งท้อง พ่อดีใจมาก เฝ้าประคบประหงมแม่ไม่ห่าง เข้าครัวทำอาหารให้แม่ด้วยตัวเองก็บ่อย อะไรที่แม่อยากกินพ่อจะหามาให้ไม่เคยขาด เมื่อได้ผมมา พ่อยิ่งมีความสุขมาก ถึงขนาดปิดหมู่บ้านเพื่อเลี้ยงฉลองที่ได้ลูกชาย งานนั้นมีผู้กว้างขวางมาร่วมงานกันอย่างคับคั่ง แม่เลิกเล่นงิ้วตอนนั้นเพื่อจะได้มีเวลาเลี้ยงดูผมอย่างเต็มที่

เดือนแรกของชีวิตผม เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้แม่ต้องโศกเศร้า ขณะกำลังให้นมผมอยู่ เพื่อนคนหนึ่งมายืนตะโกนหน้าบ้านเรียกให้พ่อออกไปคุย พักใหญ่พ่อก็กลับเข้ามาและว่าจะเข้ากรุงเทพฯ สักวันสองวันเพื่อไปงานบวชของเพื่อนอีกคน ภายหลังแม่ถึงได้รู้ว่าแท้ที่จริงแล้วเพื่อนคนที่ว่าบวชได้ไปก่อเรื่องเอาไว้ แต่ด้วยความรักเพื่อนและคงไม่คิดว่าจะมีเรื่องร้ายแรงอะไรเกิดขึ้น พ่อจึงยอมออกไปด้วย และนั่นเป็นครั้งสุดท้ายที่แม่ได้เห็นหน้าพ่อ

ป้าว่า หากเลือดกลั่นออกมาเป็นน้ำตาได้ วันนั้นเลือดแม่คงหมดตัวไปแล้ว

เมื่อขาดหัวหน้าครอบครัว แม่จึงต้องเป็นคนหาเลี้ยงผม แม่ไม่อยากทำงานในไร่กับป้า จึงกลับไปหาหัวหน้าคณะงิ้วเพื่อขอเล่นงิ้วอีกครั้ง หัวหน้าคณะเห็นแม่ยังสาวและฝีมือไม่ตกจึงรับไว้เป็นนางเอกงิ้วดังเดิม คณะงิ้วต้องเดินทางไปเล่นตามสถานที่ต่างๆ ไม่ค่อยได้เล่นประจำอยู่ที่เดียวนานๆ วันใดไปเล่นที่ห่างไกล แม่ก็จะไม่ได้กลับมาบ้าน เป็นเช่นนี้ได้สักพักจนเมื่อผมอายุได้สามขวบ ป้าก็ไปรับผมมาเลี้ยง เพราะแม่ต้องออกไปทำงานและปู่กับย่าเริ่มอายุมากขึ้น พวกท่านไม่ยอมมาอยู่กับป้าที่กาญจนบุรีตามคำชวนของป้า เพราะเป็นห่วงบ้านที่นครปฐม ป้าและลุงเขยเกรงป้าเล็กซึ่งเป็นพี่สาวอีกคนของพ่อจะเหนื่อยเกินไปที่ต้องดูแลผมและคนแก่อีกถึงสองคน จึงไปรับผมมาเลี้ยง

หมู่บ้านที่ลุงกับป้าอาศัยอยู่ติดลำคลองใหญ่ไม่ไกลจากปากคลองที่เชื่อมต่อกับแม่กลอง ผู้คนปลูกบ้านเรือนอยู่ห่างๆ กันหลายร้อยหลังคาเรือน โรงเรียนและสุขศาลาตั้งห่างออกไปทางท้ายหมู่บ้าน ไม่ไกลจากโรงเรียนเป็นทุ่งนาเขียวขจีสุดลูกหูลูกตา ถัดไปเป็นไร่ชา ไร่ยาสูบ และไร่อ้อยของชาวบ้าน ช่วงเช้าจดเย็นหากไม่ใช่ปิดภาคเรียน ทั้งหมู่บ้านจะเงียบสงบ ก่อนจะมาคึกคักอีกครั้งก็ตอนพลบค่ำเมื่อชาวบ้านเสร็จจากงานไร่งานร้าน ส่วนใหญ่แล้วจะหย่อนใจด้วยการดูมหรสพประเภทละคร ลิเก ส่วนคนไทยเชื้อสายจีนนิยมชมงิ้วเพื่อความบันเทิง

ลุงกับป้าทำไร่ชาอยู่ไม่ห่างจากบ้านซึ่งเป็นเรือนไม้สองชั้นยกใต้ถุนสูง ลมโกรกตลอดเวลา ชั้นบนมีสี่ห้องนอน สามห้องเป็นของป้าลุงและลูกสาวสี่คน ห้องที่เหลือว่างอยู่ ป้าบอกให้ผมเข้าไปนอน แต่ผมชอบนอนที่ชานบ้านมากกว่า มันโปร่งโล่งเย็นสบาย ผมกับแม่ชอบนอนชมจันทร์ในยามค่ำคืน ดวงจันทร์สวยงามมากจากมุมที่ผมนอนอยู่ ผมจึงไม่อยากเข้าไปนอนในห้อง

บันไดบ้านชั้นบนทอดลงสู่ลานกว้างที่ใช้สำรองตากใบชา ในกรณีลานตากที่ไร่รองรับผลผลิตบางฤดูไม่ไหว ใต้ถุนบ้านเป็นพื้นดินโปร่งโล่งเย็นสบาย ผมชอบกลิ่นดินชื้น มันทำให้รู้สึกสดชื่นโล่งจมูก มุมหนึ่งของใต้ถุนเป็นครัวไฟ ภายในมีตู้กับข้าวขนาดใหญ่สองตู้ ตามผนังแขวนของแห้งประเภทหอมกระเทียมและปลาแห้ง ครัวถูกแยกออกจากใต้ถุนบ้านด้วยผนังอิฐถือปูน แขวนเครื่องจักสานไว้เป็นระเบียบ ถัดจากครัวออกไปทางหลังบ้านเป็นลานกว้างใช้ซักล้าง วันไหน

มีงานเลี้ยงงานบุญก็จะถูกใช้เป็นโรงครัวนอกบ้าน อีกมุมหนึ่งของใต้ถุนกั้นเป็นห้องเก็บเครื่องมือและอะไหล่รถไถรถบรรทุก แม้จะมีห้องครัวและห้องเก็บเครื่องมืออยู่ใต้เรือน แต่พื้นที่ตรงกลางก็ยังกว้างขวางพอที่ลุงจะผูกเปลญวนเอาไว้นอนเล่น มีตั่งไว้เอกเขนกและเป็นที่นั่งจิบเหล้าเคล้ากับแกล้ม

รอบบ้าน ลุงลงต้นกระถินเป็นรั้วรายรอบ ด้านหลังติดสวนมะพร้าวของผู้ใหญ่บ้าน ประตูด้านหน้ามุ่งสู่ชายคลองซึ่งอยู่ไม่ไกลนัก ตกเย็นหลังงานในไร่ลุงมักเอกเขนกกินเหล้าอยู่บนตั่ง ข้างตัวมีเหล้าแบนและจานมะดันพริกเกลือวางเคียง

เหล้าน่ะ ข้าเพียงจิบเป็นกระสาย ไม่ได้ให้เหล้ากินข้าได้ ลุงว่างั้น

คงจริงอย่างลุงว่า เพราะเหล้าในขวดแบนกว่าจะหมดก็นานหลายวัน ลุงรูปร่างผอมเกร็ง ไว้หนวดครึ้มดกหนา ผิวที่เคยขาวกลับเกรียมไหม้ด้วยไอแดด ดูภายนอกเหมือนคนดุ แต่จริงๆ แล้วลุงเขยของผมเป็นคนใจดีและฉลาดหลักแหลม ลุงได้ป้าก็ด้วยแม่สื่อแม่ชักตามธรรมเนียมจีนโบราณ

ป้าเป็นพี่สาวคนโต อายุห่างจากพ่อซึ่งเป็นคนสุดท้องถึงสิบห้าปี ป้าเรียนจบเพียงมัธยมต้นก็ต้องออกมาดูแลบ้านและทำหน้าที่เลี้ยงดูน้องๆ แทนพ่อแม่ตอนนั้นปู่กับย่ากำลังอยู่ในวัยตั้งตัวจึงไม่มีเงินทองมากนัก คนจีนสมัยก่อนมักจะให้ลูกชายได้เล่าเรียนสูงๆ ส่วนลูกสาวต้องแต่งออกไปอยู่บ้านสามีจึงไม่นิยมให้เรียนมากนัก แม้ปู่กับย่าจะไม่ใช่คนจีนหัวโบราณ แต่เมื่อไม่มีทางเลือกด้วยทรัพย์สินเงินทองมีจำกัด จึงให้ป้าหยุดเรียนไว้เพียงแค่นั้น ซึ่งป้าก็เต็มใจ

ถึงแม้จะเรียนไม่สูงนัก แต่ป้าก็ศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองอยู่ตลอดเวลา ว่างเมื่อไรป้าจะอ่านหนังสือและติดตามข่าวสารอยู่เสมอ ป้าอ่านหนังสือทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นวารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ ถุงกล้วยแขกป้าก็อ่าน เรียกได้ว่าป้าทั้งอ่านทั้งฟังตั้งแต่ถุงกล้วยแขกยันวิทยุทรานซิสเตอร์ ก่อนเข้าไร่ทุกเช้าลูกสาวของป้าจะเตรียมกล้วยแขกพร้อมกาแฟใส่กระป๋องนมไว้ให้พ่อแม่หลังข้าวเช้า ป้าจะเทกล้วยแขกใส่จานแล้วนั่งคลี่ถุงอ่าน อ่านไปเคี้ยวกล้วยแขกไปอย่างเพลิดเพลิน

ป้าว่า *ความรู้มีอยู่รอบตัว หากเราขวนขวายหามัน จะอยู่ที่ไหนก็ทันโลกทันคน*

ภาพที่เห็นจนชินตา เมื่อลุงสตาร์ตรถเตรียมเข้าไร่ หากอ่านไม่จบ ก่อนลุกจากแคร่ป้าก็จะพับถุงกล้วยแขกใส่ย่าม พร้อมฉวยวิทยุทรานซิสเตอร์ข้างเสาเรือนติดตัวไปไร่ด้วย ป้าเป็นผู้รอบรู้คนหนึ่งในหมู่บ้านเลยทีเดียว

ป้ารักพ่อเหมือนลูก ป้อนข้าวป้อนน้ำให้ตั้งแต่อ้อนแต่ออก ลุงเล่าว่าตอนพ่อตาย ป้าถึงกับใจสลาย ร้องไห้จนหมดสติไป เมื่อมีผมซึ่งเป็นลูกของน้องชายที่ตัวรัก ป้าจึงดูแลเอาใจใส่เต็มที่ ป้าเคยบอกใครต่อใครว่า *หยกมันเหมือนพ่อทั้งรูปร่างหน้าตาและนิสัยใจคอ* จนชาวบ้านพากันเย้าว่าป้ารักผมมากกว่าลูกๆ ของตัวเอง

"ป้าเอ็งเขารักเอ็งมากกว่าลูกตัว เผลอๆ ผัวอย่างลุง ป้าเอ็งก็ยังรักน้อยกว่าเอ็งเสียอีก"

ลุงเย้าเพื่อไม่ให้เรื่องราวเก่าๆ พาความเศร้าเข้าบ้าน ป้าซึ่งนั่งฟังอยู่ด้วยไม่ได้เถียงอะไร ได้แต่อมยิ้ม ชีวิตของผมนี้หากจะโชคดีอยู่บ้างก็ตรงที่ผมยังมีป้ามีลุง และพี่ๆ ทุกคนให้ความรักและความเมตตาแก่ผมเป็นอย่างมาก

เมื่อผมยังเล็ก เสร็จจากงานในไร่ป้าก็มักจะอุ้มผมนั่งตักแล้วเล่านิทานพร้อมสั่งสอนไปด้วย เมื่อผมใหญ่ขึ้นพอรู้ความ ป้าก็ยิ่งห่วงกังวล เฝ้าตักเตือนอยู่ตลอดเวลา ไม่อยากเห็นผมเดินตามรอยพ่อ

"กฎหมายก็คือกฎหมาย ไม่มีบ้านเมืองไหนจะอยู่ได้หากคนไม่เคารพกฎหมาย"

ป้าสรุปหลังจากตัดสินใจเล่าเรื่องราวที่แท้จริงของพ่อและพวกพ้องที่มักทำตัวอยู่เหนือกฎหมายให้ผมฟัง

"แต่พ่อโดนรังแกก่อนนี่ครับ พ่อโดนใส่ร้าย พวกนั้นบีบให้พ่อต้องเลือกเดินทางนั้น ป้าก็บอกเองว่าพ่อผมเป็นคนดี"

"ไม่ผิดหรอก หยกเอ๊ย โดยสายเลือดแล้วพ่อเอ็งไม่ได้เป็นคนเลว แต่เขาเลือกใช้วิธีที่ไม่ถูกต้องโต้ตอบสิ่งชั่วร้าย ชีวิตจึงประสบแต่ความล้มเหลว ชักนำให้กระทำสิ่งผิดกฎหมายมากขึ้น อายุจึงสั้น"

ป้าจ้องหน้าผม ก่อนจะเอื้อมมือมาลูบหัวอย่างเอ็นดู ผมรับรู้ได้ถึงความเมตตาผ่านสัมผัสอันอ่อนโยนนั้น

"...จำไว้นะหยก คนเราหากเที่ยวยกสารพัดเหตุผลเพื่อจะทำผิดกฎหมาย ชอบอ้างคนไม่ดีเพื่อจะขอทำความชั่วบ้าง ชีวิตก็จะตกต่ำ ต้องหลีกให้ห่างจากคนพาล คบแต่คนดีมีปัญญา...ที่สำคัญ อย่าทำให้ชาวบ้านเขาเดือดร้อนเป็นอันขาด"

ป้าจะย้ำสอนอยู่เสมอทุกครั้งที่มีโอกาส ผมไม่เคยรู้สึกรำคาญคำพร่ำสอนเหล่านั้นเลยแม้สักน้อย

2
เจ้าโก่งและน้องสาว

.....

ในคลอง เจ้าโก่ง พี่ใหญ่ของฝูงลูกเป็ดกำลังพาน้องๆ เล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน ผมยกให้มันเป็นพี่ใหญ่เอง เพราะมันกะเทาะเปลือกออกมาดูโลกก่อนใคร ผมเห็นกับตา เจ้าโก่งเป็นเป็ดที่ซนมาก และชอบเดินบนพื้นซีเมนต์ ทั้งที่พื้นดินอ่อนนุ่มก็มีออกมากมายตามลานและใต้ถุนบ้าน แต่มันกลับชอบแยกตัวออกมาเดินบนลานปูนที่ลุงใช้ตากใบชา มันเดินบนที่แข็งจนขาโก่งป่องกลาง ป้าว่าที่ขามันโก่งเพราะผมไปอุ้มมันมากจนเฉามือ หาใช่เพราะมันชอบเดินบนพื้นแข็ง จำได้ว่าตอนออกจากไข่วันแรกมันไม่ยอมเดิน เอาแต่นั่งอยู่ข้างเปลือกไข่ ดูไปคล้ายเป็ดป่วย หลายวันก็ยังไม่เดินทั้งที่น้องๆ ไปวิ่งเล่นกันหมดแล้ว ผมเป็นห่วงมันมาก จึงเฝ้าอุ้มประคบประหงมมากกว่าลูกเป็ดตัวอื่น จนป้าว่ามันเฉาเพราะมือผม ลุงเสริมขึ้นว่าเป็นเพราะทั้งสองสาเหตุ เจ้าโก่งมันเปลี้ยเฉามือจนแรงต้านที่ขาถดถอยเมื่อต้องไปเดินบนพื้นแข็ง และแนะให้ผมเอาต้นตะไคร้ไปผูกที่ขาของมัน ผมไม่แน่ใจว่าตะไคร้จะช่วยอะไรมันได้ แต่ก็ยอมทำตาม เจ้าโก่งกลับแข็งแรงขึ้นอย่างน่าอัศจรรย์ แม้ขาจะไม่หายโก่งแต่ก็เดินเหินได้เป็นปกติ ดูจะชอบเดินชอบวิ่งมากกว่าเป็ดตัวอื่นเสียด้วยซ้ำ ผมไม่แน่ใจว่าที่มันชอบวิ่งชอบเดินเป็นเพราะต้องการชดเชยความพิการหรือเปล่า แต่ทุกครั้งที่เห็นเจ้าโก่งเดิน ผมก็อดขำกับการเดินแบบโก่งๆ

ของมันไม่ได้

แรกเกิด เจ้าโก่งตัวเล็กมาก มีขนสีน้ำตาลเข้มเกือบทั้งตัว ส่วนหัวมีไรขนสีเขียวแซมอยู่น้อยๆ ดูออกว่าส่วนนี้จะเข้มขึ้นเรื่อยๆ ตามอายุ มันเป็นลูกเป็ดที่กินเก่งมาก กินจอกแหนได้มากกว่าตัวอื่นถึงสองสามเท่าเลยทีเดียว กินไส้เดือนได้ทั้งตัวโดยไม่ต้องง้อให้ใครช่วยดึงหัวดึงหาง แมลงแกลบตัวใหญ่แค่ไหนก็ไม่หวั่น มันจะใช้ปากที่แข็งแกร่งตอกจนแมลงแกลบแน่นิ่งก่อนกลืนกินเข้าไป

ริมตลิ่งคลองบริเวณเวิ้งน้ำ ผมกับเพื่อนๆ มักพากันมาวิ่งเล่น เพื่อนผมคนหนึ่งชื่อโส่ย เลี้ยง "เป็ดไล่ทุ่ง" เหมือนกัน เขามีเป็ดมากกว่าผมเกือบสองเท่า เดิมทีโส่ยจะพาเป็ดไปเลี้ยงแถบชายทุ่งหลังโรงเรียน แต่เมื่อรู้ว่าผมพาเป็ดมาที่นี่ เขาก็พามาเลี้ยงรวมอยู่ด้วยกัน สลับไปมาระหว่างชายทุ่งกับชายคลอง วันใดที่เขาพาพวกมันมารวมฝูง เสียงกิ๊บๆ ก้าบๆ ก็จะดังไปทั่วคุ้งคลอง

ริมตลิ่งมีต้นไม้ใหญ่นานาชนิด หางนกยูง มะขาม มะม่วง และชมพู่แผ่ผายกิ่งใบซ้อนทับกันจนแสงแดดแทบสอดตัวลงมายังพื้นดินไม่ได้ ปรากฏเป็นร่มเงาครึ้มไปทั่วบริเวณ มะขามยักษ์ต้นหนึ่งยื่นกิ่งใหญ่ออกไปในคลอง ผมและผองเพื่อนเอาปลายเชือกปอข้างหนึ่งผูกเข้าไว้ แล้วจับปลายอีกข้างโยนตัวออกไปจนสุดแรง สุดเชือกก็จะปล่อยตัวลงกระแทกผิวน้ำจนเม็ดน้ำแตกกระเซ็น ฝูงลูกเป็ดจะพากันว่ายเข้ามาคลอเคลียอยู่ใกล้ๆ ปล่อยตัวให้พะเยิบพะยาบขึ้นลงไปตามพลิ้วคลื่นที่เกิดจากการทิ้งตัวลงน้ำของพวกเรา

นอกจากจะชอบเล่นล้อคลื่นแล้ว ลูกเป็ดยังชอบเล่นเกม "เป็ดเทินหัว" ด้วย เมื่อโยนตัวลงคลอง พวกเราจะดำน้ำแล้วเล็งลูกเป็ดตัวใดตัวหนึ่งจากใต้น้ำให้เหมาะเหม็งกับหัว แล้วค่อยๆ โผล่ขึ้นมาเหนือน้ำ พยายามให้ลูกเป็ดเทินอยู่บนหัว โดยห้ามใช้มือช่วย ใครเทินได้ก็จะเป็นผู้ชนะ ผมมักเลือกเจ้าโก่งเป็นคู่เล่นเพราะเข้าขากันได้ดี ทุกครั้งที่ได้ยินเสียงตูม เจ้าโก่งเป็นต้องว่ายเข้ามาใกล้ๆ และลอยตัวนิ่งบนผิวน้ำ เป็ดตัวอื่นใช้วิธีส่งเสียงร้องกิ๊บๆ หวังระบุตำแหน่งให้นายของมัน แต่เป็ดพวกนั้นคิดผิด ใต้น้ำเด็กๆ จะไม่ได้ยินเสียงร้องของพวกมันเลย เจ้าโก่งไม่ใช้การส่งเสียง เพียงลอยตัวนิ่งๆ ไม่กระดุกกระดิกสักนิด ใช้ตีนพังผืดพุ้ยน้ำเบาๆ เป็นสัญญาณ ในขณะที่ลูกเป็ดตัวอื่นไม่ตีขา แม้น้ำในคลองจะไม่ใส แต่ก็พอมองเห็น

ขาของเจ้าโก่งได้เป็นเงาราง ๆ ทำให้ผมรู้ตำแหน่งของมันได้จากใต้น้ำ เมื่อโผล่ขึ้นมาจากผิวน้ำผมจึงเทินมันไว้บนหัวได้อย่างง่ายดาย เจ้าโก่งเองก็จะเลี้ยงตัวไม่ให้ลื่นหล่นไปจากหัวของผม ผมไม่รู้หรอกว่าเป็นเพราะความบังเอิญหรือเพราะความฉลาดของมันกันแน่ที่ใช้วิธีนี้ แต่คู่ของเราก็ชนะเกมนี้ทุกครั้ง

เกม "เป็ดเทินหัว" จะเล่นได้ก็เฉพาะตอนที่พวกเป็ดยังเล็กอยู่ เมื่อพวกมันโตขึ้นก็เล่นไม่ได้ เพราะขนาดตัวเป็ดจะใหญ่กว่าหัวเด็กอย่างพวกเรานั่นเอง

เมื่อเล่นน้ำกันหนำใจแล้ว เจ้าโก่งก็พาฝูงเข้าฝั่ง ถึงชายคลองพวกมันต่างรี่เข้าไซ้จอกแหนที่ลอยนิ่งเป็นผืนบนผิวน้ำชิดตลิ่ง ลูกเป็ดเล่นซุกซนจนแพแหนแตกกระจัดกระจาย บางตัวแหวกว่ายตามฝูงลูกกุ้งเข้าไปในกอกระเฉดจนฝูงจิงโจ้น้ำที่ยงโย่อยู่บริเวณนั้นแตกหนีกระเจิง ลูกเป็ดหลายตัวจิกกินเถาผักบุ้งที่ขึ้นปกตลิ่ง เป็ดชอบกินยอดผักบุ้ง ลุงเขยเคยว่าเป็ดในวัยเด็กต้องให้กินผักมาก ๆ เพราะจะทำให้สายตาดีซึ่งสำคัญมากต่อเป็ด ผมเห็นด้วยกับลุง เพราะพวกมันไล่กินกุ้งตัวเล็ก ๆ ใส ๆ ในคลองได้อย่างคล่องปาก นอกจากจะใช้หาเหยื่อแล้ว พวกมันยังต้องใช้สายตาในการหลบหลีกนกใหญ่บนฟ้า งูเงี้ยวเขี้ยวขอบนดิน นกใหญ่ชอบกินลูกเป็ดมาก เช่นเดียวกับงูที่ชอบซ่อนตัวอยู่ตามพงหญ้าและที่รกชัฏ คอยดักฉกลูกเป็ดไปกิน แต่หากเป็นเป็ดโต อันตรายจากบนฟ้าและผืนดินก็จะลดน้อยลงไป เพราะขนาดตัวใหญ่ขึ้น นกบนฟ้าเริ่มแหยง ไม่กล้าปักหัวลงโฉบ งูที่ตัวไม่ใหญ่นักก็เริ่มเปลี่ยนสภาพจากผู้ล่ามาเป็นผู้ถูกล่า มีก็แต่งูขนาดใหญ่อย่างงูเหลือม งูเห่าเท่านั้นที่พวกเป็ดยังคงต้องระวังตัว

...สักพักฝูงลูกเป็ดก็พากันเดินขึ้นตลิ่งที่เป็นดินโคลน ปากแบนของพวกมันแข็งพอที่จะซุยดินซอนไซหาไส้เดือน แย่งกันกินอย่างเอร็ดอร่อย ไส้เดือนบางตัวถูกลูกเป็ดสองตัวแย่งกันดึงหัวหางจนขาดกลางลำตัว เจ้าเป็ดทั้งสองถึงกับหงายหลังตีลังกาทันทีที่ไส้เดือนขาดสองท่อน ลูกเป็ดหลายตัวพยายามขยอกไส้เดือนตัวโตลงท้องจนเต็มกระเพาะ ล้นมาถึงอกจนพองโตคล้ายหนอกอูฐเดินแทบไม่ได้ แต่ละก้าวพานจะคะมำไปข้างหน้า จึงต้องย่อตัวลงนั่งแล้วค่อย ๆ ถัดไป บางตัวไล่ตอกแมลงแกลบที่โผล่ออกมาจากรูบนดิน แมลงแกลบขนาดใหญ่ตัวหนึ่งโผล่พ้นดินขึ้นมาได้ก็วิ่งจี้เข้าใส่ เจ้าเป็ดน้อยตัวหนึ่งตกใจถึงกับหงายท้องตึงกลิ้งไปมา

กว่าจะตั้งหลักได้แมลงแกลบก็วิ่งหายลงรูไป เจ้าโก่งหากินเก่งกว่าน้องๆ เมื่ออิ่มจนอกบวมโตก็จะหย่อนตัวลงนอนกับพื้น พร้อมส่งเสียงกิ๊บก้าบให้กำลังใจน้องๆ ของมันไปด้วย ผมนั่งดูฝูงเป็ดน้อยด้วยความเพลิดเพลิน พวกมันหากินได้โดยพ่อแม่ไม่ต้องสั่งสอน เพราะพ่อแม่ตายไปตั้งแต่พวกมันตัวเท่าฝาหอย...

เจ้าโก่งมีน้องสาวตัวเล็กที่สุดในฝูงชื่อนังกิ๊บ แม้ตัวจะเล็กทว่าเสียงกลับดัง "แปดหลอด" และขี้บ่นที่สุด มันส่งเสียงกิ๊บๆ ตลอดเวลาแม้ขณะนอนหลับ ลำคอกลมมนที่ดันอยู่กับพื้นขณะนอนหลับจะสั่นกระเพื่อมตลอดเวลา ดูเหมือนมันจะหลับไปยิ้มไป ผมอยากรู้นักว่าระหว่างที่นอนหลับนังกิ๊บฝันถึงอะไรอยู่ ดูช่างสุขล้นทุกสิ่งในบ้านจะเงียบเชียบยามที่นังกิ๊บหลับ และจะกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้งเมื่อมันตื่นขึ้น ด้วยรูปร่างไม่สู้จะน่ารักในสายตาของ "คน" ใครๆ จึงพากันว่านังกิ๊บเป็นเป็ดที่ขี้เหร่ที่สุด ขนสีน้ำตาลไม่เต็มตัวดูขมุกขมัว หนำซ้ำหัวยังล้านอีกด้วย แม้จะ "น่าชัง" แต่มันก็ "น่ารัก" สำหรับผมเสมอ

ความสัมพันธ์ระหว่างเราทำให้นังกิ๊บมักแสดงตัวเป็นเจ้าข้าวเจ้าของในตัวผม เดินไปไหนต้องตามติดแจ ถึงเวลาไปเล่นน้ำก็จะรีบรี่กระดิกหางเข้ามาให้ผมอุ้มไปลำคลองขณะที่พี่น้องต้องพากันเดินไป ถึงเวลาตัวอื่นลงเล่นน้ำ นังกิ๊บกลับคลอเคลียอยู่กับผมเป็นนานกว่าจะเยื้องย่างลงคลอง มีมันกับเจ้าโก่งที่ผมมักพาไปไหนต่อไหนด้วย ยกเว้นที่ไกลๆ เช่นตลาดสดและปากคลอง ผมมักจะเอาเจ้าโก่งไปตัวเดียว เพราะนังกิ๊บตัวเล็กเกินไป เดินก็ช้า มีบางครั้งหากนังกิ๊บรู้ว่าผมจะไปตลาด มันก็จะไปดักรออยู่ที่ประตูรั้วบ้าน พยายามดันตัวเข้าแทรกบานประตูไว้ เปิดเมื่อไรเป็นได้หลุดผลัวะออกไปก่อนเสมอ หลายครั้งผมจนใจที่จะกักมันไว้ก็ต้องเอาไปด้วย แต่หากวันใดผมปิดประตูได้ทัน วันนั้นมันก็จะงอนทั้งวัน ไม่ยอมออกไปว่ายน้ำกับพี่น้อง จะไปซ่อนตัวตรงซอกโอ่งน้ำหลังบ้าน ไม่ส่งเสียงกิ๊บๆ เหมือนทุกครั้ง เมื่อนั้นจะรู้ได้ทันทีว่ามันงอนผมเข้าให้แล้ว ผมจะตามง้อโดยไปอุ้มมันออกมาจากซอกโอ่งและบรรจงหอมเอาใจ มันก็จะกลับมาเป็นนังกิ๊บตัวเดิมอีกครั้ง เสียงกิ๊บๆ ก็จะดังลั่นบ้านทั้งวันทั้งคืนเหมือนเดิมจนกว่าจะมีการงอนเกิดขึ้นอีก

ตอนนังกิ๊บกะเทาะเปลือกออกมาใหม่ๆ ผมต้องคอยดึงเมือกตามตัวออกให้แทนแม่ของมันที่เพิ่งจากไปไม่นาน หลุดจากเมือกได้มันก็เริ่มเจื้อยแจ้วตั้งแต่

บัดนั้น บ่นไปเตาะแตะไป จำได้ว่ามันเดินไปหาเจ้าโก่งซึ่งยังคงนอนไม่ขยับไปไหน แล้วใช้ปากกระจิริดที่ยังไม่แข็งแรงดีคาบเอาเศษเปลือกไข่และเมือกออกจากตัวพี่ชาย ตอนแรกผมคิดว่ามันจะจิกเมือกกิน แต่มันกลับคายออกแล้วก็จิกใหม่ทำอยู่เช่นนั้นจนเมือกตามตัวของเจ้าโก่งแห้งลง จากนั้นก็พยายามดึงเจ้าโก่งให้ลุกขึ้น มันตีลังกาหงายท้องก็หลายหนเมื่อทำปากลื่นหลุดจากตัวพี่ชาย พยายามอยู่นานเจ้าโก่งก็ไม่มีทีท่าจะลุกขึ้นได้ สุดท้ายก็เลิกล้มความตั้งใจที่จะฉุดพี่ของมันให้ลุกขึ้นมา แต่ด้วยความเป็นห่วง นังกิ๊บก็ยังคงเดินป้วนเปี้ยนอยู่รอบๆ เจ้าโก่งตลอดเวลา ในขณะที่พี่น้องตัวอื่นพากันไปเล่นหมดแล้ว...ไม่นับรวมลูกเป็ดอีกหนึ่งตัวที่ยังคงนอนหลับอย่างมีความสุขอยู่ในไข่สีขาวนวลบนหย่อมฟาง เป็ดน้อยที่กำลังจะลืมตาดูโลกในอีกไม่ช้านี้มีชื่อว่า...นังสวย

นังสวยเป็นน้องนุชสุดท้องแต่คนละพ่อคนละแม่กับเจ้าโก่ง ตรงข้ามกับนังกิ๊บ นังสวยเป็นเป็ดที่สวยงามมาก แต่ก็เป็นเป็ดที่ขี้ตื่นที่สุดด้วย เห็นอะไรผิดสังเกตนิดหน่อยก็จะร้องไว้ก่อน มันเคยร้องลั่นเพียงแค่ได้ยินเสียงลมพัดปะทะใบกล้วย ทำตัวเป็น "เป็ดร้องใบตองแห้ง" ตลอดเวลาจนเป็ดทั้งฝูงต้องคอยหูตาตื่นตามไปด้วย คืนไหนลมกระโชก คืนนั้นเป็ดทั้งฝูงเป็นอันไม่ต้องหลับนอน นังสวยคลอดช้ากว่าพี่น้องหลายวัน ก่อนจากไปแม่ของพวกมันได้กกไข่เผื่อไว้ล่วงหน้าพวกพี่ๆ ได้ออกมาดูโลกกันหมดแล้วขณะที่นังสวยยังอยู่ในไข่ แรกๆ ผมคิดว่าไข่คงฝ่อ แต่รอยปริร้าวที่เปลือกเริ่มปรากฏให้เห็นหลังจากแม่แกลบจากมันไปแล้วสามวัน ผมต้องรีบเอาใบคะน้ากับขี้เหล็กย่างไฟมาประคบรอบไข่ให้ความอบอุ่นแทนแม่ แม้ไม่แน่ใจนักว่าจะได้ผล แต่นังสวยก็มีโอกาสลืมตาดูโลกได้ในที่สุด

เมื่อแรกคลอดมองไม่ออกว่านังสวยจะเป็นเป็ดแสนสวย เพราะตัวลีบเล็กขนเปียกปอนเหมือนลูกหมาตกน้ำ ทว่าเมื่ออายุได้หนึ่งเดือนขนของนังสวยก็เริ่มยาวดกฟูแซงหน้าพวกพี่ๆ ทำให้ลำตัวแลดูกลมป้อมน่ารัก ในวัยเด็ก ทุกครั้งที่พาไปว่ายน้ำนังสวยจะไปถึงตลิ่งช้ากว่าพวกพี่ๆ ไม่ใช่วิ่งได้ช้า แต่เป็นเพราะมันชอบเดินนวยนาดอวดสวย ระหว่างทางจะแวะโน่นแวะนี่เพื่อรอให้ชาวบ้านทักทายเอ่ยปากชม นังสวยจึงมักจะเป็นตัวสุดท้ายที่ไปถึงตลิ่ง และจะเป็นผู้ "เก็บสแปร์" พาพวกพี่ๆ กลิ้งลงคลองอยู่เป็นประจำ

กับผม นังสวยไม่ค่อยเข้ามาออดอ้อนเหมือนนังกิ๊บ แต่จะคอยอ้อนเอากับพี่ๆ ของมันมากกว่า พี่ๆ ของมันโดยเฉพาะเจ้าโก่งจะดูแลน้องสุดท้องตัวนี้เป็นอย่างดี ชื่อ "สวย" พี่ส้มจีนลูกสาวคนโตของลุงกับป้าเป็นคนตั้งให้ และมีนังสวยเพียงตัวเดียวที่คนทั้งบ้านยอมให้ขึ้นไปนอนบนเรือน มันฉลาดพอที่จะไม่ "กินบนเรือน" และไม่คิดจะ "ขี้บนหลังคา" เพราะมันบินได้ไม่สูง จึงไม่เป็นภาระให้ใครต่อใครต้องมาคอยเช็ดขี้เป็ดบนเรือน

3
รอยยิ้มของแม่

.....

ผมเลือกพาผองเพื่อนมาเล่นน้ำในบริเวณที่เป็นเวิ้งของลำคลอง ไร้การสัญจรไปมาของเรือด่วน เรือเมล์ เรือหางยาว ด้วยไม่ต้องการให้พวกมันต้องพบชะตากรรมเฉกเช่นเดียวกับพ่อแม่ แม้จะมาจากต่างครอก แต่พวกมันก็กำพร้าพ่อแม่เกือบจะพร้อมกัน สองเดือนก่อนไอ้ค่อมกะนังเขียวเป็ดคู่ผัวเมียกำลังว่ายน้ำอยู่ในลำคลองอย่างมีความสุข จู่ๆ หางยาวใจร้อนก็แล่นทิ้งโค้งน้ำมาด้วยความเร็วสูง พุ่งเข้าชนเป็ดทั้งสองอย่างจังจนขนกระจายว่อน เลือดนองคุ้งน้ำ ผมกำลังดำป่านว่าวในกระป๋องนมกับเพื่อนๆ อยู่ริมถนนคั่นคลอง โดยมีไอ้อ้วนกะนังแกลบเป็ดผัวเมียอีกคู่เดินเตาะแตะอยู่ข้างๆ ผมเห็นเหตุการณ์ในคลองก็ตกใจ วิ่งข้ามถนนเพื่อเข้าไปดูใกล้ๆ รถกระบะคันหนึ่งที่วิ่งอยู่บนถนนคงได้ยินเสียงเอะอะโวยวายของผม คนขับหันไปมองในลำคลอง ละสายตาออกจากถนน ไม่ทันได้เห็นไอ้อ้วนกะนังแกลบที่เดินส่ายอาดๆ ตามหลังผมข้ามถนนมา จึงเหยียบมันทั้งคู่แบนแต็ดแต๋ติดดิน ผมหันกลับมาร้องลั่นเป็นหนสอง จำได้ว่าคราวนั้นผมไม่ได้เสียใจสักเท่าไร น้ำตาไม่ได้ไหลออกมา แต่รู้สึกได้ว่ามันตกย้อนกลับไปข้างใน

กลางคืนก่อนเข้านอน ผมจะเอาลูกเป็ดเข้ากรงตาข่ายซึ่งยาวประมาณสามวา เพราะไม่อยากให้พวกมันเป็นเหยื่อของหมาแมวขณะนอนหลับ แม้จะมี "เป็ดร้องใบตองแห้ง" ร่วมนอนอยู่ด้วย แต่นังสวยก็ต้องมีเวลานอนหลับพักผ่อน ไม่อาจทำตัวเป็นสัญญาณเตือนภัยให้ฝูงได้ยี่สิบสี่ชั่วโมง เป็ดของโส่ยมีมากกว่าผม แต่เลี้ยงไว้นอกบ้าน ไม่รู้ว่าโดนนก หมา แมว อีเห็น หรือตัวอะไรเอาไปกิน กว่าโส่ยจะรู้ตัวเป็ดที่น่าสงสารก็ตายไปไม่น้อย อีกอย่าง ผมไม่อยากให้ฝูงเป็ดต้องถูกริ้นไรไต่ตอม ผมเคยสงสัยว่าเป็ดจะนอนหลับสบายได้อย่างไรในเมื่อต้องคอยขยับปีกสะบัดหัวหางไล่พวกแมลงที่พากันรุมตอมตลอดเวลา ขณะที่ผมนอนในมุ้ง พวกมันกลับต้องนอนตากยุงตากน้ำค้าง ผมจึงให้ลุงช่วยต่อกรงให้พร้อมตีตาข่ายตาถี่รอบกรง เพื่อนผมถึงได้มีมุ้งนอนกันถ้วนหน้า

เมื่อกรงเสร็จใหม่ๆ ผมถามลุงว่าทำไมถึงได้สร้างใหญ่โตขนาดนั้น ทั้งที่ลูกเป็ดมีเพียงยี่สิบสองตัว แต่ละตัวก็เล็กกระจิริด ถึงเวลานอนฝูงลูกเป็ดก็พากันไปนอนกระจุกรวมที่มุมหนึ่งของกรง ทำให้กรงตาข่ายดูใหญ่โตเกินพอดี

"ลูกเป็ดโตไวมาก และมีถึงยี่สิบสองตัว ขืนไม่เผื่อเอาไว้ เมื่อพวกมันใหญ่ขึ้นต้องมีบางตัวได้ออกมานอนตากยุงแน่ๆ"

ลุงยังว่า

"ทำอะไรก็แล้วแต่ต้องวางแผนล่วงหน้า จะได้ผิดพลาดน้อยลงเมื่อถึงเวลาลงมือทำจริง"

มิน่าเล่า ไร่ชาของลุงถึงได้เป็นระเบียบเรียบร้อย ลดหลั่นจากเชิงเขาลงที่ลุ่มแลสวยงามลงตัว ลุงคงวางแผน–วางผังไว้ล่วงหน้าอย่างถี่ถ้วนก่อนลงมือทำ

ในกรงตาข่ายมีเฉพาะถ้วยน้ำสำหรับให้พวกมันกินเท่านั้น ผมจะไม่เอาอาหารเข้าไว้ในกรง เพราะเกรงรังนอนจะสกปรกเลอะเทอะ แม้เป็ดจะอยู่ในที่ชื้นแฉะได้ แต่ผมก็ไม่อยากให้พวกมันสกปรกเพราะได้อาบน้ำกันหมดแล้ว ชาวบ้านพากันชมว่าเป็ดของผมสะอาดสะอ้าน

ในกรงแม้จะไม่มีข้าวและรำ ทว่ายังมีขี้เป็ดที่พวกมันถ่ายทิ้งเอาไว้ แต่ผมกลับชอบหากขี้เป็ดไม่สะสมมากจนเกิดกลิ่นเหม็นฟุ้งกระจาย ผมจะล้างทำความสะอาดกรงสามสี่วันต่อครั้ง โดยจะแซะขี้เป็ดในกรงออกมากองรวมกันไว้ที่ริมรั้ว

นอกบ้าน แมลงกระชอนและแมลงแกลบชอบมาซุกซ่อนอยู่ใต้กองขี้เป็ด พวกมันชอบกินขี้เป็ดและจะช่วยย่อยสลายขี้เป็ดไปในตัว พวกมันเองก็จะกลายเป็นอาหารของเป็ดและเป็นเหยื่อให้ผมใช้ตกปลาตามคลอง ลุงเคยว่าระบบนิเวศเป็นเรื่องสำคัญ หากโลกเราสูญเสียระบบนิเวศ ธรรมชาติก็จะเสียสมดุล สิ่งมีชีวิตจะอยู่ไม่ได้ แมลงแกลบแมลงกระชอนกินขี้เป็ด เป็ดก็กินแมลงอีกทอด พวกแมลงดูเหมือนเป็นฝ่ายเสียเปรียบ แต่ธรรมชาติก็ได้สร้างพวกมันให้มีปริมาณมากกว่าสัตว์ทุกชนิดในโลก

ลูกเป็ดทุกตัวจะนอนในกรงตาข่ายใต้เรือน มีเพียงสามตัวเท่านั้นที่ได้รับสิทธิ์พิเศษให้ขึ้นมานอนบนเรือนได้ นังสวยเป็นตัวแรกที่ทุกคนในบ้านคิดว่าหากให้นอนอยู่ใต้ถุน "เป็ดเซรามิก" จะมอมแมม แม้นังสวยอายุจะยังไม่ครบสองเดือน แต่แววสวยก็เริ่มปรากฏ เดิมทีเดียวพวกพี่สาวเพียงเอามันขึ้นมาเล่นบนเรือน เล่นไปเล่นมานานเข้าก็ให้นอนข้างบนด้วยเลย แม้พี่ๆ จะเป็นคนเอาขึ้นมา แต่แทนที่นังสวยจะไปนอนกับพวกเธอ กลับเลือกมานอนอยู่ข้างๆ มุ้งของผมแทน ผมเกรงนังสวยจะเหงา จึงเอาเจ้าโก่งขึ้นมานอนเป็นเพื่อนด้วย

ตัวสุดท้ายคือนังกิ๊บ ซึ่งเรียกร้องขอใช้สิทธิ์ด้วยตัวมันเอง แม้พวกพี่ๆ ของผมจะไม่ยอมเพราะเห็นมันเป็นเป็ดขี้เหร่ เนื้อตัวมอมแมม (จริงๆ แล้วนังกิ๊บเป็นเป็ดสะอาด แต่สีขนที่แลขมุกขมัวทำให้ตัวดูสกปรกตลอดเวลา) เดิมทีนังกิ๊บก็ไม่มีปัญหากับการนอนในกรง แต่เมื่อเห็นนังสวยไม่อยู่ในกรง มันก็เริ่มส่งเสียงร้องไม่ยอมหลับนอน เดินหานังสวยไปทั่วกรง เมื่อรู้ว่านังสวยได้ขึ้นไปนอนบนเรือน มันก็ไม่พอใจ พยายามจะขอขึ้นมาด้วย ร้องดังตลอดเวลาจนพี่น้องของมันนอนไม่หลับ ผมจึงต้องแอบเอามันขึ้นมานอนด้วยโดยไม่ให้คนบนบ้านรู้ ที่แย่หน่อยก็คือผมต้องคอยตื่นก่อนไก่โห่เพื่ออุ้มมันลงไปนอนรวมกับฝูง ก่อนจะมีใครบนบ้านตื่นขึ้นมาเห็นและเพื่อไม่ให้มันขี้รดเรือนทิ้งเป็นหลักฐาน ผมต้องอุ้มลงไปไว้ในกรงก่อนที่มันจะตื่น เพราะผมรู้ว่านังกิ๊บมักจะถ่ายตอนเช้าตรู่ กว่านังกิ๊บจะตื่นมารู้ว่าตัวเองอยู่ในกรงฟ้าก็จวนแจ้งเสียแล้ว แรกๆ ดูมันไม่พอใจสักเท่าไรที่ตื่นมาทีไรก็อยู่แต่ในกรง แต่นานไปก็เลิกบ่น เพราะบ่นไปก็ไร้ประโยชน์ ด้วยเป็ดตัวอื่นพากันตื่นหมดแล้ว เสียงกิ๊บๆ ของมันจึงทำอะไรไม่ได้

กลางคืนเป็นช่วงที่ผมมีความหวัง ผมมักจะเข้ามุ้งนอนตอนดึกเกือบทุกคืน เพราะจะรอแม่กลับบ้าน ผมจะปล่อยให้ลูกเป็ดนอนตามลานบ้านจนกว่าผมจะเข้านอน ถึงตอนนั้นจึงค่อยต้อนพวกมันเข้ากรง พวกเป็ดจึงนอนดึกตามผมไปด้วย

โรงงิ้วที่แม่เล่นประจำอยู่ในตัวจังหวัด งานของแม่จะเริ่มตอนหัวค่ำ เพราะคนดูส่วนใหญ่เป็นพวกผู้ใหญ่ที่ต้องทำงานช่วงเช้า แล้วค่อยพักผ่อนด้วยการชมงิ้วตอนหัวค่ำ ผมมีลูกเป็ดทั้งฝูงเป็นเพื่อนตอนกลางวัน ตอนกลางคืนมีเจ้าโก่งกับน้องสาวนอนซุกอยู่ข้างๆ พวกมันทำให้ผมไม่รู้สึกโดดเดี่ยว เสียงกิ๊บๆ เบาๆ เหมือนเป็ดละเมอทำให้ผมมีเพื่อนยี่สิบสี่ชั่วโมง แม้ผมจะไม่รู้สึกเหงา แต่แทบทุกคืนผมจะรอแม่กลับบ้าน กว่าแม่จะกลับก็เกือบเที่ยงคืน ทุกครั้งที่กลับมาเห็นผมนั่งรออยู่จนดึกดื่น แม่จะมีสีหน้าไม่สบายใจนัก

"หยกไม่ต้องรอแม่หรอกลูก เดี๋ยวเช้าเราก็พบกันแล้ว"

แม่พูดอ่อนโยนทุกครั้งพลางเข้ามาโอบกอดและหอมแก้มผม แม่ไม่รู้หรอกว่าที่นั่งรอแม่ทุกคืนเพราะผมต้องการสิ่งนี้ ผมมีความสุขที่ได้รอ และรู้สึกอบอุ่นทุกครั้งที่แม่กอด เมื่อแม่อาบน้ำอาบท่าเสร็จก็จะเลิกมุ้งเข้ามานอนอยู่ข้างๆ โดยมีเสียงกิ๊บเบาๆ นอกมุ้งคอยขับกล่อม ทำให้ผมหลับสบายคลายกังวลจากสิ่งทั้งปวง

ระยะหลังงานแสดงฝืดเคือง หัวหน้าคณะจำต้องนำงิ้วออกเร่บ่อยและไกลขึ้น แม่ต้องร่วมเดินทางไปกับคณะด้วย แรกๆ ก็เปิดการแสดงไม่ไกลนักจากละแวกบ้าน แม่ยังกลับมาหาผมได้แม้จะไม่บ่อยเหมือนก่อน แต่นานเข้าหัวหน้าคณะเริ่มรับงานห่างบ้านออกไป บางครั้งถึงกับต้องไปแสดงตามจังหวัดห่างไกล แม่เริ่มแวะเวียนมาหาผมได้เพียงเดือนละครั้งสองครั้ง ทุกครั้งที่มาหา แม่จะหิ้วก๋วยเตี๋ยวถังแตกมาด้วยเป็นสิบห่อ ไม่ก็จะหอบปี๊บขนมปังกรอบหรือข้าวของพะรุงพะรังมาฝากผมและพี่ๆ ด้วยเสมอ ผมจะดีใจมากเมื่อแม่มาหา จะวิ่งโผเข้ากอดจนแม่เซหลุนๆ ก็หลายหน แม้แม่จะมาหาไม่บ่อยนัก แต่หากมาแม่ก็จะอยู่กับผมหลายวันก่อนจะออกต่างจังหวัดเพื่อไปทำงานอีกครั้ง

แม่เริ่มห่างหายไปจากชีวิตผมตามระยะทางที่ไกลออกไปของคณะงิ้ว ค่ำวันหนึ่ง เหมือนแม่จะรู้ว่าอีกไม่นานอาจไม่ได้เห็นหน้าผมอีก กลัวผมจะเหงา จึงเอาลูกเป็ดสี่ตัวมาให้เป็นเพื่อน เป็ดสี่ตัวก็คือพ่อและแม่ของพวกเพื่อนๆ ผมที่โดน

อุบัติเหตุทางรถและทางเรือแทบจะพร้อมกันนั่นเอง...โชคดีอยู่บ้าง (สำหรับผม แต่โชคร้ายสำหรับลูกเป็ด) ที่ก่อนตายพวกมันทยอยให้กำเนิดลูกน้อยยี่สิบสองตัวเอาไว้...ทว่าที่สุดแล้ว ผมกับลูกเป็ดก็ตกอยู่ในสภาพกำพร้าเหมือนกัน เพราะจากนั้นไม่นานแม่ก็จากผมไปจริงๆ

แม้จะไม่ได้เห็นแม่มานานแล้ว แต่ผมยังจดจำแม่ได้เสมอ ผมจำได้ว่าแม่เป็นคนสวย ผิวขาวแบบสาวจีน ผมยาวดำขลับ รูปร่างอ้อนแอ้นตามลักษณะของนางเอกงิ้วที่ดี แม้ผ่านการมีลูกมาแล้วหลายปีแม่ก็ยังดูสาว ก่อนจะห่างหายไป อายุของแม่ก็เพียงยี่สิบกว่า ป้าว่าผู้หญิงสมัยก่อนมีสามีและลูกเร็ว แม่มีผมตอนอายุสิบเจ็ดเท่านั้น ทุกครั้งที่แม่มาหา เสียงผิวปากเฟี้ยวฟ้าวจากหนุ่มแก่จะดังลั่น ผู้ชายในหมู่บ้านพากันมาชอบแต่แม่ไม่สนใจใครเลย แม่กลายเป็นผู้หญิงยิ้มยากนับตั้งแต่พ่อจากไป ทั้งที่รอยยิ้มของแม่นั้นสวยงามนัก...ในสายตาผม

กับคนอื่น แม่จะประหยัดรอยยิ้ม แต่กับผมแล้ว แม่พร้อมจะมอบมันให้ผมทุกเวลา แม้ในคราวที่ทุกข์ใจ แม่ก็ยังยิ้มให้ผมด้วยความรักและความเมตตา

ผมยังจำเหตุการณ์ตอนที่ป้าพาผมไปดูแม่เล่นงิ้วได้ไม่ลืม ผมเดินไปหาแม่หลังเวที ตอนนั้นแม่เพิ่งเข้ามาพัก ทันทีที่เห็นแม่ผมก็จะโผเข้ากอด แต่กลับต้องร้องลั่นด้วยความตกใจกลัวสีสันบนใบหน้าของแม่ แม้มันจะเป็นใบหน้าที่ถูกแต่งแต้มให้แย้มยิ้มสดสวยจัดจ้านเพียงใด แต่ผมก็กลัว กลัวรอยยิ้มแบบนั้น แม่ต้องรีบเช็ดสีบนใบหน้าออกจึงกลับมาเป็นแม่ที่สวยงามของผมคนเดิม รอยยิ้มที่บริสุทธิ์สวยงามของแม่ทำให้ผมรู้สึกอบอุ่นเสมอ เรากอดกันพูดคุยกันอยู่นานอย่างมีความสุขจนลืมเวลาที่แม่ต้องออกงิ้ว เจ้าของคณะถึงกับเอ็ดตะโรลั่น เมื่อเครื่องเป่าเครื่องสีข้างเวทีเร่งเร้าให้ตัวนางออกฉาก แม่ต้องกลับออกไปหน้าเวทีอย่างฉุกละหุก คนดูโห่ฮาที่แม่ลืมแต้มสีลงบนใบหน้าก่อนออกแสดง ผมเคยคิด *ทำไมนะ คนดูถึงได้ชอบให้แม่พอกหน้าแต่งสีจนดูน่ากลัวขนาดนั้น...*

4

เป็ดกับห่าน

แม้แรกเกิดเจ้าโก่งจะตัวเล็ก แต่เพราะหากินเก่ง ไม่นานมันก็โตแซงหน้าน้องๆ ทุกตัว ก่อนจะมาหยุดโตเมื่ออายุราวสิบเดือน ขนสีน้ำตาลเริ่มจางลง ส่วนหัวออกเขียวเข้ม รอบคอสวม "สายสร้อย" สีขาวสะอาด ปากกับขาออกเหลือง เจ้าโก่งเป็นเป็ดที่ไม่เหมือนใคร เต็มไปด้วยสีสัน ได้รับฉายามากมายจากชาวบ้านตามพฤติกรรมอันหลากหลายของมัน ฉายา "สุดหล่อ" ได้จากสาวๆ แถวบ้าน เพราะมันชอบผู้หญิงสวยๆ เห็นเมื่อไรเป็นต้องยืดอกคอตั้ง สั่นหางดิกๆ แถเข้าไปหาเป็นที่น่าเอ็นดูของสาวๆ ทุกครั้งที่ถูกเรียก "สุดหล่อ" มันจะกระพือปีกพึ่บพั่บแล้ววิ่งปัอรอบตัวสาวคนนั้น ยอมให้อุ้มโดยไม่ถือเนื้อถือตัว บ่อยครั้งถึงกับไปส่งเขาถึงบ้านแล้วค่อยเดินกลับมาตามลำพัง ผมต้องคอยเปิดประตูบ้านให้มันอยู่บ่อยๆ ด้วยความเจ้าชู้ขนาดนี้ ชาวบ้านร้านตลาดจึงพากันเรียกมันว่า "เป็ดขุนแผน" อีกหนึ่งฉายา เจ้าโก่งไม่สู้จะชอบชื่อนี้สักเท่าไร ทุกครั้งที่ถูกเรียกมันจะหันมาค้อนขวับแล้วร้อง "ก้าบ" ดังๆ หนึ่งที ก่อนจะสะบัดก้นเดินหนีจากไป

เจ้าโก่งรักและดูแลน้องๆ ของมันมาแต่เล็ก ปกติแล้วมันจะเป็นเป็ดอารมณ์ดีและมักแยกฝูงไปหากินตามลำพัง แต่เมื่อมีภยันตรายเกิดขึ้นกับฝูง มันจะเป็นตัวแรกที่เข้าชนศัตรูที่มารังแกน้องๆ โดยลืมไปว่าตัวมันเองตอนนั้นก็เป็นเพียง

ลูกเป็ดและขายังโก่งอีกด้วย เมื่อใหญ่ขึ้น ความดุดันของมันก็ยิ่งเพิ่มทวีคูณตามขนาดตัวที่ใหญ่โตเอาเรื่อง ถึงขนาดไอ้ด่างอดีตนักเลงประจำหมู่บ้านยังไม่กล้าตอแยเวลามันกางปีกออกสุด ปลายปีกถึงปลายปีกจะยาวร่วมวา ดูไม่ต่างกับห่านตัวใหญ่เป็นที่น่าเกรงขามแก่สัตว์น้อยใหญ่ เจ้าโก่งมีท่าไม้ตายคือกดหัวลงต่ำ เกร็งคอแน่นและยืดออกจนสุดขนานไปกับพื้น ปากแข็งทรงพลังจะทำหน้าที่เป็นตะลุมพุก ใครโดนเข้าที่ท้องมีหวังจุกเสียด หากโดนที่หัว วันนั้นทั้งวันจะเห็นดาวหลายร้อยดวงหมุนติ้วอยู่รอบหัวตลอดเวลา ด้วยท่าไม้ตายนี้เอง มันจึงถูกขนานนามว่า "จรวดทางเรียบ" อีกหนึ่งฉายา

ผมเคยเห็นเจ้าโก่งดวลกับไอ้ด่างตัวต่อตัว หมานักเลงถึงกับร้องเอ๋งวิ่งหางจุกตูด เพราะพลาดท่าโดนปากแข็งเข้ากลางกบาล จากนั้นเป็นต้นมาตำแหน่ง "เป็ดนักเลง" ประจำหมู่บ้านจึงตกเป็นของเจ้าโก่ง ด้วยเหตุนี้ ทั้งหมาและคนต่างก็ไม่มีใครอยากยุ่งกับมัน ยกเว้น "คน" คนหนึ่ง...เฮียห่าน

เฮียห่านเป็นสามีของพี่ส้มจีน ดังนั้นจึงมีศักดิ์เป็นพี่เขยของผม พี่เขยคนนี้มีนิสัยหยาบโลน พูดจาหยาบคาย ใจคอโหดร้าย ชอบรังแกเพื่อนๆ ของผมมาตั้งแต่พวกมันยังเล็ก โดยเฉพาะตอนเมา มักจะแกล้งเดินเตะเดินเหยียบลูกเป็ดที่นอนเล่นอยู่เป็นประจำ ผู้ใหญ่หลายคนเคยว่าไว้ *ใครก็ตามชอบเตะลูกเจี๊ยบลูกกิ๊บจะได้คู่ครองหน้าตาน่าเกลียดอัปลักษณ์* แต่เขยแสบแม้จะเตะลูกเป็ดเป็นประจำก็ยังได้พี่ส้มจีนที่สวยน่ารักนิสัยดีเป็นเมีย ผมจึงไม่ค่อยจะเชื่อคำกล่าวนี้สักเท่าไร ชาวบ้านยังพากันว่าคู่นี้เหมือนกิ่งทองใบตำแย อันนี้ผมเห็นด้วย

แม้ลุงกับป้าจะรักผมเหมือนลูก และพี่ๆ ไม่เคยแสดงท่าทีให้ผมคิดว่าเป็นเพียงลูกพี่ลูกน้อง แต่กับเฮียห่านที่มักเป็นอริกับฝูงเป็ด แกดูจะไม่ค่อยชอบผมเท่าไร หลายครั้งชอบล้อปมด้อยและรังแกผม จนผมรู้สึกโกรธ พลอยทำให้รู้สึกว่าตัวเองไร้คนปกป้อง ความเหงาเปล่าเปลี่ยวครองใจ ชีวิตเด็กกำพร้า ความรู้สึกว่าตัวเองอยู่คนเดียวบนโลกใบนี้ย่อมติดคาใจเสมอ หากความรู้สึกนั้นเริ่มครอบงำ ผมก็จะพาฝูงเป็ดออกไปเล่นนอกบ้าน ไปพูดคุยกับพวกมัน "เจ้าปากแข็ง" พวกนี้เป็นเพื่อนคลายเหงาให้ผมได้เสมอ

เพื่อนผมทุกตัวล้วนเคยถูกเขยแสบทำร้ายร่างกายมาแล้ว เมื่อตอนยังเป็น

เพียงลูกเป็ด ขณะจับกลุ่มซุยหาไส้เดือนอยู่เพลินๆ หากเฮียห่านเดินผ่านก็มักจะถูกไล่เตะจนฝูงแตกกระจาย

"ฮ่า ฮ่า ฮ่า กระเด็นกระดอนเป็นลูกปิงปองเลยเว้ยเฮ้ย"

เขยแสบจะหัวเราะชอบใจทุกครั้งที่ได้รังแกสัตว์เล็กๆ เหล่านี้ แต่ฝูงลูกเป็ดไม่สนุกด้วย พวกมันร้องกิ๊บลั่นตลิ่ง ก่อนวิ่งกรูกันเข้ามาหาผมเป็นฝูง พวกมันพึ่งผมได้เสมอ เพราะผมจะรับหน้าที่เป็นลูกฟุตบอลแทนพวกมันทุกครั้งไป

ลูกเป็ดโตขึ้น เฮียห่านก็ยังไม่หยุดระราน ว่ากันตามจริงแล้ว เจ้าโก่งก็ไม่ได้กลัวเขยแสบสักนิด แต่เพราะเห็นเฮียห่านมาตั้งแต่เกิด หากไม่จำเป็นมันก็จะหลีกเลี่ยงไม่ปะทะด้วย แต่เป็นเขยแสบที่ชอบไปตอแยกับมัน หากเลี่ยงไม่ได้มันก็จิกตีเอาบ้าง เฮียห่านสู้ไม่ได้ก็จะสบถไปตามเรื่องตามราว

เย็นวันหนึ่ง บนตั่งใต้ถุนเรือน ขณะที่ผมนั่งนวดหลังให้ลุงอยู่ ลุงเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเป็ดให้ผมฟัง ลุงว่าเป็ดเป็นสัตว์มหัศจรรย์ พวกมันทำอะไรได้หลายอย่าง ว่ายน้ำได้ ดำน้ำได้ บินได้ ร้องได้ จังหวะนั้นเอง เฮียห่านเผอิญเดินผ่านมาได้ยินเข้าก็หัวเราะลั่น

"มันก็แค่เป็ดป่วยเป็ดง่อยเท่านั้น ทำอะไรไม่ได้เรื่องสักอย่าง"

ลุงยิ้มให้ลูกเขยจนหนวดกระดกยกสูง รอยยิ้มนั้นไร้ความชิงชัง แต่เปี่ยมด้วยเมตตา

"เสียงแหบพร่าอย่างพวกมัน เอาไปขันประชันกับไก่ก็แพ้บรรลัยเมื่อนั้นเอ๊อก...ครั้นจะเอาไปแข่งบินกับนก พวกมันก็บินได้แค่เรียดติดดิน แล้วที่ว่าดำน้ำได้ ถามที สู้ปูปลาได้มั้ย"

เฮียห่านพูดไปเรอไป ในมือกอดขวดเหล้ามีน้ำเมาอยู่ครึ่งกลม

"พูดก็พูด ไอ้เป็ดพวกนี้..."

เขยขี้เมามือข้างหนึ่งกอดขวดเหล้า อีกข้างกราดแกว่งไปทางฝูงเป็ดที่กำลังนอนสบายอารมณ์อยู่ในลานบ้าน

"ยังสู้ข้าไม่ได้สักตัว ไม่เชื่อให้สิบเอาหนึ่ง แข่งอะไรกันก็ได้ ว่ายน้ำ โดดไกล วิ่งแข่ง ยึดพื้น...หรือพ่อว่าไง"

หันมาทำตาฉ่ำกับพ่อตาขอความเห็น

"เอ็งนี่ก็ เป็ดไก่ไม่ละเว้น ท้าแข่งไปตะพึด มันจะไปรู้เรื่องรู้ราวอะไรกับเอ็ง ฮึ"

"ไม่รู้อะไรล่ะพ่อ ดูสายตาพวกมันสิ"

เฮียห่านพยักพเยิดไปที่กลุ่มเป็ดซึ่งตอนนี้พากันเอียงคอมองมาพร้อมส่งยิ้มให้ในตา เฮียห่านคิดว่าพวกมันกำลังท้าทายก็โกรธขึ้ง ลุงเห็นอาการของลูกเขยก็ได้แต่ส่ายหน้า ระอาเต็มทน

"เอาละๆ เอาเป็นว่าห่านอย่างเอ็งเก่งกว่าเป็ดก็แล้วกัน"

เฮียห่านยักไหล่ ยิ้มปลื้ม ลุงไม่ได้สนใจ หันมาคุยกับผมต่อ

"คนที่เก่งต้องเก่งให้เหมือนเป็ด บางคนว่าเป็ดทำอะไรได้ไม่ดีสักอย่าง ดีไม่ดีไม่ใช่คนที่ตัดสิน มองแต่ส่วนดีของมันจะเป็นไร เป็ดบินได้สูงกว่าไก่บางตัว คนยังบินไม่ได้เลย เป็ดร้องเสียงทุ้มกว่าไก่และนก ฟังให้เพราะก็เสนาะไปอีกแบบ ดำน้ำก็อึดกว่าคน ว่ายน้ำได้ในขณะที่ไก่ว่ายไม่เป็น ลุงถึงว่ามันเป็นสัตว์ที่แสนมหัศจรรย์ หรือว่าไม่จริง"

"...มันยังไข่ได้ด้วย แต่คนไข่ไม่ได้ ใช่ไหมล่ะ ฮ่า ฮ่า ฮ่า เอ๊อก"

เฮียห่านเยาะหยัน หัวร่อร่วน ลุงเขยไม่สนใจคำพูดนั้น แต่สัพยอกกลับ

"ที่สำคัญเป็ดไม่ทำร้ายใคร แต่คนเป็นสัตว์ที่ชอบทำร้ายสัตว์อื่น กระทั่งคนด้วยกันบางทีก็ไม่เว้น"

ดูเหมือนว่าเฮียห่านจะไม่เข้าใจสิ่งที่ลุงพูด เป็นเพราะไม่ได้ฟังหรือเพราะเมาก็ไม่แน่ใจนัก ยังคงฉีกยิ้มค้างจนเหงือกแห้ง ต้องดวดเหล้าล้างปากคอ ยืนเอนไปเอนมาตีนแทบไม่ติดดิน งุดหน้าลงต่ำ ตาเหลือกลอย สะอึกในคอหลายเอื๊อก ย่างก้าวเข้าหาแล้วยื่นขวดเหล้าเกือบกระแทกหน้าลุง

"มา พ่อ มาดื่มกันหน่อย" อ้อแอ้ชวนพ่อตากินเหล้า ทำท่าจะวางกลมลงตรงหน้า

"เฮ้ยๆ ไม่ๆ" ลุงปัดขวดเหล้าพ้นจากตั่ง "รอให้เอ็งเป็นผู้เป็นคนก่อนแล้วค่อยมาก๊งกัน ข้าไม่อยากกินกับพวกคอเหล้าขาดสติ ไป เอ็งจะไปไหนก็ไป"

"แหม พ่อนี่เล่นตัวจัง เอ๊อก ลูกเขยอุตส่าห์หามาเอาใจ ไม่เป็นไร ไว้วันหลัง เอ๊ย วันหน้าก็แล้วกันเพื่อน เอ๊ยพ่อ เอ๊อก"

ว่าแล้วก็เดินตุปัดตุเป๋กอดขวดเหล้าไปใกล้ๆ ฝูงเป็ด ทำท่าง้างตีนจะเตะ

เจ้าโก่งที่นอนเล่นอยู่กับน้องๆ ของมัน เจ้าโก่งเห็นเฮียห่านง้างเท้าสูง คิดว่าคงจะเตะมันแน่ ก็เกร็งคอพุ่งเข้าชนพุงแกจนจุกล้มลง งอก่องอขิงอยู่ตรงนั้น เจ้าโก่งและน้องๆ เห็นได้ทีก็เข้ารุมจิกตีเป็นพัลวัน เฮียห่านลุกขึ้นได้ก็กระเสือกกระสนคลานสี่ตีนหนีขึ้นบันไดบ้าน ก่อนจะตะโกนด่าตามลงมา

"ไอ้ห่านจิกเอ๊ย"

ลุงเห็นสารรูปของลูกเขยก็หัวเราะลั่นในความไม่เอาไหน

เดิมทีเฮียห่านไม่ได้ชื่อห่าน แต่ชื่อ "หั่ง" บางคนว่าชื่อห่านได้มาจากการที่แกชอบใส่เสื้อกล้ามตรา "ห่านคู่" อยู่เป็นประจำ แต่บ้างก็ว่าเพราะเฮียห่านไม่ถูกชะตากับเป็ดมาแต่ไหนแต่ไร เมาทีไรเป็นได้ทะเลาะกับเป็ดที่ชาวบ้านเลี้ยงไว้อยู่เนืองๆ แล้วก็มักโดนฝูงเป็ดไล่จิกตีจนต้องหนีหัวซุกหัวซุน ก่อนจะสบถด้วยอารมณ์ว่า "ไอ้ห่านจิก" แกจึงได้รับฉายา "เฮียห่าน" ตั้งแต่นั้น ตรองดูแล้วน่าจะมาจากอย่างหลังมากกว่า ที่แย่ก็คือนิสัยชอบตอแยกับเป็ดพาลมาลงกับฝูงเป็ดของผมด้วย โดยเฉพาะกับคู่อริของ "ห่าน" ตลอดกาลอย่างเจ้าโก่ง

เมื่อผมได้เข้าเรียน ลูกเป็ดยี่สิบสองตัวก็โตเป็นหนุ่มสาวเต็มวัย

นอกจากเจ้าโก่ง นังกิ๊บ และนังสวยแล้ว เป็ดของผมแต่ละตัวจะมีขนมันขลับ สีสันสวยงาม น้ำตาลบ้าง เขียวแบบที่คนเรียก "เขียวหัวเป็ด" บ้าง เขียวแซมเงินบ้าง ขาวนวลก็หลายตัว พวกมันเป็นลูกผสมหลายพันธุ์ ทั้งพันธุ์ไข่ พันธุ์ปากน้ำ และพันธุ์นครปฐม แต่ไม่ว่าจะมาจากสายพันธุ์ไหน ทุกตัวก็ล้วนเป็น "เป็ดไล่ทุ่ง" พวกมันถูกเลี้ยงตามธรรมชาติ เช้าผมพาไปหากินตามตม ว่ายน้ำตามคลอง ก่อนจะกลับมาหลับนอนที่บ้าน พวกมันจึงมีร่างกายแข็งแรง ยกเว้นก็แต่นังกิ๊บ เป็ดแคระเท่านั้นที่เลี้ยงยังไงก็ไม่โตสักที ซ้ำเสียงก็ "กิ๊บๆ" อยู่เช่นนั้น ไม่ขัน "ก้าบๆ" ออกมาบ้าง ดีที่มันยังสดใสร่าเริงอยู่เป็นนิจ

ตอนเช้าหลังต้อนฝูงเป็ดกลับจากเล่นน้ำเข้าบ้าน กินข้าวเสร็จผมก็วิ่งออกจากบ้านเพื่อไปโรงเรียนให้ทัน ฝูงเป็ดร้องกันลั่น จะวิ่งตามออกมาด้วย ผมต้องคอยปิดรั้วบ้านกันไม่ให้พวกมันตามออกมา ทุกเย็นหลังเลิกเรียน พวกมันจะพากันมารออยู่ที่ประตูรั้ว ส่งเสียงร้องกันลั่นทันทีที่เห็นผม ผมรู้ว่าพวกมันตื่นเต้นที่จะ

ได้ออกไปเที่ยว ผมจะพาไปเดินเล่นบนตลิ่งและลงเล่นน้ำในคลองกันอีกรอบ ระหว่างที่พวกมันว่ายน้ำในคลอง ผมจะคอยคุ้มกันให้ด้วยง่ามหนังสติ๊กเหน็บหลัง พลางเล่นกับโสยและเพื่อนอีกห้าหกคนริมตลิ่ง จนตะวันตกดินถึงค่อยต้อนพวกมันกลับบ้าน หลังจากสะบัดปีกหางไซ้ขนจนตัวแห้งได้ที่ ฝูงเป็ดก็จะหย่อนตัวลงนอนตามพื้นดินที่ลานบ้าน หลายตัวเวลานอนก็จะเอาหัวไขว้พาดกันไปมา บางตัวไม่พึ่งพิงใคร วางหัวซุกอยู่บนหลังตัวเองบ้าง ใต้ซอกปีกบ้าง คอมันยาวพอจะทำเช่นนั้นได้ เมื่อโตเต็มวัย ลำคอของเป็ดจะเติบโตและยาวมากกว่าอวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย

ดูพวกมันเป็นสัตว์ขี้เหงาเหมือนกัน เห็นนอนกันเป็นกลุ่มๆ ส่วนผมนอนกางมุ้งอยู่หน้าชาน บางคืนลมโชยพัดมุ้งสั่นไหว ใจผมคิดถึงแม่ แสงจันทร์สาดส่องเงากิ่งไม้สั่นถี่ทาบมาที่มุ้งดูคล้ายเงาของแม่ ทุกคืนผมหวังว่าแม่จะเลิกชายมุ้งเข้ามาหาและนอนกอดผมไว้จนผมหลับไป...เหมือนเมื่อครั้งที่ผมยังเล็ก

ในคืนที่ท้องฟ้ากระจ่างใสไร้เมฆมัว ผมจะนอนจ้องพระจันทร์อยู่เป็นนาน เฝ้าวอนขอจันทร์เจ้าให้ได้พบหน้าแม่อีกสักครั้ง ป้าเคยเล่านิทานให้ผมฟังเรื่องเด็กน้อยกับดวงจันทร์ ในคืนพระจันทร์เต็มดวง หากเด็กๆ อธิษฐานขออะไรก็จะได้สมปรารถนา ผมทำตามแต่ก็ยังไม่มีโอกาสได้เห็นหน้าแม่เลยสักครั้ง ผมจะไม่ท้อแท้จะรอแม่ จะเฝ้าอธิษฐานพระจันทร์ทุกคืนตลอดไป...แม้บางคืนจันทร์จะแหว่งเว้าก็ตามที

5

งู ปลาไหล ปลาช่อน และ “ของรัก” ของแม่ค้าขายปลา กับเป็ดนิรนามตัวนั้น

.....

ผมขลุกอยู่กับฝูงเป็ดจนพวกมันกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต โดยเฉพาะเจ้าโก่ง มันจะได้สิทธิ์พิเศษไปไหนมาไหนกับผมทุกที่ทุกเวลา หน้าที่จ่ายกับข้าวเป็นของผม ทุกครั้งที่ไปตลาดเจ้าโก่งจะไปกับผมด้วย แม่ค้าในตลาดจะกล่าวทักทายผมกับเจ้าโก่งอย่างคุ้นเคย ให้กุ้งหอยปูปลามามากกว่าราคาจริงเสมอ ผมต้องหิ้วตะกร้ากับข้าวที่หนักอึ้งกลับบ้านเป็นประจำ คงด้วยความเมตตาและนึกเอ็นดูที่เห็นเด็กชายจ่ายกับข้าวพร้อมเป็ดแสนรู้ แม่ค้าขายผักมักจะโยนผักกาดขาว ถั่วฝักยาว ผักคะน้า ใบกะหล่ำให้เจ้าโก่งกินจนอิ่มตื้อทุกครั้งที่มาตลาด ขากลับมันจึงต้องเดินยืดคอแอ่นอกเชิดหัวให้สูงเข้าไว้ เพื่อไม่ให้หน้าอกที่บวมย้อยต้องเรียดลากดิน ระหว่างเดินโยกเยกหางสั้นจะสั่นดิกๆ ไปด้วย บ่งบอกถึงความสบายใจสบายท้องของมัน

ทางกลับบ้านจะต้องผ่านซอยที่มีหมายักษ์จอมโหดอาศัยอยู่ ครั้งหนึ่งมันจู่โจมเข้าใส่ผมโดยไม่ทันตั้งตัว เพื่อป้องกันไม่ให้ผมถูกหมากัด เจ้าโก่งจึงวิ่งเข้าจิกตีเจ้าหมาเป็นพัลวัน มันทั้งดุน ทั้งชน ทั้งโขกด้วยปากแข็งทรงพลัง แม้เจ้าโก่งจะมีฉายา "เป็ดนักเลง" แต่ก็เฉพาะถิ่นที่อยู่แถวบ้าน หาใช่ย่านตลาดสด "ปากตะลุมพุก" ของมันใช้ไม่ได้ผลด้วยขนาดตัวที่ผิดกันมาก มันจึงเป็นฝ่ายสะบักสะบอม

เพราะโดนหมายักษ์สู้กลับ ดีที่ผมคว้าหัวไช้เท้าขนาดเท่าท่อนแขนในตะกร้าไล่ตี เจ้าหมาดุจนไช้เท้าหักสองท่อนคามือ เจ้าหมาร้องเอ๋งแล้ววิ่งหนีกระเจิงไป ผมขว้างท่อนที่เหลือในมือออกไปหมายกลางหลังแต่พลาดเป้า เจ้าโก่งยืนโผเผอยู่ข้างๆ พอเห็นหมาดุเผ่นหนีก็ทำทีขึงขังดุดันขึ้นมากะทันหัน กระพือปีกส่งเสียงร้องก้าบๆ ดังลั่นวิ่งตามไป ผมคิดว่ามันจะตามไปไล่จิกตีเจ้าหมา แต่กลับวิ่งไปกินไช้เท้าท่อนนั้น มันใช้ปากตอกจนไช้เท้าแตกยุ่ยแล้วค่อยๆ ขยอกกลืน ผมยืนมองด้วยความหมั่นไส้ระคนเอ็นดู รอจนมันกินอิ่มหนำก็เดินกลับบ้าน โดยมีเจ้าโก่งเดินอาดๆ เคียงข้างดั่งองครักษ์ประจำตัวแทบทุกเย็น

เย็นวันหนึ่ง ฝนตั้งเค้าทำท่าจะตก ผมไม่ได้พาฝูงเป็ดออกไปเล่นน้ำเช่นทุกวัน ปล่อยให้พวกมันนอนเล่นอยู่ที่ลานบ้าน ใบชาที่ตากไว้ถูกเก็บไปหมดแล้ว ไม่นานเมฆที่ลอยกระจายเต็มผืนฟ้าเริ่มรวมตัวกันเป็นก้อนใหญ่ดำทะมึน ผมตัดสินใจจะเข้าไปแซะขี้เป็ดในกรงออกมา หน้าฝนผมจะเข้าไปเก็บขี้เป็ดถี่ขึ้น เพราะน้ำฝนจะกระเซ็นเข้ากรง ทำให้ขี้เป็ดชื้นแฉะส่งกลิ่นเหม็น ฝูงเป็ดนอนไม่สบายตัว ฝนเริ่มโปรยปรายลงมา นี่หากเป็นฝนเช้า พวกเพื่อนๆ คงได้ออกมาเล่นกลางสายฝนกันสนุก แต่ตอนนี้พวกมันตัวแห้งสะอาดดีแล้ว ผมจึงต้อนเข้าไปหลบฝนอยู่ใต้ถุนบ้าน

ขณะกำลังนั่งแซะขี้เป็ดอยู่ในกรง ฝนเริ่มเทกระหน่ำลงมาอย่างหนัก เสียงครืนๆ จากฟ้าเบื้องบนกลบเสียงร้องเซ็งแซ่ของฝูงเป็ดที่ดังมาจากด้านหลัง จังหวะฟ้าเงียบ เจ้าโก่งกับนังสวยเป็ดขี้ตื่นก็ส่งเสียงก้าบดังลั่นพร้อมตีปีกพึ่บพั่บจนผมต้องหันหลังไปมอง แต่แล้วก็ต้องตกใจสุดขีดเมื่อเห็นงูเห่ายาวร่วมวากำลังยกหัวแผ่แม่เบี้ยขู่ฟ่ออยู่ห่างไปไม่กี่วา มันคงหลงเข้ามาจากสวนหลังบ้าน แม้จะมีตาข่ายกางกั้นอยู่ แต่ประตูกรงเปิดค้างไว้ และเจ้างูร้ายกำลังเลื้อยตรงมาทางนั้นอย่างน่าหวาดเสียว แต่ก่อนที่งูจะเลื้อยเข้ามาในกรง เจ้าโก่งก็วิ่งออกจากฝูงเข้าขวางประจันหน้ากับผู้บุกรุกอย่างองอาจ อสรพิษตัวมันเลื่อมชูคอขึ้นสูงดูน่ากลัว ทั้งคู่จ้องเอาเถิดกันอยู่พักใหญ่

เมื่อได้สติผมก็ค่อยๆ ขยับตัวจะเข้าไปปิดประตูกรง แต่เจ้างูเหมือนจะรู้ทันหันมาขู่ฟ่อ พังพานสายไปมาราวกับเรดาร์จับสัญญาณ ผมจึงต้องหยุดนิ่งไม่ไหวติง ถึงตอนนี้นังสวยและน้องๆ ของเจ้าโก่งก็เริ่มส่งเสียงร้องกันขรม มีบางตัววิ่งแจ้น

เข้ามารวมกับพี่ใหญ่ เจ้างูคงเห็นท่าไม่ดีจึงเลื้อยหนีห่าง เจ้าโก่งทำทีปรี่เข้าใส่ขาที่โก่งป่องกลางเหวี่ยงตุปัดตุเป๋วิ่งไล่งูจนออกนอกรั้วไป มันยืนเฝ้าอยู่ตรงรั้วบ้านนานพอควร เมื่อเห็นงูเลื้อยไปไกลแล้ว จึงค่อยเดินยืดคอกลับเข้าบ้านอย่างองอาจ เหตุการณ์ครั้งนั้นผมรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณเจ้าโก่ง เพราะหากมันไม่รี่ออกมาจากใต้เรือนก็ไม่แน่ใจว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับผม เมื่อแน่ใจว่างูร้ายเลื้อยไปไกลแล้ว ผมก็รีบวิ่งฝ่าฝนออกไปอุ้มมันเข้าบ้านมาเช็ดตัวให้ ก่อนจะปล่อย "จ่าฝูง" ตัวนี้กลับเข้าฝูงดังเดิม

เจ้าโก่งมีขนาดตัวใหญ่สูสีกับห่าน งูเงี้ยวเขี้ยวขอหากขนาดไม่ใหญ่มากนักก็จะไม่เผชิญหน้ากับเป็ดอย่างเจ้าโก่งหากเลี่ยงได้ งูคงไม่ต่างจากปลาไหลที่เจ้าโก่งเคยทุบสลบคาปากก่อนจะกลืนลงคอ ผมได้ยินป้าแม่ค้าขายปลาในตลาดเล่าให้ฟังอยู่บ่อยๆ ว่าอะไรลองเข้าปากเป็ดแล้วแย่งเอาคืนได้ยาก เอาอ้อยออกจากปากช้างง่ายกว่า ป้าแม่ค้ายังคุยคำโตว่าผัวของแกตั้งแต่หนุ่มจนแก่อยู่ในโอวาทมาตลอดไม่เคยออกนอกลู่นอกทาง ป้าจะใช้วิธีขู่ว่าหากไม่ซื่อสัตย์ ริมีอีหนู ก็จะถูกเชือด "ของรัก" โยนให้เป็ดกิน ผมยังจำท่าทางของป้าได้ดี ขณะที่ผัวแกนั่งขอดเกล็ดปลาช่อนอยู่ข้างเขียงอย่างสงบเสี่ยม แกก็เอาปลาดุกตัวเขื่องในกะละมังขึ้นพาดแล้วสับเปรี้ยงด้วยอีโต้ในมือ แค่ฉับเดียวปลาดุกชะตาขาดก็ขาดสองท่อนก่อนจะถูกโยนผ่านหน้าผัวไปให้เจ้าโก่งกิน ผัวแกได้แต่ทำตาปริบๆ นั่งตัวแข็งขอดเกล็ดปลา ผมจะแวะไปร้านนี้แทบทุกครั้งที่อาหารมื้อเย็นมีรายการกุ้งหอยปูปลารวมอยู่ด้วย ป้าแกจำผมได้ดี แทบทุกครั้งที่ผมไปอุดหนุน แกก็มักจะเล่าเรื่องเดิมๆพร้อมแสดงท่าทางประกอบให้ดู เดิมทีคิดว่าแกคงลืมไปว่าได้เล่าให้ฟังมาหลายต่อหลายหนแล้ว แต่เมื่อเห็นอาการหงอยๆ ของผัวแก ผมก็เข้าใจทันทีว่าแกคงต้องการย้ำเตือนผัวไปในตัว ด้วยเหตุนี้แทบทุกครั้งที่ผมแวะมา เจ้าโก่งจึงพลอยได้ลาภปากไปด้วย

"ลองเป็ดได้คาบอะไรไว้แล้ว คิดจะเอาคืนนั้นยากเต็มที" ตามที่ป้าแม่ค้าว่านั้นคงจะจริง เพราะเจ้าโก่งได้พิสูจน์มาแล้วกับปลาไหลตัวเขื่อง พาให้สัตว์เลื้อยคลานทั้งหลายไม่กล้าเข้าใกล้ ส่วนคำว่า "ของรัก" ที่ผัวของป้าแม่ค้าดูหวงนักหวงหนานั้นผมยังไม่เข้าใจว่าแกหมายถึงอะไร ไว้จะลองไปถามลุงดู...หากไม่ลืม

เย็นวันหนึ่งที่ตลาดสด หลังจับจ่ายซื้อของอย่างอื่นครบถ้วนแล้ว ผมก็พา

เจ้าโก่งมานั่งฟังป้าขายปลาเล่าเรื่องประชดประชันผัวแกเหมือนเคย ป้าเล่าไปก็เผลอโยนปลาช่อนที่สับขาดคาเขียงให้เจ้าโก่งกินเหมือนทุกครั้ง ได้เวลาผมก็พาเจ้าโก่งกลับบ้าน เหตุที่ผมต้องซื้อของอย่างอื่นให้ครบก่อนจะมาซื้อปลาก็เพราะไม่อยากให้เจ้าโก่งเนื้อตัวมอมแมม ร้านขายปลาของป้าอยู่ริมตลาดสดส่วนที่พื้นเฉอะแฉะเลอะเทอะ เมื่อเจ้าโก่งกินอิ่มก็เดินออกจากตลาดกลับบ้านได้เลย เนื้อตัวจะได้ไม่สกปรกมากนัก

จะว่าไป ทุกครั้งที่ต้องซื้อกุ้งหอยปูปลาผมก็จะไปอุดหนุนป้าอยู่ร้านเดียว ไม่แน่ว่าป้าแกอาจจะไม่ได้เผลอโยนปลาให้เจ้าโก่งกิน แต่อาจคิดสมนาคุณลูกค้าประจำอย่างผมก็เป็นได้

ออกจากตลาดมาได้เจ้าโก่งก็เดินยืดอกสายก้นเหมือนเช่นทุกครั้ง ขณะเดินผ่านหน้าปากซอยที่หมาดุเจ้าถิ่นอาศัยอยู่ผมต้องระวังตัวเป็นพิเศษ วันนั้นหากไม่มีหัวไช้เท้าผมกับเจ้าโก่งก็ไม่รู้จะเป็นยังไง ในมือผมตอนนี้กำหัวไช้เท้าไว้มั่น ผมเลือกหัวใหญ่และยาวที่สุดเท่าที่หาได้ในตลาดสด หากวันใดในรายการอาหารไม่มีหัวไช้เท้า มะระ หรือมะเขือยาว ถ้าไม่ลืมผมจะหาลำไม้เหมาะมือติดตัวมาด้วยก่อนออกจากบ้าน

เดินผ่านซอยนั้นมาได้โดยไม่มีอะไรเกิดขึ้น หมาดุไม่รู้หายไปไหน ผมเหลียวหน้ามองหลัง สอดส่ายสายตาไปทั่ว แต่ก็ไร้วี่แววของเจ้าตัวร้าย ให้รู้สึกโล่งใจเป็นอย่างมาก ผมเริ่มผิวปาก เจ้าโก่งเริ่มก้าบ สบายใจทั้งคนทั้งเป็ด ผ่านปากซอยมาไม่ทันไร ผมก็ได้ยินเสียงควบตีนจากสัตว์สี่เท้าห้อมาเต็มเหยียดจากทางด้านหลัง ประสบการณ์โดนหมากัดเข้าที่น่องทำเอาผมเย็นสันหลังวูบทุกครั้งที่ได้ยิน เสียงฝีตีนสัตว์ขนาดใหญ่ตะกุยพื้นดังใกล้เข้ามา รับรู้ได้ทันทีว่าเจ้าของเสียงคงอยู่ห่างจากผมไปไม่กี่วา

ทันทีที่หันไปมองผมก็ตกใจสุดขีด จริงดังคาด เจ้าหมาดุกระโจนเข้าใส่ผมพร้อมอ้าปากกว้าง น้ำลายเหนียวแตกฟอง ราวกับว่าได้พบอาหารอันโอชะที่สุดในชีวิต ก่อนที่คมเขี้ยวของมันจะฝากไว้ที่ปลีน่องของผม ก็ปรากฏ "อะไร" บางอย่างพุ่งเข้าชนพุงกะทิหมานักเลงอย่างจังจนร้องเอ๋ง ผมมองไปที่ "อะไร" บางอย่างนั้นเห็นเป็นเป็ดหนุ่มฉกรรจ์ยืนอหังการอยู่ไม่ห่างจากหมานักเลงที่นอนฟุบคราง

งืดงาดหงิงๆ อยู่นัก...อกที่ผายออก คอที่แข็งแกร่งเชิดตระหง่าน ดวงตาที่สุกใสเป็นประกาย เหล่านี้ล้วนบ่งบอกถึงความเป็นนักสู้อยู่เต็มตัว เจ้าเป็ดนิรนามตัวนั้นมีขนาดตัวสูสีกับเจ้าโก่ง ดูสูงกว่าเล็กน้อยเพราะแข้งขาเหยียดตรง ไม่โก่งงอเหมือนขาของเจ้าโก่ง สีสันก็คล้ายกัน อายุก็น่าจะใกล้เคียงกันด้วย

เจ้าโก่งเมื่อเห็นเป็ดนิรนามเดินเข้ามายืนเคียงก็ได้ใจ ร้องก้าบๆ ดังลั่น เป็ดตัวนั้นกู่ร้องตาม แล้วมันทั้งคู่ก็กางปีกออกจนสุด และเริ่มกระพือถี่จนตัวใหญ่คับถนนดูน่าเกรงขาม หมาเจ้าถิ่นเมื่อตั้งตัวได้ก็แยกเขี้ยวเห่ากระโชกเสียงดัง แต่ก็ได้แต่เห่า เมื่อเป็ดหนุ่มทั้งสองกรากเข้าหา หมาดุก็ใส่ "ตีนผี" โกยอ้าว วิ่งหางจุกตูดเตลิดหายไปในพริบตา เมื่อเจ้าหมาหนีไปแล้วผมก็เริ่มสังเกตเป็ดหนุ่มที่เข้ามาช่วย มันไม่ใช่เป็ดของโส่ย แม้โส่ยจะมีเป็ดมากแต่ผมก็จำได้ทุกตัว กวาดตามองไปทั่วเพื่อหาเจ้าของก็ไม่เห็นมีใครยืนอยู่บริเวณนั้น ผมเที่ยวเดินถามชาวบ้านแถบนั้นก็ไม่มีใครรับเป็นเจ้าของ จึงตัดสินใจนำมันกลับบ้านมาด้วย

เข้าบ้านได้เจ้าเป็ดหนุ่มก็เดินเข้าหาฝูงเพื่อนๆ ของผม ฝูงเป็ดไม่ได้มีท่าทีรังเกียจรังงอน พวกมันเข้ากันได้อย่างรวดเร็วราวกับเกิดมาจากท้องแม่เดียวกัน ลุงกับป้าเมื่อรู้ว่าผมได้สมาชิกใหม่มาเพิ่มแต่ไม่รู้ว่าเป็นของใคร ต่างก็ว่าต้องหาเจ้าของให้เจอแล้วรีบเอาไปคืนเขา ผมก็เห็นด้วยตามนั้น

รุ่งขึ้นผมพาเจ้าเป็ดหนุ่มนิรนามรวมฝูงไปว่ายน้ำ โส่ยเห็นเข้าก็ว่าเป็ดตัวนั้นน่าจะหลุดมาจากเล้าของเฮียกังแถวปากคลอง เพราะได้ข่าวมาว่าเฮียกังกำลังตามหาอยู่ ได้ฟังเช่นนั้นผมก็ใจเสีย เพราะเฮียกังเลี้ยงเป็ดไว้เพื่อเชือดส่งขายตามภัตตาคารและตลาดสด โส่ยว่ามันแหกกรงออกมาเพราะเห็นเป็ดตัวอื่นกำลังถูกเชือด มันคงกลัวจึงวิ่งหนีมาจากเล้า แล้วนี่ผมจะทำอย่างไร จะเลี้ยงไว้เองแบบหลบๆ ซ่อนๆ หรือจะเอาไปคืน...ส่งมันไปขึ้นเขียง

เย็นวันนั้น ผมเล่าเรื่องที่รู้มาจากโส่ยให้ลุงฟัง

"ดีแล้ว พรุ่งนี้เช้าจะได้เอาไปคืนเฮียกัง"

"ไม่ต้องคืนไม่ได้เหรอครับ" ผมทักท้วง

"อ้าว เมื่อวานเอ็งยังเห็นด้วยว่าจะต้องเอาไปคืนเจ้าของเขา"

"ตอนนั้นผมไม่รู้ว่ามันหนีมาจากโรงเชือด"

ผมหันไปมองเป็ดตัวนั้นซึ่งยังคงนอนรวมอยู่ในฝูง มันคงไม่รู้ชะตากรรมของตัวเองว่าจากนี้ไปอะไรจะเกิดขึ้น

"มันช่วยผมไว้ไม่ให้ถูกหมากัด เอาไปส่งคืนก็เหมือนส่งมันไปตาย"

ผมพยายามอ้อนวอนเพื่อช่วยชีวิตมัน

"มันไม่ใช่ของเรา จะเก็บเอาไว้ไม่ได้นะหยก...อีกอย่าง สัตว์บางชนิดก็เกิดมาเพื่อเป็นอาหารของมนุษย์"

"บางชนิดที่ลุงว่า ทุกตัวเลยหรือครับ"

ลุงนิ่งเงียบ ไม่ว่าอะไรต่อ เดินขึ้นเรือนไป ปล่อยให้ผมยืนมองเป็ดตัวนั้นด้วยความสงสารจับใจ

"ขอให้เอ็งโชคดีนะ ข้าพยายามที่สุดแล้ว"

วันรุ่งขึ้น ผมตื่นแต่เช้าตรู่ รีบลงมาเปิดกรง เพื่อนๆของผมทยอยกันเดินออกมา แต่เป็ดหนุ่มตัวนั้นหายไป ผมใจหายวาบ ลุงคงอุ้มมันไปคืนเฮียกังเสียแล้ว กิจกรรมที่ทำอยู่ดูเชื่องช้าลง รู้สึกเสียใจที่ช่วยเป็ดตัวนั้นไว้ไม่ได้ ระหว่างนั่งอาลัยอยู่ที่หัวบันได เสียงรถบรรทุกของลุงก็ดังมาจากหน้าบ้าน ผมรีบวิ่งลงไปเปิดประตูรั้วให้ เพราะอยากรู้ชะตากรรมของเจ้าเป็ดหนุ่ม แต่ลุงกลับตะโกนลงมาจากรถว่าไม่ต้องเปิด

"แวะกลับมาเดี๋ยวเดียว เดี๋ยวต้องออกไปไร่แล้ว"

พูดพร้อมก้าวลงมาจากรถ ทันใดนั้น ผมก็ต้องดีใจสุดขีดที่เห็นลุงอุ้มเป็ดหนุ่มตัวนั้นลงมาด้วย ผมรีบสอดตัวออกจากประตูรั้วเข้าไปหา

"ลุงเปลี่ยนใจไม่เอามันไปคืนแล้วหรือครับ"

"เปล่า ไม่ได้เปลี่ยนใจ ลุงเอาเป็ดตัวนี้ไปคืนเฮียกังจริงๆ"

"แล้วทำไม..."

"เฮียแกไม่ขอรับคืน บอกว่าเป็ดมันมาอยู่กับเราแล้วก็ควรจะเป็นของเรา อีกอย่าง แกชอบใจในความซื่อสัตย์ของเราจึงไม่คิดจะเอาคืน ยิ่งรู้ว่าเอ็งเลี้ยงเป็ดไว้เป็นเพื่อน ไม่ได้กินเนื้อกินไข่ก็ยิ่งชอบใจ ยังว่าตัวแกเองฆ่าสัตว์ไว้มากเพราะเป็นอาชีพที่ต้องทำ จึงขอร่วมอนุโมทนามาด้วย"

"จริงหรือครับ"

"อืม ที่จริงลุงไปครั้งนี้ก็ไม่ได้คิดจะส่งเป็ดไปให้เฮียกังเชือดหรอก"

"อ้าว แล้วลุงเอาเป็ดไปหาเขาทำไมล่ะครับ"

"ลุงคิดว่า ตอนนั้นหากเฮียจะเอามันคืน ลุงก็จะขอซื้อกลับมา"

ผมฟังแล้วรู้สึกขอบคุณในความกรุณาของลุง ลุงเขยมีความเมตตาปรานีสูง และเป็นผู้ใหญ่ที่คิดการรอบคอบ ทันใดนั้นผมก็เห็นรอยยิ้มละไมในดวงตาของเจ้าเป็ดหนุ่มในอ้อมแขนลุง

"ก้าบ"

มันร้องออกมาเมื่อรู้ว่าผมจ้องมองมันอยู่

"จำไว้นะหยก ของอะไรที่ไม่ใช่ของเรา อย่าได้เอามาเป็นของตัวเด็ดขาด ความซื่อสัตย์เท่านั้นจะช่วยให้เราพบแต่สิ่งที่ดีงาม"

ผมพยักหน้ารับ ลุงลูบหัวเป็ด ก่อนจะส่งมาให้ผม

"สัตว์บางชนิดเกิดมาเพื่อเป็นอาหารของมนุษย์ แต่ไม่ใช่ทุกตัว จริงอย่างที่เอ็งว่า...ใช่ไหมเจ้าเบิ้ม"

ประโยคหลังลุงหันไปพูดกับเจ้าเป็ดหนุ่ม..."เจ้าเบิ้ม" ชื่อนี้ช่างเหมาะกับมันยิ่งนัก ด้วยขนาดตัวที่ใหญ่โตเอาเรื่อง ลุงยืนมองผมหยอกเจ้าเบิ้มเล่นได้สักพัก ก็เดินกลับไปที่รถ แล้วขับออกไปทำงานในไร่เหมือนเช่นทุกเช้า ส่วนผมก็อุ้มเจ้าเบิ้มเข้าบ้าน ก่อนจะปล่อยมันลงไปรวมกับฝูงเป็ดที่กำลังเดินคุ้ยเขี่ยหาอาหารอยู่ตามพื้น

ด้วยวัยและขนาดที่ใกล้เคียงกับเจ้าโก่ง ตั้งแต่นั้นมาเจ้าเบิ้มจึงถูกผมตั้งให้เป็นพี่รองของฝูงเป็ด นังสวยจึงกลายเป็นตัวที่ยี่สิบสามไปโดยปริยาย

6
เป็ดขี้ยา

.....

เมื่อโตเป็นสาวเต็มตัว นังสวยแลดูสวยด้วยสีขนสะอาดสดใส ผิดจากเป็ดตัวเมียทั่วไป ดูเผินๆ คิดว่าเป็นเป็ดตัวผู้ ชั่วแต่ว่าขนาดเล็กกว่าเป็ดตัวผู้ทั่วไปเท่านั้น

มีอยู่วันหนึ่ง ระหว่างพาฝูงเป็ดเข้าบ้าน เพื่อนขี้เมาของเฮียห่านคนหนึ่งชื่อ "ทิด" เดินสวนมา ฉวยจังหวะที่ผมเผลอ อุ้มนังสวยขึ้นมาพลิกหน้าพลิกหลังราวกับจะสำรวจอะไรสักอย่างบนตัวมัน ก่อนจะเอาก้นนังสวยเข้าจ่อที่ปากตัวแล้วเป่าลมเข้าไป ผมเห็นเช่นนั้นก็ตกใจรีบเข้าไปแย่งนังสวยกลับคืนมา

"จะทำอะไร" ผมกระชากเสียง

"เห็นมันสวยดี อยากรู้ว่าเจ้าตัวนี้ตัวผู้หรือตัวเมีย"

ขี้เหล้าพูดจาอ้อแอ้กลิ่นเหม็นโชยคลุ้ง

"แค่ดูเดือยเป็ด ทำตกใจไปได้...สวยดีว่ะเป็ดตัวนี้"

คอพับคออ่อนพยักพเยิดมาที่นังสวย

"นึกว่าตัวผู้"

ทิดเห็นสีหน้าผมไม่พอใจ จึงว่า

"ข้าก็แค่เป่าขนที่ปกก้นเพื่อดูว่ามันมีเดือยไหม แค่เนี้ย ทำหวงไปได้"

"จะตัวผู้ตัวเมียแล้วมันเรื่องไรของพี่ด้วย หือ"

ทิดเริ่มมองตาขวาง ผมไม่อยากสุงสิงด้วย จึงรีบอุ้มนังสวยเข้าบ้าน

จริงดังทิดว่า "สวย" เป็นเป็ดที่สวยจริงๆ ขนของมันมีถึงห้าสี ส่วนหัวและบริเวณลำตัวจากอกถึงเอวออกสีเขียวอมม่วง บริเวณลำคอจะมีแผงขนสีทองแซมอยู่ ส่วนก้นตั้งแต่บั้นท้ายจดปลายหางออกสีน้ำตาลเลื่อม ส่วนนี้จะส่องประกายแวววาววิบวับเมื่อนังสวยสั่นก้นดิกๆ อยู่กลางแดด ปีกสองข้างออกโทนน้ำเงินแต้มขอบปีกด้วยสีขาว ดวงตากลมใส ตีนออกสีส้มสดเช่นเดียวกับปากที่ได้รูป เส้นโค้งของรอยยิ้มชัดเจนจนดูเป็น "เป็ดยิ้ม" อยู่ตลอดเวลา สรุปแล้วนังสวยดูคล้ายเป็ดแมนดารินมากกว่าเป็ดไล่ทุ่ง ในสายตาของ "คน" เช่นผม นังสวยเป็นเป็ดตัวเมียที่สวยที่สุดเท่าที่เคยเห็นมาเลยก็ว่าได้ ยามที่มันแหวกว่ายอยู่กลางลำคลองร่วมกับฝูง หลายคนนึกไปว่าเป็น "เป็ดเซรามิก" ลอยน้ำได้ นายท้ายเรือด่วนเรือหางยาวเมื่อเห็นนังสวยก็จะพากันชะลอความเร็ว ด้วยความโดดเด่นสะดุดตาของมันนั่นเอง นังสวยจึงเป็นเป็ดป้องกันภัยทางน้ำให้พี่ๆ ไปในตัว

ระยะหลังเฮียห่านมีทีท่าลดราวาศอกลง เพราะเป็ดหนุ่มสาวเริ่มป้องกันตัวเองและมีพี่ส้มจีนคอยห้ามปราม ครั้งหลังสุดที่ยังพอจำได้ เขยแสบเมาแอ่นกำลังจะกลับบ้าน ระหว่างทางกลับมาบ้านผ่านริมคลอง เห็นนังสวยขึ้นมานอนนิ่งอยู่ริมตลิ่งอย่างสบายใจหลังไซ้จอกแหนกินจนอิ่มหนำ มันเองคงไม่รู้ว่าการนอนชิดตลิ่งจะเป็นการไปนอนขวางตาขวางใจใครเข้า พี่เขยอันธพาลเห็นนังสวยเป็นลูกฟุตบอลจึงวาดเท้าเตะเข้าเต็มแรง นังสวยคงเจ็บและตกใจ ร้องก้าบลั่น ตีปีกหนีกระเจิงลงคลอง ว่ายเข้าหาฝูงเป็ดหนุ่มซึ่งกำลังเล่นน้ำกันอยู่ เจ้าโก่งเจ้าเบิ้มทันทีที่เห็นน้องสาวถูกรังแก ความเกรงใจที่เคยมีมาแต่เก่าก่อนก็มลายหายไป มันพาเป็ดทั้งฝูงว่ายขึ้นฝั่ง กรูกันเข้ารุมจิกตี เขยแสบล้มลุกคลุกคลานหนีตายจากฝูงเป็ดอย่างกระเสือกกระสน ชาวบ้านที่เห็นเหตุการณ์พากันหัวเราะลั่นคุ้งคลอง

"หัวเราะอะไรกันวะ ไม่เคยเห็นเป็ดรังแกคนหรือไง"

เขยขี้เมาตวาดชาวบ้าน ก่อนหันกลับมาตะคอกอ้อแอ้อาฆาตกับฝูงเป็ด

"ไอ้ห่านจิก ฝากไว้ก่อนเถอะพวกมึง"

หลังจากวันนั้น เฮียห่านดูจะไม่ตอแยกับเพื่อนผมอีกเลย...แม้กระทั่งตอนเมา

ระยะหลังนังสวยกับเจ้าโก่งไปไหนมาไหนด้วยกันตลอดเวลาดังเงาตามตัว พวกมันเริ่มมีพฤติกรรมแปลกๆ ชอบเล่นกันอยู่เพียงลำพัง การเล่นก็เต็มไปด้วยความรุนแรง บางครั้งเจ้าโก่งถึงกับเอาปากแข็งๆ กดเข้าที่คอนังสวยแล้วกระโดดขึ้นขย่มซอยหางถี่ ผมกังวลว่านังสวยจะเจ็บ แต่เจ้าโก่งก็อยู่บนหลังนังสวยได้ประเดี๋ยวเดียวไม่ทันที่ผมจะเข้าแยก เมื่อลงจากหลังนังสวยมันก็เดินอาดๆ จากไปอย่างสบายอารมณ์ ไม่นานก็กลับมาคลอเคลียนังสวยดังเดิม ส่วนนังสวย เมื่อเจ้าโก่งลงจากตัว ลุกขึ้นได้ก็สะบัดเนื้อตัวหัวหาง ก่อนจะยืดอกยกตัวกางปีกกระพือถี่สองสามครั้ง แล้วเดินเตาะแตะหาอาหารกินไปตามเรื่องตามราวเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ไม่มีวี่แววว่าจะบาดเจ็บอะไร...*หรือมันอาจจะช้ำใน* คิดได้ดังนั้นผมจึงนำใบบัวบกมาตำในครกแยกเอาแต่น้ำมาป้อนให้มันกิน แต่นังสวยก็สะบัดหัวไม่ยอมกินท่าเดียว เมื่อจนปัญญาเข้า ผมจึงได้แต่เอาหอมแดงมาทุบแล้วพันด้วยตะไคร้ผูกไว้ที่ขาของมัน

คิดอะไรไม่ออกบอก "ตะไคร้"...ลุงเคยว่าไว้...*หากเป็ดไม่สบายก็เอาตะไคร้มาทุบแล้วพันขา*

จากวันนั้น นอกจากเจ้าโก่งจะไม่เลิกรังแกนังสวยแล้ว ระยะหลังมันยิ่งทำบ่อยขึ้น ผมเริ่มกังวลใจ จึงเอาเรื่องนี้ไปปรึกษาลุง

ลุงได้ฟังเรื่องราวก็หันไปดูนังสวย เห็นตะไคร้ผูกอยู่ที่ขาก็หัวเราะลั่น

"ผมกลัวนังสวยมันจะเจ็บไข้ได้ป่วย จึงทุบหอมแล้วเอาตะไคร้รัดขาเอาไว้"

ผมอธิบายเมื่อรู้ว่าลุงหัวเราะเรื่องอะไร

"ไม่ต้องไปผูกมันหรอก นังสวยจะรำคาญเปล่าๆ ไปเอาออกซะ มันเป็นธรรมชาติของเป็ดที่ต้องผสมพันธุ์เมื่อถึงเวลา"

ลุงคงเห็นผมทำหน้างงๆ จึงอธิบายเพิ่ม

"เป็ดมีวงจรชีวิตสั้นกว่าคนมาก เพียงไม่กี่เดือนจากเป็ดเด็กๆ ก็โตเป็นเป็ดรุ่นกระทง ปีสองปีพวกมันก็เข้าสู่วัยสืบพันธุ์กันแล้ว ในขณะที่เอ็งยังเป็นเพียงเด็กชายอยู่เลย"

"วัยสืบพันธุ์..."

"ก็วัยที่พร้อมจะมีลูกมีหลานนั่นแหละ...ลืมไปแล้วรึ ตอนไอ้ค่อมกับนังเขียว

แล้วก็ไอ้อ้วนกับนังแกลบก่อนจะมีลูก พวกมันมีพฤติกรรมเช่นไร"

ผมเริ่มระลึกขึ้นได้ว่าก่อนที่เจ้าโก่งและพี่น้องของมันจะเกิด พ่อของพวกมันไอ้ค่อมกับไอ้อ้วน ก็มีพฤติกรรมเหมือนที่เจ้าโก่งทำกับนังสวยอยู่ตอนนี้ แม้เจ้าโก่งกับนังสวยจะอยู่ด้วยกันฉันพี่น้อง แต่ก็มาจากต่างครอก ในเมื่อตอนนี้เจ้าโก่งเริ่มมีพฤติกรรมคล้ายพ่อของมัน แสดงว่าอีกไม่นานผมก็จะได้ลูกเป็ดเพิ่มมาอีกฝูง นึกได้ดังนี้ก็รู้สึกดีใจและเลิกคิดแยกพวกมันออกจากกันตั้งแต่นั้นมา แต่ก็อดคิดไม่ได้ว่าเพื่อน ๆ ของผมจะกลายเป็นพ่อแม่กันได้อย่างไร ในเมื่อเพิ่งเกิดมาได้ไม่ถึงสองปีในสายตาของผม พวกมันยังเป็นเพียงลูกเป็ดอยู่เลย

ลุงยังว่าเจ้าโก่งและนังสวยเป็นคู่รักกัน พวกมันถึงได้ทำเช่นนั้น ผมยิ่งไม่เข้าใจ ผมยังเด็กเกินกว่าจะเข้าใจว่า "รัก" คืออะไร *จะรักกันทำไมต้องขึ้นคร่อมกันด้วย*

ลุงมองหน้าผมอยู่สักพัก

"เอาเถอะน่า สักวันเอ็งก็จะรู้เอง" ลุงยิ้มกรุ้มกริ่มขณะพูด

จากวันที่ถูกเจ้าโก่ง "รังแก" ไม่นานนัก นังสวยก็ตกไข่อยู่หลายวันวันละฟอง ไข่ของมันออกทรงกลมเสียส่วนใหญ่ มีทรงรีบ้างประปราย จากลักษณะของไข่ ลุงว่าน่าจะได้เป็ดตัวเมียมากกว่าตัวผู้ ผมดีใจมากที่จะได้ลูกเป็ดตัวน้อย ๆ หลังจากไม่ได้ยินเสียงกิ๊บ ๆ มานาน ที่สำคัญ ผมจะได้เล่น "เป็ดเทินหัว" อีกครั้งในเร็ววันนี้

เฮียห่านชอบกินเหล้าเมายา แทบทุกวันต้องตั้งวงกินเหล้าตั้งแต่บ่าย

จดเย็น เฮียห่านเคยคิดจะพาเพื่อน ๆ มากินกันในบ้านแต่ป้าไม่ยอม พวกนั้นจึงทำได้เพียงตั้งวงอยู่ริมทางเข้าบ้าน ซึ่งใกล้พอที่ผมจะได้ยินคอเหล้าพูดคุยกันจากรั้วบ้าน เจ้าโก่งซึ่งปกติอยู่บ้านก็ไม่ค่อยไปตอแยอะไรกับเฮียห่าน ต่างคนต่างอยู่ แต่บ่อยครั้งหลังกลับจากว่ายน้ำ มันกับน้อง ๆ มักจะแวะเข้าไปเลียบ ๆ เคียง ๆ วงเหล้าจนผมอดแปลกใจไม่ได้

เย็นวันหนึ่ง ขณะกำลังจะพากันเข้าบ้าน เจ้าโก่ง เจ้าเบิ้ม และน้องของมันอีกสองตัวได้แวะเข้าไปที่วงเหล้า คนเมาเห็นเข้าก็พากันหัวเราะชอบใจ หนึ่งในนั้นร้องทักขึ้น

"เว้ยเฮ้ย วันนี้เพื่อน ๆ เรามาแต่หัววัน...สี่คน เอ๊ย สี่ตัวเสียด้วย มามะ... มาดื่มด้วยกันหน่อยพรรคพวก"

พร้อมยื่นแก้วเหล้าให้เหล่าเป็ดหนุ่ม เจ้าเบิ้มยื่นจมูกเข้าไปดม แต่แล้วก็ต้องหดหัวกลับแทบไม่ทัน สะบัดหัวไปมาอยู่สักพักก็เดินห่างออกมา คอเหล้าพากันหัวร่อร่วน ขณะนั้นเองเจ้าโก่งก็เดินย่องเข้าไปทางด้านหลังทิดซึ่งกำลังยกแก้วเหล้าขึ้นดื่ม มืออีกข้างคีบบุหรี่ห้อยลงข้างตัว ดูเหมือนทิดจะดื่มมากกว่าดูด ดูจากเถ้าบุหรี่ที่โค้งยาวจวนหลุดจากมวน เจ้าโก่งเดินเข้าไปดมตรงมือข้างนั้น ทิดสะดุ้งเล็กน้อยเมื่อรู้สึกมีอะไรแข็ง ๆ ตอดอยู่ที่มือ เมื่อหันไปมองก็พบเป็นเจ้าโก่ง

"เฮ้ย ไอ้โก่งนี่มันเป็ดขี้ยานี่หว่า" ว่าแล้วก็หัวเราะลั่น

ระหว่างที่ทุกคนในวงเหล้ากำลังหัวเราะอาการ "สิงห์อมควัน" ของเจ้าโก่งอยู่นั้น เจ้าเบิ้มก็อาศัยจังหวะที่เฮียห่านเผลอ เดินเข้าไปคาบรองเท้าแตะของแกวิ่งหนี เจ้าโก่งกับน้อง ๆ วิ่งตามกันไปเป็นพรวน เฮียห่านเมื่อรู้ตัวก็พรวดพราดลุกขึ้นวิ่งไล่ตามหมายจะเอารองเท้าคืน กลุ่มเป็ดหนุ่มเมื่อจวนตัวก็หันกลับมาเผชิญหน้าเฮียห่าน พร้อมสยายปีกกางออกสุดจนดูน่ากลัว เขยขี้เหล้าถึงกับหยุดชะงักสร่างเมาไปชั่วขณะ ค่อย ๆ เดินถอยหลังกลับด้วยระแวงจะถูกโจมตีจากทางด้านหลัง กลับมานั่งลงที่เดิมได้ก็บ่นกระปอดกระแปดเป็นหมีกินผึ้ง ก่อนสบถตบท้าย

"...ไอ้ห่านจิก"

"เป็ดโว้ย ไม่ใช่ห่าน" เพื่อนร่วมวงเย้าขึ้น แล้วหัวร่องอหายไปตามกันเมื่อเห็นอาการกลัวเป็ดขึ้นสมองของเฮียห่าน ทว่าเฮียแกไม่ขำด้วย บ่นอ้อแอ้ไปตามเรื่อง

"ข้าไม่เข้าใจ ทำไมไอ้เป็ดพวกนี้ถึงชอบจิกรองเท้าแตะของข้านัก...ไอ้ห่านจิก"

ผมได้ยินขณะเดินไปเก็บรองเท้ามาคืนให้แก

"เมื่อกี้ไอ้โก่งก็ไปดมควันบุหรี่ที่มือเอ็งไม่ใช่รึ" เฮียห่านหันไปถามทิด

"อืม ใช่ ว่าแต่ทำไมรึเฮีย"

"ข้าชักสงสัยว่าไอ้เป็ดพวกนี้จะชอบดมบุหรี่ ที่มันคาบรองเท้าแตะข้าไปก็คงด้วยเหตุนี้ ข้าชอบเผลอเขี่ยขี้บุหรี่ลงบนรองเท้า พวกมันถึงได้คาบเอาไป"

"เฮียว่ามาก็จริง เป็ดพวกนี้ท่าจะขี้ยาแน่ ๆ เลยว่ะ ฮ่า ฮ่า ฮ่า"

หนึ่งในนั้นพูดพร้อมหัวเราะ ผมมองรองเท้าของเฮียห่านในมือ เห็นรอยเถ้าบุหรี่ติดอยู่จริงตามที่แกว่า ระหว่างเอารองเท้าไปวางคืน สังเกตเห็นเฮียห่านกระตุกยิ้มที่มุมปากขณะจ้องมองรองเท้าตัวเอง...รอยยิ้มนั้นช่างดูน่าเกลียดน่ากลัวยิ่งนัก!

เย็นวันหนึ่ง ไอ้ด่างเดินเข้ามาคุ้ยเขี่ยถังขยะหน้าบ้าน ขณะนั้นเจ้าโก่งซึ่งปกติผมจะปล่อยอิสระไม่ต้องเข้าบ้านเป็นเวลากำลังป้วนเปี้ยนอยู่ตรงนั้นพอดี เมื่อเห็นไอ้ด่างมาเหยียบถึงถิ่น เจ้าโก่งก็ตั้งท่าโจมตี ไอ้ด่างที่เคยโดนรสชาติตะลุมพุกมาแล้วทำท่าถอยหนี แต่จะวิ่งจู๊ดไปทันทีก็เสียเชิงหมา จึงตั้งท่าแยกเขี้ยวใส่ เจ้าโก่งไม่ฟังอีร้าค้าอีรม เข้าจู่โจมทันที ไอ้ด่างมีโอกาสร้องเอ๋งได้คำเดียวก็โกยอ้าวหางจุกตูด ผมยืนมองอยู่ที่ชานเรือนก็อดขำไม่ได้ มีเจ้าโก่งเป็นเพื่อนก็สบายใจไปหลายอย่าง มันเป็นทั้งเพื่อนและยามเฝ้าบ้าน ระหว่างที่กำลังปลื้มอยู่นั้นเอง ผมก็เห็นมันเดินเข้าไปจิกๆ เขี่ยๆ อะไรบางอย่างที่ไอ้ด่างทำกระจุยกระจายไว้ จึงเดินลงจากเรือนไปเก็บเศษขยะเข้าถังตามเดิม ไปถึงก็เห็นเจ้าโก่งกำลังเอาปากซุนกระป๋องเบียร์อยู่ ผมยืนดูสักพักก็ก้มลงหยิบกระป๋องนั้นขึ้นมาดู ภายในกระป๋องพบขี้บุหรี่อยู่เกือบครึ่ง เจ้าโก่งยังไม่ยอมห่างไปไหน พยายามยื่นคอขึ้นมาดมกระป๋องเบียร์ตลอดเวลา จนผมอดแปลกใจในท่าทีของมันไม่ได้

เป็ดชอบกลิ่นยาฉุนจริงๆ หรือนี่!

7

จับนก

.....

เช้าวันหนึ่ง เฮียห่านเข้ามาเอาตาข่ายปากใหญ่ที่โรงเก็บเครื่องมือเคียนไหล่ออกไปจากบ้าน ตาข่ายปากนั้นลุงใช้ขึงกันสัตว์น้อยใหญ่ไม่ให้เข้าไปกัดกินต้นอ่อนใบชา ตกบ่ายเฮียห่านก็กลับเข้ามาพร้อมเพื่อนทิด ในมือถือกรงนกซึ่งมีนกกระจิบนกกระจอกกว่าสิบตัวมาด้วย เมื่อเอาตาข่ายเข้าเก็บในโรงเก็บแล้วทั้งคู่ก็เดินผิวปากออกจากบ้านไปอย่างสบายอารมณ์

ตกเย็น เฮียห่านและผองเพื่อนพากันตั้งวงเหล้าที่เดิม เพียงแต่วันนี้เห็นมีกะละมังใบเขื่องตั้งอยู่กลางโต๊ะด้วย ผมเดินย่องเข้าไปแอบดูอยู่ริมรั้ว ดูเหมือนในกะละมังจะมีซากนกตัวเล็กๆ อยู่ด้วย คงเป็นนกที่เฮียห่านดักจับได้วันนี้ ตอนยังมีชีวิตอยู่พวกมันขนเต็มตัวดูอ้วนพี แต่ตอนนี้แทบไม่มีเค้าของนก มันเหมือนซากอะไรบางอย่างไหม้ๆ เกรียมๆ ดูน่าเวทนา

"ดำเป็นนิลพัทเลยเชียว"

ใครคนหนึ่งในวงเหล้าบ่นอุบขณะหยิบซากนกขึ้นมาดู

"ไฟแรงไปนิด เถอะน่า วันหน้าจะทอดกับน้ำมันร้อนๆ ให้เหลืองกรอบเป็นพระลักษมณ์เลยทีเดียว"

เฮียห่านรีบออกตัว ผมคิดในใจว่าโชคดีที่เป็ดไม่ใช่นก แม้พวกมันพอจะบิน

ได้บ้าง แต่ก็เพียงโผไปตามผิวน้ำผิวดิน นี่หากพวกมันบินได้สูง ป่านนี้อาจโดนเขยแสบดักตาข่ายเอาไปกินแล้วก็ได้

ระหว่างนั้นเอง เพื่อนอีกคนก็หยิบซากนกในกะละมังขึ้นมาเอาเข้าปากเคี้ยวทั้งตัว แต่แล้วก็ต้องบ้วนทิ้งออกมาแทบจะทันที

"นกอะไรวะ ดำแล้วเสือกเหม็นสาบอีก"

"สงสัยจะเป็นนกกางเขน หลงติดตาข่ายมา ตายยากน่าดูเจ้านี่" ทิดพูดขึ้น

"ยังไงวะ" เพื่อนคนเดิมถาม

"เฮียห่านแกนึกสนุก เห็นมันหลงมาตัวเดียว เลยให้โอกาสมัน"

ทิดพูดพร้อมกระดกเหล้าเข้าปาก รสปร่าขื่นคอทำทิดหน้าเหยเก

"...ก่อนปล่อย เฮียพนันกับมันไว้ว่า หากรอดจากง่ามหนังสติ๊กของเฮีย มันก็จะเป็นอิสระ"

"ข้าให้โอกาสแล้ว แต่ดวงมันถึงฆาตเองว่ะ" เฮียห่านว่าพลางหัวเราะชอบใจ

"ฝีง่ามของเฮียแม่นยำขนาดนั้นเทียว กางเขนบินเร็วๆ ยังไม่ทัน"

"เฮียหักปีกมันไปข้างก่อนปล่อย" ทิดเสริมขึ้น

"อ้าว แล้วกัน"

"ข้ารับปากจะปล่อย แต่ไม่ได้บอกว่าจะไม่หักปีกนี่หว่า" พร้อมหลิ่วตาไปที่ทิด "...หรือเอ็งว่าไม่จริง"

"จริงจ้า เฮีย"

ทิดซึ่งตัวเล็กสุดในกลุ่ม หย็องกรอดก้นปอด แข้งขาอย่างกับไม้เสียบผียิ้มแหยๆ ตอบเอาใจเฮียห่าน

"แล้วที่ว่ามันตายยาก ยังไง"

"เฮียแกใจกว้าง ให้เวลามันเดินโผเผห่างไปสองสามวาถึงค่อยยิงออกไปเป็นชุด แต่ก็ยังไม่ตาย" ทิดว่า

"ทนปานนั้นเทียว โดนไม้ง่ามไปเต็มๆ ยังไม่ยักกะตาย" หนึ่งในนั้นสงสัย

"เฮียแกยิงไม่โดน"

"อ้าว"

"ตอนนั้นข้าเจ็บนิ้ว" เฮียห่านออกตัว

"นิ้วมือรึ"

"นิ้วตีน" ทิดตอบแทน

"อ้าว แล้วมันเกี่ยวอะไร" เพื่อนพากันงง

"มันระบมมาถึงนิ้วมือโว้ย เอาละๆ ถามเซ้าซี้จริงพวกเอ็ง" เฮียห่านเริ่มหงุดหงิด

"แล้วตกลงมันตายยังไง" เพื่อนยังสงสัยไม่เลิก

"เฮียสงเคราะห์ จับขามันแล้วฟาดหัวลงกับพื้นดังป๊อก"

ทิดพูดพร้อมบิดแขนบิดไหล่ ทำมือเท้าหงิกงอประกอบไปด้วย

"ข้าสงสารมัน ไม่อยากให้ทรมาน...เอื๊อก" เฮียห่านยักไหล่ ทำปากแบะตาปรือปรือด้วยน้ำเมา

"นกกางเขนบางตัวชอบกินอึ ไม่รู้รึ เนื้อก็น้อย ใครเขาเอามากินกัน"

เพื่อนคนหนึ่งในวงตั้งประเด็น

"ช่วงนี้แล้งหนัก นกกาผอมโซมีแต่กระดูก นกอะไรก็ฟาดไว้ก่อน ตัดกลิ่นเพิ่มรสด้วยพริกน้ำปลาก็พอได้อยู่"

หนึ่งในก๊วนเหล้าหยิบนกย่างในกะละมังเข้าปาก แต่ก็ต้องเอาออกแทบจะทันทีเพราะมันมีแต่กระดูก อีกคนเพียงแต่เอาเข้าปากดูดพอได้รสหวานก็โยนทิ้งพื้น เฮียห่านเห็นดังนั้นก็ให้รู้สึกรำคาญใจ พูดด้วยอารมณ์หงุดหงิด

"กินไม่ได้ก็เททิ้ง จะยากตรงไหน คราวหน้าค่อยว่ากันใหม่"

ว่าแล้วก็ลุกขึ้นยืน ยกกะละมังใส่ซากนกเดินไปเททิ้งลงถังขยะ

ผมรู้สึกสังเวชใจกับภาพนั้น

ผมอาจเด็กเกินไปและอ่อนไหวง่ายจึงรู้สึกหดหู่กับภาพที่เห็น ครูเจิด ครูสอนวิทยาศาสตร์และครูประจำชั้นของผม เคยสอนไม่ให้กินทิ้งกินขว้าง โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ที่เราจับมากิน

หลายเดือนก่อน ผมมีโอกาสไปช่วยครูจับนก ครูใช้ตาข่ายขึงระหว่างต้นนุ่นขนาดใหญ่สองต้นที่อยู่ห่างกันราวสิบวา ขวางทางบินของฝูงนกที่มักบินมาเกาะตามต้นไม้ใหญ่ชายป่า ครูเลือกดักตาข่ายที่ต้นลม บอกว่าเมื่อนกตื่นตกใจธรรมชาติของพวกมันจะพากันบินสวนกระแสลมเพื่อพยุงตัวบินขึ้นฟ้าเร็วขึ้น

ระยะห่างระหว่างฝูงนกกับตาข่ายและทิศทางลมจึงมีความสำคัญในการดักนก แต่ที่ผมแปลกใจก็คือครูจะพับมุมหนึ่งของตาข่ายเก็บไว้ ไม่ขึงกับต้นไม้ ผมถามครูว่าปล่อยมุมนั้นให้เป็นช่องโหว่ทำไม

"จับแค่พอกิน ปล่อยมันแพร่พันธุ์บ้าง คนในหมู่บ้านก็แทบนับหัวได้ นกกาเต็มท้องฟ้า ท้องนาท้องไร่ปลาช่อน ปลาดุก ปลาหมอ ก็มากโข ทำไมต้องกักตุนกินพอคำพออิ่มก็พอแล้ว ที่เหลือปล่อยให้ธรรมชาติเลี้ยงดูไปไม่ดีกว่ารึ จริงไหม"

ครูผูกตาข่ายบนต้นนุ่นเสร็จก็ลงมายืนเท้าสะเอวอยู่ข้างๆ ผม กวาดตาระเรื่อยไปตามผืนตาข่ายที่เพิ่งขึงเสร็จเพื่อตรวจดูความเรียบร้อย ปากก็ว่า

"กินสนุกปาก ฆ่าสนุกมือ นกกาน้อยลง ป่าไม้ก็ขยายตัวได้น้อย ยิ่งมนุษย์นิยมกินเนื้อสัตว์มากขึ้น ป่าไม้ก็ยิ่งถูกทำลาย โลกก็จะร้อนขึ้น ที่สุดมนุษย์ก็อยู่ไม่ได้"

ผมไม่เข้าใจว่ากินเนื้อสัตว์มากแล้วทำไมป่าไม้ถึงได้ถูกทำลายมากขึ้น ครูเจิดหันมามองผมแล้วอธิบายเพิ่ม

"เมื่อคนกินเนื้อสัตว์มากๆ โรงงานก็ต้องผลิตอาหารสัตว์มากขึ้น พืชไร่ประเภทข้าวโพด ถั่วเหลือง มันสำปะหลังที่เป็นวัตถุดิบหลักก็ต้องใช้มากขึ้น พืชพวกนี้จำเป็นต้องใช้พื้นที่โล่งเตียน เมื่อมีความต้องการมาก เกษตรกรก็จะขยายพื้นที่เพาะปลูกรุกล้ำเข้าไปในผืนป่า สนองความต้องการของโรงงาน"

"แล้วป่าไม้น้อยลง ทำไมโลกถึงร้อนขึ้นได้ล่ะครับ"

ครูเจิดยิ้มน้อยๆ และว่าผมเป็นคนช่างสังเกตและซักถาม ซึ่งถือเป็นเรื่องดี

"...สังเกตไหมในป่าที่ปกคลุมไปด้วยต้นไม้ อากาศจะสดชื่น"

ผมสูดลมหายใจเข้าเต็มปอด รู้สึกโล่งจมูกเย็นชื่นใจจริงตามที่ครูว่า สายตามองไปรอบตัวซึ่งมีแมกไม้ปกคลุมไปทั่ว

"...นั่นเป็นเพราะป่าไม้เป็นแหล่งหมุนเวียนแก๊สออกซิเจน แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ไอน้ำ และความชุ่มชื้น ป่าไม้ถูกทำลายวงจรนี้ก็จะเสียสมดุล แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งเป็นตัวการสำคัญทำให้เกิดภาวะเรือนกระจกจะมีมากขึ้น เรือนกระจกที่ห่อหุ้มโลกไว้จะขัดขวางการระบายความร้อนจากผิวโลกออกไปสู่ชั้นบรรยากาศ โลกของเราก็จะไม่ต่างไปจากเตาอบขนาดใหญ่ที่นับวันอุณหภูมิจะสะสม

สูงขึ้นเรื่อยๆ"

จำได้ว่าครูเคยสอนเรื่องนี้แล้วในห้องเรียน แต่คราวนี้ครูอธิบายท่ามกลางป่าไม้ ความชุ่มชื้น และเสียงนกร้อง ยิ่งทำให้ผมเข้าใจอย่างถ่องแท้

"ดังนั้นพวกเราต้องช่วยกันดูแลป่าไม้ โดยเริ่มจากการกินเนื้อสัตว์แต่น้อย หันมากินพืชผักกันให้มาก นอกจากจะลดโลกร้อนแล้วยังได้บุญอีกด้วย"

ครูว่าขณะเดินไปหยิบลำไผ่ที่วางพิงอยู่โคนต้นนุ่น

"แบบนี้ไม่เป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรรุกล้ำป่าไม้เพื่อปลูกถั่วปลูกผักให้คนกินเหรอครับ"

"ปริมาณการบริโภคของคนกับสัตว์ต่างกันมาก สัตว์กินพืชมากกว่าคนหลายเท่าตัวนัก พื้นที่เดิมที่ใช้ปลูกพืชผักมีอย่างเหลือเฟือ ไม่จำเป็นต้องโค่นไม้ทำลายป่าเพิ่มขึ้นอีก"

ครูอธิบายอย่างใจเย็น เมื่อเห็นผมหมดคำถามก็บอกให้หลบห่างออกไปจากต้นนุ่นที่ขึงตาข่ายไว้ ส่วนครูก็ค่อยๆ เดินย่องไปไล่ฝูงนกให้บินออกมาจากชายป่าท้ายลม สิ้นเสียงสวบสาบที่ครูเจิดใช้ลำไผ่ไล่ตีไปตามกิ่งใบ ฝูงนกนานาชนิดก็แตกฮือออกจากคาคบ หลายสิบตัวบินต้านลมไปติดตาข่ายที่ครูดักไว้ ขนที่เคยมีประโยชน์ช่วยในการบินกลับกลายเป็นโทษในบัดดล ยิ่งดิ้นก็ยิ่งพันตัว ดิ้นแด่วติดอยู่ที่ตาข่าย

นกจำนวนไม่น้อยบินลอดผ่านช่องโหว่ที่ครูจงใจเปิดเอาไว้ ครูดักตาข่ายไม่นานนัก เมื่อเห็นมีติดบ้างแล้วก็เรียกให้ผมไปช่วยปลดตาข่ายด้านล่าง ครูเองปีนขึ้นไปปลดมุมที่เหลือ ลงมาถึงพื้นก็มานั่งแกะนก ก่อนจับใส่กรงครูจะดูว่ามีลูกนกที่เพิ่งหัดบินติดมาด้วยหรือเปล่า หากมีครูก็จะปล่อยไป ครูว่านกตัวน้อยยังเล็กนักส่วนใหญ่เพิ่งหัดบิน มันควรมีชีวิตต่อไปเพื่อออกลูกออกหลาน จำนวนนกในธรรมชาติจะได้ไม่ลดลง ระบบนิเวศก็จะสมดุลอยู่กับโลกของเราไปอีกนานแสนนาน ส่วนกระจิบเป็นนกขนาดเล็ก ทำอาหารแทบไม่ได้ ก็ไม่ควรไปจับมากิน ปล่อยให้พวกมันช่วยแพร่ขยายพันธุ์พืชดีกว่า นกกินผลไม้ในป่าในสวนก่อนจะบินไปถ่ายที่อื่น เมล็ดที่อยู่ในมูลของมันก็จะงอกขึ้นเป็นต้นตรงนั้น ถือเป็นการขยายพันธุ์ไม้พันธุ์พืชไปในตัว

"หลายครั้งที่ครูดักนกได้มากแต่กลับไม่ได้กลับบ้านเลยสักตัว แต่ครูก็สบายใจ วันนี้หากได้เพียงตัวเดียวก็พอใจแล้ว"

ครูเจิดแกะนกขนาดใหญ่ตัวหนึ่งออกจากตาข่าย เอาขึ้นดูใกล้ๆ แล้วหันมาพูดกับผม

"เรากินนกพวกนี้เพื่อประทังชีวิต จะได้มีโอกาสทำความดีได้มากขึ้น ดังนั้นต้องกินให้คุ้มกับชีวิตของพวกมัน คือกินเพื่ออยู่ทำความดีละชั่ว ที่สำคัญจับมาแล้วต้องกินให้หมด หากกินทิ้งกินขว้างก็ต้องฆ่าพวกมันเพิ่ม แบบนี้ไม่ควรทำ"

ผมจดจำคำสอนของครูไว้ และคิดว่าเป็นโชคดีที่ผมมีครูเจิดเป็นครูในวัยเด็กจังหวะนั้นเอง ครูก็ปล่อยนกในมือตัวนั้นไป

"นกนั่นตัวใหญ่ ทำไมครูถึงปล่อยไปด้วยล่ะครับ"

"ตัวเมื่อกี้คาบฟางอยู่ นกที่คาบเศษหญ้าเศษฟางแสดงว่ากำลังสร้างรังนอนคงเป็นพ่อแม่นก นกที่ทำรังใหม่ส่วนใหญ่ไม่เป็นแม่ลูกอ่อนก็กำลังจะคลอดลูก เราไม่ควรจับพ่อแม่นกมากิน สัตว์ก็เหมือนคน...เด็กๆ ขาดพ่อแม่ได้ไหม"

ครูถามขึ้นโดยไม่ได้หันหน้ามามองผม ยังสาละวนอยู่กับการแกะนกอีกตัวที่มีเศษฟางติดปากออกจากตาข่าย

"ไม่ได้ครับ"

ตอนนี้ครูเจิดหันมาจ้องหน้าผม

"เด็กๆ ขาดพ่อแม่ ชีวิตก็จะลำบาก...แต่หยกยังโชคดีที่มีป้ามีลุงคอยดูแลที่สำคัญพวกท่านรักเราเหมือนลูก"

ว่าแล้วก็ปล่อยแม่นกในมือคืนสู่อิสรภาพ ยื่นมือข้างนั้นมาลูบหัวผมด้วยความเมตตา ก่อนจะยันตัวลุกขึ้น

"มา เดี๋ยวครูพาปีนขึ้นต้นนุ่นไปดูอะไรด้วยกัน"

ครูพาผมขึ้นปีนต้นนุ่นที่เพิ่งปลดตาข่ายลงมา ผมปีนตามครูเจิดขึ้นไปจนถึงบริเวณง่ามใหญ่ของลำต้นไม่สูงนักจากพื้นดิน ครูเบี่ยงตัวหลบให้ผมปีนขึ้นไปได้สะดวก

ผมปีนขึ้นเหยียบตรงง่ามนั้น เหนือศีรษะขึ้นไปปรากฏรังนกกระจอกรังหนึ่ง ผมเขย่งตัวชะโงกหน้าลงไปมองในรัง เห็นไข่นกสามฟองและลูกนกหนึ่งตัว ดูเหมือน

เพิ่งจะออกจากไข่เพราะยังเห็นเศษเปลือกไข่อยู่รอบตัว ลูกนกสีออกแดง เนื้อหนังย่นยาน ลูกตาที่ปูดโปนยังปิดสนิท ขนขึ้นหย็อมแหย็ม ดูยังไม่น่ารัก

"ผมลองจับลูกนกได้ไหมครับ"

"ได้สิ"

ผมเอื้อมมือไปแตะลูกนกตัวนั้น ตัวของมันนุ่มนิ่มหยุ่นมือเหมือนวุ้น เกรงมันจะได้รับอันตรายผมจึงชักมือกลับ

"แล้วพ่อแม่ของมันหายไปไหนครับ"

"แม่ของพวกมันคงเป็นตัวที่ครูเพิ่งปล่อยไปเมื่อครู่นั่นแหละ ตอนครูขึ้นมาผูกตาข่ายก็ไม่เห็นแล้ว ตอนนั้นมันคงบินออกไปหาอาหาร"

ครูพูดพร้อมกวาดตามองไปทั่ว

"...นั่นไง มันยังบินวนอยู่ไม่ห่าง เหนือยอดนุ่นต้นโน้น"

ผมไล่สายตาไปตามนิ้วครู เห็นนกตัวหนึ่งกระโดดไปมาตามกิ่งก้านต้นนุ่น แม่นกส่งเสียงร้องไม่หยุดดูกระวนกระวายยิ่งนัก ผมลองเอื้อมมือไปหยิบไข่ใบหนึ่งขึ้นมาดู มันมีขนาดใหญ่กว่าไข่นกกระทาเล็กน้อยและลื่นมือพิกล ทันใดนั้นเองแม่นกก็โฉบเข้ามาบินวนอยู่เหนือหัวผม เกรงมันจะจิกตีผมจึงรีบวางไข่คืนรัง ก่อนจะปีนลงมาจากต้นนุ่นพร้อมครูเจิด

ลงมาถึงพื้น ครูก็พูดขึ้น

"ความรักของแม่ยิ่งใหญ่นัก ดูอย่างแม่นก เมื่อรู้ว่าลูกตกอยู่ในอันตรายหากตัวเองไม่ถูกจับไปกินเสียก่อนมันก็จะกลับมาปกป้องลูกจนสุดชีวิต ไม่คิดหนีเอาตัวรอด"

คำพูดของครูทำให้ผมคิดถึงแม่ขึ้นมา แม่ผมคงเหมือนแม่นก แม่รักผม สักวันแม่ต้องกลับมาหาผมแน่นอน...หากแม่ไม่หนีไปอยู่บนดวงจันทร์เสียก่อน

...วันนั้นครูเจิดได้นกกลับไปเพียงตัวเดียว

8

หลุดพ้นปางเป็ด

.....

บ่ายวันหนึ่งขณะกำลังนั่งล้างกรงเป็ดอยู่ ผมได้ยินเสียงพวกคนเมาดังมาจากวงเหล้า แว่วว่ามีการนำเป็ดมาย่างกิน ทำผมถึงกับสะดุ้ง เลียบเข้าไปใกล้รั้วบ้าน อยากรู้ว่าพวกนั้นคิดจะทำอะไรกับเป็ดของผมหรือเปล่า มองไปที่กลางโต๊ะ ปรากฏกะละมังใบเดิมวางอยู่ ในนั้นดูเหมือนมีซากสัตว์ปีกขนาดใหญ่สองตัวดำเป็นตะโก จากปากที่โผล่พ้นขอบกะละมังออกมา มันจะเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้นอกจากเป็ด!

ผมรีบเดินกลับไปนับเพื่อนๆ ที่ตอนนี้นอนเล่นกันอยู่กลางลานบ้าน แม้จะรู้สึกโล่งอกที่พวกมันยังอยู่กันครบทั้งยี่สิบสามตัว แต่ใจคอก็เต้นไม่เป็นส่ำ เมื่อรู้ว่าสัตว์ที่อยู่ในกะละมังใบนั้นคือเป็ด

เมื่อถึงเวลาพาเพื่อนไปเล่นน้ำ เดินผ่านวงเหล้า ผมก็อดลอบมองลงไปในกะละมังใบนั้นอีกครั้งไม่ได้

เป็ดใครหนอ ถูกมนุษย์ผู้รักแต่ความสนุกสนานเอามาฆ่ากินได้ลงคอ

ก็ได้แต่ทอดถอนใจ ก่อนจะพาเพื่อนๆ ไปเล่นน้ำในคลอง ระหว่างนั่งเฝ้าพวกมันเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน ใจผมกลับหดหู่ นึกถึงภาพเป็ดสองตัวในกะละมังกลางวงเหล้า ทำให้ไม่รู้สึกสนุกเหมือนเช่นทุกวัน ตะวันเริ่มทิ้งตัวลงน้ำ

ผมพาฝูงเป็ดกลับบ้าน ที่หน้าบ้านเฮียห่านและผองเพื่อนยังร่ำสุรากันอยู่ เสียงสรวลเสเฮฮาดังขึ้นกว่าขาไปตามปริมาณเหล้าที่เข้าปาก ช่วงหนึ่งมีการพูดถึงเป็ดที่นำมากินกัน ผมจึงรีบพาเป็ดเข้าบ้านแล้วย่องออกมาแอบฟังตรงที่เดิม

"เหนียวจริง เป็ดที่เฮียได้มา" ใครคนหนึ่งในวงถามขึ้น

"กินจวนจะหมดเพิ่งมาบ่น" ทิดกระทบกระเทียบ

"ข้าก็กินด้วยความเกรงใจเฮียน่ะสิ อุตส่าห์ขโมย เอ๊ย หามาให้กินกัน เอื๊อก" ใครคนเดิมพูดไปเรอไป

"แต่ก็เหนียวจริงนะเฮีย" อีกคนสนับสนุน

"ก็ไอ้ทิดน่ะสิ ดันไปคว้าเอาเป็ดแก่มา หนังก็ต้องเหนียวเป็นธรรมดา นี่ข้าคลุกเกลือหมักซีอิ๊วอยู่นานเชียวนา" เฮียห่านผินหน้าไปทางทิด

"ทีหน้าทีหลังอย่าให้ผิดพลาดอีกล่ะ ไอ้ทิด"

"ก็เฮียไม่บอกฉันก่อนนี่ เอาแต่ดูต้นทาง ไม่ช่วยกันเลย" ทิดแก้ตัว

"ไม่ดูได้ไง ประเดี๋ยวไอ้โส่ยมันมาเห็นเข้าเป็นอดกัน"

ก่อนหันไปคุยกับคนอื่นๆ

"เถอะน่า หนังเหนียวก็ยังอร่อย ข้าปรุงเองกับมือ"

ผมตกใจระคนเสียใจเมื่อรู้ว่าเป็ดในกะละมังนั้นเป็นของโส่ย ที่ว่าเป็ดของโส่ยหายไปทีละตัวสองตัว ไม่ใช่หมาแมวหรืออีเห็นที่ไหน ที่แท้เป็นฝีมือของคอเหล้ากลุ่มนี้นี่เอง

"ไอ้โส่ยมันเลี้ยงเป็ดไม่ได้เรื่อง" ทิดหน้าแดงก่ำ โบกมือไหวๆ

"...ไอ้พวกเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งก็งี้ จะให้อร่อยเหมือนเป็ดในฟาร์มในเล้าได้อย่างไร พวกนั้นเขาเลี้ยงด้วยอาหารเม็ดสำเร็จรูป พิถีพิถันอุดมด้วยคุณค่าทางอาหาร"

เฮียห่านคอเริ่มแข็งเสียงอ้อแอ้ อธิบายราวกับผู้ทรงภูมิ

"นั่นน่ะสิ ของไอ้โส่ย ข้าต้องเสียเวลาล้างไส้กระเพาะอยู่เป็นนาน มีแต่กรวดทราย" ทิดสมทบ

"เอาเถอะน่า คราวหน้าจะคัดเอาแต่เป็ดหนุ่มๆ สาวๆ เนื้อนุ่มๆ มาทำพะโล้ให้พวกเอ็งได้ลิ้มลอง เตรียมเหล้าหวานๆ ไว้ด้วยละกัน"

เฮียห่านว่า ก่อนจะฮัมเพลงที่ฟังแล้วไม่สู้จะถูกท่วงทำนองนัก...

"ชั้นนั่งตกปลาอยู่ริ้มต๋ำหลิ่ง เอื๊อกๆ...แปลกใจ๋เสียจริง ปลาไม่กินเหยื่อ นั่งตกอยู่นานจนฉันนึกเบื่อ ฮึม ฮึม จึงเอาเป็ดเป็นเหยื่อ น่าอร่อยจริง...เอื๊อกๆ..."

แล้วทั้งวงก็พากันหัวร่อเริ่ยราด หัวเราะกันง่ายกับความโหดร้ายที่ร่วมกันก่อไว้ ตรงข้ามกับผมที่ตอนนี้รู้สึกเป็นกังวล เป็ดโชคร้ายเหล่านั้นอยู่ไกลหูไกลตา ยังถูกเฮียห่านเอามาฆ่าแกงลงในกะละมัง แล้วเพื่อนๆของผมที่อยู่ใกล้มือใกล้เท้าของสัตว์ร้ายเหล่านี้จะไม่โดนเข้าสักวันดอกหรือ ยิ่งตอนนี้พวกมันโตเต็มวัยเนื้อหนังอวบอูมเสียด้วย คิดแล้วให้เสียวหัวใจขึ้นมาอย่างฉับพลัน

ในห้องเรียน ผมเห็นสีหน้าโส่ยก็รู้ว่าเขาเสียใจที่เป็ดหายไปอีกสองตัว จำนวนเป็ดของเขาลดน้อยลงเรื่อยๆ สองตัวที่เห็นในกะละมังเมื่อวานอาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่พวกเฮียห่านขโมยเอาไปกิน ผมไม่รู้ว่าควรบอกเรื่องนี้กับโส่ยดีไหม หากเขารู้ว่าญาติของผมเป็นคนขโมยไปแล้วอะไรจะเกิดขึ้น เฮียห่านอาจจะเอาเป็ดของผมไปชดเชย ผมเด็กเกินไปที่จะคิดอะไรได้มากกว่านี้

โส่ยยังคิดว่าหมาแมวเอาเป็ดไปกินแล้วไม่ทิ้งซากเอาไว้ ผมก็ได้แต่แนะนำให้โส่ยทำกรงตาข่ายให้พวกมันอยู่ ที่ผ่านมาโส่ยปล่อยให้พวกมันหากินกันเองตามธรรมชาติ และบ่อยครั้งที่ปล่อยให้กลับบ้านกันเองเมื่อตะวันตกดิน แม้กระทั่งตอนนอน พวกมันก็นอนนอกรั้วบ้าน โส่ยเพียงเอาไม้ไผ่มาขัดไว้เป็นรั้วเท่านั้น

และแล้วสิ่งที่ผมหวาดกลัวก็เกิดขึ้นจนได้ วันนั้นเป็นวันเตรียมของไหว้ตรุษจีน ลุงกับป้าไม่อยู่ ไปช่วยจัดแจงของไหว้ที่บ้านปู่กับย่าที่นครปฐม ปล่อยให้พี่ๆ ของผมเตรียมของอยู่ที่บ้าน ผมกลับจากโรงเรียน ก้าวแรกที่เข้าบ้านก็สัมผัสได้ถึงความวังเวง ไม่เหมือนทุกวันที่เพื่อนๆ จะวิ่งออกมารอที่ประตูรั้ว แม้จะมีบ้างบางครั้งที่ผมกลับบ้านผิดเวลา พวกเป็ดก็จะนอนรออยู่ใต้ถุนเรือน แต่วันนี้ผมกลับตรงเวลา แล้วพวกเพื่อนของผมหายไปไหนกันหมด มองจากประตูรั้วบ้านเข้าไปก็ไม่เห็น ใต้ถุนก็ไม่มี นึกสังหรณ์ใจว่าจะเกิดเรื่องไม่ดีกับพวกมัน เปิดประตูได้ผมก็รีบวิ่งเข้าบ้านไปดูใต้ถุนเรือนให้แน่ชัด แต่ก็ไม่พบพวกมันแม้เงา ผมวิ่งไปดูในกรงไข่ของนังสวยทั้งหมดก็หายไปด้วย ในบ้านเงียบสนิท สักครู่หูก็แว่วเสียงจานชาม

ดังมาจากหลังบ้าน ผมค่อยๆ เดินอ้อมตัวบ้านไปยังด้านหลัง ทันทีที่หลุดจากแนวเสาเรือน ผมก็แทบล้มทั้งยืน ภาพที่เห็นอยู่ตรงหน้าเวลานี้คือเป็ดพะโล้ห้อยเรียงรายเป็นตับอยู่บนราว! บางตัวเพิ่งถูกแขวนขึ้นไป เห็นแกว่งโตงเตงไปมา น้ำมันบนตัวหยดติ๋งลงหม้ออะลูมิเนียมที่รองรับอยู่เบื้องล่าง

พวกมันทุกตัวถูกถอนขน แลดูตัวเล็กลงกว่าเดิมมาก ผมกวาดสายตาไปตามราวแขวนเป็ดพะโล้ ดูผ่านๆ ผมไม่อาจรู้ได้เลยว่าซากใดเป็นของเพื่อนผมตัวไหน เพราะมันดูคล้ายกันไปหมด แต่แล้วหัวใจของผมก็พลันแหลกสลายเมื่อสายตามาสะดุดที่ศพของเป็ดตัวหนึ่ง แม้จะดูไม่หล่อเหลาเหมือนตอนเป็นๆ แต่ขาที่โก่งงออยู่นั้น...มันต้องเป็นเจ้าโก่งของผมแน่นอน คอยาวห้อยตกเผยให้เห็นบาดแผลใหญ่จากคมมีด มันหลับตาพริ้ม รอยยิ้มยังคงเป็นเส้นโค้งรับกับปากแบนงอน ผมไม่รู้ว่าก่อนตายมันคิดอะไรหรือคิดถึงใครอยู่ รอยเลือดแดงฉานจากเขียงใหญ่ไล่เรื่อยลงมาถึงรางน้ำ ขนในเข่งฟูล้นออกมาปลิวระเกะระกะไปทั่วลานประหาร กลิ่นคาวเลือดเคล้ากลิ่นเครื่องพะโล้และเครื่องเทศคละคลุ้งไปทั่ว ขาผมสั่น แต่ใจของผมกลับสั่นมากกว่า *ทำไมหนอ มนุษย์ถึงโหดร้ายทำลายสัตว์ที่สวยงามเช่นนี้ได้ลงคอ*

อันที่จริงเพื่อนของผมเหล่านี้ก็ไม่ใช่เป็ดพันธุ์เนื้อ พวกมันไม่ใช่เป็ดเทศโป๊ยฉ่าย หรือเป็ดปักกิ่งที่เนื้อหนังอวบอ้วนตัวใหญ่ เป็ดเหล่านี้เป็นเพียงลูกของไอ้ค่อมนังเขียวไอ้อ้วนนังแกลบที่แม่ผมนำมาจากนครปฐม เป็นพันธุ์พื้นเมืองซึ่งเป็นเป็ดไข่ ยามไร้ขนพวกมันจึงดูตัวเล็กลงถนัดตา ยิ่งทำให้ภาพของคนที่กำลังสาละวนอยู่ใต้ราวเป็ดพะโล้นั้นดูน่ารังเกียจยิ่งขึ้น...คนคนนั้นจะเป็นใครไปไม่ได้นอกจากเฮียห่าน!

ความวังเวงเปล่าเปลี่ยวอย่างกรายเข้าหาผมทันที ต่อแต่นี้ผมคงเหงายิ่งกว่าเดิม ตอนนั้นผมคิดได้แต่เพียงว่า หากชีวิตที่แสนว่างเปล่านี้แลกกับฝูงเป็ดได้ผมจะไม่ลังเลเลย โลกไม่ได้กว้างใหญ่ มันเล็กเพียงแค่ตาผมมองเห็น หูได้ยิน มือสัมผัส และแขน...อุ้มได้ เด็กอย่างผมรับรู้เพียงเท่านั้น การจากไปของเพื่อนทำให้โลกถึงกับย่อยยับดับลงพร้อมหัวใจเล็กๆ ของผมที่แตกสลาย...น้ำตาไม่ได้ไหลออกมา แต่ทะลักล้นย้อนตกเข้าไปข้างใน ไม่นานมันคงเอ่อออกมาทางลูกตาเป็นแน่...

ฟ้าเบื้องบนคงเชื่อแล้วว่าผมไม่ได้เสียใจกับการตายของพ่อแม่พวกมันสักเท่าไร... เมื่อเทียบกับโศกนาฏกรรมหนนี้!

พวกเป็ดมีชีวิตคล้ายผม พวกมันกำพร้าพ่อแม่ หากแต่อาภัพกว่าตรงที่ต้องจบชีวิตก่อนวัยอันควร

"ไปฆ่าพวกมันทำไม" ผมตะโกนถามด้วยความโกรธ เฮียห่านซึ่งกำลังวุ่นวายกับศพของเพื่อนผมอยู่ถึงกับสะดุ้งเฮือก หันขวับมามอง

"...เฮียรักชีวิต เป็ดมันก็รักชีวิต คนที่รักชีวิตก็ไม่สมควรไปพรากชีวิตของใครเขา"

ผมไม่รู้ตัวว่าพูดคำเหล่านี้ออกไปได้อย่างไร ตอนนั้นผมได้ยินเสียง "ฮือๆ" ของตัวเองผสมออกมาด้วย ทั้งที่ไม่มีน้ำตา

"ไอ้นี่ ทำสำบัดสำนวน เลี้ยงไว้ก็ต้องกิน เอ็งจะเลี้ยงไว้ทำอะไรถ้าไม่กิน ฮึ!" เจ้าพี่เขยใจร้ายตอบผมหน้าตาเฉย

"ก็เลี้ยงไว้เป็นเพื่อนเล่นน่ะสิ" ผมตอบไปตามประสาซื่อ

"เอ็งจะบ้ารึ เลี้ยงไว้ตั้งมากมายก่ายกอง กินไม่กี่ตัว ที่เหลืออยากเล่นก็เล่นไปสิ เยอะแยะเกะกะรกบ้าน"

"แล้วที่เหลืออยู่ไหน ไข่ของนังสวยด้วย...อยู่ที่ไหน"

เฮียห่านไม่ตอบ หันไปสาละวนกับเป็ดพะโล้ – ศพของเพื่อนผมบนราวต่อไป ผมเดินเข้าไปขวางหน้าเขยโหด ฮึดฮัดกำหมัดแน่น เฮียห่านเงยหน้าขึ้นมอง เห็นอากัปกิริยาของผมก็หัวเราะลั่น ยืดตัวขึ้นตรง ยื่นมือมาเฉดหัวผมด้วยกำลังของผู้ใหญ่ตัวโต ผมถึงกับเซหลุนๆ ไปหลายก้าว

"เอ็งคิดจะสู้ข้ารึ ไอ้ตี๋เป็ด" เฮียห่านกระแทกเสียงเย้ยหยัน

ผมก้มหน้ากัดกรามแน่น สายตาเท่านั้นที่เหลือบจ้องเฮียห่านเขม็ง

"แน่ะ...ไอ้นี่มีโกรธ เป็ดริจะสู่ห่าน หรือคิดจะ...ล...ล...ลอง..."

ไม่ทันที่เฮียห่านจะพูดจบ ผมก็กระโจนสวนหมัดเข้าใส่ กำปั้นเล็กๆ ของผมเข้าไปฝังได้พอดิบพอดีกับเบ้าตาของเขยโฉด เฮียห่านถึงกับเซถลาเป็นห่านปีกหัก หัวไปฟาดร่างเป็ดพะโล้บนราวแขวนจนแกว่งกวัดไปมา เฮียห่านพยายามพยุงตัวลุกขึ้น ทันทีที่โงหัวขึ้นมาได้ก็โดนศพเป็ดบนราวกระแทกซ้ำกลับไปกลับมาสองสาม

รอบ ราวกับว่าพวกเป็ดกำลังช่วยกันสั่งสอนคนพาลใจยักษ์ เขยแสบเซถอยหลังก้าวไปเหยียบน้ำมันและหยดเลือดบนพื้นจนลื่นเสียหลักก้นจ้ำเบ้าลงในหม้อพะโล้ก้อนเต้าหู้ ผักชี เครื่องเทศ และน้ำพะโล้ในหม้อกระจุยกระจายท่วมหัวหูจนดูน่าสมเพชหนักเข้าไปอีก ไข่พะโล้ตกเกลื่อนเรี่ยราดตามพื้น หลายฟองกลิ้งขลุกๆ ลงไปตามรางน้ำ ไข่พะโล้สีน้ำตาลเข้มเหล่านั้นออกทรงกลมเป็นส่วนใหญ่ ทันใดนั้นผมก็รับรู้ถึงชะตากรรมลูกๆ ของเจ้าโก่งกับนังสวย พวกมันไม่มีโอกาสได้เกิดมาดูโลกเสียแล้ว

เสียงโครมครามทำให้พี่สาวของผมทั้งสี่คนต้องวิ่งกรูกันลงมาจากเรือน เฮียห่านทำท่าจะลุกขึ้นราวีกับผม แต่พวกพี่ๆ เข้ากันไว้ พี่ส้มจีนรีบแยกผมออกมาพาขึ้นเรือน ขณะเดินตามพี่ส้มจีนมา สายตาผมยังจับจ้องหน้าเขยแสบไม่กะพริบ ตาหยีของแกก็จ้องเขม็งมาที่ผมฝากแค้นเอาไว้เช่นกัน

"พี่ไม่รู้ว่าเฮียห่านจะทำได้ลงคอขนาดนั้น หากพวกพี่มาไม่ทันแกคงได้ฆ่าหมดทั้งเล้า"

พี่ส้มจีนเสียงสั่นพอๆ กับมือไม้ที่กอดผมหลวมๆ อยู่ตอนนี้ เริ่มไม่แน่ใจว่าเป็นผมหรือพี่ส้มจีนกันแน่ที่ตกใจกับเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านมา ผมไม่รู้หรอกว่าก่อนกลับมาถึงบ้าน เธอกับเฮียห่านมีปากเสียงทะเลาะกันมากไหมเรื่องเป็ดของผม แต่สัมผัสที่เธอส่งถึงผมก็พอบอกได้ว่าเธอเองก็ปวดร้าวอยู่ไม่น้อย

พี่ส้มจีนเล่าว่า เมื่อรู้ว่าเฮียห่านลงมือฆ่าเป็ดก็รีบเข้าไปห้ามจนมีปากเสียงกันอยู่พักใหญ่ พี่สาวผมมารู้ก็ตอนเขยแสบได้ลงมือฆ่าพวกมันไปบ้างแล้ว เธอพยายามซักไซ้ว่าซ่อนเป็ดที่เหลือไว้ที่ไหน เฮียห่านก็ไม่ยอมบอก เมื่อรู้ว่าเป็ดที่เหลือปลอดภัยก็วางใจขึ้นบ้าง ทว่าก็ไม่ได้เดินหา เพียงคอยจับตามองเฮียห่านเอาไว้ เพราะงานบ้านยังมีอีกมากจนล้นมือ จึงคิดว่าจะรอให้ผมกลับมาก่อน เพราะตอนนั้นใกล้เวลาเลิกเรียนแล้ว

"แล้วลูกๆ ของนังสวยล่ะ"

ผมถามขึ้น เผื่อสิ่งที่คิดไว้จะไม่เป็นความจริง ผมได้ยินก้อนสะอื้นปะปนออกมากับเสียงของตัวเองด้วย

พี่ส้มจีนก้มหน้าพูดแผ่วเบา

"เฮียห่านเอาไปทำไข่พะโล้หมดแล้ว"

ผมเสียใจมาก แต่แปลกที่ไม่ยักมีน้ำตาไหลออกมาสักหยด บางที...บางทีหากน้ำตาไหลล้นออกมาบ้าง ความเศร้าภายในใจอาจผสมออกมาด้วยก็ได้ น้ำตาไม่ไหล มีแต่แรงสั่นสะท้านจากตัวผมเท่านั้นที่ไม่อาจระงับ ต่อแต่นี้ผมคงไม่มีโอกาสได้เล่น "เป็ดเทินหัว" อีกแล้ว ลูกๆ ของนังสวยช่างอาภัพนัก ยังไม่ทันได้กะเทาะเปลือกออกมาดูโลกก็พากันตายเสียตั้งแต่ยังนอนหลับอยู่ในไข่

"หยกไม่ต้องเสียใจไปนะ ไว้พี่จะซื้อลูกเป็ดมาให้ใหม่ จะซื้อมาให้เยอะๆ เลย"

ผมพูดอะไรไม่ออก พี่ส้มจีนคงคิดว่าความผูกพันระหว่างเพื่อนนั้นจะซื้อหากันได้ง่ายๆ เป็ดเหล่านี้เป็นชีวิตและวิญญาณของผม มันเป็นตัวแทนของแม่ แม่ที่ผมอาจไม่มีโอกาสได้เห็นหน้าอีกแล้ว แต่ผมก็เข้าใจความหวังดีของเธอ แม้จะเสียใจอยู่มากก็ตามที

ตอนเจ้าพี่เขยจอมโหดลงมือสังหารหมู่เป็ดเขาไม่ได้ปรึกษาใคร ลุงกับป้าไม่อยู่บ้าน พวกพี่ๆ มารู้อีกทีเพื่อนผมก็โดนสังหารไปแล้วแปดตัว ที่ว่าจะเหลือเลี้ยงไว้ให้เป็นเพื่อนเล่นกับผมก็แค่คำอ้าง แท้ที่จริงเขาคิดจะเอาเพื่อนผมทำพะโล้หมดยกเล้า หากพี่ๆ รู้ไม่ทัน เป็ดทุกตัวคงได้ไปเล่นกายกรรมห้อยหัวอยู่บนราวไปแล้ว เมื่อได้สติ ขณะพี่ส้มจีนเผลอ ผมก็รีบลงจากเรือนเดินไปหาเฮียห่าน เพียรถามเจ้าพี่เขยว่านำเป็ดที่เหลือไปไว้ที่ไหน ก็ไร้คำตอบ ผมจึงเริ่มเที่ยวตระเวนหา ทั้งที่ไม่แน่ใจว่าพวกมันจะยังมีชีวิตอยู่หรือไม่...ผมเริ่มไม่แน่ใจแล้วว่าเป็นเป็ดหรือผมกันแน่ที่อาภัพกว่ากัน อย่างน้อยพวกเป็ดก็ไม่ต้องอยู่รับรู้ความโศกเศร้าอาดูรแสนสาหัสเช่นนี้

หรือว่ารอยยิ้มบนปากแบนงอนของเจ้าโก่งนั้นเป็นยิ้มของความปีติที่ได้หลุดพ้นจากปางเป็ด และปลอบประโลมผมไม่ให้เศร้าโศกเสียใจ

ผมไม่อยากเห็นศพเป็ดเหล่านั้นให้สะเทือนใจ แต่ก็กลั้นใจเดินมานับบนราวแขวนได้แปดตัว อีกสิบห้าตัวหายไปไหน ผมหาจนทั่ว ในบ้านและรอบรั้ว ทุกซอกมุม ก็หาไม่เจอ ตะวันเริ่มคล้อย เสียงโคล้งเคล้งจากถ้วยชามที่พวกพี่ๆ กำลังง่วนจัดใส่เครื่องไหว้พร้อมผลไม้นานาชนิดแว่วมาจากบนเรือน บรรยากาศอันศักดิ์สิทธิ์ระคนกลิ่นหอมหวนของเครื่องเซ่นไหว้ธูปเทียนที่เตรียมไว้สำหรับไหว้เจ้า

ตอนรุ่งพรุ่งนี้ตลบอบอวลอยู่รอบตัว

เทพเจ้าบนฟ้า พระภูมิบนดิน พวกท่านต้องการดื่มกินเลือดเนื้อของพวกเพื่อนผมด้วยหรือ หากตอบว่าใช่ ท่านต้องเป็นซาตานมากกว่าเทวดาเป็นแน่

ระหว่างนั่งซึมอยู่ข้างโอ่งน้ำหน้าบ้าน หูผมได้ยินเสียงกิ๊บ ๆ แผ่วเบาลอยมากับสายลมที่พัดมาจากสวนมะพร้าวหลังบ้าน ผมยันกายลุกขึ้น เดินอ้อมไปทางด้านหลัง ออกประตูรั้วหลังบ้าน เดินดุ่มไปตามทางสวนมะพร้าวที่ถูกความมืดปกคลุม พยายามจับทางต้นเสียงให้ได้ เสียงนั้นแผ่วเบาแทบกระซิบ ทว่าไม่นานหัวใจผมก็พองโตขึ้น เมื่อเสียงกิ๊บ ๆ ดังขึ้นเรื่อย ๆ ตามระยะทางที่ผมก้าวเข้าหาหลังมะพร้าวต้นหนึ่ง พบเข่งใบใหญ่สองใบวางอยู่ที่โคนต้น ผมย่องเดินเข้าไปดูเห็นลูกมะพร้าวห้าวเต็มเข่ง เข่งทั้งสองนั้นเขย่าสั่นไปมา ผมรีบเอาลูกมะพร้าวออกจากเข่ง ใต้ลูกมะพร้าว เป็ดสิบห้าตัวดิ้นแด่วนอนทับรวมกันอยู่ ขาและปากถูกมัดโยงเข้าหากัน ผมรู้สึกโกรธระคนดีใจ โกรธที่พี่เขยไม่พูดความจริง แกคิดจะเชือดพวกมันทุกตัว คนอย่างแกชอบทำใจใหญ่ คบเพื่อนฝูงล้วนแต่ขี้เหล้าเมายา คงคิดเหมาทำพะโล้หมดเล้า ไล่แจกคอเหล้าให้ครบคน แต่ผมก็ดีใจที่อย่างน้อยพวกมันยังมีรอดมาได้จากหม้อต้มพะโล้ แย่ตรงแปดตัวที่ตายนั้นมีเจ้าโก่งเพื่อนที่ผมแสนรักรวมอยู่ด้วย

ผมรีบตรงเข้าไปแก้เชือกให้ พอได้รับอิสรภาพ ฝูงเป็ดก็ตีปีกตะกุยตะกายออกมาจากเข่ง วิ่งโยกเยกล้อมรอบตัวผม ปากที่ถูกปลดออกเริ่มส่งเสียงกิ๊บก้าบดังลั่นสวน แย่งกันฟ้องผมยกใหญ่ ผมจุปากปรามไม่ให้พวกมันส่งเสียง ราวกับจะเข้าใจ พวกมันค่อยเบาเสียงลง คงเหลือตัวหนึ่งที่ไม่ยอมหยุด แม้จะมืดสนิทแต่ด้วยเสียงกิ๊บ ๆ ก้าบ ๆ ที่คุ้นเคยทำให้ผมรู้ว่านังกิ๊บเป็นตัวหนึ่งที่รอดตายจากโศกนาฏกรรมหนนี้

แม้นังกิ๊บจะรอดมาได้ แต่มันย่อมเสียใจที่สุด เพราะมันสนิทสนมกับเจ้าโก่งและนังสวยมาก แม้จะมีงอนกับนังสวยอยู่บ้าง แต่มันก็รักกัน เจ้าโก่งจากไป นังสวยก็คงไม่รอด เพราะพวกมันจะอยู่เคียงคู่กันตลอดเวลา ตอนยังมีชีวิตอยู่ ไม่มีวันไหนที่ผมเห็นมันทั้งคู่อยู่ห่างกันเลย บรรยากาศรอบตัวตอนนี้มืดสนิทและผมไม่มีเวลามาตรวจดูเป็ดที่เหลือ สติหลุดลอยไปไกลตั้งแต่เห็นศพเพื่อน ๆ ห้อยอยู่บนราว

ขาเริ่มก้าวเดินก่อนจะเปลี่ยนเป็นวิ่ง...วิ่งไปที่ลำคลองโดยไม่ผ่านตัวบ้าน มุ่งสู่ถนนเลียบตลิ่ง โดยมีฝูงเป็ดหนุ่มสาวที่เหลือวิ่งบ้าง กระโดดบ้าง พยายามบินบ้าง ตามหลังมาเป็นพรวน ความโกรธ ความกลัว ความสงสาร ความสับสนทำให้ผมไม่ได้คิดว่าควรไปที่ใด ขาเปลี่ยนเป็นก้าวเดิน...เดินต่อไป ห่างจากบ้านออกไปทุกที... วินาทีนั้นผมเริ่มคิดถึงแม่ขึ้นมาจับใจ หากแม่ยังอยู่ เหตุการณ์เช่นนี้คงจะไม่เกิดขึ้น

พลบค่ำ ดวงจันทร์กลมโตสองดวงปรากฏขึ้น บนท้องฟ้าหนึ่งดวง ในน้ำอีกหนึ่งดวง มีขอบตลิ่งเป็นเส้นกั้นกลาง แม่กับผมก็ไม่ต่าง...

แม่ครับ ผมกำลังจะไปหาแม่ จันทร์ครับ...ขอให้ผมได้พบหน้าแม่ด้วยเถิด...

ผมยังคงเร่งฝีเท้าเดินห่างออกจากบ้านไปเรื่อยๆ ไร้จุดหมายปลายทาง ฝูงเป็ดสิบห้าตัวส่งเสียงก้าบๆ ตามหลังมาเป็นพรวน...ตลอดทาง

9
ความรักของเป็ด

.....

เดินห่างจากบ้านมาไกลเพียงใดไม่รู้ รู้แต่ว่าเริ่มก้าวขาไม่ออก หัวใจเต้นถี่ราวกับโลกนี้ไม่มีอากาศให้หายใจ กายเหนื่อยไม่เท่าไร แต่ใจที่ร้าวระทมทำผมอ่อนแรง ผมทรุดตัวลงนั่งที่ริมตลิ่งคลองอย่างเหนื่อยอ่อน ท้อแท้ทั้งกายและใจ ผมคงไม่ได้พบหน้าแม่แน่แล้วคืนนี้ เบื้องหน้ามีแต่น้ำกับฟ้าและความมืด ผิวน้ำในลำคลองยามนี้ราบเรียบสงบนิ่งจนเห็นดวงจันทร์ในน้ำกลมดิก ตรงข้ามกับหัวใจผมที่สั่นริกระรัว อาลัยรักเหล่าเพื่อนที่เพิ่งจากไป ผมเสียใจมากกับการสูญเสียเพื่อนไปถึงแปดตัว นี่หากพ่อแม่ของพวกมันยังมีชีวิตอยู่ หัวใจไม่แตกสลายกันไปหมดแล้วหรือ

เป็ดทั้งสิบห้าตัวที่ยืนกระจัดกระจายกันอยู่เมื่อครู่เริ่มทยอยเดินเข้ามาหย่อนตัวลงนอนล้อมรอบตัวผมไว้ แสงนวลจากดวงจันทร์ยังพอให้ผมเห็นพวกมันแม้จะไม่ถนัดตานัก กวาดสายตาฝ่าความมืดออกไปใจยิ่งสะท้าน แปดตัวที่หายไปทำให้ฝูงเป็ดของผมลดน้อยลงอย่างน่าใจหาย

พวกมันไปทำอะไรให้หรือ ถึงได้ไปลงทัณฑ์พวกมันขนาดนั้น

ผมไม่อยากคิดถึงเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านมา แต่มันก็ยังตามมาวนเวียนอยู่ในหัว ผมชันเข่าทั้งสองข้างขึ้นสูงแล้วซุกหน้าลง มือทั้งสองประสานไว้ที่ท้ายทอย

หวังไม่ให้แม้เศษเสี้ยวความโศกเล็ดลอดเข้าสมอง กระนั้นหูก็ยังได้ยินเสียงกิ๊บๆ ของนังกิ๊บกระซิกอยู่ข้างๆ ดูเหมือนมันพยายามปลอบประโลมผมไม่ให้เศร้าโศกเสียใจเกินไป ระหว่างสลดอยู่นั้น พลันรู้สึกเหมือนมีอะไรแข็งๆ มาสะกิดที่สีข้างผมค่อยๆ หันหน้าไปมอง เป็ดตัวหนึ่งในกลุ่มยืนอยู่ข้างๆ ความมืดและเงาของผมทอดทับร่างมัน ท่ามกลางแสงจันทร์นวลผ่อง แม้จะมองได้ไม่ถนัดว่าเป็นเป็ดตัวใดในพี่น้องยี่สิบสามตัว แต่ระยิบตาที่ส่องฝ่าความมืดออกมานั้นช่างใสเย็นเป็นประกาย ผมจ้องลึกเข้าไปในดวงตาคู่นั้น มันเบิกโตสักพักก็กะพริบถี่ เจ้าเป็ดตัวนั้นเริ่มก้าวเดินเตาะแตะไปมา ทันใดนั้นผมถึงกับขนลุกซู่ ตะลึงพรึงเพริดไปกับท่าเดินเอียงไปเอียงมาของมัน นั่นมัน...มันคือเจ้าโก่งนี่นา!

เจ้าโก่งยังไม่ตายหรือนี่ หัวใจที่แฟบอยู่กลับพองโตขึ้นอย่างฉับพลัน

ตอนพากันหนีออกจากบ้าน ผมไม่ได้มีกะจิตกะใจจะสำรวจดูอย่างละเอียด ใจไม่กล้าพอจะยอมรับว่าเพื่อนผมตายไปแล้วแปดตัว โดยสองตัวในนั้นมีเจ้าโก่งและนังสวยรวมอยู่ด้วย เป็ดทุกตัวที่เหลืออยู่ดูซึมเศร้า เจ้าโก่งก็คงเซื่องซึมไปด้วย จึงไม่เข้าคลอเคลียผมแต่แรก ถึงเวลานี้แม้จะยังเสียใจไม่หายกับการจากไปของเพื่อนทั้งแปด แต่ผมก็ดีใจสุดประมาณที่เห็นพี่ใหญ่ของพวกมันยังมีชีวิตอยู่... พี่ใหญ่ยังอยู่ อย่างน้อยฝูงเป็ดที่เหลือก็ยังมีผู้นำที่พึ่งพิงได้...พี่ใหญ่ที่ผมเห็นมาแต่เกิดและผูกพันกันมาโดยตลอด ผมรีบอุ้มเจ้าโก่งขึ้นมากอดไว้แน่น ดูเหมือนมันเองก็ดีใจไม่น้อย ปีกอันใหญ่โตกางออกโอบกอดผมตอบ ปากของมันปรากฏรอยยิ้มแบนงอนสะท้อนแสงจันทร์ จะสุขหรือทุกข์...*เส้นโค้งรับกับปากแบนงอนนั้นยังปรากฏเป็นรอยยิ้มให้กำลังใจผมเสมอ*

เจ้าโก่งใช้ปากซุกซุนหัวหูของผมไปทั่วด้วยความดีใจ ผมเปลี่ยนจากกอดมาเป็นยกมันลอยขึ้นฟ้าด้วยความดีใจ แต่แล้วก็ต้องตกใจที่เห็นขาของมันมีเลือดไหลซึม เหนือตีนขึ้นมาเห็นเป็นรอยฟกช้ำ มันคงถูกเฮียห่านตีเอา ผมจะต้องหาตะไคร้มาพันประคบให้มันเหมือนครั้งแรกเกิด กังวลกับแผลของเจ้าโก่งจนลืมอะไรไปอย่าง ใช่แล้ว...ศพเป็ดพะโล้บนราวตัวที่ขาโก่งป่องกลางนั้นเป็นตัวไหน ผมกวาดสายตาผ่านความสลัวเข้าไปในฝูงเป็ด ตั้งใจดูอย่างละเอียด ก็พบว่า "เจ้าเบิ้ม" พี่รองของเป็ดฝูงนี้หายไป เจ้าเบิ้มมีรูปร่างคล้ายเจ้าโก่งราวกับแกะ เพียงขาเท่านั้น

ที่ไม่เหมือน ความห้าวหาญดุดันก็พอกันกับเจ้าโก่ง มันคงต่อสู้กับเฮียห่านจนพลาดท่าถูกเขยโหดตีขาหักห้อยต่องแต่ง ทั้งขนาดและขาที่โก่งงอทำให้ผมเข้าใจผิดไปว่าศพบนราวเป็นเจ้าโก่ง ระหว่างที่ความดีใจและเสียใจคละเคล้ากันอยู่ชั่วแวบนั้นเอง ผมก็เอะใจอะไรบางอย่างขึ้นมา

แล้วนังสวยล่ะ เมื่อเจ้าโก่งรอด นังสวยก็ควรจะรอดด้วยสิ

ผมวางเจ้าโก่งลง แล้วยันตัวลุกขึ้นเดินเข้าไปดูเป็ดที่เหลือเรียงตัว...นังสวยอยู่ไหน ในฝูงเป็ดที่เหลืออยู่ ผมไม่เห็นนังสวย หรือมันตายจากผม จากเจ้าโก่งและจากพี่ๆ ของมันไปแล้วจริงๆ...

เสียงเรือด่วนในคลองปลุกผมตื่น เป็ดหลายตัวยังคงจับกลุ่มนอนหลับกันอยู่ ตัวที่ตื่นก็นอนยกหัวขึ้นสูง หันมองไปทางซ้ายทีขวาที บ้างก็ยืดคอสลับหดลงมาเพื่อมองสิ่งรอบตัวในระยะใกล้ไกลไปตามประสา พวกมันคงรู้สึกแปลกที่แปลกทางเช่นเดียวกับผม เมื่อคืนผมหลับไปพร้อมความฝันที่แสนโหดร้าย เมื่อตื่นขึ้นมากลับพบว่าฝันนั้นเป็นความจริง...คงจะดีไม่น้อยหากมันจะเป็นแค่เพียงความฝัน

เพื่อนแปดตัวจากไปเมื่อคืน ผมกลัวเฮียห่านจะมาเอาพวกที่เหลือไปฆ่าจนหมดจึงต้องพากันหนีออกมา ตะวันเริ่มโผล่จากยอดไม้ริมฝั่งคลองกระโน้น ผมไม่รู้จะทำอย่างไรกับชีวิตต่อจากนี้ พวกเพื่อนของผมจำต้องมีที่พัก และที่นั่นต้องปลอดภัยสำหรับพวกมัน พลันผมก็นึกถึงโส่ย อย่างน้อยเขาก็มีฝูงเป็ด และเป็ดของผมก็จะปลอดภัยมากขึ้น แม้เป็ดของโส่ยจะเคยถูกเฮียห่านขโมยไปฆ่าเสียหลายตัว แต่เมื่อได้อยู่รวมกันเป็นฝูงใหญ่ เฮียห่านจะไม่มีวันแตะต้องพวกมันได้อีก ผมกับโส่ยจะช่วยกันดูแลอย่างใกล้ชิด ผมนั่งอยู่ริมคลองจนสาย จึงตัดสินใจพาฝูงเป็ดที่เหลือไปหาโส่ยที่บ้าน

ทันทีที่พ่อแม่โส่ยรู้เรื่องราวเข้าก็ปลอบใจผม ตำหนิเฮียห่านเป็นการใหญ่แล้วว่าพรุ่งนี้ค่อยพาผมกลับบ้าน วันนี้ให้นอนที่บ้านโส่ยไปก่อนเพราะป้ากับลุงยังอยู่ที่นครปฐม หากพาผมกลับไปตอนนี้เกรงจะวุ่นวายไปกันใหญ่ อีกทั้งพ่อแม่ของโส่ยจะได้ถือโอกาสไปเยี่ยมลุงกับป้าด้วยในตัว ระหว่างพักอยู่กับโส่ย ผม

เอาต้นตะไคร้มาตำให้พอแตกแล้วพันแผลที่ขาของเจ้าโก่ง ดูมันดีขึ้น กลิ่นตะไคร้ทำให้มันตื่นตัวสดชื่น

รุ่งขึ้นเมื่อลุงกับป้ากลับมาบ้าน พ่อแม่ของโส่ยก็พาผมพร้อมฝูงเป็ดที่เหลือกลับบ้าน แม้บ้านของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายจะอยู่ไม่ไกลกันนัก แต่ด้วยภาระงานในไร่ทำให้ไม่ค่อยได้พบกัน นอกจากช่วงเทศกาลต่าง ๆ จึงจะได้มาเยี่ยมเยียนกันสักที เมื่อพบหน้ากัน ลุงป้าและพ่อแม่ของโส่ยก็กล่าวคำทักทายถามสารทุกข์สุกดิบกันพอเป็นพิธี จากนั้นรายการด่าทอเอ็ดตะโรเอากับเฮียห่านโดยผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายก็เริ่มขึ้น แต่เขยจอมกวนดูท่าไม่ยี่หระอะไร ยังคงนั่งกระดิกขาทำหูทวนลม สายตามองออกไปนอกรั้วบ้านตลอดเวลา ขบวนรั้นไม่มีใครเกินเฮียห่าน จนผู้ใหญ่ต่างก็ส่ายหน้าเอือมระอา บ่นจนเหนื่อยแล้วค่อย ๆ หยุดกันไปเอง จากนั้นทั้งสองฝ่ายก็หันมาคุยกันเรื่องทั่วไปด้วยอารมณ์จืดชืด พูดคุยกันได้สักพัก พ่อแม่ของโส่ยก็ขอตัวกลับบ้าน ป้ากับลุงลุกขึ้นเดินออกไปส่งพร้อมกัน

เมื่อไม่มีผู้ใหญ่อยู่ เฮียห่านก็เริ่มระรานผมอีกครั้ง

"ไง ไอ้ตี๋ ถึงกับหลบหน้าเชียวหรือวะ"

ผมได้แต่ก้มหน้า ตอนนั้นพี่สาวคนอื่นพากันออกไปไร่ เหลือแต่พี่ส้มจีนเธอปรามผัวขี้เมา

"เฮียก็ จบเถอะ"

แต่ดูเหมือนเฮียห่านจะไม่ฟัง

"หายหัวไปสองคืน ทำผู้ใหญ่เขาวุ่นวายไปหมดนะมึง"

ผมยังคงก้มหน้า พยายามระงับอารมณ์ไว้ ด้วยเกรงใจลุงกับป้าและพี่ส้มจีน

"กลับมานี่ ข้าว่าเอ็งต้องเอาเป็ดเข้าไปนอนในมุ้งด้วยนะ" ยิ้มแสยะจนตาที่หยีอยู่แล้วกลายเป็นขีดบาง ๆ คำขู่ของเขยแสบทำผมโกรธขึ้นมาอีกครั้ง

"เจ้าเบิ้มตายได้อย่างไร ทำไมขาของมันจึงโก่งได้"

ผมกระชากเสียง

"บ๊ะ ไอ้นี่ ช่างสังเกตดีแท้ ฮ่า ฮ่า ฮ่า"

เขยแสบประชดประเทียด ผมทำท่าขยับเข้าหา แต่พี่ส้มจีนรั้งแขนเอาไว้

"ไม่เอาน่าหยก ไปอาบน้ำอาบท่าดีกว่านะ" พี่ส้มจีนเตือน เธอคงไม่อยาก

ให้เกิดเรื่องขึ้นอีก แต่เฮียห่านจุดไฟแค้นให้โชนขึ้นในใจผมแล้ว คงดับไม่ได้ง่าย ๆ

"แต่ก็เอา เมื่อเอ็งถามมา ข้าก็จะตอบให้หายข้องใจ"

ดูท่าเฮียห่านจะกินเหล้าแต่เช้า กลิ่นเหล้าฟุ้งออกมาพร้อมลมปากตลอดเวลาที่พูด

"ข้ารู้ว่าหากไม่มีไอ้เบิ้มกับไอ้โก่ง เป็ดทั้งฝูงก็หมดพยศ มันจึงต้องตายก่อน ยังไงเล่า พูดก็พูด หากไม่เอาเป็ดของเอ็งไปทำพะโล้ ป้าเอ็งก็ต้องเสียเงินไปซื้อมาไหว้เจ้าอยู่ดี นี่ข้าช่วยประหยัดไปหลายตังค์เชียวนะ ยังว่าไม่ดีอีก ข้ากะว่าถ้าป้าเอ็งกลับมารู้เข้าต้องดีใจแน่ ๆ"

เฮียห่านพูดคลุมเครือ ฟังราวกับว่าป้าเป็นคนสั่งฆ่าเป็ดทำพะโล้

"เฮียนี่ยังไงกัน เอาอะไรมาพูด แม่ฝากเงินไว้ให้ฉันไปซื้อในตลาดอยู่แล้ว แต่เฮียขวางไว้ไม่ให้ฉันออกไปซื้อ"

พี่ส้มจีนฉุนขึ้นมาทันทีที่ได้ฟังเฮียห่านพูดเช่นนั้น

"ช่างเถอะพี่ ไม่ต้องอธิบายอะไรอีกแล้ว" ผมเข้าใจและเชื่อสิ่งที่พี่ส้มจีนพูด หันไปจ้องตาเอาเรื่องกับเขยแสบอีกครั้ง

"แล้วทำไมมันถึงยอมให้เฮียเข้าใกล้ ที่ผ่านมาพวกมันก็ไม่อยากยุ่งด้วย และลองมันไม่อยากยุ่งด้วยเฮียก็คงเข้าไปทำอะไรไม่ได้"

"ข้าก็ใช้บุหรี่ล่อสิวะ ข้ารู้ว่าพวกมันชอบดมขี้บุหรี่ เพราะเห็นทั้งไอ้โก่ง ไอ้เบิ้มเที่ยวป้วนเปี้ยนแถววงเหล้า คอยมาดมควันบุหรี่ที่มือพวกข้าบ่อย ๆ ไอ้เป็ดพวกนี้มันประเภท 'เกลียดตัวกินไข่' มันไม่ชอบข้า แต่ก็มาเกาะแกะกับเพื่อนของข้า ฮ่า ฮ่า ฮ่า มันจึงถึงฆาตไง"

เฮียห่านพูดอย่างภูมิใจ...ภูมิใจที่กำจัดเป็ดอย่างเจ้าเบิ้มได้

"ข้าเอาบุหรี่ล่อไอ้โก่ง ไอ้เบิ้ม กับน้อง ๆ ของมันสี่ห้าตัวเข้ากรง ไอ้ตัวอื่นก็เดินเข้ากรงอย่างว่าง่าย จากนั้นก็เอาบุหรี่ล่อไอ้โก่งกะไอ้เบิ้มออกมาจากกรงอีกครั้ง พอไอ้ขาโก่งเผลอ ข้าก็รวบคอมันไว้ ทีนี้มันก็ได้แต่ดิ้น ร้องก็ร้องไม่ออก ยังไงมันก็เป็นเพียงเป็ด จะสู้ห่านอย่างข้าได้ไง ฮ่า ฮ่า ฮ่า"

เขยโฉดหัวเราะลั่น ผมยืนฟังด้วยความเศร้าใจ ไม่นึกว่ากรงตาข่ายที่อุตส่าห์ให้ลุงช่วยทำเพื่อป้องกันภัยจากศัตรูภายนอก กลับนำภัยร้ายจากคนภายในบ้าน

มาสู่พวกมัน

"แต่ไอ้เป็ดนรกสองตัวนี้แรงมันเยอะ พอไอ้เบิ้มเห็นข้ารวบคอไอ้โก่งเข้าเท่านั้น มันก็วิ่งเข้ากระทุ้งข้าทันที ข้าจึงต้องหิ้วไอ้โก่ง...เอ่อ...วิ่งหนี...รอบบ้าน"

เฮียห่านแผ่วเสียงลงแทบกระซิบ ดูจะอายที่คนอย่างแกต้องวิ่งหนีเป็ดหัวซุกหัวซุน

"แต่แล้ว โชคก็เข้าข้างข้า" เสียงเริ่มกลับดังขึ้นมาอีกครั้ง

"...ที่วิ่งไปเจอไม้ตีพริก มือหนึ่งจับคอไอ้โก่งไว้มั่น อีกข้างก็ฟาดไอ้เบิ้มด้วยไม้ตีพริกเข้าเต็มแรง"

เขยนรกออกท่าทางประกอบ ประหนึ่งการฆ่าสัตว์ที่ไม่มีทางสู้เป็นเรื่องท้าทายสนุกสนานเต็มประดา

"...โดนขามันเข้าอย่างจังจนได้ยินเสียงดังเป๊าะ แน่นิ่งอยู่ตรงนั้น ข้าถึงมีโอกาสมัดไอ้โก่งได้ถนัด ก่อนจะจับโยนลงเข่ง"

ผมฟังด้วยความเสียใจ ไม่คิดว่าการชอบดมขี้บุหรี่ของเจ้าเบิ้มกลับก่อโทษมหันต์ให้มัน

"ไม่มีพี่ๆ ไอ้ตัวอื่นก็เสร็จ ข้าก็เข้ากรงไปไล่จับมัดเรียงตัวได้สบาย แล้วเอาทั้งหมดลงเข่ง เกรงพี่สาวเอ็งจะมาเห็นเข้า ข้าจึงเอาเข่งไปซ่อนไว้ในสวนมะพร้าว"

ลิ้นเริ่มพันกันเพราะฤทธิ์เหล้า

"เสร็จธุระในสวน ข้าก็มาจัดการเชือดไอ้เบิ้มที่นอนหายใจรวยรินอยู่ริมเขียงเป็นตัวแรก"

นึกถึงวันแรกที่ผมได้พบเจ้าเบิ้ม มันเป็นเป็ดที่สง่างามกล้าหาญชาญชัย มันรักษาชีวิตให้รอดพ้นจากการถูกฆ่าในโรงเชือดวันนั้นเพื่อจะได้มีโอกาสช่วยชีวิตเจ้าโก่งวันนี้ และต้องมาตายด้วยน้ำมือคนพาลอย่างเฮียห่าน คิดแล้วให้สงสารมันจับใจ แม้มันจะไม่ใช่ลูกของพ่อค่อมกับแม่เขียว แต่ผมก็รักมันมากและจะจดจำมันไว้ตลอดไป

"...จากนั้นก็เดินกลับไปที่สวนมะพร้าว เอามาเชือดทีละตัวสองตัว"

เขยโหดยังพล่ามไม่หยุด

"...ดูเอ็งเอาแต่ฟัง ไม่ถามอะไรมั่งเหรอวะ...เอ๊อก"

"แล้วนังสวยล่ะ" ผมไม่รู้ตัวว่าถามออกไป ทั้งที่ไม่อยากรู้เอาเสียเลย

"ถึงคิวไอ้ขาโก่งนี่ เกิดบทรักอันแสนเศร้าขึ้นนิดหน่อย..." เฮียห่านพูดไปสะอึกไป

"พอเถอะเฮีย" พี่ส้มจีนปรามขึ้น เฮียห่านหน้าแดงเป็นลูกตำลึงสุก โบกไม้โบกมือปรามเมียตัว

"ขออีกนิดน่า ไอ้หยกมันจะได้สบายใจ" น้ำเสียงอ้อแอ้เต็มทน

"ตอนนั้นนังสวยอยู่บนเรือน ข้าก็ลืมไปว่ามันไม่ได้นอนในกรง แต่พอมันเห็นหวานใจกำลังจะถูกเชือดก็ถลาลงมา เดิมข้าก็ไม่ได้สนใจมันหรอก จะว่าไปมันถึงฆาตเอง กระทุ้งสีข้างข้าตอนกำลังจะเชือดไอ้โก่ง จนรำคาญฟาดมันเข้าไปทีถึงกับแน่นิ่ง ระหว่างนั้นพี่สาวเอ็งกลับมาจากตลาด ข้าถึงต้องรีบเอาไอ้โก่งไปซ่อนไว้ที่เดิม นี่ยังเจ็บใจไม่หายที่เชือดมันไม่ได้ เพราะไอ้เบิ้มกับนังสวยแท้ๆ"

เฮียห่านเม้มปากส่ายหัวไปมา เสียดายที่ไม่ได้ฆ่าเจ้าโก่งกับมือตัวเอง ผมเผลอตัวกำหมัดแน่น เฮียห่านยังไม่ยอมหยุด

"นั่นไงนังสวยของเอ็ง นอนแอ้งแม้งอยู่ในจานหน้าศาลพระภูมิโน่นไง"

ผมลากสายตาไปตามนิ้วของเขยแสบ เห็นเป็ดพะโล้ตัวหนึ่งนอนขดตัวสงบนิ่งอยู่ในจานใบใหญ่หน้าศาลพระภูมิริมรั้ว

เป็ดพะโล้ตัวนั้นคือนังสวยจริงหรือนี่!

ใจชาจนไม่รู้สึกรู้สาอะไร ครั้งหนึ่งนังสวยเคยเป็นเป็ดที่งามที่สุด แต่ตอนนี้กลับกลายเป็นเป็ดพะโล้ไปเสียแล้ว ตอนมีชีวิตอยู่มันมีปากสีแสดสดใส ยามนี้ปากกลับไหม้เกรียมวางไข้วอยู่บนหลังของมันเอง ขาสีส้มครั้งหนึ่งเคยพุ้ยน้ำเล่นวิ่งกระโดดไปมา ยามเดินนวยนาดเนิบช้า ปีกงามอลังการกระพืออวดสวยอวดงามให้ทุกคนได้เห็นประจักษ์ บัดนี้...ขาถูกพับ ปีกถูกเก็บ จนเห็นเป็นเพียงก้อนเนื้อก้อนหนึ่งวางอยู่ในจานเท่านั้น

ผมนึกไม่ออกว่าตอนลงมือฆ่านังสวย ความสดสวยน่ารักของมันไม่ได้ทำให้คนอย่างเฮียห่านยับยั้งชั่งใจได้เลยหรือ คนที่มีจิตใจโหดร้ายผิดมนุษย์เท่านั้นที่ฆ่านังสวยได้ลงคอ...

"...แต่ก็ต้องขอชมว่าเป็ดของเอ็งนี่มันสู้ยิบตาจริงๆ ว่ะ ทำห่านอย่างข้า

เหงื่อตกกีบ ฮ่า ฮ่า ฮ่า...นับถือ นับถือ"

เฮียห่านยังยียวนไม่เลิก ถึงตอนนี้ผมระงับอารมณ์ไว้ไม่ได้อีกต่อไป ความกลัวพี่เขยที่ทั้งสูงทั้งใหญ่ ความเกรงใจพี่สาวและป้าลุงมลายหายไปสิ้น ผมถลันเข้าไปหวังจะชกหน้าเขยแสบ แม้เฮียห่านเมาอยู่ แต่คราวนี้ดูเหมือนจะระวังตัวไว้ล่วงหน้า กำปั้นของผมจึงพลาดเป้า เป็นผมที่โดนหมัดสวนกระแทกเข้าเต็มกรามจนหน้าสะบัดไปตามแรงหมัด เสียหลักล้มกลิ้งไปตามพื้น โหนกแก้มไถลไปกับพื้นซีเมนต์ เลือดไหลออกมาเป็นทาง รู้สึกชาไปทั้งหน้า

เฮียห่านสะบัดตัวหลุดจากพี่ส้มจีนที่ยึดแขนรั้งเอาไว้ หวังจะเข้าซ้ำผม ทันใดนั้นเสียงหนึ่งก็ดังขึ้นแต่ไกล

"หยุดเดี๋ยวนี้นะ หากทำหลานข้าอีก เอ็งก็ไม่ต้องมาเรียกข้าว่าแม่อีกต่อไป... ไอ้ห่านจิก"

เฮียห่านชะงัก หันไปทางต้นเสียง ป้ากับลุงกำลังเดินรี่เข้ามา ท่านสองคนกลับมาทันเวลาพอดี หากช้ากว่านี้ผมคงอ่วม ป้าขู่ว่าจะไม่ให้เฮียห่านอยู่ในบ้านอีกต่อไป เฮียห่านเดินย่องไปหลบหลังพี่ส้มจีนซึ่งยืนตัวสั่นทำอะไรไม่ถูก ข้างหนึ่งก็แม่และน้อง อีกข้างก็สามี ผมรู้ว่าพี่ส้มจีนรักเฮียห่านมาก เฮียห่านชอบรังแกผมกับเพื่อน ๆ ก็จริง แต่กับพี่ส้มจีนแล้วแกไม่เคยทำอะไรให้ต้องเจ็บช้ำน้ำใจ นอกจากจะชอบกินเหล้ากับเพื่อนฝูงเท่านั้น

ปกติตามธรรมเนียมจีน ผู้ชายจะเป็นฝ่ายนำสะใภ้เข้าบ้าน แต่กับเฮียห่านพ่อแม่แกเอือมระอาความประพฤติของลูกชาย แม้จะเอ็นดูลูกสะใภ้ แต่ก็ไม่ยอมให้เฮียห่านอยู่บ้าน ป้ากับลุงเมื่อเห็นลูกสาวรักเฮียห่านมากก็ยอมให้ลูกเขยเข้ามาอยู่ร่วมชายคา แม้จะผิดธรรมเนียมไปบ้าง ยังดีที่เฮียห่านเข้าไร่ช่วยงานลุงกับป้าบ้างในบางเวลา

เฮียห่านเหลือบมองป้าข้ามไหล่พี่ส้มจีน ยืนนิ่งอยู่ตรงนั้นฟังป้ากับลุงสลับกันก่นด่า อารมณ์ป้าเย็นลงนั่นแหละเฮียห่านถึงค่อย ๆ เดินตุปัดตุเป๋ออกจากบ้านไป ป้าหายใจถี่ด้วยความโกรธ หันไปจ้องมองพี่ส้มจีนที่ยืนตัวลีบอยู่ข้าง ๆ ผม ป้าไม่ได้พูดอะไร ได้แต่ทอดถอนใจ พี่ส้มจีนก้มหน้าไม่กล้าจ้องตาผู้เป็นแม่ เอามือแตะไหล่ผมเบา ๆ แล้วหลบฉากออกไป ป้าเดินเข้ามาหาพร้อมเอามือลูบหัวผม

อย่างเมตตา

"ขวัญมานะลูก"

ป้าปลอบใจพร้อมใช้มือเชยคางผมขึ้น ก่อนจะเอียงหน้ามองโหนกแก้มที่มีเลือดไหลเป็นทาง ป้าใช้ผ้าเช็ดหน้าที่ติดตัวเช็ดคราบเลือดให้

"โชคดี โชคดี แค่ถลอก คงไม่ต้องเย็บ หลานป้ายังหล่ออยู่"

ว่าแล้วก็เอามือขยี้หัวผม ดึงผมเข้าไปซุกอกพร้อมโยกเบาๆ เรียกขวัญ ผมรู้ว่าป้าสงสารผม แต่ที่พูดออกตลกเพื่อไม่ให้ผมเศร้าโศกจนเกินไป ในอ้อมกอดของป้า สายตาผมยังจ้องจับอยู่ที่ร่างนังสวยบนจานใบโตหน้าศาลพระภูมิ นังสวยคงมีเชื้อพันธุ์ของเป็ดแมนดารินติดตัวมาด้วย เพราะนอกจากจะสวยงามเกินเป็ดทั่วไปแล้วยังมีนิสัยซื่อสัตย์ต่อคู่ครองอีกด้วย ผมยังจำเรื่องเป็ดแมนดารินที่ป้าเคยเล่าให้ฟังได้ ป้าบอกว่าในบรรดานกน้ำทั้งหมด เป็ดแมนดารินสวยที่สุด มันเป็นสัญลักษณ์แห่งความรักและความซื่อสัตย์ระหว่างหญิงชาย เพราะเป็ดชนิดนี้จะครองรักอยู่กับคู่เพียงตัวเดียวตลอดชีวิต คนจีนจึงชอบวาดรูปหรือปั้นตุ๊กตาเป็ดแมนดารินไว้ตกแต่งบ้านเรือน เพื่อเป็นสิริมงคลให้ครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุข

น้ำตาผมไม่ไหลออกมาทั้งที่อยากร้องไห้ แปลกใจอยู่เหมือนกันว่าทำไมผมถึงไม่เคยร้องไห้ จำได้ว่าคราวที่ไอ้ค่อมนังเขียวไอ้อ้วนนังแกลบมาตายจากไป ผมรู้สึกแต่เพียงว่าน้ำตามันไหลตกอยู่ภายใน ไม่ไหลออกมาทางลูกตาเลย ผมเคยได้ยินป้ากับลุงพูดถึงตัวผมโดยบังเอิญว่า

"ตัวแม่รึก็ร้องไห้เก่งจนน้ำตาเป็นเผาเต่า แต่ไม่เคยเห็นหยกมันร้องไห้ ฉันเกรงมันจะมีปัญหา"

"ปัญหาอะไร ลูกผู้ชายไม่ร้องไห้ก็ดีแล้ว"

"แต่หยกมันยังเด็ก ฉันเกรงว่ามันจะมีปัญหาทางจิต...ประเภทเก็บกดน่ะสิ"

ลุงฟังแล้วหัวเราะ

"แม่ก็ หยกมันลูกอากวง แม่เคยเห็นกวงมันร้องไห้รึ อย่าคิดมากน่า หยกน่ะมันลูกพ่อ"

ลุงกับป้าไม่รู้หรอกว่าผมอยากร้องไห้มากขนาดไหน ผมไม่ได้ตั้งใจจะกลั้นมันเอาไว้ คงดีไม่น้อยหากมันจะล้นถั่งออกมาเพื่อชะล้างความเศร้าในใจให้จาง

ลงบ้าง แต่น้ำตาเจ้ากรรมก็ไม่เคยไหลออกมาเลย...แม้สักหยดเดียว

สายตาของผมยังคงจ้องจับร่างนังสวย หัวใจของผมสะอื้นไห้

ตราบใดที่ข้ายังมีชีวิตอยู่ ชื่อของเอ็ง...นังสวย จะเป็นแบบอย่างของความรักที่งดงามและความเสียสละที่ยิ่งใหญ่ให้ "คน" เช่นข้าตลอดไป

เหมือนมันจะรับรู้ รอยยิ้มค่อยๆ ปรากฏขึ้นบนปากแบนงอน...ผมเห็นกับตา!

10

ดาวลูกเป็ด

.....

รุ่งขึ้นผมมีไข้ไม่สบาย นอนซมอยู่บนบ้าน กระนั้นก็อดเป็นห่วงเพื่อนๆ ไม่ได้ เฝ้าแต่ชะโงกมองลงไปที่ลานบ้านตลอดเวลา เห็นกลุ่มเป็ดนั่งนอนซึมๆ รวมกันอยู่ เจ้าโก่งเซื่องซึมกว่าใครจนเห็นได้ชัด คงเพราะนังสวยเมียรักได้จากไป มันเปลี่ยนไปมากเหมือนไม่ใช่โก่งเพื่อนผมตัวเดิมที่ร่าเริงแจ่มใสอยู่เป็นนิจ

ตกค่ำ ไข้ของผมยิ่งขึ้นสูง ป้าให้เข้าไปนอนในห้องเพื่อหลบลม แต่ผมอยากนอนที่ชานบ้านเหมือนเดิม นอนตรงนี้แม้จะไม่ได้เห็นเพื่อนๆ ในกรงแต่ก็ยังได้ยินเสียง หากเกิดอะไรขึ้นกับฝูงเป็ดผมจะได้ลงไปช่วยทัน ผมไม่อยากสูญเสียพวกมันไปอีกแล้วแม้สักตัวเดียว อีกอย่างผมอยากมองท้องฟ้า ผมยังคิดถึงแม่ทุกลมหายใจ ทุกครั้งที่มีเรื่องราวเกิดขึ้น ผมจะคิดถึงแม่เสมอ คืนนี้ท้องฟ้ามืดสนิทไม่เห็นดวงจันทร์ แต่ใจผมก็ยังอธิษฐานขอพรจากเงาจันทร์ ขอให้แม่กลับมาหาผมบ้างเหมือนแม่นกกระจอกตัวนั้น...สักครั้งก็ยังดี

ระหว่างนอนจ้องมองหมู่ดาวอยู่นั้นเอง เงาของใครคนหนึ่งก็ทาบทับมาที่มุ้ง ผมภาวนาให้เป็นแม่ แม้จะรู้ว่าโอกาสน้อยเต็มทีที่จะเป็นจริงขึ้นมา เมื่อชายมุ้งถูกตลบขึ้น กลับปรากฏเป็นร่างของป้า

"เป็นไงมั่งหยก"

ป้าเอ่ยถามอาการไข้ของผม ก่อนจะสอดตัวเข้ามาในมุ้ง ในมือถือผ้าห่มผืนใหญ่กับหมอนหนุนหัวมาด้วย ผมเห็นก็สงสัย ป้าวางผ้าห่มและหมอนลงข้างตัว แล้วยื่นมือมาแตะหน้าผากผม

"ตัวยังรุมๆ ปวดหัวมากไหม"

ถามขึ้นด้วยเสียงราบเรียบแต่เปี่ยมล้นด้วยเมตตา

"ไม่ครับ" ผมตอบไม่ตรงความจริง เกรงป้าจะเป็นห่วง

"ไม่อะไรกัน ตัวออกจะร้อน เอ็งนี่ก็ดื้อเหมือนพ่อ บอกให้ไปนอนในห้องก็ไม่เอา มานอนตากลมเดี๋ยวได้เป็นหนัก ดึกๆ อากาศเย็นต้องห่มผ้าให้ดีๆ นะ อย่าให้หลุดจากตัวเด็ดขาด...แล้วนี่กินยาหรือยัง"

ป้าพูดยาวด้วยความเป็นห่วง

"กินแล้วครับ พี่ส้มจีนเอามาให้"

"พรุ่งนี้หากไม่ดีขึ้น ป้าจะพาไปหาหมอ"

ผมเข้าใจในความเป็นห่วงของป้า แต่ก็กังวลว่าหากไม่อยู่บ้านพวกเพื่อนๆ จะอยู่กันยังไง ผมปล่อยให้พวกมันอยู่ตามลำพังกับเฮียห่านไม่ได้ ป้าจ้องหน้าเหมือนจะเข้าใจสิ่งที่ผมเป็นกังวลอยู่

"เถอะน่า เอ็งไม่อยู่บ้าน เดี๋ยวให้อาโส่ยเอาเป็ดไปเลี้ยงก่อน ขากลับก็ค่อยไปรับกลับมาด้วยกัน ดีไหม"

ผมพยักหน้ารับ สายตาจับจ้องอยู่ที่ท้องฟ้าไกล

"ดีๆ...เอ้า ขยับตัวหน่อย คืนนี้ป้าจะนอนด้วย เอ็งเคยชักมาหนหนึ่งแล้ว ป้าไม่ไว้ใจ เกิดไข้สูงขึ้นมาอีก ไม่มีคนดูแลจะยุ่ง"

ป้าทำท่าจะทอดตัวลงนอนในจังหวะที่ผมถามขึ้น

"ป้าครับ มีอะไรอยู่บนท้องฟ้ามั่งครับ"

ป้าชะงักงัน หัวไม่ทันถึงหมอนก็ต้องยันตัวขึ้นมานั่งในท่าเดิม หันไปมองท้องฟ้าเบื้องหลัง

"กลางคืนก็พระจันทร์ กลางวันก็พระอาทิตย์ แต่คืนนี้ข้างแรม ไม่มีพระจันทร์บนท้องฟ้ามีแต่ดวงดาว ทั้งดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ ยิ่งคืนเดือนมืดแบบนี้จะเห็นได้ชัดมาก"

ผมชอบให้ป้าเล่าเรื่องราวต่าง ๆ บนท้องฟ้า แม้ป้าจะจบเพียงมัธยมต้น แต่ก็มีความรู้รอบตัวค่อนข้างมาก ที่ลุงกับป้าเป็นที่นับถือของคนในหมู่บ้านก็ด้วยเหตุนี้

"ดาวฤกษ์ดาวเคราะห์หรือครับ"

ผมทวนคำ ไม่เข้าใจว่าดาวฤกษ์ดาวเคราะห์คืออะไร

"หยกลองดูดาวบนท้องฟ้าอีกครั้งสิ เห็นอะไรไหมในหมู่ดาว"

ป้าบอกให้ผมนอนลง เมื่อเห็นผมทำท่าจะลุกขึ้นไปตลบมุ้งเพื่อมองท้องฟ้าให้เต็มตา ป้าก็ชิงขยับไปเลิกชายมุ้งให้ ผมจึงเอนนอนมองดาวบนฟ้าอย่างสนใจ แม้คืนนี้จะไร้จันทร์ แต่ท้องฟ้าก็พร่างพราวไปด้วยหมู่ดาว หลายดวงกะพริบแสง ในขณะที่ดาวบางดวงสว่างค้างฟ้า ป้าว่าดาวที่มีแสงในตัวเองจะกะพริบระยิบระยับ เรียกดาวประเภทนี้ว่าดาวฤกษ์ ส่วนดาวที่ไม่มีแสงสว่างในตัวเองจะสว่างนิ่งเนิ่นนาน ป้าอธิบายว่าดาวพวกนี้ได้รับแสงจากดาวดวงอื่นมาตกกระทบอีกทีหนึ่ง เรียกดาวประเภทนี้ว่าดาวเคราะห์

ดาวมีเคราะห์ด้วยหรือ ดาวที่มีเคราะห์กรรมย่อมไม่มีแสงเรืองรองในตัวเอง ต้องคอยรอรับแสงสว่างจากดาวดวงอื่นที่ไร้เคราะห์กรรมกระนั้นหรือ

ผมคิดไปตามประสาขณะสายตาระเรื่อยไปทั่วท้องฟ้า พลันไปสะดุดเข้ากับดาวกลุ่มหนึ่งส่องแสงกะพริบอยู่ฟากตะวันออกเฉียงไปทางเหนือของท้องฟ้า จริง ๆ แล้วทุกครั้งที่เฝ้ามองดวงจันทร์ในคืนเดือนมืดผมมักเห็นดาวกลุ่มนี้ ครั้งนี้มีป้านั่งอยู่ด้วยจึงถือโอกาสถามว่ามันมีชื่อเรียกไหม

"ดาวกลุ่มนั้นเรียกดาวลูกไก่"

"ดาวลูกไก่" ผมทวนคำของป้า พยายามมองดูดาวกลุ่มนั้นให้เป็นลูกไก่ แต่มองยังไงก็ไม่เห็นเหมือน ป้าเห็นผมเอียงคอไปมาก็อมยิ้มในหน้า

"มันไม่เหมือนลูกไก่หรอก เป็นเพียงชื่อที่ใช้เรียกเท่านั้น ดาวลูกไก่นี้มีอีกชื่อว่า...เอ ชื่อว่าอะไรนะ" ป้ากลับเป็นคนเอียงคอไปมาเสียเอง

"...ถ้าจำไม่ผิด น่าจะชื่อกระจุกดาวไพลอะดีสอะไรนี่แหละ เป็นภาษากรีก" ป้าโล่งอกที่นึกชื่อกลุ่มดาวนั้นได้ "ส่วนชื่อดาวลูกไก่นี่คนไทยเราเรียกกันเอง"

"มีลูกไก่อยู่บนดาวเหล่านั้นด้วยหรือครับ"

"เปล่าหรอก มันเป็นชื่อที่เรียกกันต่อ ๆ มา ตามนิทานพื้นบ้านเรื่องหนึ่ง"

ผมจ้องมองป้า ป้ารู้ว่าผมรออะไรอยู่ จึงเริ่มเล่านิทานดาวลูกไก่ให้ผมฟัง...

...มีตายายคู่หนึ่งปลูกกระท่อมอยู่เชิงเขา เลี้ยงแม่ไก่และลูกไก่ไว้เจ็ดตัว วันหนึ่งมีพระธุดงค์รูปหนึ่งมาปักกลดอยู่ริมป่า ตากับยายไปพบเข้าจึงเข้าไปนมัสการ เมื่อรู้ว่าพระไม่มีอาหารฉันก็เกิดความสงสาร แต่ก็จนใจด้วยไม่มีอะไรจะถวาย กลัดกลุ้มใจอยู่ แม่ไก่รู้เรื่องราวก็เกิดสงสารตายาย จึงคิดจะสละร่างกายเป็นทานถวายให้พระเพื่อทดแทนบุญคุณที่ตายายได้เลี้ยงดูตนและลูก ๆ คืนนั้นแม่ไก่เรียกลูก ๆ มา เล่าเรื่องราวที่จะสละชีวิตแทนคุณตายายให้ฟัง พร้อมสั่งสอนลูก ๆ ให้รักกันอย่าได้ทะเลาะเบาะแว้งกัน อย่าทำให้ตากับยายต้องเดือดเนื้อร้อนใจ ส่วนแม่ก็จะขอลาพวกเจ้าไปก่อน ลูก ๆ ได้ยินดังนั้นก็ร้องไห้สงสารแม่จับใจ เข้ากอดแม่ไก่ไว้ เมื่อแม่ไก่ถูกเชือด ด้วยความรักที่มีต่อแม่ ลูกไก่ทั้งเจ็ดก็พากันกระโดดเข้ากองไฟตายตามแม่ไก่ไปพร้อมกัน ด้วยผลบุญที่ทำไว้ ลูกไก่ทั้งเจ็ดก็ไปเกิดเป็นดาวสุกสกาวอยู่บนฟากฟ้าชั่วนิรันดร...

ผมฟังป้าเล่าด้วยความซาบซึ้ง

"คราวใดที่หยกมองดูดาวลูกไก่ ก็จงระลึกถึงความรักและความกตัญญูของลูกที่มีต่อแม่" ป้าบอกผม

ลูกไก่ทั้งเจ็ดได้แสดงความรักและความกตัญญูต่อแม่ไก่ ผมจะมีโอกาสได้ทำอย่างลูกไก่บ้างไหมหนอ...แม้ผมจะไม่มีแม่ แต่ก็ยังมีป้าและลุง ผมจะต้องทดแทนบุญคุณพวกท่านให้จงได้

จ้องมองดาวลูกไก่อยู่นานก็อดคิดถึงเพื่อนเป็ดของผมทั้งแปดตัวไม่ได้ พวกมันต่างก็จากไปด้วยความรักเช่นกัน เจ้าเบิ้มกับนังสวยเป็นห่วงเจ้าโก่งจะได้รับอันตรายถึงกับยอมตายแทน หากไม่ใช่ความรักแล้วพวกมันคงไม่ยอมสละชีวิตให้ใครง่าย ๆ พวกมันช่างกล้าหาญไม่น้อยไปกว่าลูกไก่ทั้งเจ็ดบนฟากฟ้า

"บนท้องฟ้ามีดวงดาวมากมาย หากผมจะตั้งชื่อกลุ่มดาวบนฟ้าบ้างได้ไหมครับ"

"ได้สิ ท้องฟ้าไม่มีใครจับจอง หยกตั้งชื่อดาวดวงใดก็ได้บนฟากฟ้า ทุกครั้งที่เห็นก็จงเอาดาวดวงนั้นเป็นแสงสว่างนำชีวิต ระลึกถึงแต่สิ่งที่ดีงาม"

จบคำของป้า ผมก็ยื่นมือออกไปยังท้องฟ้าเบื้องหน้าจนสุดแขน วาดนิ้วไปตามที่ว่างตรงหน้าโดยมีท้องฟ้ามืดสนิทเป็นฉากหลัง มวลหมู่ดาวหลายร้อยดวงกะพริบพร่างพราวไปทั่ว ผมลากนิ้วไปหยุดอยู่ตรงกระจุกดาวกลุ่มหนึ่งที่เฝ้าสังเกตมาหลายครั้ง พวกมันประจำอยู่ตรงนั้นเสมอในคืนเดือนมืด แลสุกสกาวน้อยกว่าดาวลูกไก่เล็กน้อย ผมไม่ต้องการรู้ว่ากลุ่มดาวแปดดวงนั้นมีใครค้นพบจับจองแล้วหรือยัง เพียงแต่ขอตั้งจิตระลึกถึงเพื่อนของผมทั้งแปดผ่านดาวกลุ่มนั้นตลอดไป

ในกลุ่มดาวที่ผมจับจองอยู่ในใจ มีดวงหนึ่งใหญ่กว่าดาวดวงอื่น ผมจะตั้งชื่อให้มันว่า "ดาวรอง" เป็นเสมือนตัวแทนของเจ้าเบิ้มซึ่งเป็นพี่รองของดาวอีกเจ็ดดวง เคียงข้าง "ดาวรอง" เป็นดาวดวงน้อยที่สุกสกาวสวยงามกว่าเพื่อน มันจะเป็นตัวแทนของเป็ดสาวที่งดงามเช่นนังสวย และผมจะเรียกดาวดวงนั้นว่า "ดาวเรือง"...

กลุ่ม "ดาวลูกไก่" เป็นสัญลักษณ์แห่งความรักที่ลูกมีต่อแม่ กลุ่ม "ดาวลูกเป็ด" จะเป็นสัญลักษณ์แห่งความรักระหว่างคู่รัก–พี่น้อง–และผองเพื่อน มันจะอยู่ในใจของผมไปตลอดกาล

ยามนี้ผมแหงนมองท้องฟ้า จ้องมอง "ดาวลูกเป็ด" ทั้งแปดที่กำลังส่องจรัสอยู่บนฟากฟ้าอย่างมีความสุข...สุขที่รู้สึกว่าเพื่อนผมทั้งแปดไม่ได้จากผมไปไหนเลย

11

อีดีด

.....

ป้ากับลุงรับปากว่าจะดูแลฝูงเป็ดให้ระหว่างผมไปโรงเรียน แต่หาก
ศัตรูเพื่อนผมเป็นเพียงสัตว์เลื้อยคลานหรือสัตว์สี่เท้าผมก็คงพอจะเชื่อลุงกับป้าได้ ผมไม่ได้กลัวนกบนฟ้างูในป่าจะมากินเป็ด แต่ผมไม่ไว้ใจคนอย่างเฮียห่าน แกคงไม่เลิกราง่ายๆ ความกังวลนี้เองทำให้ใช้ไม่บรรเทาเบาบางลง ผมไม่ไปโรงเรียนมาสามวันแล้ว จนครูเจิดต้องมาหาที่บ้าน ครูคิดว่าผมไม่สบายจึงมาเยี่ยม เมื่อรู้เรื่องราวทั้งหมดครูก็แนะนำให้ผมพาฝูงเป็ดไปโรงเรียนด้วย โดยระหว่างเรียนก็ให้เอาพวกมันไปเลี้ยงในท้องนาของครูที่อยู่ใกล้ๆ โรงเรียน ครูว่าจะไม่มีใครเข้าไปวุ่นวายในเขตที่นาของครูได้ ฝูงเป็ดจะปลอดภัย ผมดีใจมากจนไข้หายเป็นปลิดทิ้ง รุ่งขึ้นก็ไปโรงเรียนได้ตามปกติ ผมทำตามคำแนะนำของครูเจิด ทุกเช้าใครต่อใครจะเห็นฝูงเป็ดเดินตามผมไปโรงเรียน ตกบ่ายก็จะเห็นพวกมันเดินตามกลับมาบ้านด้วยจนชินตา

วันแรกที่ฝูงเป็ดถูกต้อนไปที่ทุ่งนา พวกมันก็เพียงหากินอยู่ตามคันนา ไม่มีทีท่าจะลงไปกลางทุ่ง เป็ดหลายตัวดูหงอยเหงา โดยเฉพาะเจ้าโก่ง อาจเป็นเพราะเพิ่งสูญเสียพี่น้องไป ท้องนายามนี้เจิ่งนองด้วยน้ำสูงเกินครึ่งต้นข้าวซึ่งผ่านวัยกล้ามาได้ไม่กี่วัน ผมพยายามต้อนฝูงเป็ดลงไปเล่นน้ำในทุ่ง มีบางตัวเท่านั้นที่ยอม

ลงไปว่าย แต่ก็เพียงเล่นกันอยู่ใกล้คันนา ผมยืนเฝ้าดูฝูงเป็ดจนได้เวลาเข้าเรียน ครูเจิดก็พาผมเดินจากมา ปล่อยให้พวกมันหากินกันไปตามลำพัง

ระหว่างเรียนหนังสือ ผมเฝ้าเป็นห่วงว่าฝูงเป็ดจะเป็นอย่างไรกันบ้างกับสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย พักกลางวันจึงรีบรุดไปที่ทุ่งนา ไปถึงผมก็ต้องใจหายวาบที่เห็นต้นข้าวถูกแหวกออกเป็นทาง สักพักฝูงเป็ดก็พากันแหวกว่ายออกมาเป็นแถวกระบวนจากแนวต้นข้าวนั้นเอง เมื่อว่ายมาถึงริมคันนา ฝูงเป็ดก็พากันว่ายกลับไปซอกซอนตามต้นข้าวอีกครั้ง พวกมันดูมีชีวิตชีวาขึ้น ยกเว้นเจ้าโก่งที่ยังเดินหากินอยู่ตามคันนาอย่างเนือยๆ แม้ขนเป็ดจะไม่มีวันเปียกโชกเมื่อขึ้นจากน้ำตามคำที่ว่า "น้ำไม่เคยท่วมหลังเป็ด" แต่จากการที่ตีนของมันยังสะอาดไม่มีโคลนตมติดอยู่ ทำให้ผมรู้ว่าเจ้าโก่งไม่ได้ลงไปเล่นน้ำในท้องนาเลย

ผมกวาดตามองไปทั่วผืนนา เห็นต้นข้าวลู่ล้มระเนระนาดไปทั่วบริเวณที่ฝูงเป็ดลงเล่นว่าย จ่อมจมอยู่ในน้ำก็มาก ใจผมเต้นไม่เป็นส่ำ กลัวครูเจิดมาเห็นเข้าจะโกรธเอา ระหว่างที่ยืนกังวลอยู่นั้น ที่หัวนาไกลออกไปก็ปรากฏร่างของครูเจิดกำลังเดินมาตามคันนา ผมอึดอัดกระสับกระส่าย ไม่รู้ว่าจะแก้ตัวอย่างไรดี

"ครูครับ ต้นข้าวในนา..."

ทันทีที่ครูเดินมาถึง ผมก็รีบบอกพร้อมชี้ไปในนาข้าวบริเวณที่ถูกแหวกออกเป็นทาง อย่างน้อยการยอมรับไปตรงๆ ก็น่าจะทอนความไม่พอใจของครูลงได้บ้าง... ผมคิดเช่นนั้น

"ทำไมรึ"

"ต้นข้าวครับครู ต้นข้าวล้มจมน้ำมากมาย"

"เป็ดคงแหวกว่ายกันสนุก" ครูพูดพร้อมยิ้มพราย

"ผมไม่สบายใจที่เป็ดของผมทำลายข้าวในนาของครู"

"ใครว่า ต้นข้าวมันล้มเดี๋ยวก็ฟื้น ดีเสียอีกที่พวกเป็ดช่วยซุยดิน ช่วงนี้ท้องนามีน้ำมาก หากไม่ซุยดินขี้เลนจะอัดเป็นก้อนอยู่ที่โคนต้น ข้าวก็จะไม่งาม"

"จริงหรือครับ"

ครูพยักหน้ารับ ผมดีใจจนบอกไม่ถูกที่ได้ยินครูพูดเช่นนั้น

"นอกจากนี้มูลของพวกมันที่ถ่ายไว้ค้างนาก็เป็นปุ๋ยชั้นดี ลูกอ๊อดกบเขียด

หนอนกอข้าว ปูนา หอยเชอร์รีที่เป็ดชอบกิน ล้วนเป็นศัตรูตัวฉกาจของต้นข้าว นี่คือตัวอย่างหนึ่งของโซ่อาหาร"

ผมมองฝูงเป็ดที่ตอนนี้กำลังแหวกว่ายไปมาอย่างเพลิดเพลิน ขณะครูเจิดเดินไปที่คันนา ก้มตัวลงถอนกล้าข้าวต้นหนึ่งติดมือเดินกลับมาหาผม

"มองออกไหมว่ามันคือวัชพืช"

ครูชูต้นข้าวในมือให้ดู ผมมองต้นกล้าในมือครูเจิดอย่างละเอียด พยายามเทียบกับต้นข้าวในนา ดูยังไงมันก็คือต้นข้าวธรรมดา ไม่ได้แตกต่างไปจากต้นข้าวทั่วไปเลย

"มองไม่ออกครับ ดูยังไงก็ต้นข้าว"

"หากสังเกตให้ดี ปลายยอดของต้นนี้จะแหลมและสูงกว่าต้นข้าวทั่วไปเล็กน้อย ส่วนอื่นแทบจะไม่แตกต่างกันโดยเฉพาะช่วงที่ข้าวยังเป็นต้นกล้าอยู่ มันคือข้าวดีดหรือที่ชาวบ้านเรียกอีดีด เป็นข้าววัชพืช"

ครูคงเห็นผมทำหน้างง จึงอธิบายเพิ่ม

"อีดีดเกิดจากเมล็ดพันธุ์ผสมระหว่างข้าวป่ากับข้าวปลูก ซึ่งเราไม่ต้องการเพราะคุณภาพไม่ดี มันจะโตเร็วกว่าข้าวดี เมล็ดแก่จะร่วงง่ายเมื่อโดนลมและตกค้างนาไปทั่ว เมื่อปลูกข้าวงวดต่อไปข้าวดีดก็จะปะปนมากับข้าวดี ทำให้ราคาตก อีกทั้งมันยังแย่งอาหารในนาทำให้ข้าวดีไม่โตเท่าที่ควร"

ผมเริ่มเข้าใจที่ครูอธิบาย แต่ยังสงสัยอยู่ว่า "อีดีด" มันเกี่ยวอะไรกับเป็ดของผม

"ขอโทษครับครู แล้วอีดีดมันเกี่ยวอะไรกับเป็ดครับ" ผมถามเพราะเห็นคุยเรื่องเป็ดอยู่ดีๆ ครูเจิดก็ไปเด็ด "อีดีด" มาอธิบายให้ฟัง

"พวกเป็ดจะลงไปกินเมล็ดข้าวดีดที่ตกค้างนา ทำให้ปริมาณข้าวดีดลดลงไปมาก ถือเป็นการเพิ่มคุณภาพข้าวไปในตัว"

ได้ฟังที่ครูว่ามา ทำให้ผมรู้สึกสบายใจขึ้นเป็นกอง ทั้งยังได้ความรู้นอกห้องเรียนอีกด้วย

"แล้วก่อนหน้าที่ผมจะเอาเป็ดมาเลี้ยงที่นี่ ครูทำยังไงกับอีดีดครับ"

"ใช้ญาติพี่น้องหรือไม่ก็จ้างชาวบ้านมาช่วยกันถอนก่อนหว่านข้าว นี่ถ้า

ต้อนเป็ดลงนาก่อนหว่านข้าว อีดีดจะยิ่งน้อยลง เอาเข้าจริงแล้ว ครูต้องขอบใจหยกที่เอาเป็ดมาเลี้ยงในนาของครูถึงจะถูก"

"ไม่หรอกครับ หากครูไม่ให้ผมเอาเป็ดมาเลี้ยงที่นี่ ผมก็คงลำบาก"

ครูเจิดพยักหน้ารับก่อนจะหันหน้าออกไปยังทุ่งนา สายตากวาดไปทั่วทุ่งกว้าง

"นี่ครูก็เพิ่งหว่านข้าวลงนาไม่นานนัก หากเข้าเดือนที่สี่ เราคงต้องกั้นเขตแนวให้เป็ดหากินเพียงบางส่วน เพราะข้าวในนาจะเริ่มสุก หากให้เป็ดแหวกว่ายไปทั่วจะทำให้ต้นข้าวช้ำและเมล็ดร่วงหล่นจากรวงได้"

"ไว้ผมจะขอให้ลุงเอาตาข่ายที่บ้านมาล้อมให้นะครับ"

ครูเจิดยิ้มให้น้อยๆ เราสองคนยืนอยู่บนคันนา มองฝูงเป็ดเล่นน้ำในท้องนาด้วยความสุขใจ...

เย็นวันนั้น ผมนำฝูงเป็ดเข้าบ้าน เห็นลุงกำลังเอาใบพลับพลึงย่างไฟอยู่บนเตาถ่าน

"เห็นที่ขาเจ้าโก่งมันบวม เข้าใจว่าคงโดนหวดตอนสู้กับไอ้ห่าน" ลุงว่าเมื่อปะหน้าผม

"ผมเอาตะไคร้ผูกขาให้มันแล้ว"

"กี่วันแล้วล่ะ"

"สี่วันได้ครับ"

"ถ้างั้นไปเอาออกซะ ฤทธิ์ยาคงหมดแล้ว มันจะรำคาญเปล่าๆ"

ลุงว่าพลางกลับใบพลับพลึงไปมา

"อีกอย่าง ตะไคร้และหอมแดงมีไว้แก้หวัดและไม่สบาย หากปวดระบมใบพลับพลึงรมไฟประคบจะช่วยได้ดีกว่า"

อังไฟได้ที่ลุงก็เอาใบพลับพลึงวางบนตั่ง แล้วลุกขึ้นเดินไปอุ้มเจ้าโก่งมา ขณะที่ลุงกำลังประคบขาให้เจ้าโก่งอยู่นั้น ผมก็เปรยขึ้น

"วันนี้เจ้าโก่งไม่รู้เป็นอะไร เซื่องๆ ซึมๆ ไม่ยอมลงเล่นน้ำในนาเหมือนน้องๆ"

ลุงหันมามองหน้าผม

"เจ็บที่ขาไม่เท่าไร แต่เจ็บที่ใจนี่ลำบากอยู่"

ลุงพึมพำไป พันใบพลับพลึงไป ประคบเสร็จลุงก็เอาตะไคร้สดทุบแตกพันเข้าที่ขาเจ้าโก่งอีกทบหนึ่ง

"เป็ดมีอาการเจ็บป่วยทางใจได้ด้วยหรือครับ"

"หากเจอเหตุการณ์ร้ายๆ สัตว์ปีกทั้งหลายก็มีอาการหงอยเหงาเศร้าซึมกันได้ทั้งนั้น แต่ดูยากหากไม่สังเกตให้ดี เจ้าโก่งยังโชคดีที่ไม่ถึงกับเป็นเป็ดง่อยเป็ดหงอยคิดสั้นทำร้ายตัวเอง เพียงซึมเซาไม่นานก็คงจะหาย ช่วงนี้ดูแลให้ใกล้ชิดหน่อยละกัน"

ลุงพันขาให้เจ้าโก่งเสร็จก็อุ้มมันวางลงพื้น เจ้าโก่งค่อยๆ เดินโยกเยกไปรวมกับฝูงกลางลานบ้าน ผมมองตามมันไปด้วยใจสงสาร ได้แต่ภาวนาอย่าให้มันเป็นอะไรมากกว่านี้เลย

12

เป็ดหงอย

.....

เข้าเดือนที่สี่ข้าวเริ่มสุก แม้ฝูงเป็ดจะสบายอารมณ์มากขึ้นที่ได้เล่นน้ำในนาข้าว แต่ก็ดูไม่สนุกเหมือนก่อนจะสูญเสียพี่น้อง อาจเป็นเพราะผมคุ้นกับภาพความสนุกสนานของพวกมันตั้งแต่เป็นเพียงลูกเป็ด จึงรู้สึกว่าหลังเกิด "ฆาตกรรมหมู่บนเขียง" เพื่อนของผมที่รอดตายดูไม่มีความสุขเท่าที่ควร เลิกเรียน วันหนึ่ง ระหว่างยืนดูพวกมันว่ายน้ำในนาข้าวอยู่นั้น นังกิ๊บก็วิ่งเข้ามาหา นึกแปลกใจว่าทำไมมันถึงไม่ลงไปเล่นน้ำกับพี่น้อง กลับมาร้องกิ๊บ ๆ พันแข้งพันขาดูผิดสังเกต คงมีอะไรเกิดขึ้นกับฝูงเป็ดในท้องนาเป็นแน่ ทันใดนั้นผมก็นึกถึงเจ้าโก่งขึ้นมา ที่ผ่านมามีไม่กี่ครั้งที่เจ้าโก่งจะลงไปว่ายน้ำรวมกับน้อง ๆ ในทุ่ง แม้จะมีตาข่ายกันไว้ให้พวกมันเล่นเฉพาะในบริเวณจำกัด แต่รวงข้าวที่เริ่มสูงเกินคันนาทำให้มองหาเจ้าโก่งไม่ถนัดตานัก นังกิ๊บยังคงร้องไม่หยุด ผมพยายามกวาดสายตามองหาเจ้าโก่งก็ไม่เห็น จึงตัดสินใจเดินลุยลงไปในนาข้าว แหวกรวงข้าวเท่าที่จำเป็น ที่มุมหนึ่งของรั้วตาข่าย พบเจ้าโก่งลอยตัวนิ่งเอาหัวจุ่มน้ำ ผมตกใจรีบลุยฝ่ารวงข้าวเข้าไปอุ้มมันขึ้นมา...*มันกำลังทำอะไรของมัน* ยังดีที่ยังหายใจอยู่ เจ้าโก่งค่อย ๆ ลืมตาขึ้น สะบัดหัวไปมาช้า ๆ เพียงส่งเสียงก้าบ ๆ แล้วก็เซื่องซึมอยู่อย่างนั้น

เจ้าโก่งเป็นโรค "เป็ดหงอย" ตามที่ลุงเคยว่าไว้หรือนี่

หลายวันที่ผ่านมาแม้จะไม่คึกคักเหมือนก่อน แต่มันก็ไม่ได้แสดงอาการอะไรให้เป็นที่ผิดสังเกต การที่มันเอาหัวจุ่มน้ำอยู่เป็นนานทำผมใจคอไม่ดี เกรงมันจะเป็นอะไรไปอีกตัว

หยุดเรียนวันเสาร์ ผมพาฝูงเป็ดไปว่ายน้ำในคลอง เฉพาะวันมีเรียนเท่านั้น ผมถึงจะพาพวกมันไปเลี้ยงที่ทุ่งนา ในคลองเจ้าโก่งยิ่งซึมเซา ลอยคอนิ่ง บางครั้งเอาหัวจุ่มน้ำและยกขึ้น แต่สักพักก็จุ่มค้างอยู่นานจนถึงขั้นไม่ยกหัวขึ้นมาอีกเลย เมื่อเห็นท่าไม่ดีผมก็รีบโจนลงคลองไปเอามันขึ้นมาจากน้ำ โชคดีอีกครั้งที่มันยังมีลมหายใจ ผมไม่รู้จะทำยังไง เริ่มมั่นใจว่าเจ้าโก่งเป็นโรค "เป็ดหงอย" อย่างแน่นอน... ผมจะนิ่งเฉยกับเรื่องนี้ต่อไปไม่ได้อีกแล้ว

สายวันนั้น ผมพาฝูงเป็ดเข้าบ้าน เข้าบ้านได้พวกมันต่างก็หาที่หย่อนตัวตามริมไม้ข้างรั้ว ลุงเขยเอาใบชาลงจากรถกระบะเตรียมเกลี่ยผึ่งแดดที่ลานบ้าน ผมเดินเข้าไปหาแล้วเอ่ยปาก

"ลุงครับ สงสัยเจ้าโก่งจะเป็นโรคเป็ดหงอยด้วยครับ"

ลุงเงยหน้ามองผม "หยกรู้ได้ไง"

"เห็นมันเอาหัวจุ่มน้ำอยู่นานเหมือนจงใจจะฆ่าตัวตาย"

"แล้วกัน" ลุงละจากกองใบชา เดินเข้ามาลูบหัวเจ้าโก่งพลางว่า "นานยัง"

"เพิ่งสังเกตเห็น สองครั้งแล้ว ผมกลัวมันตายจริง ๆ ครับ"

"สัตว์ปีกไม่ว่าจะเป็นนกเป็ดไก่ บางตัวจะตรอมใจหงอยเหงาหากคู่ของมันตายไป ไม่คิดว่าเจ้าโก่งจะเป็นโรคนี้ด้วย เป็ดมีลำคอยาวไว้จิกและจุ่มน้ำเพื่อหากุ้งปลา เป็ดชอบที่ชื้นแฉะ ตัวสกปรกได้ง่าย ธรรมชาติจึงสร้างคอให้ยาวเพื่อจะได้ทำความสะอาดทั่วทั้งตัว ไก่ยังทำไม่ได้ แต่คอที่ยาวก็เป็นจุดอ่อน หากโดนคว้าเข้าเป็ดก็แทบกระดิกกระเดี้ยไม่ได้เลยทีเดียว"

ตอนพวกเพื่อนผมถูกเฮียห่านจับมัด ก็คงถูกคว้าคอก่อนเป็นอันดับแรก

"...และเมื่อมันตรอมใจ คอยาวก็เหมาะจะใช้จุ่มหัวลงในน้ำเพื่อกลั้นใจ ที่สำคัญมันจะไม่แสดงให้เรารู้เลยว่ากำลังฆ่าตัวตาย ตรงนี้อันตราย"

"แล้วพวกเป็ดมีน้ำตาไหมครับ ตอนน้อง ๆ ของมันโดยเฉพาะนังสวยตาย ผมไม่เห็นน้ำตามันเลย หากเจ้าโก่งมีน้ำตาบ้างก็คงจะดี ผมจะได้รู้อารมณ์ของมัน"

"ก็พอมีนะ...สัตว์ทุกตัวมีความรู้สึก รัก เกลียด กลัว เหมือนมนุษย์ การแสดงออกของพวกมันอาจจะไม่เหมือนมนุษย์ แต่พวกมันก็มีหัวใจและน้ำตาชั่วแต่ว่ามากน้อยต่างกัน น้ำตาของมนุษย์มาจากหลากหลายอารมณ์ ทุกข์ สุข ดีใจ หรือเสียใจ มนุษย์หลั่งออกมาทางลูกตาได้ทั้งนั้น บางคนหัวเราะได้ทั้งน้ำตา แต่กับสัตว์แล้ว ลุงมั่นใจว่าพวกมันจะไม่หลั่งน้ำตาเมื่อมีความสุข ทุกข์เท่านั้นที่จะเห็นได้จากดวงตาของพวกมัน..."

ลุงอธิบาย

"...สัตว์ที่มีหนังตามักจะบีบน้ำตาออกมาได้ไม่มากก็น้อย แต่สัตว์ปีกจะมีน้ำตาน้อยจนรับรู้อารมณ์ของพวกมันไม่ได้"

"ไม่น่าเชื่อว่าการตายของนังสวยจะทำให้เจ้าโก่งเศร้าซึมได้มากขนาดนี้ ทั้งที่ยังมีเป็ดตัวเมียในฝูงอีกมากมาย" ผมตั้งข้อสังเกต

"สัตว์ส่วนใหญ่ก็เหมือนคน คู่ครองจากไปก็ย่อมเศร้าสร้อยเป็นธรรมดา เจ้าโก่งกับนังสวยก็เช่นกัน เพราะความรักเป็นความรู้สึก...เป็นสัญชาตญาณไม่จำกัดเผ่าพันธุ์"

ห้วงเวลานั้น ผมไม่สู้จะเข้าใจคำว่า "รัก" ที่ลุงพูดถึงอยู่บ่อยๆ ระหว่างแม่กับผม ผมกับเจ้าโก่ง พอจะเรียกว่า "รัก" ได้ไหม ลุงว่าสักวันผมจะเข้าใจมันเอง

"แล้วจะช่วยเจ้าโก่งได้อย่างไรครับ"

"หาคู่ใหม่ให้มัน" ลุงว่า

"จะช่วยได้หรือ ก็ลุงว่ามันมีใจเดียวต่อคู่รัก อีกอย่างในฝูงก็มีเป็ดตัวเมียมากมายอยู่แล้วนี่ครับ"

"ทั้งคนและสัตว์ต่างก็อยากมีคู่อยู่เคียงข้าง เมื่อคู่จากไป ชีวิตที่เหลืออยู่ย่อมหงอยเหงาขาดความสุข การมีผู้รู้ใจคนใหม่มาเป็นเพื่อน แม้จะทดแทนได้ไม่หมด แต่อย่างน้อยก็ยังประคับประคองชีวิตอยู่ต่อไปได้ ไม่เปล่าเปลี่ยวจนรู้สึกย่ำแย่ ส่วนเป็ดตัวเมียในฝูงนั้น พวกมันอยู่ด้วยกันมาจนคุ้นเคย น่าจะไปหาเอาจากเล้าอื่นให้เจ้าโก่งลองทาบดู อาจจะช่วยมันได้"

ผมไม่มั่นใจว่าวิธีของลุงจะได้ผล แต่ผมจะลองดู...

13

คลุมถุงชน

.....

รุ่งขึ้น ผมกับโส่ยพาฝูงเป็ดไปเล่นน้ำด้วยกันตามปกติ เมื่อถึงตลิ่ง พวกมันต่างก็วิ่งถลาลงคลอง มีแต่เจ้าโก่งที่แยกออกมาหากินริมตลิ่งตามลำพัง มันยังคงซึมเซาเหมือนหลายวันที่ผ่านมา ผมกับโส่ยนั่งคุยกันบนกิ่งมะขามใหญ่ ขณะที่เราทั้งสองนั่งมองฝูงเป็ดเล่นน้ำกันอยู่นั้น ผมก็เล่าพฤติกรรมของเจ้าโก่งพร้อมคำแนะนำของลุงให้โส่ยฟัง

"เอ็งนี่ช่างรู้อกรู้ใจเป็ดเสียจริง" โส่ยกระเซ้า "...คุยกับมันรู้เรื่องหรือไงเอ็งน่ะ"

"อือ..."

โส่ยหันขวับมองหน้าผม

"เอ่อ...คือข้าหมายถึงเราสื่อสารกันผ่านทางใจและดวงตาน่ะ"

"เอ็งนี่ตลกว่ะ"

"อืม...เจ้าโก่งมันเข้าใจนะ ข้าว่า"

โส่ยหัวร่อร่วน แต่สักพักก็เริ่มคุยจริงจัง

"การที่จะหาเป็ดตัวเมียให้มัน ข้าว่าไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเป็ดมันก็มีรักมีชอบเหมือนกับคน จะจับคลุมถุงชนเหมือนคนนั้นคงลำบาก"

โส่ยพูดเหมือนผู้ใหญ่ ผมอมยิ้มกับคำพูดนั้น

"คืออะไรวะโส่ย คลุมถุงชนอะไรของเอ็งน่ะ"

โส่ยนิ่งไปเหมือนพยายามรวบรวมความคิด

"ก็คงประมาณว่า คนสองคนเดิมไม่ได้รักกันและไม่เคยเห็นหน้ากัน แต่พ่อแม่ก็จับให้แต่งงานกัน...อะไรทำนองนั้น"

"เอ็งคงไม่ได้หมายความว่าจับคนใส่ถุงมาเจอกันหรอกนะ"

"ตอนพี่สาวข้าโดนจับคลุมถุงชนคราวออกเรือน ก็ไม่เห็นเตี่ยเอาใส่ถุงไปนี่หว่า ตอนนั้นพี่ข้าบ่นว่าถูกเตี่ยคลุมถุงชนให้แต่งกับเฮียเฮง ทั้งที่ไม่เคยเห็นหน้าค่าตากันมาก่อน แรกๆ พี่ข้าจะไม่ยอมท่าเดียว"

"แล้ว..."

"...แต่สุดท้ายก็ยอม"

"เหรอ แล้วตอนนี้เป็นไง"

"ตอนนี้พี่สาวข้ามีลูกไปแล้วสอง ในท้องอีกหนึ่ง"

ผมนึกขำเรื่องที่โส่ยเล่าให้ฟัง แต่ก็ได้รู้ความหมายของคำว่า "คลุมถุงชน" ในคราวนั้น

"แล้วอย่างเจ้าโก่งจะทำไงดี ข้าสงสารมันจับใจ"

โส่ยถอนหายใจ ดูกลัดกลุ้มมากกว่าผม

"แม้จะดูยากสักนิด แต่ข้าว่าหากเจ้าโก่งมันเจอเป็ดสาวที่ถูกใจก็ไม่แน่"

โส่ยพูดพร้อมผินหน้าไปในลำคลอง มองฝูงเป็ดที่กำลังว่ายน้ำเล่นกันอย่างสนุกสนาน โส่ยจ้องมองบางสิ่งในคลองอยู่นิ่งนาน สักพักดวงตาพลันลุกวาว

"นังหอม!"

โส่ยอุทานออกมา ผมมองตามสายตาของเขาไป

"นั่งไง กำลังกระดิกหางอยู่ท่ามกลางเป็ดหนุ่มๆ นั่น เอ็งเห็นไหม"

ผมพยักหน้ารับ ในคลองที่เห็นว่ายน้ำอยู่ท่ามกลางเป็ดหนุ่มๆ ตอนนี้ เป็นเป็ดตัวเมียสีน้ำตาลอมเทา แลดูขมุกขมัว ไม่โดดเด่นอะไร มันคือนังหอมเป็ดเหม็นนั่นเอง

"นั่นแหละ เป็นที่หมายปองของเป็ดหนุ่มๆ นัก แต่นังหอมกลับไม่สนใจใคร

ยังคงสงวนตัวไว้อย่างดียิ่ง"

"แล้วไง" ผมถามขึ้น ไม่แน่ใจว่าโส่ยกำลังต้องการอะไร

"ลองจับมันคลุมถุงชนกับเจ้าโก่ง หรือเอ็งว่าไง"

ผมละสายตาจากโส่ยมองไปที่นังหอมอีกครั้ง

"กับนังหอมนี่นะ"

ผมถามเพื่อความแน่ใจ โส่ยพยักหน้ารับ ผมไม่มั่นใจว่าเจ้าโก่งจะชอบมันไหม เพราะเมื่อเทียบกับนังสวยแล้วต่างกันราวฟ้าดิน อีกทั้งมันทั้งคู่เจอกันอยู่บ่อยๆ เจ้าโก่งก็ไม่มีทีท่าจะชอบนังหอมแต่อย่างใด ผมบอกโส่ยไปตามนั้น

"ทำอย่างกับเอ็งเป็นเป็ด เจ้าโก่งจะเข้าถึงตัวนังหอมได้ไง ในเมื่อเจ้าพวกตัวผู้ของข้าล้อมหน้าล้อมหลังนังหอมออกอย่างนั้น เอ็งก็เห็นอยู่ ยังไงก็ต้องลองดูจับพวกมันคลุมถุงชนเลย"

"ทำไง"

"ข้าจะให้นังหอมไปอยู่กับเอ็งสักพัก แล้วเอ็งก็จับมันทั้งคู่ให้อยู่ด้วยกันกันตัวอื่นออกไป"

โส่ยอธิบาย ผมพยักหน้ารับรู้

"ตกลงไหม" โส่ยถามอีกครั้ง

"ลองดูก็ได้" ลึกๆ ในใจแล้วไม่สู้มั่นใจนัก

"แต่ว่าต้องมีเงื่อนไขนะเพื่อน" โส่ยลากเสียงยาวส่อแววเจ้าเล่ห์ "หากทาบแล้วได้ลูกออกมา ต้องแบ่งลูกเป็ดคนละครึ่ง"

ผมตอบตกลงโดยไม่ลังเล เพราะคิดว่ายังไงเรื่องนี้คงเกิดขึ้นได้ยาก

"ว่าแต่ที่บ้านข้า เอ็งว่าพวกเขาจะทนกลิ่นนังหอมได้หรือวะ"

นังหอมเป็ดเหม็น ผมไม่แน่ใจว่าหากรับมันเข้าเรือน คนที่บ้านจะทนกลิ่นสาบรุนแรงของมันได้ไหม

"ปัดโธ่ แล้วที่บ้านข้าเขาอยู่กันยังไงเล่า แรกๆ ก็คงบ่น แต่นานไปก็ชินเองละน่า เชื่อข้า อีกอย่าง นังหอมก็ไปอยู่กับเอ็งเพียงชั่วคราว เพราะมันกับข้าชอบพอกันอยู่ นี่หากไม่ใช่เอ็งข้าก็คงไม่ยอม"

โส่ยคุยยาวพร้อมหันไปหานังหอมที่ตอนนี้เดินขึ้นจากตลิ่งมาทิ้งตัวนอนอยู่

ใกล้ๆ

"จริงไหมวะหอม"

ผมเห็นนังหอมหันมามองโส่ยและร้อง "ก้าบ" ออกมาคำเดียว

นังหอมเป็ดสาวกลิ่นเหม็น กลิ่นตัวของมันนั้นคนบอกว่าเหม็น แต่เป็ดด้วยกันแล้วคงว่าหอม เห็นเป็ดหนุ่มเดินตามก้นเป็นพรวน ชื่อ "หอม" โส่ยเป็นคนตั้ง นัยว่าเพื่อแก้เคล็ด เผื่อวันหนึ่งตัวของมันจะหอมขึ้นมาได้บ้าง

สายหน่อย เราลองแยกนังหอมออกจากฝูง แล้วจับเจ้าโก่งให้อยู่กับนังหอมตามลำพัง แรกๆ เจ้าโก่งก็ไม่มีทีท่าสนใจ กลับเป็นนังหอมที่เลียบเข้าไปหาเองดูขัดกับพฤติกรรมที่ผ่านมาของมัน ชะรอยนังหอมจะชอบเป็ดที่ไม่สนใจตัว

ดูเหมือนผมไม่ต้องไปกันเป็ดตัวอื่นแล้ว

เมื่อเป็นดังนี้ โส่ยกับผมจึงตกลงกันว่าจะให้นังหอมมาอยู่กับผมเพื่อให้พวกมันได้มีโอกาสใกล้ชิดกันมากขึ้น เผื่อวันใดเกิดรักชอบกันขึ้นมา เจ้าโก่งจะได้หายเซื่องซึม เผลอๆ หากมันขึ้นทาบนังหอม โส่ยจะได้มีเป็ดเพิ่ม ส่วนผมก็จะได้เพื่อนมาชดเชยที่ตายไป...ความรักตามที่ลุงว่าน่าจะช่วยให้เจ้าโก่งกับนังหอมมีลูกด้วยกันได้

ป้าทำหน้างงเมื่อเห็นผมต้อนฝูงเป็ดกลับมาสายวันนั้น โดยมีนังหอมเดินตามก้นเจ้าโก่งมาต้อยๆ

"นั่นมันนังหอมที่ตัวเหม็นสาบนี่หยก ไปเอามาได้ไง เป็ดของโส่ยไม่ใช่รึ" ป้าทักขึ้น

กิตติศัพท์ของนังหอมเป็นที่เลื่องลือไปทั้งหมู่บ้าน มันเดินไปที่ใดผู้คนต่างก็เมินหน้าหนี เพราะกลิ่นตัวที่รุนแรงเกินทน

"ใช่ครับป้า ผมขอยืมโส่ยมาให้เป็นเพื่อนเจ้าโก่ง เผื่อจะได้เลิกซึม"

"เอ้อ...จะดีเหรอหยก มันเหม็นมากนะ คนในบ้านจะยอมให้เอ็งเลี้ยงรึ"

"นังหอมจะอยู่กับเราเพียงชั่วคราว หากมันออกไข่ก็จะแบ่งกันคนละครึ่งกับโส่ย ถึงตอนนั้นเจ้าโก่งก็คงไม่ซึมเศร้าแล้ว เพราะมีลูกๆ ไว้คลายเหงา"

"แล้วมันจะมีลูกด้วยกันได้ง่ายๆ รึ"

"เมื่อเช้าตอนพาไปเล่นน้ำในคลอง เห็นเข้ากันได้อยู่"

ป้ามองฝูงเป็ดที่กำลังไซ้ขนกันอยู่กลางลานบ้านด้วยสีหน้าเจื่อนๆ

"เอาเถอะ หากเอ็งชอบก็เลี้ยงไว้ แต่ป้าว่าให้มันอยู่แต่ใต้เรือนก็พอ อย่าเอาขึ้นบ้านเลยนะ"

"ครับ"

หลังการตายของนังสวยและพี่ๆ ฝูงเป็ดลดจำนวนลง ผมก็ให้เจ้าโก่งและนังกิ๊บลงไปนอนรวมกับพี่น้องของมันใต้เรือน พวกมันจะได้ไม่เหงา ดังนั้นสิ่งที่ป้าขอจึงไม่ได้สร้างปัญหาให้ผมและเจ้าโก่งแต่อย่างใด

ตกเย็นวันนั้นพวกพี่ๆ ซึ่งปกติจะเข้าไปช่วยงานไร่ในวันหยุดเรียนได้กลับเข้าบ้านมา ทันทีที่ก้าวขาเข้าบ้าน ต่างก็ทำจมูกฟุดฟิด บางคนใช้มือปิดจมูกกวาดตาไปทั่ว แปลกใจในที่มาของกลิ่นตุๆ ท่ามกลางฝูงเป็ดที่นอนเล่นอยู่ที่ลานบ้าน สายตาของพี่ส้มเช้ง พี่สาวคนรอง ก็ไปสะดุดเป็ดแปลกปลอมเข้าตัวหนึ่ง

"เจ้าตัวนั้นมาจากไหน เป็ดของใคร"

ว่าแล้วก็เดินหลบหลีกเป็ดตัวอื่นเข้าไปใกล้ พลันก็ต้องสะอึกถอยห่างออกมา

"อี๊ เป็ดอะไรไม่รู้กลิ่นแรงชะมัด"

"เป็ดของโส่ย" ผมตอบ พี่ส้มเช้งเป็นเพียงไม่กี่คนในหมู่บ้านที่ไม่รู้จักนังหอม

"นี่อย่าบอกนะว่าจะเอามาเลี้ยงไว้ในบ้าน" สุ้มเสียงไม่พอใจ

"เอามาให้เจ้าโก่งมันลองทาบดู"

"ว่าไงนะ จะเอานังเหม็นนี่นะมาเลี้ยงในบ้าน" พี่ส้มเช้งร้องเสียงหลง

"แม่จ๋าแม่..." กวาดตาหาแม่ไปทั่วบ้าน เตรียมฟ้องขนานใหญ่

"เอ็งนี่ก็ ช่างหยกมันเถอะ" พี่ส้มจีนปรามน้องสาว

"ได้ไงพี่จีน เหม็นออกอย่างนี้ ไม่เวียนหัวกันไปหมดรึ กลิ่นโชยเข้าห้องฉันละนอนไม่หลับแน่"

พี่ส้มเช้งบ่นไม่เลิก

"...หรือพวกเอ็งหลับ"

หันไปทางน้องสาวอีกสองคนเพื่อหาพวก สองสาวกำลังจะส่ายหน้าเป็นที

เห็นด้วยกับพี่ส้มเช้ง แต่เมื่อสะดุดเข้ากับสายตาถมึงทึงของพี่ใหญ่ หน้าที่เตรียมส่ายกลับเป็นพยักกลายๆ

"งั้นก็ดีแล้ว"

พี่ส้มจีนพูดกับสองสาว ก่อนจะหันมาคุยกับผม

"ดีเหมือนกันนะ หากเจ้าโก่งได้เมียใหม่ มันจะได้เลิกซึมเสียที ใช่ไหมหยก" พี่สาวแสนสวยยิ้มให้พร้อมเอามือลูบหัวผม ก่อนจะเดินเข้าบ้านไป เมื่อพี่ส้มจีนเดินจากไป พี่ส้มเช้งก็ขยับเข้าใกล้ผม

"แล้วนี่ป้าเอ็งเขารู้ยัง" ถามขึ้นห้วนๆ

ผมตอบไปว่าได้บอกแล้ว แล้วป้าก็อนุญาตให้เลี้ยงแล้วด้วย สามสาวพากันส่ายหัว

"จะบ้าตาย" หนึ่งในนั้นพูดขึ้น แล้วทั้งสามก็พากันเลี่ยงนังหอม กระทืบเท้าเดินเข้าบ้านไป

ตั้งแต่ได้นังหอมมาอยู่ร่วมชายคา วันๆ นอกจากส่งกลิ่นเหม็นแล้ว มันยังเอาแต่นอน ไม่เว้นแม้แต่ตอนออกหากินนอกบ้าน ขณะที่ตัวอื่นพากันเดินหาอาหาร นังหอมกลับนอนอยู่ริมตลิ่งรอเป็ดหนุ่มๆ หาอาหารมาให้กิน จนเป็นที่คุ้นตาของใครต่อใครที่เดินผ่านไปมา เมื่อก่อนพวกพี่ๆ ก็ไม่มีใครสนใจในพฤติกรรมของนังหอม แต่เมื่อมันเข้ามาอยู่ในบ้าน พี่สาวทั้งสามก็เริ่มจ้องจับผิด ทุกครั้งที่เดินผ่านลำคลอง หากตอนนั้นฝูงเป็ดเล่นน้ำกันอยู่ พวกเธอก็จะจ้องหานังหอมเพียงตัวเดียว เมื่อเห็นเข้าก็จะเอากลับมาวิพากษ์วิจารณ์

...วันๆ ไม่เล่นน้ำก็นอนรอให้เจ้าโก่งหาอาหารมาป้อน

เย็นวันหนึ่ง อากาศกำลังเย็นสบาย บนชานเรือน ลุงนั่งจิบชาฟังเพลงลูกทุ่งอย่างสบายอารมณ์ ผ้าขาวม้าพาดไหล่ไว้คอยปัดแมลง ผมนั่งคุกเข่าบีบนวดหลังไหล่ให้ จังหวะนั้นพี่สาวทั้งสามเดินขึ้นบ้านมา เห็นพ่อนั่งอยู่ก็พากันยอบตัวลงนั่งอย่างเรียบร้อยอยู่เพียงหัวบันได ชม้อยตามองมาทางผมพร้อมกัน สักพักพี่ส้มเช้งก็กระเถิบตัวขึ้นบนชานมานั่งพินอบพิเทาอยู่ใกล้ๆ พ่อ เธอยื่นมือมาปัดมือผมออกห่างจากพ่อตัว แล้วขยับเข้าบีบนวดแทน นาทีนั้นผมรับรู้ได้ทันทีว่านังหอมคงลำบาก

เสียแล้ว จริงดังคาด พี่สาวทั้งสามพากันกระหน่ำหอมยกใหญ่ และเร่งให้ลุงอัปเปหิมันออกไปจากบ้าน พวกเธอว่าได้กลิ่นเหม็นโชยเข้าถึงห้องนอนทุกคืนจนนอนไม่หลับ ได้ฟังลูกๆ เล่าเรื่องนังหอม ลุงก็ได้แต่อมยิ้มจนหนวดกระดิก พูดกับลูกสาวทั้งสามว่า

"ช่างมันเถอะน่า นังหอมมันก็อยู่แต่ใต้ถุนบ้าน ขึ้นเรือนมาซะที่ไหน"

"แต่มันเหม็นมากนะพ่อ"

"เอาน่า สักพักก็ชิน"

พูดพร้อมเอาผ้าขาวม้าปัดกวาดมดแมลงรอบตัว เหยียดขาออก พี่ส้มเช้งเหมือนรู้งาน รีบเอื้อมไปหยิบหมอนสามเหลี่ยมที่วางอยู่ใกล้ตัวให้พ่อได้เอกเขนก

"เอ้อ ดีๆ หมู่นี้เมื่อยขบบ่อยๆ ได้ส้มเช้งนวดให้ พ่อสบายตัวขึ้นเยอะ"

พี่ส้มเช้งยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ ขยับเปลี่ยนมานวดที่ขาทำทีเอาใจ เมื่อเห็นลุงอารมณ์ดีก็เริ่มหยั่งเชิง

"แกล้งเดินเหยียบนังหอมให้ตายดีกว่า"

นวดไปลอยหน้าไปพูดกับน้องๆ เสนอแผนทำร้ายนังหอมทีเล่นทีจริง

"เอ...พูดไม่ฟัง" ลุงลากเสียงยาว มองหน้าพี่ส้มเช้ง ก่อนจะหันกลับไปที่พี่สองคนที่ยังนั่งอยู่หัวบันได

"พวกเอ็งไม่รู้รึ สาวคนไหนเตะเป็ดเหยียบไก่จะได้ผัวขี้เหร่"

ลุงปรามพร้อมงับมวนยาเข้าปาก สามสาวฟังแล้วสะดุ้ง พี่ส้มเช้งถึงกับเผลอหยุดมือ ฟังอย่างตั้งใจ

"จริงหรือจ๊ะ" น้ำเสียงเครียดขึ้น

"อยากได้แฟนหล่อ อย่าได้เหยียบเป็ดเด็ดขาด" ลุงคว้าผ้าขาวม้าที่วางอยู่ข้างตัวตวัดคืนไหล่

"พวกเอ็งไม่รู้รึ นังปริมมันเคยเดินเหยียบลูกเจี๊ยบตายคาตีนโดยไม่ตั้งใจแล้วเห็นไหม ผัวมันคือใคร"

พี่ส้มเช้งเบิกตาโตจนกลมดิกเหมือนลูกแมวตกใจ หันไปมองหน้าน้องสาวอีกสองคน พวกเธอรู้ว่าน้าปริมน่ะสวยน้อยเสียเมื่อไร เป็นสาวงามประจำหมู่บ้านเลยทีเดียว แต่ท้ายที่สุดก็ได้ตาเปี่ยม "ท้าวแสนปม" ที่มีปุ่มปมทั่วตัวมาเป็นผัว

"นี่ขนาดมันเหยียบโดยไม่ตั้งใจนะ แล้วพวกเอ็ง ถึงขนาดตั้งใจทำบาปทำกรรมจะไม่ไปกันใหญ่รึ"

ลุงยันตัวนั่งตรง ยื่นมือไปลูบหัวพี่ส้มเช้งอย่างเอ็นดู

"ดังนั้นอย่าได้รังแกเป็ดไก่นะลูก เชื่อพ่อ ทนเอาหน่อย เดี๋ยวก็ชิน กลิ่นเหม็นน่ะล้วนคนคิดไปเอง เอ็งคิดว่าเหม็นมันก็เหม็น คิดว่าหอมเดี๋ยวมันก็หอม" ลุงพูดกับลูกๆ ด้วยน้ำเสียงเปี่ยมเมตตา

"จ้ะพ่อ" สามสาวตอบพร้อมกัน

ตั้งแต่นั้นมาพวกพี่ๆ ก็เลิกตั้งแง่กับนังหอม หนำซ้ำยังคอยสอดส่องกันเองไม่ให้รังแกนังหอมอีกด้วย พวกเธอคงกลัวได้ผัวขี้เหร่เป็นแน่

นับวันนังหอมจะยิ่งขี้เกียจมากขึ้นเหมือนอย่างที่พี่ๆ ว่าไว้ วันๆ ผมไม่เห็นมันทำอะไร เอาแต่เดินตามเจ้าโก่งท่าเดียว หน้าที่หาอาหาร ไม่ว่าจะเป็นจับแมลงแกลบใต้กองมูล ไส้เดือนในดิน หรือกระทั่งผักบุ้งริมตลิ่ง เป็นเจ้าโก่งที่คอยจิกคอยคาบติดปากมา นังหอมเพียงเดินไปฉกเอาดื้อๆ จากปากของเจ้าโก่ง ท้องอิ่มก็ทิ้งตัวลงนอนอยู่ตรงนั้น แต่ผมก็ยังรู้สึกดีใจที่เห็นเจ้าโก่งเริ่มมีชีวิตชีวามากขึ้น อาจเป็นเพราะนังหอมยังเด็ก อายุไม่ครบขวบดีเมื่อเทียบกับเป็ดตัวอื่นที่โส่ยเลี้ยงไว้ มันจึงดูไม่ค่อยจะรับผิดชอบอะไรนัก นังหอมเหลือรอดมาได้เพียงตัวเดียวเมื่อคราวพี่น้องของมันถูกงูฉกไปกินยกเล้าตั้งแต่อยู่ในไข่...โส่ยว่าไว้

เวลาผ่านไปไม่นาน เจ้าโก่งก็เริ่มขึ้นคร่อมนังหอม ทำผมใจเต้นถี่ รอวันที่นังหอมจะท้องโตขึ้นมา เพียงหนึ่งเดือนนังหอมก็เริ่มอุ้มท้อง ผมกับโส่ยสุดดีใจที่แผนการ "คลุมถุงชน" สำเร็จผล และเริ่มลุ้นว่าจะได้ลูกเป็ดตัวผู้ตัวเมียอย่างละกี่ตัว เราตกลงกันว่าจะเป่ายิงฉุบเลือกเอาทีละตัวจนกว่าจะหมดเล้า ช่วงที่นังหอมตั้งท้องตอนเช้าผมจะไปซื้อหอยแมลงภู่มาสับละเอียด ผสมกับเปลือกหอยเปลือกกุ้งและไส้ปลาที่แม่ค้าทิ้งไว้ข้างเขียงให้มันกิน ลุงว่าเป็ดกินหอยแล้วลูกในท้องจะแข็งแรง ช่วงที่นังหอมท้องแก่ ผมมักจะไปนั่งอยู่ข้างเขียงปลาฟังเรื่องเดิมๆ จากป้าแม่ค้าโดยเมื่อเจ้าโก่งกินอิ่ม มันจะคาบเศษปลามาใส่ถุงพลาสติกที่ผมเปิดปากกว้างวางไว้ข้างตัวเพื่อเอาไปฝากนังหอม ป้าแม่ค้าไม่ได้สังเกตพฤติกรรมของเจ้าโก่ง เพราะ

มัวตั้งหน้าตั้งตาขู่ผัว จนหลายครั้งเผลอสับปลาช่อนปลาดุกโยนให้มันเสียหลายตัว ป้าแม่ค้ายิ่งบ่นมากเท่าใด นังหอมก็จะมีปลากินมากขึ้นเท่านั้น

ผมดูแลเอาใจใส่นังหอมเป็นพิเศษ ให้อาหารมันเกือบตลอดเวลา มันเองก็กินได้ตลอดเวลาเช่นกัน จนท้องโตกว่าเป็ดอุ้มท้องทั่วไป บวมเป่งจนแทบเดินไม่ได้ แต่นั่นก็ไม่ใช่ปัญหา เพราะปกตินังหอมก็นอนมากกว่าเดินอยู่แล้ว พี่ๆ ต่างแซ็วว่าผมดูตื่นเต้นมากกว่าเจ้าโก่งเสียอีก จริงๆ ก็เป็นเช่นนั้น เพราะผมสูญเสียลูกเป็ดฝูงแรกไปและไม่อยากผิดหวังกับลูกเป็ดที่กำลังจะเกิดตามมาอีก จึงต้องดูแลปกป้องแม่ของพวกมันเป็นพิเศษ

ใกล้คลอดนังหอมยิ่งเอาแต่นอนท่าเดียว กินเสร็จก็เดินส่ายอาดๆ เข้าไปนอนในกรงที่ผมเตรียมไว้ให้ออกไข่ น่าแปลกที่ผมไม่เคยนึกรังเกียจมันเลย ไม่ว่าเรื่องเกียจคร้านหรือเรื่องกลิ่นตัว ออกจะเอ็นดูด้วยซ้ำ อาจเป็นเพราะมันทำให้เจ้าโก่งและผมมีความสุข ที่สำคัญมันกำลังเป็นแม่และจะให้ลูกเป็ดแก่ผมในเร็ววันนี้

14

แม่นม

.....

และแล้ววันที่รอคอยก็มาถึง ผมลงไปดูนังหอมแต่เช้าตรู่ ทันทีที่กรงฟักไข่ถูกเปิด นังหอมก็ค่อยๆ ลุกขึ้นจากหย่อมฟางเดินนวยนาดออกมา ผมมองไปที่หย่อมฟาง พบไข่สองฟองอยู่ในนั้น ดีใจจนบอกไม่ถูก นานทีเป็ดจะตกไข่ครั้งเดียวถึงสองฟอง ผมยื่นมือไปแหวกฟางเพื่อดูให้ถนัดตา แล้วก็ต้องอัศจรรย์ใจเมื่อไข่ทั้งสองมีขนาดใหญ่ยาวกว่าไข่ทั่วไป ตรงกลางปูดโปนออกมาจนเห็นได้ชัด มันเป็นลักษณะของ "ไข่แฝด" และหากไม่มีอะไรผิดพลาด อีกไม่กี่วันไข่สองฟองนี้จะให้ลูกเป็ดแก่ผมพร้อมกันถึงสี่ตัว

สี่วันต่อมา นังหอมก็ยังออกไข่อีกวันละฟอง รวมเป็นหกฟองแปดตัว นับเป็นเรื่องเหลือเชื่อเพราะปกติแม่เป็ดจะออกไข่ได้เพียงวันละฟองเท่านั้น คราวนังเขียวและนังแกลบวางไข่ กว่าจะครบยี่สิบสองฟองก็ต้องใช้เวลาอยู่หลายวัน นังหอมออกไข่หกฟองในห้าวัน เห็นทีจะเกิดจากอาหารที่ผมหามาให้กินอย่างเต็มที่ในช่วงที่มันตั้งท้อง ผมยังแปลกใจไม่หายที่ไข่เกิดใหม่มีจำนวนเท่าเพื่อนของผมที่จากไปพอดิบพอดี

หรือดาวลูกเป็ดทั้งแปดจะลงมาเกิดใหม่...เป็นลูกของเจ้าโก่งกับนังหอม

เฮียห่านเมื่อรู้ว่านังหอมออกไข่ก็เริ่มเฉียดกรายเข้ามาด้อมๆ มองๆ แววตา

เป็นประกายพร้อมรอยยิ้มโฉดอยู่ในหน้า เป็นรอยยิ้มของซาตานผู้หิวกระหาย กระนั้นซาตานตนนี้ก็ได้แต่ป้วนเปี้ยนไปมาอยู่รอบกรง ไม่อาจแตะต้องไข่ของนังหอมได้ เพราะสายตาทุกคู่ในบ้านต่างจับจ้องอยู่ตลอดเวลา

เมื่อนังหอมออกไข่ครบหกฟอง ผมรีบเอาน้ำด่างทับทิมเช็ดเปลือกไข่เพื่อฆ่าเชื้อ แล้วปูฟางแห้งเพิ่มก่อนจะวางไข่ทั้งหกฟองลงไป รอให้นังหอมขึ้นไปกก แต่ทั้งวันนังหอมกลับไม่มีทีท่าจะขึ้นไปกกลูกของมัน ทำเอาผมผิดหวังเป็นอย่างมาก แม่เป็ดไม่กกไข่ ไข่ก็จะฝ่อไม่ฟักเป็นตัว หลายครั้งผมต้องจับนังหอมเข้าไว้ในกรง ไม่ให้ออกมาข้างนอก รอจนกว่ามันจะยอมกกไข่ แต่จนแล้วจนรอดก็ไม่สำเร็จ หนำซ้ำยังสร้างความหงุดหงิดให้มัน ถึงกับจิกตีมือผมขณะจับเข้ากรง ลูกคนต้องการความอบอุ่นจากแม่ฉันใด ลูกเป็ดในไข่ก็ต้องการความอบอุ่นจากแม่เป็ดฉันนั้น ไข่ทั้งหกฟองต้องมีแม่นั่งกก ชั่วโมงนี้ผมต้องการแม่เป็ด ไม่ว่าจะเป็นแม่แท้หรือแม่นมช่วยมากกกอดพวกมันเอาไว้

เมื่อเห็นว่านังหอมไม่มีอารมณ์กกไข่แน่แล้ว ผมก็นึกถึงนังกิ๊บเป็ดมหัศจรรย์ของผมขึ้นมา นังกิ๊บช่วยผมในยามคับขันมาแล้วหลายครั้ง ครั้งนี้มันก็น่าจะช่วยผมได้เช่นเคย แต่เอาเข้าจริง ทันทีที่ผมจับนังกิ๊บเข้ากรง มันกลับไม่มีทีท่าจะยอมขึ้นไปกกไข่ ซ้ำยังจิกตีกรงตาข่ายเป็นพัลวัน พยายามจะออกมาให้ได้ นังกิ๊บเคยได้อิสระในบ้านหลังนี้ จู่ๆ มาโดนกักขัง ดูก็ไม่เป็นธรรมกับมันสักเท่าไร ผมเริ่มเห็นใจนังกิ๊บขึ้นมาที่ไปมอบหน้าที่แม่ให้โดยมันเองก็ไม่ได้เต็มใจ ผมยืนดูมันจิกตีกรงตาข่ายได้สักพักก็ตัดสินใจเลิกล้มความตั้งใจที่จะให้มันกกไข่

ไม่จำเป็นผมจะไม่ใช้ใบคะน้าและขี้เหล็กรมไฟแทนแม่เป็ด เพราะไข่มีโอกาสฝ่อสูง ใบคะน้าเผื่อไว้เป็นทางเลือกสุดท้าย ตอนนี้ผมต้องหาแม่เป็ดมากกไข่ให้ได้เสียก่อน แต่กับนังกิ๊บตอนนี้ ผมก็ได้แต่เดินเข้าไปเปิดกรงเพื่อปล่อยให้มันเป็นอิสระ แต่เมื่อกรงถูกเปิดออก นังกิ๊บกลับไม่เดินออกมา เพียงยืนนิ่งอยู่หน้ากรง ผมมองมันด้วยความฉงน เมื่อกี้จิกตีวุ่นวายไปหมด แต่พอเปิดกรงให้กลับยืนเฉย ผมจึงตัดสินใจอุ้มมันออกมา พร้อมลูบหัวลูบหลังเป็นการปลอบโยน

"ไม่เป็นไร เอ็งไม่พร้อมก็ไม่เป็นไร"

ผมพูดกับนังกิ๊บ มันเอียงคอมองพร้อมส่งยิ้มให้ เป็นรอยยิ้มที่ผมคุ้นเคย

ทุกครั้งที่เพื่อนของผมมีความสุข ไม่ว่าจะเป็นเป็ดตัวไหน ดวงตาและรอยยิ้มที่สดใสจะปรากฏออกมาเช่นนี้เสมอ เมื่อนังกิ๊บถูกปล่อยให้เป็นอิสระ มันกลับเดินป้วนเปี้ยนพันแข้งพันขาไม่ห่างไปไหน เชิดหน้าสูงเอียงคอมองผมพร้อมกระพือปีกถี่ อาการเช่นนี้บ่งบอกว่ามันต้องการให้อุ้ม ผมก้มตัวอุ้มมันขึ้นมาอีกครั้ง แวบนั้นเองผมคิดจะลองให้มันช่วยกกไข่อีกครั้ง แม้ไม่มั่นใจนักว่าจะได้ผล ผมเดินกลับไปที่กรงแล้วเปิดประตูออก ค่อยๆ วางนังกิ๊บลงบนไข่ทั้งหกฟองอย่างเบามือ ช่างอัศจรรย์ที่คราวนี้นังกิ๊บกลับนอนนิ่งบนกองฟาง มันคงสัมผัสได้ถึงชีวิตที่อยู่ในไข่ ผมดีใจจนบอกไม่ถูก ค่อยๆ ปิดกรงแล้วยืนมองมันด้วยความปีติก่อนจะเดินจากมา คืนนั้นทั้งคืนผมนอนหลับไปด้วยความหวังที่เปี่ยมสุข

ตื่นเช้ามาผมรีบลงไปดูในกรงกกไข่ เห็นนังกิ๊บนั่งสัปหงกกกไข่อยู่ เห็นแล้วน่าสงสาร ผมจึงรีบเปิดกรงออกเพื่อให้อิสระแก่มัน เวลาใดควรกิน เวลาใดควรกก เวลาใดเมื่อยล้าและต้องการออกมายืดเส้นยืดสาย ก็ให้มันตัดสินใจเอาเอง

นังกิ๊บเริ่มลุกจากหย่อมฟางแล้วเดินออกมาหาข้าวหาน้ำกิน บนหย่อมฟางมีขนของนังกิ๊บปกไข่อยู่ด้วย คงเพราะความหนาวเย็นเมื่อคืนมันจึงดึงขนของตัวออกมาเพิ่มความอบอุ่นให้หลานๆ ช่วงเวลานั้นเอง ผมก็เห็นนังหอมเดินเข้ามาป้วนเปี้ยนแถวกรงกกไข่ มันเดินวนไปมาอยู่หลายรอบ ก่อนจะเข้าไปในกรงแล้วค่อยๆ เยื้องย่างขึ้นกกไข่ ทำเอาผมงงเป็นคำรบสอง ดีใจจนบอกไม่ถูก นังหอมแม้ตอนแรกดูเหมือนจะไม่มีสัญชาตญาณของความเป็นแม่ แต่เมื่อเห็นนังกิ๊บกกลูกๆ ของมันคงเกิดนึกหวงขึ้นมา ทีนี้ถึงกับนั่งกกอยู่เป็นนาน ไม่มีท่าทีเหนื่อยล้า

แม้นังหอมจะเป็นแม่ของลูกในไข่ แต่กล่าวได้ว่านังกิ๊บเป็นทั้งแม่และอา เพราะมันเป็นน้องสาวของพ่อโก่ง ขณะเดียวกันก็เป็นแม่นมที่ให้ความอบอุ่นแก่หลานตัวน้อยๆ ที่กำลังจะออกมาดูโลกในไม่ช้านี้อีกด้วย หากคืนที่ผ่านมานังกิ๊บไม่กกไข่ให้ ไม่แน่ว่าแม่แท้ๆ อย่างนังหอมจะยอมกกหรือไม่ ทว่าปัญหาไม่ได้จบแต่เพียงเท่านี้ เพราะเมื่อนังกิ๊บกินข้าวเสร็จ มันก็เดินอาดๆ กลับมาที่กรงเพื่อจะกกไข่ต่อ แต่เมื่อเห็นนังหอมขึ้นไปกกเสียแล้ว มันจึงร้องก้าบดังลั่นจะไม่ยอมให้นังหอมกกไข่ ทำท่าจะปรี่เข้าไปจิกตีแม่ลูกอ่อนในกรง ผมต้องรีบอุ้มมันห่างออกมา อันที่จริงก็น่าเห็นใจนังกิ๊บมากอยู่ เพราะความผูกพันฉันแม่ลูกระหว่างนังกิ๊บกับ

หลานๆ ได้บังเกิดขึ้นแล้ว จู่ๆ จะให้สะบั้นลงนั้นคงไม่ง่ายนัก ในที่สุดผมจึงให้ลุงช่วยต่อกรงกกไข่เพิ่ม แล้วแบ่งไข่ให้นังหอมกับนังกิ๊บกกกันคนละกรง ไข่เล้านี้จึงมีสองแม่...แม่ตัวกับแม่นม

แล้วเรื่องราวต่างๆ ก็จบลงด้วยดีมีความสุขกันถ้วนหน้า

ไม่นานนัก ลูกเป็ดทั้งสองกรงก็ถึงเวลากะเทาะเปลือกออกมาดูโลกแทบจะพร้อมกัน เป็นไปตามคาด ไข่แฝดทั้งสองใบให้กำเนิดลูกเป็ดถึงสี่ตัว มันเป็นวันที่พิเศษสุด อากาศเช้าเย็นสบายต้อนรับชีวิตใหม่ของเป็ดน้อยทั้งแปด ทันทีที่ได้เห็นลูกๆ นังหอมก็เกิดอาการหวงลูกอย่างหนัก ใครเข้าใกล้ไม่ได้ จะเกร็งคอเตรียมเข้าชน เจ้าโก่งเองบางครั้งยังเจอดี ผมจึงต้องกันมันออกมาให้ห่างจากนางเป็ดแม่ลูกอ่อน รอให้นังหอมสงบลงสักนิดแล้วค่อยปล่อยไปร่วมกรง

แต่ดูเหมือนผมจะไม่มีโอกาสปล่อยให้เจ้าโก่งเข้าร่วมกรงเสียแล้ว เพราะนังหอมกับลูกอีกสี่ตัวกำลังจะถูกแยกไปอย่างถาวรในอีกไม่ช้า สี่วันต่อมา โส่ยก็แวะมาหาเพื่อทวงสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ นังหอมกับลูกเป็ดครึ่งหนึ่งต้องกลับไปอยู่กับเขา ผมจำต้องรักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ บ่ายเบี่ยงไม่ได้ ลูกเป็ดอีกสี่ตัวที่เหลือจะอยู่กับพ่อและอาซึ่งเป็นแม่นมของพวกมันที่บ้านหลังนี้

โส่ยเอาลูกเป็ดสี่ตัวที่แบ่งกันแล้วใส่ลงในลังกระดาษเพื่อจะนำกลับไปบ้านพร้อมนังหอม แต่ทันทีที่โส่ยอุ้มนังหอมเข้าเอว มันก็ดิ้นขลุกขลักอย่างแรงจนหลุดจากมือ ลงพื้นได้ก็วิ่งเข้าไปหาลูกน้อยอีกสี่ตัวที่ตอนนี้ยืนเกาะกลุ่มอยู่ข้างๆ เจ้าโก่งและนังกิ๊บ ใช้ปากซุกไซ้ลูกน้อยราวกับจะกล่าวคำอำลา เราสองคนได้แต่หันมองหน้ากัน

"ข้าว่ารอให้ลูกมันผลัดขนก่อนดีไหมโส่ย ดูท่านังหอมมันยังไม่พร้อม ช่วงนี้ก็ให้อยู่กับข้าไปก่อน"

โส่ยฟังแล้วก็พยักหน้าตกลง วางลังกระดาษในมือลงกับพื้น ก่อนจะหยิบลูกเป็ดออกจากลังทีละตัว ออกจากลังได้พวกมันก็กรูเข้ารวมกลุ่มกับพ่อแม่พี่น้องจนผมรู้สึกปลาบแปลบหัวใจยังไงบอกไม่ถูก

เรา...กำลังทำอะไรกันอยู่หรือ

ผ่านไปไม่กี่วัน ลูกเป็ดแลดูน่ารักด้วยขนเริ่มปุกปุย ผมยิ่งทำใจไม่ค่อยได้ที่

จะให้ลูกเป็ดไปกับโส่ย แต่อย่างไรเสียก็จำใจต้องพรากพวกมันออกจากกัน วันแรกที่โส่ยเอานังหอมกับลูกเป็ดไปสี่ตัว เจ้าโก่งแม้ไม่ซึมเหมือนเมื่อก่อนแต่ก็ไม่สดชื่นเท่าที่ควร ดูมันพลุ่งพล่านกระวนกระวายข้าวปลากินได้น้อยลง ดีที่ยังมีลูกเป็ดเล็กๆ อีกสี่ตัวอยู่กับผม มันกับนังกิ๊บจึงพอคลายเหงาลงได้บ้าง

แรกเริ่มเดิมทีที่เอานังหอมเข้าบ้านก็เพียงต้องการช่วยเจ้าโก่งให้หายจากโรคซึมเศร้า ที่เผลอพลั้งปาก "พรากแม่พรากลูก" ไปในคราวนั้นก็เพราะไม่คิดว่าเจ้าโก่งกับนังหอมจะลงเอยกันได้ แต่เมื่อพวกมันได้ลูกๆ และต้องสาแหรกขาดผมก็รู้สึกเสียใจ หวนคิดถึงสภาพของตัวเองขึ้นมา ไม่อยากให้ลูกๆ ของเจ้าโก่งต้องตกอยู่ในสภาพเดียวกับผม

แล้วผมจะทำยังไงดี

พ่อพันธุ์แม่พันธุ์มีเจ้าของเป็นคนละคนกัน ลูกๆ ของมันจึงต้องถูกแยกทาง ก็หวังเพียงว่าเป็ดจะมีความจำสั้น พวกมันจะได้ไม่ต้องทุกข์ใจอยู่นาน ห่างกันได้สักพักก็คงลืมๆ ไปเอง แต่เอาเข้าจริง สัญชาตญาณความเป็นแม่นั้นหนักแน่นคงทนไม่ว่าจะแม่คนหรือแม่เป็ด วันใดที่โส่ยพาฝูงเป็ดไปว่ายน้ำเล่นที่เวิ้งลำคลองแล้ววันนั้นผมไม่ได้พาไปด้วย นังหอมก็จะแอบหนีออกจากฝูงมาหาลูกๆ ของมันที่บ้านป้าเสมอ แม้ระยะทางจากริมคลองมาบ้านจะไม่ไกลนัก แต่ระหว่างทางจะต้องผ่านฝูงไก่ที่ชาวบ้านริมคลองเลี้ยงเอาไว้ ไก่ฝูงนั้นมีเจ้าโต้งหัวโจกสองพี่น้องเป็นผู้นำฝูงอยู่ เป็ดไก่ในย่านนั้นหากฝ่ายใดหลงหลุดจากฝูงก็มักโดนอีกฝ่ายรุมตีเสมอ กระนั้นก็ตาม ทั้งที่รู้ว่าข้างหน้าจะเจออะไร นังหอมก็ยังฝ่าอันตรายมาหาลูกน้อยของมันจนได้ หลายครั้งที่มันโดนเจ้าโต้งสองตัวรุมจิกตี กว่าจะเข้ามาถึงบ้านได้ก็สะบักสะบอมเจียนตาย

อยู่มาวันหนึ่ง ขณะกำลังล้างกรงเป็ดอยู่ที่บ้าน ผมได้ยินเสียงกะโต๊กๆ ผสานเสียงก้าบๆ ดังลั่นฟังวุ่นวาย เสียงนั้นดังใกล้เข้ามาเรื่อยๆ สักพักก็ปรากฏร่างนังหอมวิ่งแจ้นมาอยู่ที่หน้าบ้านโดยมีสองจอมแสบไล่ตามมาติดๆ นังหอมเห็นจวนตัวจึงกัดฟันกระพือปีกพึ่บพั่บบินข้ามรั้วบ้านเข้ามา เจ้าโต้งสองตัวท่าจะตกใจ ไม่คิดว่าเป็ดจะบินได้สูงขนาดนั้น ได้แต่ยืนมองร้อง "ก๊อกๆ กุ๊กๆ" อยู่ในลำคอ ไม่กล้าบินตามเข้ามา เพราะขณะนั้นฝูงเป็ดที่นอนเกลื่อนลานบ้านเริ่มยืดคอมอง สงวนท่าที

อยู่สักพัก เจ้าโต้งทั้งสองก็หันหลังทำคอยึกยักเดินกลับไปยังที่พักของพวกมันตามเดิม

นังหอมเข้าบ้านได้ก็ปรี่เข้ามาหย่อนตัวลงนั่งหอบแฮกอยู่ข้างลูกๆ ที่เดินอ้อมหน้าอ้อมหลังนัวเนีย นังหอมกางปีกอย่างอ่อนล้าโอบเอาเหล่าเจ้าตัวน้อยเข้าซุกซอกปีก ผมนั่งยองมองดูนังหอมด้วยความสงสาร ทว่าก็อดนึกอิจฉาลูกเป็ดไม่ได้

นังหอมคิดจะมาหาลูกของมันก็มาได้ง่ายๆ ไม่ต้องคิดอะไรมาก แม้จะมีอุปสรรคขวางกั้นมันก็หาทางมาจนได้ แม่ของผมคงติดภารกิจอยู่ห่างไกลเกินกว่าจะโผบินกลับมาหาผมได้กระมัง...

ขากลับจากว่ายน้ำโส่ยก็แวะพานังหอมกลับไปด้วย แล้วการพลัดพรากก็เกิดขึ้นอีกครั้ง

ช่วงที่มัวแต่วุ่นวายแก้ปัญหาโรคซึมเศร้าของเจ้าโก่ง เรื่องราวของแม่ดูจะเบาบางลงไปจากใจ แต่เมื่อเห็นนังหอมฝ่าอันตรายมาหาลูกของมันแทบจะทุกวัน ความคิดถึงแม่ก็แล่นเข้าจู่โจมจิตใจของผมอีกครั้ง

หลังป่วยคราวนั้น ตอนกลางคืนป้าจะมานอนกับผมในมุ้งหน้าชานอยู่บ่อยๆ คืนนี้ขณะที่ป้านอนเกาหลังให้อยู่นั้นเอง ผมก็เอ่ยปากถามขึ้น

"ป้าครับ แม่จะไม่กลับมาหาผมอีกแล้วใช่ไหม"

ป้าหยุดเกา ผมยังนอนหันหลังให้แต่รู้ว่าป้ากำลังยันกายขึ้นนั่ง ได้ยินเสียงถอนหายใจยาวเหมือนพยายามเก็บอารมณ์บางอย่างเอาไว้ แม้ภายนอกป้าจะสงบจนดูเหมือนไม่ทุกข์ร้อนอะไร แต่ภายในไม่รู้ว่าป้าเก็บอะไรไว้บ้าง โดยเฉพาะเรื่องของแม่ผม สักพักป้าก็ลูบหัวผมอย่างเมตตา กล่าวขึ้นด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน

"หยกเอ๊ย เราทุกคนย่อมมีทางเดินเป็นของตัวเองนะลูก แม่เอ็งยังสาวมีฝันเป็นของตัวเอง ชีวิตของเขายังอีกยาวไกล เอ็งคงไม่อยากเห็นแม่ต้องเป็นกังวลอยากให้แม่มีแต่ความสุข ใช่ไหมลูก"

เสียงป้าเบาหวิวราวกับล่องลอยมาจากที่ไหนสักแห่งไกลแสนไกล ป้าไม่ตอบผมตรงๆ แต่จากคำพูดของป้าผมก็พอเข้าใจ เมื่อก่อนผมจะเฝ้าภาวนาขอพระจันทร์ช่วยให้ผมได้มีโอกาสพบหน้าแม่สักครั้ง ทว่าตลอดสองสามปีมานี้

ความหวังที่จะได้พบแม่เลือนรางไปกับกาลเวลา แม้จะเพียงสองสามปี แต่มันก็ยาวนานเมื่อเทียบกับอายุของผม เดี๋ยวนี้คำภาวนา "ขอให้ได้พบแม่" เปลี่ยนเป็น "ขอให้แม่มีแต่ความสุขตลอดไป" ในคืนพระจันทร์เต็มดวง ผมจะฝากคำอวยพรนี้ไปกับสายลมยามค่ำ เผื่อแม่จะได้รับรู้ว่ายังมีเด็กชายคนหนึ่งเฝ้าคอยเป็นห่วงอยู่... แม่จะได้มีกำลังใจ

"ครับ" ผมตอบป้าด้วยใจที่ล่องลอย

"ดีๆ งั้นหลับซะนะ"

ป้าพูดพร้อมเอนตัวลงนอน ผมงัวเงียเต็มทน แต่ก็ฝืนหันหน้ามาปรือตามองป้า ได้ยินเสียงตัวเองถามป้าขึ้นว่า

"ป้าครับ แม่ไม่เคยมาหาผมเลยใช่ไหมครับ"

มันแผ่วเบาคล้ายเสียงละเมอ นานพอดูกว่าป้าจะพูดอะไรบางอย่างออกมา มันเบาบางจนโสตประสาทของผมแทบจับความไม่ได้ ภาพสุดท้ายที่เห็นเป็นปากของป้าขยับขึ้นลงช้าๆ แล้วผมก็ผล็อยหลับไปพร้อมสติรับรู้ทั้งมวล

15
ผู้กล้า

.....

บริเวณเวิ้งน้ำที่ผมกับเพื่อนพากันมาเล่น ลูกมะพร้าวมักจะตกจากต้นลงกระทบผิวน้ำดัง "ตูม" อยู่เนืองๆ เย็นวันหนึ่งขณะกำลังเล่นกันเพลิน หูผมก็แว่วเสียงตูมห่างออกไปไม่ไกลนัก แต่ไม่ได้สนใจเพราะคิดว่าเป็นเสียงลูกมะพร้าวตกน้ำ สักพักฝูงเป็ดที่ว่ายน้ำเล่นกันอยู่ใกล้ๆ เสียงนั้นพากันร้องก้าบๆ ดังลั่น เกรงพวกมันจะได้รับอันตราย ผมกับโส่ยจึงละจากการเล่น รีบวิ่งฝ่าแนวต้นไม้รกทึบตรงไปยังฝูงเป็ด หลังแนวตลิ่งเบื้องหน้าได้ยินเสียงน้ำแตกกระจายคล้ายใครมานอนตีแขนขาเล่นในน้ำ ผมกับโส่ยรีบตรงเข้าไปชะโงกดูหลังตลิ่งที่มาของเสียง เบื้องล่างปรากฏผู้ชายตัวโตนอนคว่ำหน้า กำลังฟาดแขนสะบัดขาจนน้ำรอบตัวแตกกระจาย กระเฉดผักบุ้งที่ขึ้นรกอยู่ตามชายเฟือยพันแข้งพันขาจนดูอ่อนแรง ผมกับโส่ยรีบไถลตัวลงไปยังชายน้ำ ตรงเข้าจับชายคนนั้นให้หงายหน้าขึ้น ทันทีที่เขาทะลึ่งหน้าขึ้นมาผมก็แทบผงะหงายหลัง เพราะชายที่นอนอยู่ตรงนั้นที่แท้เป็นเฮียห่านนั่นเอง!

ผมรีบยื่นมือให้เฮียห่านจับ หวังจะดึงขึ้นจากตลิ่ง แกตะเกียกตะกายคว้ามือผมสะเปะสะปะ คว้าได้ก็ทิ้งตัวนิ่ง ไม่ยอมดึงตัวเองขึ้นจากน้ำ เฮียห่านตัวใหญ่และไม่พยายามช่วยเหลือตัวเองเลย คงด้วยฤทธิ์เหล้า กลับเป็นผมที่ถูกเฮียห่าน

ลากลงไปในคลองเกือบครึ่งตัว โส่ยเห็นท่าไม่ดีก็รีบเข้าช่วยอีกแรง โดยมีฝูงเป็ดช่วยกันดึงเอาเถาไม้เลื้อยออกจากตัวเฮียห่านจนหลุดพ้นพันธนาการมาได้ แม้น้ำริมตลิ่งจะไม่ลึก แต่ก็คร่าชีวิตคนเมาได้ไม่ยากเย็นนัก

เราทั้งคู่ดึงตัวเฮียห่านขึ้นจากน้ำด้วยความทุลักทุเล ขึ้นมาได้แกก็นอนแผ่หลาอยู่ริมตลิ่ง หายใจถี่แรง เนื้อตัวเปียกปอน จอกแหนติดตามตัว ดูไปคล้ายภูตน้ำผึ่งแดด นอนนิ่งสักพักก็ทะลึ่งพรวดขึ้นมาสำลักน้ำคลองออกทางปากและจมูกทุกอย่างดูเหมือนจะดีขึ้น เฮียห่านเริ่มมีสติ ยกมือขึ้นตบท้ายทอยตัวเองสองสามที ตาที่ดูลอย ๆ ขวาง ๆ จ้องมองมายังเราสองคน ก่อนจะตวัดไปยังฝูงเป็ดที่ตอนนี้ลอยคอกันอยู่ในคลอง

"ฤย!"

ผมไม่รู้ว่าที่เฮียห่านฤยน้ำลายออกมานั้นเพราะน้ำคลองตกค้างในคอหรือเพราะรู้สึกเสียหน้ากันแน่ สักพักแกก็ยันตัวลุกขึ้นยืน สะบัดหัวไปมา ก่อนจะก้าวเดินปัด ๆ ผ่านหน้าไปโดยไม่พูดจาอะไร ทิ้งกลิ่นเหล้าคล้ายละมุดเน่า ๆ เอาไว้

หลังจากวันนั้น ความหยาบโลนของเฮียห่านดูจะเบาบางลงไปมาก และเลิกระรานฝูงเป็ดอย่างสิ้นเชิง กระนั้นแกก็ไม่เคยเดินมาขอบอกขอบใจเพื่อน ๆ ของผมที่ได้ช่วยชีวิตไว้เลย ปากของคนอย่างเฮียห่านดูไปน่าจะแข็งกว่าปากเป็ดอยู่หลายเท่าตัว

บ่ายวันหนึ่ง ขณะผมกับเพื่อนพากันเล่นซ่อนหาอยู่ในสวนมะพร้าวหลังบ้าน ระหว่างหลบอยู่หลังมะพร้าวต้นหนึ่ง จำได้ว่าเป็นต้นเดียวกับที่ผมเจอฝูงเป็ดถูกมัดรวมอยู่ในเข่ง ก็เห็นที่โคนมะพร้าวต้นนั้นมีธูปเทียนปักอยู่พร้อมกระทงใส่เครื่องเซ่นไหว้ ตอนแรกคิดว่าเป็นชาวบ้านที่ถูกหวยนำมาไหว้เจ้าที่เจ้าทางเพื่อแก้บน แต่ภายหลังถึงได้รู้ว่าเป็นของเฮียห่าน ระยะหลังเห็นแกเดินถือกระทงอาหารคาวหวานเข้าไปในสวนมะพร้าวอยู่บ่อย ๆ แต่ผมก็ไม่ได้ไปถามไถ่อะไรจากใครว่าทำไมเฮียห่านถึงทำเช่นนั้น เพียงแกไม่มาวุ่นวายกับฝูงเป็ดผมก็พอใจมากแล้ว

แต่แล้วการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในชีวิตเฮียห่านก็มาถึง เย็นวันหนึ่ง ขณะกำลังนั่งดูฝูงเป็ดเล่นน้ำ ผมได้ยินเสียงเอะอะดังมาจากถนนริมคลองไม่ไกลจาก

จุดที่นั่งอยู่ ผมหันไปมองตามเสียงนั้น ก็พบเฮียห่านวิ่งหน้าตาตื่นหนีชายฉกรรจ์สี่คนที่วิ่งไล่ตามมาติดๆ ทราบภายหลังว่าเป็นอันธพาลต่างถิ่น ตอนนั้นเพื่อนร่วมวงเหล้าของเฮียห่านต่างวิ่งหนีเตลิดเปิดเปิงไปคนละทิศละทาง ทันใดนั้นเองเจ้าโก่งก็พาฝูงเป็ดขึ้นจากคลอง พวกมันคงเห็นคนในบ้านถูกรังแก จึงพากันเฮละโลออกไปประจันหน้ากับกลุ่มคนพวกนั้น เป็ดตัวโตสิบห้าตัวรวมพลังกางปีกกระพือพร้อมส่งเสียงร้องสนั่นหวั่นไหว เพียงพอจะหยุดชายแปลกหน้าเหล่านั้นไว้ได้ ชาวบ้านเริ่มเดินเข้ามามุงดู เมื่อเห็นท่าไม่ดี ลังเลอยู่สักพัก พวกนั้นก็พากันจากไป ฝูงเป็ดยังคงเดินป้วนเปี้ยนอยู่ในบริเวณนั้น ผมเดินเข้าไปลูบหัวพวกมันเรียงตัว พร้อมพูดกับพวกมันว่า

"เป็ดดี เป็ดดี"

ส่วนเฮียห่านอาศัยช่วงชุลมุนวิ่งหนีไปทางไหนเสียแล้วก็ไม่รู้

เช้าวันต่อมา ระหว่างที่ผมล้างกรงเป็ดอยู่ เฮียห่านก็เดินเข้ามาทักจากทางด้านหลัง ทำเอาผมสะดุ้งตกใจ ทะลึ่งลุกขึ้นยืนระวังตัว เผลอกำด้ามแปรงลวดไว้แน่น เฮียห่านยิ้มในหน้า ในมือถือกระทงใส่รำข้าวพร้อมธูปเทียนและบุหรี่อีกสองมวนมาด้วย

"หยก เอ็งมากับข้าหน่อย"

ผมไม่แน่ใจว่าแกจะมาไม้ไหน

"จะไปไหน"

"เถอะน่า ข้าอยากให้เอ็งเห็นอะไรหน่อย ไม่ต้องกลัว ข้าไม่ทำอะไรเอ็งแล้ว ขอให้วางใจ"

ลังเลอยู่สักพักผมก็ตัดสินใจเดินตามแกไป มือยังคงกำแปรงลวดจนเกร็งแน่น เฮียห่านพาผมไปที่มะพร้าวต้นเดียวกับที่เป็ดแปดตัวถูกจับมาซ่อนไว้ก่อนถูกนำไปฆ่า เมื่อระลึกถึง ความโกรธแค้นก็คุกรุ่นขึ้นมา แกพาผมมาที่นี่เพื่อยั่วให้โมโหกระนั้นหรือ ผมจ้องเขม็งเข้าไปในดวงตาชายตรงหน้าที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นเพชฌฆาตฆ่าเพื่อนๆ ของผม แต่แล้วก็ต้องรู้สึกแปลกใจที่แววเหี้ยมเกรียมที่เคยเห็นกลับมลายหายไปจากดวงตาคู่นั้นอย่างสิ้นเชิง

"ปีที่แล้ว ข้าเอาเป็ดของเอ็งมามัดรวมกันไว้ในเข่ง ก่อนจะนำมาวางไว้ที่

โคนมะพร้าวต้นนี้"

เฮียห่านเริ่มเปิดปากพูด

"จะเล่าอีกทำไม"

"หลังจากที่พวกเป็ด...เออ...พวกเพื่อนๆ ของเอ็งช่วยข้ามาสองครั้งสองคราว ข้าก็รู้สึกสำนึกผิดขึ้นมา"

แทบไม่อยากเชื่อหูตัวเอง คนพาลอย่างเฮียห่านรู้จักสำนึกผิดด้วยหรือ

"คืนก่อน ข้าฝันว่าถูกยักษ์เอาตะบองตีขาจนหัก แล้วจับขาข้างนั้นเหวี่ยงข้าเอาหัวฟาดพื้น ข้าตกใจมาก นอนต่อไม่ไหว ฝันทำนองนี้มาหลายคืนแล้ว"

ผมไม่นึกแปลกใจอะไรกับความฝันของคนบาป

"ข้าจึงมาขอขมาเป็ดที่ถูกเชือดไปเมื่อปีที่แล้ว"

"แล้วทำไมต้องมาบอกฉันด้วย"

"เอ็งเปรียบไปก็คล้ายพี่และเพื่อนของพวกมัน"

เฮียห่านพูดพร้อมย่อตัวลงนั่งยอง นำของเซ่นไหว้วางลงตรงโคนต้นมะพร้าว ใช้ไฟแช็กจุดธูปและบุหรี่ทั้งสองมวนที่เตรียมมา วางบุหรี่พาดกระทงแล้วยกมือขึ้นพนมพร้อมธูปในมือ ปากพึมพำก่อนจะยกขึ้นจดหน้าผาก แล้วนำธูปลงปักดินใกล้โคนต้น ยันตัวลุกขึ้นได้เฮียห่านก็หันมาพูดกับผม

"ข้ารู้สึกว่าหากเอ็งได้รับรู้การขอขมาของข้าในครั้งนี้ พวกมันก็จะรับรู้ด้วยเช่นกัน"

ผมยืนมองเฮียห่านอย่างงงๆ อดแปลกใจไม่ได้ว่าทำไมจิตใจอันแข็งกระด้างถึงได้อ่อนยวบยาบง่ายดายเช่นนี้ เฮียห่านตรงหน้าช่างต่างกับเฮียห่านเมื่อก่อนราวคนละคน

"หากเอ็งให้อภัยข้า พวกมันก็ย่อมอภัยให้ข้าด้วย ข้าขอโทษสำหรับทุกเรื่องที่ผ่านมา เอ็งก็ให้อภัยข้าด้วยละกัน...นะหยก"

จะอย่างไรก็ตาม เฮียห่านก็เป็นสามีของพี่สาวที่ผมรัก และเป็นลูกเขยของลุงป้าที่ให้ความรักความเมตตาผมมาโดยตลอด

คำสอนของครูเจิดดังก้องอยู่ในใจ

ผู้มีจิตใจกล้าหาญนั้น ไม่ใช่ผู้ที่ทำลายศัตรูได้เป็นร้อยเป็นพัน หากแต่เป็น

ผู้ที่รู้จักให้อภัยคน โดยเฉพาะคนที่เคยทำร้ายเรา

ผมยืนจ้องหน้าเฮียห่านอยู่นาน...พยายามทำใจเช่น "ผู้กล้า"

"ได้ ฉันให้อภัยเฮีย"

เฮียห่านยิ้มจนตาหยี ผมไม่เคยเห็นรอยยิ้มนั้นเลยตั้งแต่จำความได้ แม้มันจะไม่สวยงามเหมือนรอยยิ้มของแม่และของเป็ด แต่มันก็สวยที่สุดแล้วสำหรับคนที่เคยหยาบกระด้างเช่นเฮียห่าน

"ขอบใจมากว่ะหยก"

เฮียห่านสัญญากับตัวเองว่าจะเลิกกินสัตว์ปีก แกว่าได้เห็นน้ำตาของเจ้าเบิ้มและน้องๆ คราวที่จับพวกมันมาทำพะโล้ ตอนนั้นแกก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าทำไมถึงไม่มีจิตคิดสงสารชีวิตเหล่านั้นเอาเสียเลย แกบอกไม่ได้จริงๆ

"ไม่เฉพาะสัตว์ปีกหรอกเฮีย ลุงว่าวัวควายก็มีน้ำตา แล้วยังว่าเคยเห็นพวกมันร้องไห้ขณะรอถูกเชือดในโรงฆ่าสัตว์ด้วย"

"งั้นข้าจะเลิกกินเนื้อวัวเนื้อควายด้วยละกัน"

ผมเริ่มนึกสนุก

"หมูด้วยเปล่า"

"หมูด้วยรึ เอ้า ก็ได้ ข้าขอตั้งสัตย์ว่าจะไม่กินสัตว์ปีก เนื้อวัวเนื้อควาย และเนื้อหมูตลอดชีวิต"

พูดแล้วก็ฉีกยิ้ม แต่แล้วจู่ๆ ก็หุบยิ้มทันควัน

"ว่าแต่ แล้วข้าจะกินอะไรล่ะทีนี้"

เฮียห่านทำท่านึก ก่อนจะหันมาถามผม

"แล้วปูปลามันมีน้ำตาหรือเปล่าวะหยก"

"ฉันก็ไม่รู้ ไว้ลองถามลุงดูก็แล้วกัน"

เฮียห่านพูด "ดี" ได้คำเดียวก็ยื่นมือมาที่ผม ผมเผลอยื่นมือที่ยังกำแปรงลวดออกไปจะจับมือกับแก เมื่อรู้ตัวก็ดึงมือกลับแล้วเอาแปรงเหน็บไว้ที่กระเป๋าหลังกางเกง เฮียห่านยิ้มๆ ก่อนจะกระชับมือผมไว้แล้วเปลี่ยนมาโอบไหล่เดินกลับบ้านด้วยกัน

ระหว่างนั้นผมนึกถึงวันที่พบเฮียห่านนอนคว่ำหน้าอยู่ที่ชายเฟือย จึงถาม

แกว่าไปนอนอยู่ตรงนั้นได้อย่างไร เฮียห่านยกฝ่ามือถูต้นคอตัวเองอย่างขวยเขิน

"วันนั้นเมามากไปหน่อย กำลังเดินกลับบ้านเกิดพลัดตกลงคลอง แต่ข้าว่าข้าก็เดินตรงแล้วนะ ลำคลองดันมาขวางทาง จึงลื่นไถลลงไป ตอนนั้นคิดว่ากำลังล่องลอยอยู่บนท้องฟ้าเสียอีก"

สงสัยตอนที่ตีมือตีขาอยู่ในน้ำนั้น แกคงคิดว่ากำลังแหวกว่ายอยู่บนปุยเมฆแน่ๆ

"วันนั้นหากฝูงเป็ดไม่ส่งเสียงดัง ฉันคงไม่รู้ว่ามีคนนอนจมน้ำอยู่ตรงนั้น"

"นี่หากไม่ได้ฝูงเป็ดของเอ็งช่วยไว้ ข้าคงตายอยู่ตรงนั้นแน่ๆ บอกตามตรงข้ารู้สึกละอายใจพวกมันจริงๆ"

แกหันหน้ามองไปทางผองเพื่อนของผมที่กำลังนอนเล่นกันอยู่ที่ลานกว้าง

"...เหล้านี่ทำให้คนขาดสติจริงๆ แต่นี้ต่อไปข้าจะเลิก...เอ้อ...กินมันแต่น้อย"

เฮียห่านสารภาพพร้อมสัญญากับตัวเอง

จากวันนั้นเป็นต้นมา แม้เฮียห่านยังคงกินเหล้าอยู่ แต่ก็ลดปริมาณการดื่มลงไปมาก และเลิกตั้งวงเหล้ากับ "เพื่อนกิน" อย่างเด็ดขาด หันมาดื่มในบ้านกับพ่อตาแทน ลุงก็กินพอเป็นกระสายเท่านั้น ค่ำหน่อยก็เลิกวง เฮียห่านก็ไม่เคยยื้อให้เป็นที่รำคาญใจ พี่เขยขยันขันแข็งมากขึ้นกว่าเก่าก่อน เช้ามาก็ออกไปช่วยงานในไร่ ที่ผ่านมาแม้เฮียห่านจะชอบรังแกผมกับเพื่อน แต่ตั้งแต่จำความได้ ผมไม่เคยเห็นเฮียห่านทำร้ายจิตใจพี่ส้มจีนเลย ออกจะเอาใจมากด้วยซ้ำ อันที่จริงเฮียห่านถึงจะเป็นคนเหลาะแหละ ชอบเอะอะโวยวาย กินเหล้าเมายา แต่ก็เป็นคนรูปร่างหน้าตาดี เรียกว่าหล่อเหลาเอาเรื่อง ยิ่งนิสัยของแกเปลี่ยนไป ลดอบายมุข ทำให้เฮียห่านดูดีขึ้น คำกล่าวที่ว่าใครเตะลูกเป็ดจะได้แฟนขี้เหร่ ผมไม่เชื่อ แต่สาวคนใดรักเป็ดจะได้แฟนหล่อนั้น ผมเชื่อสนิทใจ ดูพี่ส้มจีนเป็นตัวอย่าง

16

พนันเป็ด

.....

นังหอมแอบมาหาลูกบ่อยขึ้น และมักจะมาในสภาพสะบักสะบอม จนผมและโส่ยเริ่มเป็นกังวล เราสองคนจึงนัดปรึกษากันเพื่อแก้ปัญหานี้ โส่ยเสนอว่าให้ผมยอมปล่อยเจ้าโก่งกับลูกเป็ดทั้งสี่ตัวไปอยู่กับนังหอม เพื่อพวกมันจะได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันพ่อแม่ลูก แล้วเขาจะดูแลพวกมันให้ดีที่สุด โส่ยยังว่าเจ้าโก่งอาจอยากไปอยู่กับครอบครัวของมันมากกว่าจะอยู่กับผมก็ได้ ข้อเสนอของโส่ยผมทำไม่ได้ เจ้าโก่งเป็นเสมือนเพื่อนและตัวแทนของแม่ ผมจะปล่อยให้ไปอยู่กับโส่ยได้อย่างไร คิดได้ดังนั้นก็ย้อนเอากับโส่ย

"งั้นเอ็งก็ปล่อยนังหอมกับลูกๆ ของมันมาอยู่กับข้าไม่ดีกว่ารึ"

"นังหอมมันเหมือนเพื่อนข้า เราผูกพันกันมา ถึงข้ายอมมันก็คงไม่ยอม"

โส่ยให้เหตุผลเหมือนผม เราทั้งคู่หาทางออกไม่เจอ จึงได้แต่มองฝูงเป็ดว่ายน้ำเล่น จังหวะที่เจ้าโก่งว่ายเข้ามาใกล้ ผมเห็นรอยยิ้มบนปากและในดวงตาของมันอย่างชัดเจน ผมมั่นใจในรอยยิ้มและดวงตาคู่นั้นมาตลอดตั้งแต่เจ้าโก่งกะเทาะเปลือกออกมา ทันใดนั้นเอง ผมก็คิดอะไรบางอย่างขึ้นมาได้ ซึ่งน่าจะทำให้ทั้งผม โส่ย และเป็ดทั้งสองฝ่ายมีความสุขและเป็นธรรม

"เอางี้ไหมโส่ย ให้พวกมันเลือกอนาคตของมันเอง"

โส่ยหันหน้ามามองผม

"ยังไงรึ"

"ให้พวกมันเลือกกันเองว่าจะอยู่กับใคร ระหว่างเอ็งกับข้า"

โส่ยทำท่าคิดอยู่สักพัก สีหน้าฉงนเล็กน้อย

"แล้วจะทำไง"

"จับเจ้าโก่ง นังหอม และลูกๆ ของมันอยู่ห่างจากเราสองคนสักสิบวา เอ็งกับข้ายืนห่างกันสักสองสามวา แล้วปล่อยให้พวกมันเดินเข้ามาหา ตัวไหนเดินไปหาใครคนนั้นก็เอาไปเลี้ยง เอ็งเห็นว่าไง"

"ก็ดีนะ"

โส่ยเห็นด้วยทันที

"ว่าแต่ หากพวกมันแต่ละตัวเลือกไม่เหมือนกัน แล้วจะไม่พรากแม่พลัดลูกอีกหรือ"

"ก็ถือว่าเป็ดตัวนั้นได้เลือกทางเดินของมันแล้ว"

โส่ยทำท่าครุ่นคิดสักครู่

"งั้นตกลงตามเอ็งว่า พรุ่งนี้เช้าเราพาฝูงเป็ดมาที่นี่ แล้วให้พวกมันกำหนดชะตาชีวิตกันเอง"

ดึกมากแล้ว ทุกคนในบ้านพากันเข้านอน คืนนี้ป้าไม่ได้มานอนด้วย ยามค่ำลมโชยพัดตลอดเวลา ยุงและแมลงกลางคืนถูกสายลมหอบเข้าไปอยู่ในสวนมะพร้าว ผมจึงไม่ต้องกางมุ้งนอน และถือโอกาสอุ้มเจ้าโก่งขึ้นมานอนบนเรือนด้วย หวังจะย้ำความสัมพันธ์ที่มีร่วมกันมา เพื่อว่าพรุ่งนี้มันจะได้เลือกอยู่กับผมต่อไป แต่หากไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ ก็ถือว่าเจ้าโก่งได้เลือกทางของมันเองแล้ว ผมจะไม่ว่าอะไรมันเลย แม้จะรู้สึกใจหายก็ตามที

บนฟ้า ดวงจันทร์กลมโตปรากฏขึ้น ผมยกมือขึ้นพนม ภาวนาต่อหน้าดวงจันทร์ขอให้แม่มีความสุขทุกวันคืน แต่คืนนี้พิเศษกว่าทุกครั้ง ผมวอนขอดวงจันทร์

...ช่วยให้ผมได้เจ้าโก่งพร้อมลูกเมียของมันมาอยู่กับผมด้วยเถิด

จังหวะนั้นเองเสียงแอดก็ดังมาจากประตูบานหนึ่ง ผมละสายตาจากดวงจันทร์ไปตามเสียง เห็นเฮียห่านกำลังเดินออกจากห้องนอนตรงมาหาผม ในมือถือกระป๋องยาเส้นมาด้วย มาถึงก็หย่อนตัวลงนั่งข้าง ๆ เจ้าโก่ง แม้ทั้งคู่เริ่มมีสัญญาณแห่งมิตรภาพต่อกัน แต่ดูเฮียยังไม่กล้าเข้าไปใกล้มันมากนัก

"ยังไม่นอนอีกรึเอ็ง"

พูดพร้อมเปิดกระป๋องหยิบยาเส้นออกมามวน

"ยังไม่อยากนอน อยากมองเจ้าโก่งให้นาน ๆ พรุ่งนี้มันอาจจะจากฉันไปแล้ว"

เฮียห่านทำหน้างง ๆ ผมจึงเล่าเรื่องราวให้ฟัง แกฟังแล้วก็ทอดถอนใจหลุบตาลงต่ำ คงละอายใจในบาปกรรมที่ได้ก่อไว้...บาปที่เป็นต้นเหตุของเรื่องราวทั้งหมด แกชันเข่าขึ้นพร้อมดูดยาเส้นในมือจนปลายมวนสว่างวาบ อัดควันเข้าไปแล้วพ่นออกทางปากและจมูกพร้อมกันจนควันขาวลอยโขมง ทำท่าครุ่นคิดอะไรสักอย่าง สายตาเหลือบมองมวนยาในมือข้างที่ห้อยพาดเข่าอยู่ สักพักก็ดึงมือข้างนั้นเข้ามาใกล้ลูกตา หมุนมวนยาไปมา มองมันอย่างครุ่นคิด...สักพัก

"ข้านึกออกแล้ว"

ผมตวัดสายตาไปมองเฮียห่าน

"...เป็ดชอบกลิ่นบุหรี่ พรุ่งนี้เอ็งล่อมันด้วยเถ้าบุหรี่ทามือ เจ้าโก่งและนังหอมก็จะเดินเข้ามาหา เอ็งก็จะได้ลูกเป็ดมาด้วยอย่างแน่นอน ข้ามั่นใจ"

ผมมองหน้าเฮียห่าน ก่อนจะหันไปมองเจ้าโก่งซึ่งตอนนี้นอนหลับอยู่ข้าง ๆ

"ไม่"

เฮียห่านทำหน้าฉงน

"...ฉันไม่ต้องการล่อมันด้วยยาเสพติด บุหรี่ทำให้มันต้องสูญเสียพี่น้องไปหลายตัว เจ้าโก่งจะต้องเดินเข้ามาหาฉันด้วยหัวใจของมันเอง ฉันมั่นใจ"

เฮียห่านยิ้มเจื่อน ๆ หันมองออกไปนอกเรือน เงียบอยู่สักพักก่อนทำท่าจะคีบยาสูบเข้าปากด้วยความเคยชิน แต่แล้วก็หยุดชะงัก

"ถูกของเอ็ง ยาเสพติดไม่ดีจริง ๆ"

ขยับมวนยาเข้าใกล้ มองมันอย่างพิจารณา

"...คืนใดไม่ได้สูบ ข้าก็รู้สึกกระวนกระวายยังไงพิกล จนต้องลุกขึ้นมาอย่างนี้

ต่อไปข้าจะเลิกเป็นทาสของมัน...เจ้ายาเสพติด"

พูดพร้อมยันตัวลุกขึ้น ทำท่าจะก้มลงเอามือลูบหัวเจ้าโก่ง แต่เกิดเปลี่ยนใจหันหลังเดินกลับไปยังห้องนอน ผ่านตะกร้าขยะที่วางชิดฝาเรือนก็โยนกระป๋องยาเส้นลงไป ก่อนจะหันมาพูดกับผม

"พรุ่งนี้ข้าขอไปกับเอ็งด้วยได้ไหม"

"ได้สิเฮีย ไปด้วยกัน ไปช่วยให้กำลังใจพวกมัน"

เฮียห่านพยักหน้าก่อนจะหายเข้าไปในห้อง

เช้าวันอาทิตย์ อากาศต้นหนาวเย็นสบาย ผมพาฝูงเป็ดยี่สิบสามตัว

เดินระเรื่อยไปตามตลิ่งโดยมีเฮียห่านเดินประกบหลังมาห่างๆ สายตาทอดไปตามผิวน้ำในคลอง ชีวิตชาวเรือเริ่มขึ้นแต่เช้าตามปกติ เรือแจวสองสามลำมุ่งหน้าไปทางปากคลอง ริ้วคลื่นเล็กๆไล่เรียงกันเป็นแถวดาเข้าหาฝั่งก่อนจะถูกแนวตลิ่งกลืนหายไป

ถึงเวิ้งน้ำซึ่งเป็นที่นัดหมายเอาไว้กับโส่ย ผมปล่อยฝูงเป็ดให้กระจายกันหากินตามชายคลองเหมือนเช่นทุกวัน ผมกับเฮียห่านยืนมองพวกมันได้สักพักก็พากันหย่อนตัวลงนั่งพิงต้นมะขามใหญ่ อีกไม่กี่อึดใจก็จะรู้ว่าจำนวนเป็ดที่กำลังสนุกสนานกันอยู่นั้นจะลดลงหรือเพิ่มขึ้น ในคลอง เจ้าโก่งมุดหัวลงหาอาหารในน้ำแล้วผงกขึ้นมาเอาอาหารป้อนให้ลูกๆที่อ้าปากรับกันสลอน นังกิ๊บหาอาหารไม่เก่งเท่าเจ้าโก่ง แต่ก็ยังเจือจานให้หลานๆได้อย่างน่าเอ็นดู อีกไม่นานลูกเป็ดจะโตเต็มวัย พวกมันจะต้องหาอาหารกินเอง และอีกไม่กี่อึดใจเช่นกันที่ผมอาจไม่ได้เห็นภาพเช่นนี้อีกแล้ว

แรกที่เสนอ "พนันเป็ด" ขึ้นมา เพราะคิดว่าอย่างไรเสียเจ้าโก่งก็ต้องเลือกอยู่ข้างผม เจ้าโก่งน่าจะเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตให้ครอบครัวของมัน แต่เอาเข้าจริงท่าจะเป็นนังหอมเสียมากกว่าที่เป็นผู้กุม "เกมชีวิต" ในครั้งนี้ วันนี้หากนังหอมเลือกมาอยู่ข้างผม ทุกอย่างก็จบด้วยความสุข (ของผม) แต่หากนังหอมเลือกไปอยู่กับนายของมัน ผมก็มีโอกาสสูงที่จะสูญเสียลูกเป็ดทั้งหมดไป เพราะลูกย่อมต้องการอยู่กับแม่มากกว่า...ผมรู้ดี

และหากเป็นเช่นนั้นจริง เจ้าโก่งมีหวังตรอมใจอีกครั้ง ผมอาจต้องตัดสินใจมอบเจ้าโก่งให้โส่ยไปดูแลด้วย

ผมเริ่มลังเลระหว่างความถูกต้องกับการใช้เล่ห์กระเท่ห์เพื่อเอาชนะ หากผมใช้กลโกง คู่แข่งก็ย่อมไม่รู้ ใจผมต่างหากที่รู้ดี ถ้าผมโกงโส่ยโดยใช้บุหรี่ล่อจนได้เป็ดมาเพิ่ม ถึงตอนนั้นผมจะยังมีความสุขไหม...จะสุขใจเหมือนเช่นทุกครั้งที่ได้นั่งมองฝูงเป็ดเล่นน้ำไหม ทว่าหากขาดเจ้าโก่ง ผมก็คงอยู่อย่างไม่มีความสุขเช่นกัน จิตใจของผมตอนนี้สับสนวุ่นวาย เดี๋ยวมั่นใจเดี๋ยววิตกกังวลแล่นสลับไปมา...เริ่มไม่เข้าใจตัวเองว่าไปเสนอวิธี "เป็ดเลือกนาย" กับโส่ยทำไม

ความนิ่งเงียบของผมทำเฮียห่านที่นั่งแกะฝักมะขามตามโคนต้นกินหันหน้ามามอง แกคงรู้ว่าผมวิตกกังวลเรื่องอะไรอยู่ จึงเอื้อมมือมาแตะไหล่

"ความถูกต้องเท่านั้นที่จะชนะทุกอย่างได้ในที่สุด เอ็งให้ข้อคิดข้า ตัวเอ็งเองก็ควรจะมั่นใจในคำพูดของตัวเองด้วย"

สิ้นคำของเฮียห่าน เสียงของป้าก็ล่องลอยมาตามลม

...พ่อเอ็งไม่ได้เป็นคนเลว แต่เขาเลือกใช้วิธีที่ไม่ถูกต้องโต้ตอบสิ่งชั่วร้าย ชีวิตจึงประสบแต่ความล้มเหลว

ทันใดนั้นผมก็รู้สึกเย็นวูบไปทั้งตัว ปลอดโปร่งโล่งสบายอย่างน่าประหลาด ผมยืดตัวขึ้นสูดเอาอากาศเข้าเต็มปอด พยักหน้ารับคำของเฮียห่านอย่างมั่นใจ เลิกลังเลสงสัยในเรื่อง ผิด–ถูก–ชั่ว–ดี นับแต่วินาทีนั้น

เสียงก้าบ ๆ ที่ดังมาแต่ไกลดึงผมกลับสู่ปัจจุบัน หันไปมองทางต้นเสียง สักประเดี๋ยวร่างของโส่ยและน้องชายคนหนึ่งพร้อมฝูงเป็ดก็ปรากฏตรงโคกคลองเบื้องหน้า ใจผมเต้นไม่เป็นส่ำ โส่ยเองก็คงไม่ต่าง เดินมาถึงเราต่างก็ทักทายกันเล็กน้อย โส่ยก้มตัวลงอุ้มนังหอมขึ้นมาแล้วบรรจงหอมแก้มโดยไม่คิดรังเกียจแม้แต่น้อย

"ข้ารักเอ็งนะ นังหอม"

ก่อนจะยื่นมันให้น้องชายนำไปวางห่างจากต้นมะขามราวสิบวาพร้อมลูก ๆ อีกสี่ตัว ตอนนั้นเจ้าโก่งและลูกเป็ดทั้งสี่ขึ้นจากคลองมาแล้ว ผมอุ้มทั้งหมดไปวางยังตำแหน่งเดียวกัน พร้อมกันเป็ดตัวอื่นให้ว่ายน้ำเล่นอยู่แต่ในคลอง น้องชายของ

โส่ยเอาแผงไม้มากันฝูงเป็ดทั้งสิบตัวเอาไว้ รอเวลาปล่อยให้เดินมาหาเราพร้อมกัน ตรงโคนต้นมะขามตอนนี้มีผม โส่ย และเฮียห่านยืนอยู่ เมื่อใกล้ถึงเวลาเฮียห่านทำท่าจะขยับตัวออกห่าง ผมรั้งมือแกเอาไว้ เฮียห่านมองหน้าผมแล้วพูดขึ้นว่า

"ข้าไม่แน่ใจว่าเจ้าโก่งยังโกรธเกลียดข้าอยู่หรือเปล่า หากข้ายังยืนอยู่กับเอ็งตรงนี้ อาจทำให้มันไม่ยอมเดินมาหา"

ผมยิ้มให้

"เจ้าโก่งเป็นเป็ด พูดภาษาคนไม่ได้ แต่ฉันอยู่กับมันมาตั้งแต่เกิด เป็ดหากรักมันด้วยใจก็จะสื่อสารทางใจกับมันได้ ฉันมั่นใจว่ามันให้อภัยเฮียตั้งนานแล้ว"

เฮียห่านได้ฟังก็ฉีกยิ้มจนตาหยี คว้ามือผมเอาไปกำไว้แน่น รอลุ้นนาทีระทึกไปด้วยกัน

เมื่อทุกอย่างพร้อม โส่ยก็ส่งสัญญาณให้น้องชายเอาแผ่นกั้นออก เมื่อไร้แผ่นกั้น แรกๆ ฝูงเป็ดก็ยังเดินสะเปะสะปะไปมาอยู่เพียงบริเวณนั้น แต่สักพักเจ้าโก่งก็เริ่มยืดคอเอียงหน้ามองมาทางผม ผมจ้องมองมันด้วยหัวใจที่เต้นถี่ พยายามเพ่งกระแสความรักความผูกพันไปที่มัน

มาสิ โก่ง...มาหาข้า

ผมรำพึงเบาๆ ออกมา โส่ยซึ่งยืนอยู่ข้างๆ เอียงหน้ามามอง ยิ้มเยาะในทีทว่าสำหรับเจ้าโก่ง ราวกับจะเข้าใจในสิ่งที่ผมสื่อออกไป มันค่อยๆ เยื้องย่างโยกไปเยกมา ส่ายหน้ามองนั่นมองนี่มาตลอดทาง นังหอมเมื่อเห็นเจ้าโก่งเริ่มออกเดินก็พาลูกๆ ก้าวตามมา

เมื่อเดินมาอยู่ในระยะห่างจากพวกเราไม่กี่วา

มาหาข้าเร็วเข้า โก่ง...

ผมเรียกเบาๆ อีกครั้ง เจ้าโก่งยืดคอสูงกดหางลงต่ำ ส่งเสียงร้องลั่น

"ก้าบๆ ก้าบๆ"

ราวกับจะประกาศว่า...*ข้าได้เลือกแล้ว*

มันกระดิกหางถี่ยิบ ก้าวเร็วเข้าหาผมอย่างไม่ลังเลเลยสักนิด ผมยอบตัวอ้าแขนโอบกอดมันไว้แน่นด้วยความดีใจสุดประมาณ

"โก่งเพื่อนรัก"

ผมพูดกับเจ้าโก่งพร้อมหอมแก้มป่องของมัน ปากแข็งซุกไซ้ทั่วใบหน้าผม ท่ามกลางสายตาของโส่ยที่จ้องมองดูเรา ความกังวลเริ่มปรากฏบนใบหน้า

"สำหรับนังหอมและลูกๆ ของมัน ห้ามเอ็งพูดอะไรออกมานะ" โส่ยร้องห้าม

"ขมุบขมิบได้ไหม" ผมแกล้งเย้า

"ไม่ได้"

ดูเหมือนเขาจะเริ่มเชื่อว่าผมพูดกับเป็ดรู้เรื่อง แต่ผมก็ยิ้มให้พร้อมพยักหน้ารับ ระหว่างนั้นนังหอมก็เยื้องย่างเข้ามาโดยมีลูกๆ เดินตามแทบจะติดก้นแม่ แต่แล้วจู่ๆ นังหอมก็หยุดก้าวเดิน ผมรีบยันตัวลุกขึ้นเพื่อลุ้นนังหอมอีกตัว มันยืดหดหัวขึ้นลงอยู่สองสามครั้ง ส่ายหน้ามองไปมารอบตัว อาการเช่นนี้ผมรู้ดีว่ามันเริ่มสับสนและลังเล ดูเหมือนยังตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเลือกไปหาเจ้านายที่เลี้ยงมันมาตั้งแต่เกิดหรือจะเลือกมาอยู่กับแฟนของมัน นังหอมหันไปดูลูกเล็กๆ ที่เดินร้องกิ๊บๆ ตามมาเป็นพรวน...เวลานี้เป็นมันเท่านั้นที่ต้องตัดสินใจ

โส่ยดีใจ ตาเป็นประกายฉาบความหวังขึ้นมาทันทีที่นังหอมเริ่มเดินเข้าไปหามือข้างหนึ่งปิดปาก อีกข้างกวักเรียกเป็นการใหญ่ เขาคงคิดเหมือนผมว่าหากนังหอมเลือกไปอยู่ด้วย เขาก็จะได้เป็ดไปทั้งฝูงซึ่งอาจรวมถึงเจ้าโก่งด้วย แต่หากมันเดินมาหาผม เขาจะสูญเสียนังหอมพร้อมลูกๆ ของมันไปเช่นกัน ทั้งผมและเขาจึงแพ้ไม่ได้ นังหอมเป็นผู้กุมชะตาของทุกชีวิตไว้อย่างแท้จริง

ยิ่งนังหอมเดินเข้าไปใกล้มากเท่าไร โส่ยกับน้องชายก็ยิ่งดิ้นเต้น โส่ยลืมตัวปล่อยมือจากปาก ส่งเสียงเฮดังลั่น เมื่อรู้ตัวก็รีบหุบปากเงียบ หันหน้ามายังผม

"ตะโกนดีใจได้นะ แต่ห้ามพูด" โส่ยออกกฎย้อนหลัง

โส่ยดีใจออกนอกหน้า แต่ผมรู้สึกกระสับกระส่ายในทุกย่างก้าวของนังหอม *นี่ผมจะเสียเจ้าโก่งไปจริงๆ หรือ*

แต่แล้วจู่ๆ เจ้าโก่งก็ร้อง "ก้าบ" ดังลั่นออกมา นังหอมถึงกับสะดุ้งหยุดก้าวเดินทันที ทั้งโส่ยและนังหอมต่างหันหน้ามาตามเสียงนั้นแทบจะพร้อมกัน ก่อนที่โส่ยจะชักหน้าใส่ผม ผมยิ้มแหยๆ ส่งให้

"คนห้ามพูด แต่เป็ดพูดได้นะ" ผมออกกฎบ้าง โส่ยแบะปากพร้อมส่ายหน้าน้อยๆ ไม่อยากรับกฎเกณฑ์นี้ แต่ครั้นจะห้ามปรามเจ้าโก่งก็จนปัญญาเพราะโส่ย

พูดภาษาเป็ดไม่ได้ จึงต้องเลยตามเลย

ขณะนั้นนังหอมยังยืนลังเลอยู่พักใหญ่จนเจ้าโก่งต้องร้องก้าบขึ้นอีกเป็นหนสอง มันถึงเริ่มก้าวเดินอีกครั้ง...เดินต้วมเตี้ยมมาหาเจ้าโก่งที่ยืนอยู่ข้างๆ ผมพร้อมลูกๆ ของมันที่ส่งเสียงกิ๊บๆ ตามแม่มา ผมก้มตัวลงอุ้มนังหอมขึ้นเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของโดยสมบูรณ์ เฮียห่านกระโดดดีใจจนตัวลอยเฮลั่นสนั่นคลอง ผมเห็นโส่ยก้มหน้าเม้มปากครู่หนึ่ง ก่อนจะเงยขึ้น เดินเข้ามาหาพร้อมยื่นมือให้ผมจับ ใบหน้าเริ่มเจือยิ้ม นัยน์ตาจริงใจ

"ยินดีด้วยหยก ข้าก็เลี้ยงเป็ดไว้เป็นเพื่อนเหมือนเอ็ง ไม่ได้กินเนื้อกินไข่อย่างน้อยข้าก็รู้ว่านังหอมมันยังรักข้า แต่มันก็ไม่อยากห่างลูก ข้าเสียใจที่ต้องเสียมันไป แต่ก็ดีใจที่เป็ดที่ข้ารักจะได้มีความสุขอยู่กับลูกผัวของมัน ที่สำคัญมันจะได้ไปอยู่กับคนที่รักเป็ดเป็นชีวิตจิตใจอย่างเอ็ง แค่นี้ข้าก็ดีใจแล้ว"

ขณะที่มือหนึ่งอุ้มนังหอม อีกข้างผมก็รีบคว้ามือโส่ยมากระชับมั่น ตื้นตันจนพูดอะไรไม่ออก ได้แต่บอกเขาไปว่า

"ขอบใจว่ะเพื่อน เอ็งไม่ต้องเป็นห่วง ข้าจะดูแลพวกมันให้ดีที่สุด"

"ข้าขออุ้มมันหน่อยนะ"

ผมพยักหน้าพร้อมกับยื่นนังหอมส่งให้

"โชคดีนะหอม ขอให้เอ็งมีความสุขตลอดไป"

นังหอมร้องก้าบๆ สองคำ โส่ยหันมาทางผม

"ยังไงข้าก็ขอไปเยี่ยมนังหอมมันมั่งนะเพื่อน"

"เอ็งมาได้ตลอดเวลาเลยโส่ย"

ผมพูดได้แค่นั้น เหมือนมีอะไรมาจุกกระเดือก ทั้งดีใจและซาบซึ้งในตัวเพื่อน โส่ยมีน้ำใจนักกีฬาจริงๆ เขาอาจเสียเป็ดไป แต่เขาจะได้ใจเพื่อนอย่างผมไปตลอดกาล

"...ว่าแต่ เอ็งพูดกับเป็ดรู้เรื่องจริงเหรอ"

โส่ยถามผมก่อนจะเดินจากไปโดยไม่รอคำตอบ

เจ้าโก่งดูมีชีวิตชีวามากขึ้น ทุกวันมันจะพานังหอม นังกิ๊บ และน้องๆ ไปว่ายน้ำหากินกุ้งหอยปูปลาตามพุ่มสาหร่ายหางกระรอกและจอกแหน ซุยหาไส้เดือนตามดินโคลนริมตลิ่ง ส่วนลูกเป็ดทั้งแปดกินได้แต่ไส้เดือนตัวเล็กๆ และฝึกไซ้จอกแหนเล็มผักบุ้งที่ทอดยอดอยู่ชายคลองไปตามเรื่องตามราว ผมนั่งมองฝูงเป็ดด้วยความสุขล้น

กลางวันอยู่กับฝูงเป็ด กลางคืนนอนดูดวงจันทร์ เจ้าโก่ง นังหอม และนังกิ๊บไม่ได้ขึ้นมานอนบนเรือนแล้ว เพราะมีลูกๆ ที่ต้องดูแล เป็ดทุกตัวนอนอยู่ในกรงใต้ถุนบ้าน ผมหวังว่าต่อจากนี้จะได้อยู่กับผองเพื่อนอย่างมีความสุขจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะจากไปก่อน แม้พวกมันจะมีวงจรชีวิตที่สั้นกว่าผมมาก แต่โลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอน

17
ผมโตแล้วครับ

.....

เวลาผ่านไปจนผมใกล้จบประถมปลาย เพื่อน ๆ ของผมแก่มากแล้ว หากเทียบอายุคนก็คงจะแก่กว่าผมหลายขวบปี ทว่าพวกมันกลับดูไม่เหมือนเป็ดแก่ แม้จะเคลื่อนไหวได้ช้าลงแต่ยังดูกระฉับกระเฉงพอควร ผมยังจำคำของครูเจิดที่เคยพูดได้ว่า เป็ดไก่เมื่อเข้าสู่วัยชรา มันจะไม่แสดงอาการใด ๆ ให้เราได้เห็น แต่เมื่อถึงอายุขัยเข้าจริง พวกมันก็จะจากเราไปทันทีโดยไม่มีสิ่งบอกเหตุใด ๆ

คนส่วนน้อยเท่านั้นที่จะมีโอกาสได้เห็นเป็ดไก่แก่ตาย เพราะส่วนใหญ่แล้วพวกมันจะถูกเลี้ยงไว้กินเนื้อ พวกที่ถูกเลี้ยงไว้ออกไข่ เมื่อหมดอายุวางไข่ก็จะถูกนำไปฆ่าเพื่อกินเนื้ออยู่ดี...ครูเคยว่าไว้ ผมอดภูมิใจไม่ได้ที่ผมก็เป็นหนึ่งในคนกลุ่มน้อยนั้น

เมื่อก้าวเข้าสู่วัยรุ่น ผมต้องช่วยงานบ้านและมีภาระเรื่องเรียนมากขึ้น ยกเว้นวันหยุดเสาร์อาทิตย์ที่ยังคงพาฝูงเป็ดไปเล่นน้ำตอนเช้า นอกนั้นแล้วผมจะให้เจ้าโก่งนำฝูงไปเล่นน้ำตรงที่คุ้นเคยและพากันกลับมาเอง มีบ้างที่มันพาน้อง ๆ ไปเล่นไกลเกือบถึงปากคลอง ชาวเรือพากันว่าเมื่อเห็นเป็ดฝูงใหญ่ว่ายตามกันมา พวกเขาก็จะชะลอความเร็ว พวกเป็ดฉลาดพอจะว่ายน้ำเลียบคลอง ทำให้ไม่มีปัญหากับการสัญจรไปมาของเรือ

ทุกเย็นเมื่อได้ยินเสียงก้าบ ๆ ดังมาแต่ไกล ผมก็จะไปยืนรอที่ประตูรั้วเพื่อเปิดให้ฝูงเป็ดเดินเข้าบ้าน พวกมันจะกลับมาก่อนตะวันตกดิน เข้าบ้านได้ก็จะพากันนอนไซ้ขนสะบัดหางอยู่ที่กลางลานกว้าง แม้พวกมันส่วนใหญ่จะแก่ แต่ยังมีเป็ดฉกรรจ์รุ่นลูกรุ่นหลานรวมฝูงอยู่ด้วย ดังนั้นเมื่อไปไหนมาไหนด้วยกันเป็นฝูง ผมจึงไม่ต้องเป็นห่วงกังวลเหมือนแต่ก่อน

ปีหน้าผมต้องเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา ป้าว่าอาจจะให้ผมไปเรียนที่นครปฐมหรือไม่ก็กรุงเทพฯ โชคดีที่ฝูงเป็ดช่วยเหลือตัวเองได้ ทำให้ผมมีเวลาเตรียมตัวเพื่อเข้าโรงเรียนใหม่ ช่วงนี้ผมแทบจะลืมเรื่องราวของแม่ไปเลย เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับตำรับตำรา...แต่คืนนี้แปลกไป จู่ ๆ ผมเกิดคิดถึงแม่ขึ้นมาอย่างปัจจุบันทันด่วน และเป็นคืนนี้เช่นกันที่ผมนอนดูจันทร์จนลาจาก มองดาวจนลับฟ้า

แสงเรื่อเรืองเพิ่งจับขอบฟ้า ผมพาฝูงเป็ดออกไปเล่นน้ำก่อนเจ้าโต้ง

ริมคลองจะโก่งคอขัน วันนี้หยุดเรียน อากาศยามเช้าที่ชายคลองสดชื่นรื่นรมย์ ระหว่างนั่งดูเหล่าเพื่อนพ้องว่ายน้ำกันอยู่นั้น จู่ ๆ ผมก็รู้สึกปริ่มเปรมขึ้นมาอย่างประหลาด อารมณ์อิ่มสุขแล่นซ่านกรูเกรียวไปทั่วร่างอย่างไร้เหตุผล

ฟ้าอรุณนี้ทำไมถึง "ฉ่ำ" กว่าวันวาน ปุยเมฆยิ้มหวานจนเห็นไรฟัน สายน้ำเต้นระบำ สายลมร้องเพลง

ผมเพลิดเพลินธรรมชาติด้วยใจสราญ จนแสงฉานฉาบฟ้าเต็มผืน ในคลองตอนนี้ เป็ดบางตัวอิ่มหนำ ก็พากันลอยคอเป็นกลุ่ม ๆ เริ่มไซ้ขนดูฟูพองสวยงาม หลายตัวยังคงหาอาหารกินไม่หยุดหย่อน บางตัวเล่นไล่กันดำผุดโผล่ บางตัวตีปีกพึ่บพั่บบินเรียดผิวน้ำพอได้หนึ่งโผ ในขณะที่อีกหลายตัวมุดหัวลงน้ำแล้วผงกขึ้นสะบัดไปมา ขนฟูเต็มหัวจนดูหัวโตกว่าเดิม พวกมันเอียงคอมองมาทางผม ผมเห็นรอยยิ้มเป็นเส้นโค้งรับกับปากแบนงอน เป็ดทุกตัวยิ้มให้ผม รอยยิ้มของพวกมันทำให้ผมนึกถึงรอยยิ้มของแม่ขึ้นมา...

ผมนั่งเอ้อระเหยอยู่ริมคลอง อิ่มเอมกับธรรมชาติยามเช้าด้วยความสุขใจสมควรแก่เวลาก็พาฝูงเป็ดกลับบ้าน ถึงหน้าประตูรั้ว มองเข้าไปเห็นลุงกับป้ามีแขกมาเยี่ยม นั่งคุยกันอยู่บนตั่งใต้ถุนเรือน เฮียห่านขับรถบรรทุกของเต็มกระบะหลัง

มาจอดที่ประตูรั้วบ้านในเวลาเดียวกับที่ผมพาฝูงเป็ดกลับมาถึง ลงจากรถได้เฮียห่านก็เดินมาเปิดประตูแล้วพยักหน้าให้ผมพาฝูงเป็ดเข้าไปก่อน เฮียห่านรอจนเป็ดตัวสุดท้ายเดินเข้าบ้านถึงค่อยเดินมาตบไหล่ผมเบาๆ พยักหน้าให้น้อยๆ ไม่พูดจาอะไร เดินกลับไปที่รถแล้วขับออกไป รู้สึกแปลกแปร่งกับท่าทีของเฮียห่าน ก้าวไปปิดประตูรั้วเสร็จผมก็เดินเข้าไปหาลุงกับป้า ทันทีที่ผมเดินเข้าไปใกล้พวกเขาก็หยุดสนทนากัน ความเคลื่อนไหวทุกอย่างหยุดนิ่งไม่ไหวติง สีหน้าป้าดูไม่ปกติ นัยน์ตาเศร้าจับจ้องมองผมนิ่งเนิ่นนานจนลืมบอกให้ยกมือไหว้ทักทายแขกผู้มาเยือน

พวกเขาตื่นเต้นอะไรกันหรือ มีเรื่องอะไรเกิดขึ้น ผมได้แต่คิดในใจ

ผู้ใหญ่สองคนที่มาเยือนเป็นชายหนึ่งหญิงหนึ่ง ผู้ชายหน้าตาออกจีน รูปร่างสูงใหญ่ดูภูมิฐาน ใส่เสื้อผ้าเรียบร้อย หวีผมเรียบแปล้ อายุราวสี่สิบเศษ ส่วนผู้หญิงแลดูสูงเมื่อเทียบกับหญิงไทยทั่วไป และดูสวยงามเหลือเกิน วัยไม่น่าจะเกินสามสิบ หน้าผ่องเป็นยองใย ผิวขาวแบบสาวจีน ผมยาวดำขลับ รูปร่างสูงโปร่งอ้อนแอ้น ราวกับ...ราวกับนางเอกงิ้ว!

รูปร่างหน้าตาแบบนี้...

ผมรู้สึกวูบวาบ ขนลุกซู่ขึ้นมาทันที ไม่ทันที่ผมจะกล่าวอะไรออกไป หญิงคนนั้นก็ค่อยๆ ลุกขึ้นจากตั่ง เดินเข้ามาหยุดยืนอยู่ตรงหน้า ผมเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นตัวจึงสูงเคียงไหล่เธอ เธอจ้องมองหน้าผม แววระริกทำให้น้ำใสในตากลิ้งไปมา สักพักเธอก็ยอบตัวคุกเข่าลง ใบหน้าเธอลงมาอยู่ในระดับเดียวกับอกผม เธอยังคงจ้องมองผมตาไม่กะพริบ สักครู่หน้าสวยเหมือนจะเบะร้องไห้ ไม่ทันได้ตั้งตัว เธอก็ยื่นมือมาคว้าตัวผมเข้าไปกอดแน่น

"หยก...หยกลูกแม่"

เสียงนั้นแม้จะสั่นเครือ แต่ก็ทำเอาผมสะท้านไปทั้งตัว ผู้หญิงคนที่กอดผมอยู่ตอนนี้คือแม่อย่างนั้นหรือ...แม่ที่ผมเฝ้าวอนจันทร์เพื่อให้ได้เห็นหน้าอีกสักครั้ง ตอนนี้มาอยู่ตรงหน้าผมแล้ว

ผู้หญิงคนนี้หรือคือแม่ที่ผมรอคอยมาทั้งชีวิต!

ผมสับสนจนทำอะไรไม่ถูก ชาดิกไปทั้งตัว มือทั้งสองตกอยู่ข้างกาย ปล่อยให้เธอเป็นฝ่ายกอดอยู่ข้างเดียว กอดผมได้สักพักเธอก็ดันตัวออกห่างเล็กน้อย

ไล่สายตาตั้งแต่หัวจดเท้าราวกับกำลังหาจุดบกพร่องอะไรสักอย่างบนตัวผม เธอยิ้มให้ผมทั้งน้ำตา แม้แม่จะจากไปหลายปีจนผมจำหน้าได้รางเลือน แต่กับรอยยิ้มของแม่แล้วผมจำได้ไม่ลืม รอยยิ้มอันบริสุทธิ์ไร้การแต่งสีพอกหน้า รอยยิ้มที่แสนอบอุ่นเปี่ยมล้นด้วยรัก บัดนี้ฉาบอยู่บนใบหน้าสวยแสนอ่อนโยนห่างจากผมแค่เอื้อม มันช่างงดงามหมดจดจนอดยื่นมือไปสัมผัสไม่ได้ ผมค่อยๆ ยื่นมือไปไล้ใบหน้านั้นอย่างแผ่วเบา...*เนื้อหนังก็แม่ รอยยิ้มก็แม่ น้ำใสๆ ในตาก็แม่...เธอคือแม่ของผมจริงๆ*

"แม่"

ผมดันคำนี้ออกไปคล้ายคนละเมอ

นานแล้ว...นานจนจำไม่ได้ว่าผมเคยพูดคำว่า "แม่" ครั้งสุดท้ายเมื่อไร

"หยก ลูกแม่"

น้ำจากนัยน์ตาหวานไหลถั่งออกมาจนท่วมท้นหลังมือผม แม่ดึงผมเข้าไปกอดแน่นกว่าเดิม เสื้อของผมชุ่มไปด้วยน้ำตาแม่ ระหว่างที่เรากอดกันอยู่ผมก็เหลือบเห็นลุงเขยส่งยิ้มให้ ลุงลุกขึ้นจากตั่งแล้วเดินมาลูบหัวผมอย่างเมตตา ก่อนจะพาชายชาวจีนเดินออกไปด้วยกันทางประตูรั้วหน้าบ้าน

ป้าซึ่งเอาแต่ใช้มือปิดปากกระซิกอยู่ตลอดเวลา ลุกขึ้นจากตั่งแล้วเดินเข้ามาประคองเราสองคนไปนั่งที่ตั่งด้วยกัน

"กราบแม่เขาสิหยก"

ป้าบอกผมเมื่อเราทั้งสามนั่งอยู่บนตั่ง ผมรวบเท้าขึ้นนั่งบนตั่งเต็มตัว ก้มลงกราบบนตักละมุนอย่างตั้งใจสูงสุด แม่ใช้สองมือลูบจากกระหม่อมผ่านท้ายทอยไล่เลยไปถึงแผ่นหลังของผมอย่างแผ่วเบา

"จำเริญ จำเริญนะลูก"

แม่อวยพรให้ด้วยน้ำเสียงเปี่ยมเมตตา

"ทำไมวันนี้แม่ถึงมาหาผมได้ครับ"

ผมหันไปถามป้าแทนถามจากแม่โดยตรง ผมไม่คุ้นเคยกับแม่ แม่เลี้ยงผมมาน้อยกว่าป้า ผมรักแม่แต่ก็ผูกพันกับป้ามากกว่า

"แม่เอ็งคงมีเหตุผล"

"แล้วทำไมทุกครั้งที่แม่มาหา ป้าถึงไม่ให้เราได้พบหน้ากันครับ"

ผมถามป้าด้วยน้ำเสียงที่เปี่ยมรักและเคารพ

"ว่าไงนะหยก เอ็งรู้..."

"คืนนั้นผมยังไม่หลับหรอกครับ ตอนป้าว่าแม่เคยมาหาผม"

ป้าทำหน้าไม่ถูก ผมเข้าใจท่าน ป้าย่อมมีเหตุผล ส่วนแม่ยังคงก้มหน้านิ่งดูเหมือนที่ผ่านมาผู้ใหญ่ทั้งสองจะปกปิดเรื่องการมาของแม่ไม่ให้ผมได้รับรู้

"ไม่เป็นไรครับ ป้าไม่ต้องตอบก็ได้ ผมเชื่อว่าทั้งป้าและแม่ต่างก็รักและหวังดีต่อผม"

"ใช่แล้วหยก แม่มาหาเอ็ง...แต่ทุกครั้งป้าเป็นคนห้ามไม่ให้เขาปรากฏตัวให้เอ็งเห็น"

"ป้าของลูกมีเหตุผลที่ถูกต้อง หยกอย่าโกรธป้าเขาเลยนะ" แม่รีบช่วยแก้ต่างเอื้อมมือไปกุมมือป้าเอาไว้

"เป็นแม่เองที่ลังเล ป้าเคยขอความมั่นใจจากแม่ว่าคิดจะกลับมาไหม แม่ไม่แน่ใจจริงๆ ว่าจะกลับมาอยู่กับหยกได้ ตอนนั้นแม่ยังต้องตะลอนทำงาน ป้าไม่อยากให้หยกซึ่งตอนนั้นยังเด็กมากต้องดีใจเสียใจสลับไปมาและเฝ้าคอยในสิ่งที่อาจเป็นไปไม่ได้ แม่เองก็ไม่ได้มาหาลูกบ่อยจนถึงขนาดพูดได้ว่ากลับบ้าน ยิ่งปีหลังๆ แม่แทบไม่ได้มาหาลูกเลยจนคิดว่าตัวเองเป็นเหมือนคนแปลกหน้า เมื่อแม่ไม่แน่ใจว่าจะกลับมาอยู่ด้วยได้ ป้าจึงแนะนำว่าอย่าให้ลูกเห็นดีกว่า"

ป้าฟังแล้วเบือนหน้าหนีกะพริบตาถี่ มือข้างหนึ่งปาดน้ำตาที่นองแก้ม ปากก็ว่า

"ตอนนั้นเอ็งยังเด็กนัก ป้าไม่อยากให้เอ็งต้องฝันๆ ตื่นๆ เดี๋ยวตื่นเดี๋ยวฝัน มันทำร้ายจิตใจกันเกินไป"

ขณะพูดกับผม สายตาของป้าไม่ได้มองผม แต่จับอยู่ที่พื้นตั่งตลอดเวลา

"...อีกอย่าง เป็นป้าเองที่เห็นแก่ตัว ป้าอยากให้เอ็งตัดใจจากแม่ อยากให้เอ็งรักป้าและอยู่กับป้าตลอดไป"

ป้าพูดไปร้องไห้ไป ผมเข้าใจท่านดี หลังเสียพ่อซึ่งเปรียบเสมือนลูกชายเพียงคนเดียวไป ป้าก็ได้มอบความรักทั้งหมดที่มีให้ผมซึ่งเปรียบดั่งแก้วตาดวงใจของท่านแทน

ผมเริ่มนึกถึงของเล่นที่เป็นตุ๊กตาทหารทั้งทหารพลร่ม ทหารราบในท่ายืนและนอนราบประทับปืน ตุ๊กตุ่นชุดกีฬาโอลิมปิก ตุ๊กตายอดมนุษย์-ไอ้มดแดง รถแข่ง หุ่นยนต์รบ และของเล่นอีกมากมายที่ทยอยกันมาวางอยู่ข้างตัวเมื่อผมลืมตาตื่นขึ้น ตอนนั้นผมคิดว่าลุงกับป้าเป็นคนซื้อให้

"...แต่แล้วคืนนั้น ป้าก็ตัดสินใจจะเล่าเรื่องทั้งหมดให้เอ็งฟัง" น้ำเสียงเต็มไปด้วยความรู้สึกผิด

แต่ป้าครับ...ป้าเปรียบเสมือนแม่ของผม แม้ป้าจะไม่ได้เป็นผู้ให้กำเนิดผมมา แต่ผมรู้ว่าป้ารักผมมากเพียงใด แล้วผมจะโกรธป้าได้อย่างไร

"...แต่เมื่อเห็นเอ็งหลับไป ป้าก็เกิดลังเลใจขึ้นมาอีก และคิดว่าน่าจะปล่อยให้เวลาเป็นผู้กำหนดเรื่องราวต่าง ๆ เองดีกว่า หากเอ็งจะต้องจากคนบ้านนี้ไปจริง ๆ นั่นก็เพราะฟ้าได้ลิขิตไว้แล้ว"

ป้าค่อย ๆ เงยหน้าขึ้นมองผม ในจังหวะเดียวกับที่ผมโผเข้ากอดป้าเอาไว้ ป้าปล่อยโฮออกมาเสียงดัง

"เอ็งโกรธป้าไหมหยก"

"ไม่เลยครับ ผมไม่เคยคิดโกรธป้าเลย...หากโกรธ คืนนั้นผมคงต้องถามเอาความจากป้าแล้ว ผมเพียงแต่สงสัยว่า ในเมื่อปกปิดเรื่องราวของแม่ แล้วทำไมวันนี้ถึงยอมให้ผมได้เจอ"

ป้ากับแม่มองหน้ากันสักครู่ แล้วป้าก็ดันผมออกห่างตัวเล็กน้อย ก่อนจะใช้มือสองข้างประคองแก้มของผมไว้ สัมผัสนั้นราวกับจะปลอบโยน

"ตอนนี้เอ็งใหญ่แล้ว ป้าคิดว่าน่าจะยอมรับสภาพนี้...เอ่อ สภาพที่แม่จะไป ๆ มา ๆ เช่นนี้ได้"

ผมหันไปทางแม่

"ป้าว่าผมโตแล้ว เช่นนั้นผมก็มีสิทธิ์ตัดสินใจว่าจะไปกับแม่หรือจะอยู่ที่นี่...ใช่หรือเปล่าครับ"

สิ้นคำของผม แม่ถึงกับปล่อยโฮออกมา ก่อนจะหันไปพูดกับป้า ปากคอสั่น

"พี่จ๊ะ ฉันตัดสินใจแล้ว...ฉันจะเอาหยกไปด้วย"

ก่อนที่ผมจะเข้าบ้านมา ผู้ใหญ่คงกำลังปรึกษาเรื่องอนาคตของผมกันอยู่

ตอนนี้แม่ถึงบอกว่าตัดสินใจจะพาผมไปอยู่ด้วย แต่ป้ากลับแย้งว่า

"จะเอาลูกไปลำบากทำไม เด็กจะตะลอนไปโน่นไปนี่ได้ยังไง มันยังต้องเรียนหนังสือ"

ป้าให้เหตุผล ผมรู้ว่าป้าเองก็ไม่อยากให้ผมจากไป ที่ผ่านมาผมได้กลายเป็นลูกของป้าไปแล้ว ระหว่างที่ผู้ใหญ่คุยกัน ผมเหลือบเห็นเป็ดทั้งฝูงเอียงคอมองส่งกำลังใจมาให้ ดวงตาใสแจ๋วของพวกมันแสดงความดีใจที่ผมได้พบแม่อีกครั้ง

"...ให้หยกอยู่กับข้านี่แหละ เอ็งคิดถึงก็มาเยี่ยมได้"

"ฉันยังไม่ได้บอกพี่ คุณเหวินเขาจะพาฉันไปอยู่ที่อเมริกาถาวร และที่ฉันมาหาพี่หนนี้ก็เพื่อจะเอาหยกไปอยู่ด้วยจ้ะ"

"หา" ป้าเอามือทาบอกตกใจ ผมเองก็ใจหายวูบที่ได้ยินแม่พูดเช่นนั้น หากผมไม่ไปกับแม่ ไกลกันขนาดนั้น เราสองคนอาจจะไม่ได้เห็นหน้ากันอีกเลย

"นั่นยิ่งแล้วใหญ่ อยู่เมืองไทยยังไงก็ยังมีญาติพี่น้องดูแล ทุกอย่างมันเร็วไปสำหรับเด็ก"

"พี่จ๋า ฉัน..."

แม่ทำท่าจะแย้ง

"แม่ครับ..."

แม่หยุดพูดทันที หันมาตั้งใจฟังว่าผมกำลังจะพูดอะไร ดวงตาเศร้าจ้องมองมาไม่กะพริบ ผมหันไปมองฝูงเป็ดอีกครั้ง ในใจคิดว่าถ้าผมไม่อยู่พวกมันจะอยู่กันได้ไหม จริงอยู่เฮียห่านไม่คิดร้ายกับพวกมันแล้ว แต่ผมเห็นพวกมันมาตั้งแต่เกิด กระทั่งแก่ แล้วจะให้ทิ้งไปได้อย่างไรกัน

ละสายตามาที่ป้า ป้าเปรียบเสมือนแม่คนที่สองของผม ตอนแม่หายไปผมเฝ้าแต่ภาวนาให้แม่กลับมาอยู่กับผม แต่เมื่อแม่กลับมาหาจริงๆ และผมต้องเลือกระหว่างไปกับแม่หรืออยู่กับป้า ผมกลับลังเล...ทว่ามันถึงเวลาแล้วที่ผมจะต้องเลือก

ผมหันหน้ามาทางแม่ก่อนจะกลั้นใจพูด

"...แม่ไปเถอะครับ"

ผมไม่ได้ยินแม้กระทั่งเสียงตัวเอง แม่ใช้สองมือปิดปากแน่น กระนั้นเสียงโฮ

ก็ยังหลุดรอดออกมาได้ แม่คงไม่อยากเชื่อว่าจะได้ยินคำนี้จากปากลูกชายตัวเอง ผมไม่รู้หรอกว่าที่มาครั้งนี้แม่ตั้งใจจะมารับผมไปอยู่ด้วยแต่แรกหรือเปล่า นั่นไม่สำคัญเท่าการที่ผมต้องจากป้าลุง ห่างพี่สาว และต้องทิ้งเพื่อนๆ ของผมไป

"แม่ขอโทษ หยก แม่ขอโทษ"

แม่ละล่ำละลักร้องไห้ฮือๆ งุดหน้าลงต่ำ ตัวแม่สั่นสะท้านด้วยแรงสะอื้น น้ำตาที่หยดลงบนตั่งทำให้ผมรู้ว่าแม่เสียใจและรวดร้าวเพียงใด...ผมไม่รู้หรอกว่าแม่ร้องไห้มากไหมตอนพ่อจากพวกเราไป เพราะเวลานั้นผมยังไม่รู้ความ แต่วินาทีนี้ผมเข้าใจแล้วว่าที่ป้าเคยบอกลุงว่าแม่ร้องไห้เป็น "เผาเต่า" นั้นคืออย่างไร

แม่ครับ...ผมจะโกรธแม่ได้อย่างไร ในเมื่อทุกคืนผมได้แต่ภาวนาขอให้แม่มีความสุข รอยยิ้มของแม่บริสุทธิ์เสมอ รอยยิ้มของแม่ต่างหากที่ผมอยากเห็น ผมรักแม่มากเกินกว่าจะมานั่งน้อยใจ

...ตรงนี้ใช่ไหมที่ป้าว่าผมคิดเองได้แล้ว เข้าใจอะไรดีขึ้น...*ผมโตแล้ว*

"แม่ครับ อย่าร้องไห้เลยครับ"

ผมยื่นมือทั้งสองข้างประคองหน้าแม่ให้เงยขึ้น ปาดน้ำตาที่แก้มให้

"ได้เห็นหน้าแม่อีกครั้งผมก็ดีใจมากแล้ว และยิ่งเห็นแม่มีความสุขสมหวัง ผมก็ยิ่งสุขใจ แม่หยุดร้องนะครับ"

แม่ค่อยร้องไห้เบาลง แต่หลังไหล่ดูลู่ลงราวหมดเรี่ยวแรง เสียงสะอื้นลอดออกมาเป็นพักๆ ป้าน้ำตาไหลรินขณะกระเถิบตัวเข้ามาลูบหลังไหล่ให้แม่

"ลูกของฉันเป็นผู้ใหญ่แล้วจริงๆ" แม่กระซิกกับป้า

ระหว่างนั้นลุงกับหนุ่มใหญ่ชาวจีนก็เดินกลับเข้ามาหาพวกเรา

"อาเหวินจะไปทำอะไรที่อเมริกาหรือ"

ป้าถือโอกาสเปลี่ยนเรื่องคุยเพื่อให้แม่คลายความเศร้าโศก

"เขาเปิดภัตตาคารจีนย่านไชนาทาวน์ที่อเมริกาเพิ่ม เลยจะพาฉันไปอยู่ด้วย"

แม่ยังเล่าว่าสองปีที่ไม่ได้ติดต่อมา เพราะไปร้องเพลงที่ภัตตาคารของ "ลุงเหวิน" ที่อเมริกาและฮ่องกง

"แล้วที่ฮ่องกงล่ะ"

"ที่ฮ่องกงให้น้องสาวเขาดูแล"

แม่ได้พูดทำให้ความเศร้าค่อยคลายลง แม้ดวงตายังแดงก่ำอยู่ เพื่อนชายของแม่เดินเข้ามาโอบไหล่เบาๆ เป็นเชิงปลอบ ดูเหมือนเขาจะรู้เรื่องราวของผมอยู่ไม่น้อย ละมือจากไหล่แม่ก็ยื่นมาตบที่หลังผมเบาๆ ค้อมหัวลงต่ำจ้องเข้ามาในตาผม พูดภาษาจีนออกมาสองสามคำ

"เข้มแข็งดี เหมือนแม่ของเธอ"

ลุงแปลให้ฟัง แม่เริ่มมีน้ำใสรื้นตาขึ้นมาอีกครั้ง เอื้อมมือมาลูบหัวผม พูดขึ้นด้วยเสียงสั่นเครือ

"ลูกของแม่โตแล้ว...มีชีวิตและความฝันของตัวเอง รักษาตัวให้ดีๆ หลีกหนีจากอบายทั้งปวงนะลูก"

ความฝัน...ใช่...ทุกคนต้องมีฝัน แม่ก็เช่นกัน แม่ก็ย่อมมีฝัน...เป็นฝันของแม่เอง

แม่ดึงผมเข้าไปกอดอีกครั้ง

"จำไว้นะลูก ลูกจะอยู่ในใจของแม่ตลอดไปจนลมหายใจสุดท้าย"

แม่จูบผมตรงกระหม่อม วินาทีนั้นผมรับรู้ได้ว่าแม่กำลังจะจากผมไปแล้ว...จากไปอีกนานแสนนาน

ทันทีที่แม่คลายกอด ผมก็ยกตัวขึ้นนั่งคุกเข่า แล้วก้มลงกราบบนตักแม่อย่างบรรจง น้ำตาแม่ที่ปริ่มอยู่ตามขอบตาเริ่มไหลร่วงลงมา แม่ใช้มือลูบแผ่นหลังผมไปมาอย่างเนิ่นช้า

"ขอคุณพระคุณเจ้าคุ้มครองลูกนะ"

แม่ให้พร ผมดึงตัวนั่งตรง แม่จ้องมองผมอยู่พักใหญ่แล้วค่อยๆ ยันตัวลุกขึ้นจากตั่ง ลุงเหวินเดินเข้ามาประคองแม่ลุกขึ้น โดยมีป้าลุกตามไป ขณะที่มือยังจับต้นแขนแม่อยู่หลวมๆ ลุงเหวินหันมาพูดกับผม

"โชคดีนะ ลูกชาย"

พูดพร้อมส่งยิ้มให้ ภาพของพ่อเข้าซ้อนทับตัวเขา ผมเผลอเรียกออกไป

"พ่อ...พ่อครับ"

มันเบาหวิวจนทุกคนไม่ได้ยินสิ่งที่ผมพูด แม่ยืนมองผมได้สักพักก็เอ่ยลา

"แม่ลาก่อนนะลูก"

*...แม่ลาก่อนนะลูก...*คำนี้ช่างโหดร้ายกับชีวิตเล็กๆ เช่นเด็กอย่างผมมากนัก

เด็กรึ...ไม่แล้ว ผมโตแล้วตามที่แม่และป้าว่า ตอนนี้ผมใหญ่แล้ว เข้าใจอะไรๆ ได้ง่ายแล้ว ดังนั้นผมจะต้องไม่เสียใจ ยิ่งจะต้องไม่ร้องไห้ให้แม่ได้เห็นเป็นกังวลอย่างเด็ดขาด

ผมยกมือไหว้แม่และลุงเหวิน ป้ากับลุงพากันเดินออกไปส่ง ผมนึกอะไรขึ้นมาได้ รีบวิ่งขึ้นเรือนไปหยิบของบางอย่างลงมาแล้ววิ่งตามไป ฝูงเป็ดเห็นผมวิ่งผ่านหน้าก็พากันวิ่งตามมาจนถึงประตูรั้วบ้าน

"แม่ครับ"

แม่หันมามอง ผมยื่นกล่องขนมให้ มันเป็นกล่องโลหะกว้างยาวร่วมคืบหนาราวสองนิ้ว แม่ทำหน้าฉงนเล็กน้อยแต่ก็รับไว้ ส่งยิ้มเศร้าๆ ให้ผม

"ของขวัญต่างหน้าหรือจ๊ะ"

แม้รอยยิ้มที่ให้กลับมานั้นจะดูเศร้า แต่ก็เป็นรอยยิ้มที่ยังคงงดงามไม่เปลี่ยนแปลง...รอยยิ้มนั้นกำลังจะจากผมไปแล้ว ในไม่ช้านี้

แม่เดินออกจากประตูรั้วไปพร้อมลุงเหวิน มือของแม่โบกให้ผมตลอดเวลา ผมยืนเกาะรั้วบ้านโบกมือตอบจนร่างแม่คล้อยหายไปจากคลองตา ลุงกับป้าเดินเข้าบ้านไปแล้ว แต่ผมยังยืนอยู่ตรงนั้น สองมือกุมซี่รั้ว สายตาจ้องมองไปยังโค้งถนนตรงที่แม่ได้ทิ้งร่องรอยสุดท้ายเอาไว้ หวังจะบันทึกภาพแม่ให้อยู่ในความทรงจำตลอดไป ภวังค์นั้นจะว่าเศร้าใจก็ไม่เชิง เพียงแต่รู้สึกเหงาๆ...

อันที่จริงผมควรจะดีใจที่แม่ไม่ได้หนีผมไปอยู่บนดวงจันทร์ และที่สำคัญแม่ดูมีความสุข เพียงเท่านี้ผมก็ควรจะสุขใจแล้ว

ตกค่ำคืนนั้น ผมยังคงแหงนหน้ามองท้องฟ้า พระจันทร์คืนนี้แม้จะไม่เต็มดวงแต่จันทร์ก็ยิ้มให้ ผมเผลอยิ้มตอบออกไปพร้อมยกมือขึ้นไหว้ขอบคุณ ผมสมหวังแล้วตามคำอธิษฐานทุกประการ...*ขอให้ได้พบหน้าแม่และ...ขอให้แม่มีความสุข*

เสียงก้าบๆ ใต้ถุนเรือนดังแว่วมา เสียงนั้นเบาลงเรื่อยๆ รู้ว่าฝูงเป็ดใกล้จะหลับกันแล้ว ผมค่อยๆ เอนตัวลงนอนพร้อมรอยยิ้มอิ่มสุข นอนมองท้องฟ้าผ่านม่านมุ้ง เห็นพระจันทร์เป็นเคียวหงายคล้ายรอยยิ้ม แม้จะเพียงเสี้ยวแต่ก็สุกสว่างงดงาม ครั้งนี้ผมจะอธิษฐานขออะไรจากดวงจันทร์ดีหนอ...*ขอให้แม่สมหวังดังที่ฝัน*

ก็แล้วกัน

กล่องขนมข้างตัวหายไป ในนั้นมีจดหมายหลายฉบับที่ผมเขียนฝากดวงจันทร์ไปให้แม่ ต่อแต่นี้ผมไม่ต้องเขียนจดหมายถึงแม่อีกแล้ว ผมจะสะสมความคิดถึงเอาไว้ในใจแทน...*เมื่อปีกผมแข็ง บินเองได้ ผมจะบินไปหาแม่ แม้แม่จะอยู่ไกลสุดหล้าฟ้าเขียวก็ตาม*

คืนนั้นผมนอนหลับสนิทฝันดีตลอดคืน

1.1
ชีวิตนี้เพิ่งเริ่มต้น

.....

...ในคลองยามนี้ ริ้วคลื่นเคลื่อนตัวเร็วรี่ท่ามกลางสายฝนที่พร่างพรม น้ำเม็ดใสกระโดดโลดเต้นเป็นฝอยกระเซ็นขึ้นเหนือผิวน้ำเพียงนิ้วเพียงคืบไปทั่วผืนคลอง หน้าหนาวต่อฝนเช่นนี้กลิ่นชื้นละอองน้ำกระจายฟ่องไปทั่วอณูอากาศ เรือแจวเรือจ้างต่างหายไปจากลำคลองราวกับนัดกันไว้ เห็นก็เพียงเรือถ่อลำน้อยล่องฝ่าฝนฝ่าลมมาแต่ไกล คนบนเรือวางถ่อลงข้างตัว ยองย่อคาบยาเส้นกลางสายฝนไม่คิดจะสูบไม่คิดจะพ่น ไม่คิดจะค้ำจะถ่อ ปล่อยให้เรือลอยล่องไปตามกระแสน้ำเชี่ยว

นานพอดูกว่าสายฝนจะสร่างซา ลมแรงน้ำคลั่งเมื่อครู่หยุดลงไปพร้อมสายฝน ทิ้งไว้เพียงละอองชื้นและพลิ้วคลื่นในคลอง ชายตลิ่งริมเฟือยพะเยิบพะยาบฝนหายไปคงไว้แต่ผืนฟ้าที่ทึมเทา ม่านหมอกยามเช้าโรยตัวลงต่ำคลุมผิวน้ำฉาบผืนฟ้าแลสลัวราง ผมเดินออกจากศาลาท่าน้ำแล้วหันไปเรียกฝูงเป็ดให้ตามออกมา พวกมันพากันวิ่งลงไปว่ายในลำคลองอย่างสนุกสนาน ผมเฝ้ามองด้วยความเพลิดเพลิน เผลอหย่อนก้นลงพื้นชื้นฝนใต้มะขามใหญ่จนก้นเปียก คลื่นในคลองพอสงบลงบ้าง ผมหยิบก้อนหินข้างตัวเขวี้ยงออกไปอย่างไร้จุดหมาย มันร่อนเรียดแล้วเด้งกระดอนไปตามผิวน้ำสามสี่ครั้งก่อนจะจมลงตรงกลางคลอง หยิบขึ้นมา

เขวี้ยงออกไปครั้งแล้วครั้งเล่า ปากก็ร้อง "ก้าบ ก้าบ ก้าบ เป็ดอาบน้ำในคลอง" อย่างมีความสุขอยู่ริมตลิ่ง ร้องอยู่ท่อนเดียววนไปมาหลายรอบ ในลำคลองยามนี้เป็ดน้อยใหญ่หลายสิบตัว ลูกหลานของเพื่อนผมกำลังสนุกสนานกันยกใหญ่

วงจรชีวิตของเป็ดสั้นกว่าคนมากนัก...ชีวิตของเจ้าโก่งและพี่น้องของมันเพื่อนรักของผมครบวงรอบไปเกือบหมดแล้วเหลือเพียงไม่กี่ตัว หนึ่งในนั้นคือนังกิ๊บเป็ดแคระที่ยังดูกระฉับกระเฉงพอควร จำได้ว่าก่อนเจ้าโก่งจะหลับไปชั่วนิรันดรขนตามตัวที่คลุมร่างจนวันสุดท้ายยังคงดกงามแม้ผลัดมาหลายรอบ ไม่หงอกเหมือนผมคน ปากยังคงแข็งแรง ไม่หย่อนยานหรือคดงอเสียรูป เส้นโค้งบนปากที่แบนงอนยังคมชัด ไม่มีเค้าว่าจะจากผมไปเลย พวกมันทุกตัวยิ้มให้ผมตอนตายและคงรับรู้ทุกข์สุขเป็นเช่นไรครบถ้วนบริบูรณ์ แต่สำหรับผม ชีวิตนี้เพิ่งเริ่มต้นทุกย่างก้าวของชีวิตจากนี้ ผมสัญญากับตัวเองว่าจะก้าวย่างอย่างมั่นคง ไม่ทำให้ป้าต้องเสียใจ ไม่ทำให้ลุงต้องผิดหวัง และหากแม่ยังอยู่ ไม่ว่าจะแห่งหนตำบลใดก็ตามแม่จะต้องภูมิใจในตัวผมตลอดไป

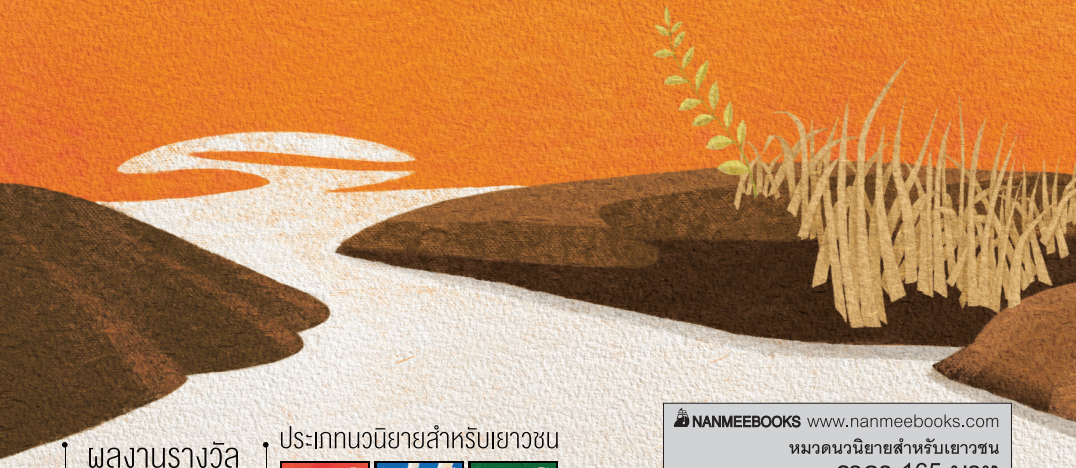
น้ำตาของผมล้นถั่งออกมาเป็นทางยาวอาบแก้ม ผมไม่ได้เศร้าโศกเสียใจน้ำตามันไหลออกมาเอง หากจะว่าเป็นเพราะอารมณ์ ก็น่าจะเกิดจากอารมณ์แห่งความปีติและความหวัง ผมดีใจที่ยังมีน้ำตา อย่างน้อยก็ทำให้ผมรู้ว่าเลือดเนื้อและวิญญาณของผม...เป็นของแม่กึ่งหนึ่ง

“คนที่เก่งต้องเก่ง
ให้เหมือนเป็ด

บางคนว่าเป็ดทำอะไรได้ไม่ดีสักอย่าง

ดีไม่ดีไม่ใช่คนที่ตัดสิน

มองแต่ส่วนดีของมันจะเป็นไร
เป็ดบินได้สูงกว่าไก่บางตัว คนยังบินไม่ได้เลย
เป็ดร้องเสียงทุ้มกว่าไก่และนก
ฟังให้เพราะก็เสนาะไปอีกแบบ
ดำน้ำก็อึดกว่าคน ว่ายน้ำได้ในขณะที่ไก่ว่ายไม่เป็น
ลุงถึงว่ามันเป็นสัตว์ที่แสนมหัศจรรย์ หรือว่าไม่จริง”

ผลงานรางวัล
แว่นแก้ว
ครั้งที่ ๑๒

ประเภทนวนิยายสำหรับเยาวชน

NANMEEBOOKS www.nanmeebooks.com
หมวดนวนิยายสำหรับเยาวชน
ราคา 165 บาท
ISBN 978-616-04-3395-7